

Tituli questionum 7 difficultatum de primo 7 ultimo instanti. Excellentissimi artium 7 medicie doctoris magistri Abenghi laurentini.

Prima questio.

Utrum quælibet forma substantialis producenda successive producantur.

Difficultas annexa an oē agens nāle velocius agat in parte propinquā q̄ remotā.

Alia difficultas an q̄ntitas sit magis necessaria p̄ esse forme in materia quā qualitas.

Alia difficultas an detur maximā 7 minimā rei naturalis.

Secunda questio.

Utrum cuiuslibet forma producende sit dare primū instanti aut vltimum in quo nō.

Difficultas annexa an nihil q̄ producat prius producat q̄ erit productum.

Alia difficultas an aliqua forma sicut successive generatur possit successive corumpi.

Tertia questio.

Utrum cuiuslibet forma producende que erit in aliquo h̄ sit dare primū instanti esse.

Difficultas annexa an celi 7 temporis sit dare primū instanti esse.

Alia difficultas an que subito producuntur producantur in instanti.

Quarta questio.

Utrum cuiuslibet forma correspondet sit dare vltimū h̄ esse
Difficultas annexa an detur minima dispositio cum qua potest stare forma in materia.

Alia difficultas an ad variationē partis forme substantialis sequatur variatio tonus forme et totū possit.

Quinta questio.

Utrum quælibet pars constitutiva aialis sit aialis.

Difficultas annexa an idē sit homogeneus 7 heterogeneus.

Sexta questio.

Utrum remanente eadē forma in cōposito habere vnam formā indivisibilem 7 variata materia cōpositum sit idem.

Difficultas annexa an principium individuationis sit materia vel forma.

Alia difficultas an anima intellectiva secundum opinionem philosophi debet esse corpori.

Alia difficultas an anima intellectiva secundum philosophum sit eterna.

Alia difficultas an anima intellectiva secundum philosophum sit unica in omnibus hominibus.

Alia difficultas an anima intellectiva secundum philosophum sit producta de nouo 7 per creationē.

Alia difficultas an anima intellectiva secundum philosophum remaneat post mortem.

Septima questio.

Utrum sit dare primū h̄ in quo forma erit scientia ipso transmutato de ignorantia in scientiam.

Difficultas annexa an potest sentiat totū q̄ pars.

Alia difficultas an sensatio quæ est ab eis sit apperceptio vera q̄ assensus verus.

Alia difficultas an intellectus potest intelligat singulare q̄ vniuersale.

Octava questio.

Utrum sit dare primū h̄ in quo forma erit virtus sua ipso transmutato de nō virtuo in virtuosum.

Difficultas annexa an virtus generetur successive vel subito.

Alia difficultas quæ erit actus nō potest generari virtus cum ex vno actu generetur scientia.

Alia difficultas quæ ex vno actu augmentatur virtus si ex vno actu nō potest generari.

Alia difficultas quæ ex vno actu correspondet virtus

Alia difficultas an augmentatio virtutis sit per additionē gradus ad gradum.

Alia difficultas quæ virtus dicitur consistere in medio.

Alia difficultas quare difficilius est attingere medium q̄ extremum.

Alia difficultas quæ virtus est permanentior scientia.

Nonā questio.

Utrum detur primū h̄ in quo forma erit sanus.

Difficultas annexa an sanitas in cōplexione sit aliqua qualitas propria vel aliquod resultans.

Alia difficultas an ad sanitatē sit motus.

Alia difficultas an diffinitio sanitatis sit recta

Alia difficultas an diffinitio egrotudinis sit recta

Decima questio.

Utrum res successive incipiāt vel desinant esse.

Difficultas annexa an aliquis motus sit eternus

Alia difficultas an secundum philosophum motus sit eternus

Alia difficultas an in corruptione forme substantialis fiat resolutio usque ad materiam primā.

Undecima questio.

Utrum moueri sit formaliter 7 intrinsece aliter se habere q̄ prius.

Difficultas annexa an dato vacuo aliquid possit in eo moueri.

Alia difficultas an dato vacuo graue vel leue positum in eo possit successive moueri.

Duodecima questio.

Utrum aliqua distantia predicamentalis possit naturaliter subito acquiri vel pertrāsiri. puta quantitas vel qualitas vel spatium.

Difficultas annexa an opacū iuxta luminosum positum faciat umbram post se.

Alia difficultas an duo corpora dura possint se immediate tangere.

Alia difficultas an a proportione finita possit puenire velocitatis infinita.

Incipit tractatus de primo et ultimo instanti excellentissimi artium et medicine doctoris
magistri albenghi Blanchelli Faucentini ad fratrem carolum Laurentinum ordinis ser-
uorum.

Qum multa mecum ipse repetere ex his que alij in p[ri]mo scripse-
runt occurrit mihi sane illis tractatus de
primo et ultimo instanti per arduas p[ro]p[ri]e q[ue]nes d[iff]icillima que cu[m] studiose p[ro]p[ri]e no[n] po-
r[er]it p[ro] futuris iudicibus illi in p[ar]te edere p[ro]p[ri]e me tanti op[er]is labor inuim[us] est. Sed e-
t[er]ra[m] q[ue] et mentes iuuen[um] ad nouas speculationes excitabit. Deo aut[em] nomini frater Carole
fauentine dedicauitum q[ui] tuis p[re]cab[ur] ad hoc impulsus sum ut etiam tuare patrie meq[ue]
doctrinae p[re]stantia quibus tibi plurim[us] obsequens. Vocatissim[us] virtutum iudicio. Inter
p[ri]mos tu[um] religio[n]is p[ro]p[ri]e ac theologos consumerat[ur]. Et igitur libentius bene tibi scriptu[m]
sunt q[ui] eorum op[er]um iudex esse poteris. Quisim[us] aut[em] tractatus in duodecim q[ue]nes
ut o[mn]es materias amplecteretur quas mantuanus contra risum etiam agit. In singulis
aut[em] v[er]isq[ue] partis r[ati]ones et fundamenta secimus ut q[ui]sq[ue] uti sibi grata incedere possit.

forma substantiali q̄ accidentalit: sed hoc propo-
siti non destruit. Ex quo sequitur q̄ si aliquod
ens naturale incipit vel desinit esse ipm̄ incipit vel
desinit esse pp̄ a^o forma substantialē q̄ incipit
vel desinit esse.

2° p̄sup^o q̄ forma substantialis nō p̄t stare in
materia sine d̄sponib^{us} p̄servatib^{us} (p̄saz patz
q̄ nō p̄t esse q̄ sit ignis sine aliquo gradu calidi-
tatis et siccitatis.

3° p̄sup^o q̄ agens naturale veloci^{us} agit in
p̄te p̄p̄nqua q̄ remota: s̄m̄o passiv^{us} futū vni
for^{is} a p̄n^o actōis certis p̄b^{us} p̄z q̄ meli^{us} applicat
parti p̄p̄nque q̄ remotē: s̄z meli^{us} applicatio
iuvat ad agendū: igit^{ur} magis agit in p̄te p̄p̄nq̄
et velocius q̄ in parte remota.

4° p̄sup^o q̄ mā p^o saltē inferior non stat sine
forma substantiali sibi inherente. p̄z q̄ mā pri-
ma ē pura p̄o. s̄z pura p̄o nō existit sine actu si-
bi inherente. q̄. Et notant dicit saltē inferior
pp̄ varias op̄iones d̄ materia cell^{is} q̄z Lōm̄. p̄ra-
viā cōm̄ vult q̄ celli nō ē cōp̄situm ex materia
et for^{is} nec ē for^{is} sed ē s̄bm̄ p̄ se s̄m̄ et p̄h̄ mā p̄ se
stans:

Hic p̄sup̄dit ponunt 2° nec r̄s̄iue ad q̄st̄iō
p^o 2° sit 1°. Quēz for^{is} substantialis extēsa p̄du-
cēda successiue gn̄abit saltē q̄ ad p̄tes q̄st̄itan-
uas. p^o 2° et p^o de forma extēsa laiatū p̄ducēdi
p̄batū ē i p^o arg^o q̄ōnis et breuit̄ repetam^{us}: q̄
p^o corrūp̄unt d̄sponēs cōservatēs formā ignis
in p̄te p̄p̄nqua q̄ remota: igit^{ur} prius corrūp̄it
for^{is} ignis in p̄te p̄p̄nqua q̄ remota: p̄z p^o 2° p̄
sup^o et a^o p̄z per 3° et legi vltū. igit^{ur} p^o induci-
tur forma sequēs in p̄te p̄p̄nqua q̄ remota. 2°
p^o 4° p̄sup^o q̄ nō stat mā sine forma sibi inhe-
rente: et se vltius. igit^{ur} forma sequēs successiue
inducit. Confirmat 2° et 3° arg^o facto p̄ parte
affirmatiua q̄ōnis. Probat mō 2° de forma
vegetatiua gn̄anda vel corrūp̄ēda q̄ successiue
gn̄abit vel corrūp̄et: q̄ a^o forma vegetatiua ex-
tēsa successiue gn̄abit. igit^{ur} quēz. 2° q̄ eadem
ē rō verna et de qualz. p̄bat a^o q̄z ponatur q̄
ex. a. in alato debeat gn̄ari plāte sic q̄ mā. a. in
alati erit mā plante: et arg^o sic p̄tē sicut corrū-
p̄et forma sub̄stantialis. a. laiatū ita generabit for-
ma substantialis plāte: sed successiue corrūp̄et
forma sub̄stantialis. a. laiatū ex d̄icis igit^{ur} suc-
cessiue generabitur forma sub̄stantialis plāte.

Probatur et eadē conclusio de forma sensiti-
ua extēsa generanda vel corrūp̄ēda. quia ac-
cipiatur semen ex quo debet generari alinus: et
arg^o p̄cise sicut corrūp̄etur forma vltius semis
ita generabitur forma alini: s̄z successiue corrū-
p̄etur forma seminis ex p̄dicis q̄z in alatum
est. igit^{ur} et forma alini successiue generabitur
Nec v̄s̄it d̄ q̄ semen ē aiatum: q̄z semen est su-
perfluitas: igit^{ur} nō est viuens. q̄ nō est ai-
atum. Et dato q̄ sit animatū nō obstat: q̄z ipsuz
generabitur ex a^o in alato: et fiat arg^o vt. 8. de

illo in alato et quo generabitur semen si pon-
tur 1° semen esse alato vel nō sensitua vel raga-
taria. Ex hac p^o 2° ne inferuntur tria. p^o 1°
se^o q̄ forma extēsa corrūp̄ēda successiue cor-
rūp̄atur. p̄z q̄ p̄tēs corrūp̄entur d̄sponēs con-
servatēs illas in parte p̄p̄nqua q̄ remota. igit^{ur}
prius corrūp̄atur forma in parte p̄p̄nqua q̄ re-
mota: q̄ successiue corrūp̄etur. 2° se^o 1° q̄ si al-
quod p̄p̄tēs h̄tō formam extēsam generabi-
tur vel corrūp̄etur q̄ illud successiue generabi-
tur vel corrūp̄etur p̄z q̄ p̄cise tā cito genera-
bitur vel corrūp̄etur q̄ cito eius forma genera-
bitur vel corrūp̄etur: sed eius forma successiue
generabitur vel corrūp̄etur. igit^{ur} et s̄bz cōpo-
situm. 3° se^o 3° q̄ nō est possibile q̄ aliq̄d erit
p^o instans alicuius compositi generandi h̄tū
formam extēsam. Nec aliquod p̄t esse vlt^o i-
stans alicui^{us} talis corrūp̄ēdi. p̄z q̄ nulla erit
p^o for^{is} ḡhata nec a^o erit vlt^o corrupta. 2° 2°

2° 2° siquam mā in intellectua informabit
quā tā nō informat ipsam successiue infor-
mabit. Et si aliquid mā informat aia intellecti-
ua quā alii nō informat p̄ prius unā partem
vltius materie desinet informare. q̄z altam.

p̄ pars 2° nis sic probatur quia p̄cise sicut
corrūp̄et forma p̄cedens in semie. ita aia in intel-
lectua inducetur in illa mā: sed successiue talis
forma semis corrūp̄etur per tā dicta: q̄ aia intel-
lectua siquā mā informat quā tam nō infor-
mat successiue informat. Et p̄ h̄t^o ex vltio arg^o
facto p̄ parte affirmatiua q̄ōnis: ubi arguebatur
q̄ si aliqua mā disponetur p̄ introductione for-
me: uel erit ab agente intrinseco uel extrinseco
et quocunq̄ sit semp̄ prius d̄sponetur in una
parte q̄ in alia: q̄z p̄n^o inducetur forma in una
parte q̄ in alia. Et adaptetur ar^o ad aiam intel-
lectua ponēdo q̄ caliditas vt. 4. sit minima cū q̄
potest induci forma humana: et sit minima cuz
qua nō p̄t stare forma seminis et ar^o vt. 8. q̄ p^o
inducetur talis caliditas i parte propinqua q̄
remota siue ab agente intrinseco alteretur siue
ab extrinseco.

2° pars 2° nis p̄bat sic q̄ si forma hūana s̄z se-
et q̄bz sui certā māz d̄inat informare. se^o q̄ for^{is}
cadaueris s̄bz gn̄abit. imo se^o q̄ forma cadaue-
ris gn̄aret: q̄d ē s̄m̄ itē agēs nāle cui^{us} corrūp̄it i
p̄p̄nquū q̄ remotū. q̄z et.

Ex hac p^o ne se^o q̄ nullū dabit p^o h̄ i q̄ erit
gn̄atus aliq̄s h̄o et prius dato semie. Itē se^o
q̄ nullus aie d̄iane p̄ catēz p̄ducēde dat p^o
istās poito q̄ nō prius p̄ducet q̄ mā in forma
bū: et p̄t nō dat p^o istās volo p̄ducēdi. Et si
v̄s̄ 2° ar^o q̄ nō t̄m̄e^o post istās datū p̄ducet aia i
tellectua q̄ si imēdiatē post istās datū p̄ducet.
q̄ imēdiatē post. a. h̄ ḡta exēplū in a^o istātū p̄du-
centur. p̄ h̄t^o 2° probatur. q̄z ita subito p̄du-
centur. B̄ negādo v̄trāq̄ p̄tēs ipsa. n. sic h̄tō
producentur. q̄ nullum erit ip̄o vel instās. ante

Dicitur ad primū negat q̄ agens nāle me-
lius applicet p̄i propinquius minime q̄ remotius
imo equaliter applicatur ad illas p̄ contactū virtu-
tis licet nō s̄m contactū in corpore.

Ad sc̄dm dicitur q̄ in transitu successivo ve-
rum est q̄ p̄ius peruenitur ad mediū q̄ ad ex-
tremū. sed in subito transitu simul puenit ad oēs
p̄tes nō per mediū tanq̄ per p̄i t̄pe l̄y p̄ p̄i
cālitate: sicut d̄ de eo qui percussus est in clipeo
simul t̄pe ipse et clipeus percussus est. p̄i t̄n cāli-
tate percussus est clipeus.

Ad tertiu negat p̄. q̄ nō est eadē actio. vnde
actio agēns facta in p̄in^o causat alia in medio.
et illa actio mediū causat alia in extremo. I eodē
tamen h̄ fiunt hec quare r̄.

Ad sc̄dm principale cū querit a^o m̄ ē equa-
liter disposita per totū aut nō: p̄t dici vtrunq̄
p̄mo q̄ est eque disposita r̄cū dicit: s̄ agēs nā-
le veloci^o agit in vna p̄te q̄ in alia pp̄ eē meli^o
applicatur parti q̄ alteri. ne. q̄ dicitur est q̄
agens est eque b̄n applicatū toti minimo: q̄ nō
sequitur viteri^o. p̄t et dici q̄ nō sit equaliter di-
sposita. et cū tu arguis. si est minus disposita
ad vñ punctū. igit p̄i incipiet corūper formā
ad illū punctū: negat p̄. q̄ si talis m̄ sit mini-
ma: totū equaliter resistit: q̄ eque cito corūpetur
dispositio in toto sicut in parte.

ad tertiu principale cū a^o q̄ dicitur m̄
in quā for^o p̄i iducitur. p̄ceditur p̄. et cū tu di-
cis. ergo dabitur minimus ignis: q̄ si sic volo q̄
corūpetur p̄tionem. admitto totū: et cū tu di-
cis. se^o q̄ p̄tes eius remanebūt sine for^o. nō q̄
resolūtur i p̄tes. ita q̄ talis m̄ cōiungat cū
m̄ p̄tēns et informabitur for^o cōmētis. q̄.

ad 4° principale d̄ q̄ m̄ p̄t alterari ab agē-
te extrinsecō ab intrinsecō. Et si ab extrinsecō
ne^o q̄ illud veloci^o agit in parte p̄p̄inqua q̄ re-
motā. data m̄ minima in quā agit. Et si ab intrin-
secō. d̄ q̄ p̄t alterari vniformiter et disformiter. Et
cū tu dicit si vniformiter alteratur ab intrin-
secō. et necessario p̄currit agens extrinsecū q̄
magis adiuuat in vna p̄te q̄ in alia ergo ne^o q̄
necessario p̄currat agens extrinsecū. q̄ aq^o ca-
lesceta reuocet se ad p̄istinā frigiditātē ab intrin-
secō. et t̄n nō concurrat agens extrinsecū p̄i
cū reducatur ad maiore frigiditātē q̄ sit p̄tēns
Et cum dicit si disformiter. igit p̄ius in vna p̄-
te q̄ in alia neg^o p̄. q̄ p̄t eque p̄portio ababili-
ter iuari ab agente extrinsecō quod ita velo-
cius agit in partes extrinsecas sicut agens in-
trinsecū minus velocius agit in illas. q̄ pote-
rit vniformiter alterari.

alius modus r̄ndendi.

Si quis velit subtilizare hanc māz possit in-
via cōi admittere illud principiu vniversaliter
sumptū. s̄ q̄ omne agens nāle veloci^o agit in p̄-
tem propinquā q̄ remotā. Sed oportet presup-
ponere vnū satis probabile. s̄ q̄ licet v̄reque

dispositiones. s̄ qualitatis et quantitatis reg-
rantur p̄o introductione formā tamē dispositio-
nes quantitatis sunt magis necessarie pro esse
formē q̄ qualitatis. et ratio est. q̄ quantitas ma-
gis substantiat formā q̄ qualitas pp̄ esse mater-
ie magis propinquam.

Et hoc inferitur q̄ l̄y forma sine dispositio-
bus q̄uantitatis nullo modo possit stare in mate-
ria. t̄n sine dispositioibus qualitatis quoquo mō
p̄t stare: d̄ quoquo mō: q̄ l̄y nō possit stare for-
mo in mā seorsum exite sine dispositioibus qua-
litatis. t̄n in mā modicissima minime minima cō-
iuncta alteri materie b̄n dispositio p̄t stare: p̄ba-
tur q̄ al̄ si eēt magis necessarie dispositioes q̄ntita-
tue p̄ esse forme q̄ qualitatis cui^o p̄i suppo^o

Inferitur p̄. q̄ nō est necesse q̄ p̄i^o aliquid
agens corūpit in aliquo dispositioes qualitatis
formā eius corūpi et alia induct: p̄ q̄ p̄i^o cor-
rumpunt dispositioes in mā minori minima.
q̄ in minima et tunc in illa non p̄t induci forma
sequēs de nouo cum sit minor minima q̄ nec p̄-
cedens corūpitur in tali: q̄ aliter staret mā si-
ne forma. Remanet ergo forma p̄cedēs in ta-
li parte materie cū dispositioibus qualitatis
cōtrariis et nō est inueniēs pp̄ pauca: t̄m ta-
lis materie et cōtinuationē qua habet ad mater-
iā bene dispositā: sicut patet in mēbris parate
ad corruptionē. cuius modica pars habet qualita-
tes oīno cōtrarias vite: et tamē si occurrat cū
remediū saluatur aīa in toto membro.

Ad argumentū igitur in cōtrariis cum r̄cū
p̄ius corūpuit dispositioes in p̄te propin-
qua q̄ remota igitur p̄ius corūpuitur forma i
parte p̄p̄inqua q̄ remota. dicit q̄ si agens agit
in minimū naturale: neg^o q̄ p̄ius corūpantur
dispositioes i parte p̄p̄inqua q̄ remota: q̄ q̄
p̄imū corūpantur in parte p̄p̄inqua corūpantur
forma in toto pp̄ nō habere debitā quantita-
tem et sequēt corūpantur dispositioes qua-
litatis in toto. Si vero agens agit in subie-
ctum minus minimo cōceditur q̄ p̄ius corūm-
pantur dispositioes qualitatis in p̄te propin-
qua: sed tamen nō q̄ p̄imū corūpantur tales
dispositioes corūpantur for^o pp̄ illud q̄ d̄cū ē.

Licet isti modi respondēdi satisfaciāt in ge-
nere simpliciter et etiam mixtorū inalatorum. t̄n
in ipsis aīatis. et maxie aīatis nō videntur sa-
tisfacere: q̄ in aīalibus non inducitur forma s̄l-
solum in id quod est minimū. sed in multo ma-
ius subiectum. Ideo pro aīatis et maxie aīa-
libus datur alius modus respondēdi. s̄ q̄ non
oportet materiam eē vniformiter dispositam p̄
introductione anime i illas: pater q̄ intensio
calor est in corde q̄ in aliis membris. Et ex hoc
fundamento facile respondetur ad argumenta
in contrariis.

Et si r̄cū contra q̄ philosophus in de gene-
ratione aīalium inq̄t q̄ p̄imū q̄ vult ē. cor et ē

ultimum quod movetur: igitur a se parte inducta i
cor qd in alia membra: et similiter posterius desit
nit informare cor qd alia membra.

Volunt qd pbus intendit qd pbus quod vivit
est cor pbotate pfectionis et no ipis. et id pbus
apparent opera vite circa cor qd circa alia mem
bra. et pbus in morte posterius occultant opa vi
te circa cor qd circa alia membra.

Circa dicta occurrit vna difficultas. An
des maximus et minimus. pro qua sciendū. qd de
hoc sunt tres opinionēs. quidā dixerūt non dar
ri maximū nō minimū. et hanc opionē burleus
probabiliter sustentat primo pbus. Alii vero
dixerunt concorditer pbo dari maximū et mini
mū. S3 hi bipartiti sunt. Ad vna cōl dicit dari
maximū et minimū ex cā intrinseca qz forma li
mitat sibi tantā materiā ita qd maiore et minore
refugit mantuanus vō vult dari minimū ex cā
extrinseca. s. qd dato medio corrupēti resistere
potest nō alit ex causa intrinseca.

Conj. primaz opionē est auctoritas pbi pa
pbi. dicentis. Carnis alit determinata est qz
itas magni et parvitate. et scdo de ania. Dium
nā pstantū terminus et ratio est magnitudinis
et argumenti.

Contra scdaz sunt due rōnes burlei. prima ē
quēqd repugnat vni indiuiduo eiusdē speciei.
repugnat cuius. Et quod nō repugnat vni non
repugnat alteri. sed perse existere nō repugnat
toti igitur nō repugnat alicui parti: que ē eius
dem speciei cum toto.

Scda rō est. si datur minimū dūdas. aut er
go manebit post dūdem. aut nō. si sic dabit mi
nus minimo: si nō tunc nō ois cor^o subālis erit
terminus alteratōis cōtra pbi p^o de gnātoe

Contra tertia sunt et due rōnes burlei. pma
est. si a. minimū resistit pūcti cōtrario p hozaz
igit eius medietas resistere pōt eidē medio i r^o
minus p^oratio: sed cōuenit dari medietū i duplo
minus contrarium quare. et.

Scda ratio si minimū resistit pūcti p^otra
rio p rēpus: cum alit debilitetur tāle minimum
igitur signata d. bilitate eius in medio ipis cuz
aliqua ps eius a principio sit ita potens. licet h
totum debilitatis: et hoc totum resistere possit p
tempus. igit et pars eius resistere poterit.

Defendendo primā viam dicit burleus. non
admittantur auctoritates in contrarium.

Defendendo secundā. Ad primā rōnez in cō
trarium d. negādo maiorē: qz velocissime moue
ri nō repugnat huic celo: et tamen repugnat ali
cui parti eius. i. parti p^opropinque polo.

Et aliter dicit pcedēdo maiorē. imo totam
p^o et p^o s. qd nulli parti repugnat p se existere
formā. qz quēqz pars pōt per se existere quārs
est ex parte for^o qz poterit rare fieri ad quantitatē
obitā si alit nō poterit. cum rare fieri. erit ex dese
ctu materie et forme.

Ad scdaz rōez dicitur qd si minimū dūdas
corripitur et eius materia transit incontinē. et
informatur forma continētis: neqz est p^otra aristo
tē qd talis corruptio nō sit terminus alteratōis
qz est corruptio impropria.

Defendendo tertiā opionē. Ad primaz ra
tionem in contrarium dicit qd ar^o nō est contra
opionē. qz intendit qd datur in minimū: quod pōt
medio naturali resistere.

Ad scdaz dicitur qd minimū resistit pūcti
pūcti: qz nō recipit actionē eius. et idgo non
debilitatur. si vō resisteret positue recipiēdo ac
tionē eius debilitaretur vique. Contra vtrā
qz rōnē arguit qz aer in oī sua dispositione ex
sicut corpora nostra. et inquit autēna scda ten
pūcti canonis igit etiā in dispositione naturali
eriscat corpora nostra: et cōsequēter agit ad cor
ruptionē nostrā: qz nō pōt minimū resistere me
dio naturali p^otra primā rōnē et etiā positue
ue resistit contra secundam.

Responde tu pro ipso: si vis defendere et op
nionem et bec de ista questione sufficient.

Querit scdo. Vtrū cui^oz forme pdu. ē de sit
vare pūcti h. aut vltimū in quo nō. puta ignis
plante. bouis et hominis.

Et arguit qd nō ex dictis mantuani. Et primo
arguam^o nos ar^o satis claro: vt mel^o possit itell^o
arg^o mantuani qd est satis obscurū. primo igit
arguitur sic. aliqua forma pdu. que in nullo
h. erit: igitur illius nō dabitur pūcti in quo sic
nec vltimū in quo nō. p^o qz ex opposito pūctis
sequit oppositū antecedens. qm si dabit pūcti
in quo sic. in aliquo h. erit et si dabitur vltimū
in quo nō post illud in aliquo h. erit. ahs. p^obas
qz cū agens per motū producat quācūqz for
mā extensam successiue. i. per parte post partem
ponat qd sicut successiue producat. successiue cor
rumpat et incipiat corripū inducta prima parte
ppōtionali. itē p^o qz talis forma pdu. ducetur et
tamē in nullo h. erit: non. n. erit in vltimo h. ter
mināte motū: nec post illud. h. qz sicut scda ps
pducebat. ita prima corūpebat: nec erit in ali
quo h. intrinseco illius motus qz quocūqz talē
h. dato: aut aliqua pars forme itē corrupta st:
aut aliqua ps restat generanda qz. et.

2° ar^o arg^o mantuani satis intricato. Et arguit
sic nihil qd pdu. pūcti pūcti qz erit pdu. pūcti
igit possibile est qd aliquid successiue pūcti
erit qd in nullo h. erit. Tūc vltra aliqd succē
pūcti dūctū ē qd in nullo h. ē qd nō cuiusqz for^o pdu.
cēde dāt pūcti h. in quo sic. aut vltimū in q^o n.

Prima p^o sic declarat. qz si nihil quod pdu.
cetur pūcti pdu. pūcti qz erit pdu. pūcti: igit quod
pduceat itā cito erit pdu. pūcti. qz cito pdu. pūcti: p^o
sed in toto tpe adequate pdu. pūcti pdu. pūcti
ergo in toto illo tpe erit pdu. pūcti: et pūcti in
toto illo tpe erit. Et vltimū sequit si i toto illo
tpe erit pdu. pūcti. qd nō est necesse qd illud quod

producedur sit in ultimo h terminante motu. nec
in alio h post pbatu qz si esset necesse qz p̄t in
ultimo h maxime esset. vt eē productum termi
naret productionē. sed hoc nō oportet. qz eē pro
ductū. nō est autē eius productionē. qm̄ q̄dū produ
cetur tādū erit productum. igitur quod produ
cetur nō est necesse esse in ultimo h terminante
motū. nec etiā in alio h post p̄ idem. Et cū illd
q̄d producedur per motū nō sit in alio h in
trinsēco illius motus. qz cessaret motus. igitur pos
sibile est qz illud q̄d producedur in nullo h erit.

Scda p̄sequētia declarat sic. qz si possibile
est qz aliquod successiue producendū erit quod
in nullo h erit. igitur illius nō datur p̄mū h in
quo sic. nec vltimū in quo h̄b. p̄z qz si daretur
p̄mū h in quo sic vel vltimū in quo non illud
esset in alio h. Et vltērius sequitur. si illius
nō datur p̄mū h in quo sic. nec vltimū i quo
nō. qz si cuiusqz for' p̄ducēde dabit p̄mū h in
quo sic vel vltimū in quo nō p̄z qz negata vna
singulari p̄tenta sub vlti affirmatiua. negat vlti
affirmatiua sicut si iste hō nō currit. nō quilibet
homo currit. quare &c.

Antecedēs vō p̄ncipale. s. qz nihil quod p̄
ducedur prius producet q̄ erit p̄ductū. p̄batur
q̄ r̄ationibus p̄ncipalib' in q̄bus multū insit

Primo sic. omē quod p̄duces vel produces
subito. vel successiue. si subito. p̄z qz nō prius p̄
ducedur q̄ erit productū. si vero successiue. p̄ba
tur qz nō prius p̄duces q̄ erit productū. qz p̄o
atur qz a. quantitas p̄ducatur in. c. hora futura ter
minata ad. b. h. et arguit sic. a. quantitas p̄duce
tur in. c. hora ante. b. et in. c. hora ante. b. erit pro
ducta. igitur nō prius p̄duces q̄ erit p̄ducta. p̄z
consequētia cū maior minor p̄batur qz si. a.
quantitas producedur igitur. a. quantitas erit. vt
p̄babo. sed nō erit in. b. h. nec post. b. qz ponatur
in casu qz in. b. h. sit primo corrupta talis quan
titas igitur erit ante. b. et ex p̄nti sequit' qz ante. b.
erit producta qz sicut p̄bandū. Restat mō pro
bare quomō se. si a. quantitas p̄duces. a. quan
titas erit. p̄bat autē hoc per vlti p̄suppositum
quod dicit. Si aliquod agens p̄duces al' quem
effectū. ille effectus erit. p̄z primo qz termin' se
quēs verbum. sequit' naturā verbi. scdo qz si a.
agens p̄duces. b. effectum. igitur. b. effectus p̄
ducedur. tunc vlt' igitur quod p̄duces erit. b. ef
fectus. tunc vlt' igitur. b. effectus erit.

Forse dicit nō admittēdo casum p̄ illa parte
in qua dicit qz a. quantitas sit primo corrupta i
b h terminante motū. qz si aliqd producet i' p̄o
ductū erit in fine postqz producedur.

Contra hoc arguit. qz ponat qz a. quantitas
pedalis generet in hora vnifor' ita qz prima me
dietas generetur in prima medietate hore et fa
medietas in scda medietate. et addat qz qm̄ gene
rabit scda medietas comparatur p̄t. et p̄z qz hoc
totū est possibile. et tñ illa quantitas producet et

si erit postqz producet. neqz erit in alio h.

Et p̄notat qz quicunqz generabit scda pars
proportionalit' comparat prima. et qm̄ generabit
tertia comparatur scda. et sic de aliis tunc pa
tes qz illa quantitas generabit. et tñ nō erit post
qz generabit. neqz erit in alio h.

Constr' de motu locali ponat qz sit. mouebit
tur vniformiter localiter ab a. puncto ad. b. pun
ctū pedaliter vltimū et cum p̄transibit scdo im
ptem. p̄portionalē comparat prima. et tñ p̄transi
bit tertiā. comparatur scda. et sic de aliis. et patz
qz for. p̄transibit pedalē vltimū. et tñ nō per
manebit in fine hore p̄transita.

Scdo arguit ad idē. qz si for' augebit' adeqz
te in hora vniformiter. tunc motus augmētati
onis quo augebit' erit adēquate in illa hora. s. z
ille motus augmētationis erit illa rotalis qz
tūas quam acquirēt. ergo illi totalis quantitas
quā acquirēt erit in illa hora. p̄z cū maior mi
nor probatur qz illa quantitas erit illud per qz
for' formaliter augebitur. qz erit actus augmēt
abilis fm̄ qz augmētabile. igitur illa quantitas
erit illa augmētatio p̄z a diffinitōe ad vltimū

Et si illa augmētatio erit aliqd effe
ctum a quantitate que acquirēt. cum illa motus
producedur adēquate in hora. et ille motus nō
in fine hore. igitur aliqd tam cito erit productū
qz cito producedur. et eadem ratione quodlibet
successiue producendū erit sic.

Tertio arguitur ad idē. qz ponat qz a. h.
sint duo pedalia nō colorata. que per totū. c. ho
ram futuram alterabunt vniformiter et equi
lociter a duobus agentibus saltet. d. et c. et por
natur qz si vterqz remaneret in fine motus. habe
ret albedinez. ut quatuor sed in fine hore sit p̄
nō esse. c. agentis alterat' b. passum sit ut illo ca
su albedo. a. in fine hore erit vt quatuor. et i ma
la p̄portione erit maior vel minor albedine. b.
que exclusiue terminatur ad quatuor. et p̄ ponat
tur vltērius qz. b. passum simul velinat esse
cum suo agente. c. ita qz idem sit p̄mū in illis
non esset vlt' qz. et sequitur qz albedo in b. passo
nō prius p̄duces q̄ erit producta vt p̄z. Et sic
p̄z ex parte p̄nti quantitatis. et p̄nti qualitatis. et
presenti vbi qz non prius producet aliqd qz erit
productum.

Quarto at ad idē. qz dato opposito. s. qz res
successiue p̄ducēda prius producet q̄ erit pro
ducta sequitur plurā inconueniētia.

Primum inconueniens est qz a. alterans per
totam horā alterabit. b. passum. et tñ nuncqz erit
ita qz aliqua est maxima velocitas qua alterabit
suis passum. probat qz ponatur qz a alterans al
teret suis passum. quousqz habeat p̄portionē du
plā et at' nulla est maxima p̄portio s. z quā ager
igitur nulla ē maxima velocitas qua alterabit
suis passum. s. z at' nō probat. qz nō dupla. qm̄ si
fm̄ illaz ageret et prius egisset. qz quicquid fue

cessiue agit prius agebat. nec etiā aliqua infra
dupla est maxima fm qua ageret: illa nō datur
igit nulla est maxima velocitas fm qua agit.

Secūdo in cōueniens est q. d. velocius agit a
et tñ in nulla pportione velocius agit. pbatur
in eodem casu addendo q. d. alterā a. propo-
tione dupla vniformiter alteret sibi passus. tñ d. ve-
locitū agit: a vrpz: et tñ in nulla pportione ve-
locius agit.

Tertius in cōueniens est q. motu dissonanter
nō posset incipere moueri vniformiter intensiori
gradu q̄ sic ille quo mouet. pbatur q. ponatur
q. aliquis intēdat motum suū quousq. moueat
d. gradu. quo postea moueat vniformiter: tñ d. q.
ro aut dabitur p̄mū. h. in q. uo incipit moueri.
d. gradu. aut vltimū in quo nō. si p̄t dici p̄mū. q.
tunc ageret a maxima pportione. et nō pauis agi-
set quod est falsū. nec p̄t dici scdm: q. tñc ali-
qua esset maxima velocitas a qua ageret. Seg-
uitur etiā q. tunc intēdat motū suū. et nō per tē-
pus. nec per h. Et q. illud mouebit velocius q.
tā moueat. et in nulla pportione velocius.

An oppositū pro via cōi arguitur. q. ois for-
ma producenda vel producat subito vel successiue.
si utroq. modo datur. nisi in quo sic vel vlti-
mum in quo nō ergo cuiuslibet forme pducen-
de datur p̄mū in quo sic vel vltimū in quo nō
p̄mū cum maiori minor pbatur q. que produci-
tur subito vel pducitur in h. vel in nō tpe si i. h.
p̄mū q. datur p̄mū i. quo sic si i. nō tpe datur vlti-
mum in quo nō quare cuiuslibet forme producen-
de subito datur p̄mū in quo sic vel vltimū in
quo nō: q. d. producat successiue. vlt est res p̄ma-
nens vel successiua. si successiua p̄mū q. datur vlti-
mū in quo nō. si d. permanens. vel est determi-
nata vel indeterminata. si indeterminata vt qua-
ritas. qualitas. et huiusmodi. patet q. datur vlti-
mum in quo nō. si vero est determinata. vt q.
tēp. pedalis caliditas et quatuor: et huiusmodi
patet q. datur p̄mū in quo sic: quod probatur
q. in hoc stat difficultas: quoniam talis forma
est acquisibilis p. motum tanquā terminus ad
quē motus sed terminus ad quē ipsius motus
p̄mū est in vltimo h. temporis mēsurantis mo-
tum: q. si esset ante cessaret motus ante: igit ta-
lis forme datur p̄mū h. esse: quare cuiuslibet for-
me successiue producende datur p̄mū i. quo
sic. vel vltimum in quo nō tñc. pbata est minor
pro vtraque parte.

Secundo arguitur sic. quacūq. re producē-
da data. signetur totum tempus per quod erit.
et totum tempus ante per quod nō erit. deinde
signetur instans medium inter hec duo tempo-
ra. Et sit a. Et arguitur sic ista res in a. instans
incipit esse. ergo a. h. est p̄mū in quo sic. aut
vltimum in quo nō patet cōsequētia. et aīis pro-
batur. q. quero an habet esse i. a. h. aut nō. si di-
citur q. habet esse in a. et nō imediate ante a. ha-

buit esse ergo: est p̄mū. h. esse eius. si vero
dicitur q. non habet esse in a. h. et imediate post
hoc habebit esse ergo. a. est vltimū h. in quo nō.

Arguamus etiam pro via cōi. contra funda-
menti opiois manūant q. d. est q. d. h. b. q. d. p̄-
ducetur prius pducetur q̄ erit productus. et si-
cut ille quatuor rationibus coroborauit illud ita
et quatuor rationibus improbenus illud. Et p̄-
mo arguitur sic. quādiu res est infieri. res nō ē
producta: sed quādiu res producit. tādīa res
est infieri. igitur quādiu res producit. tādīa
est producta. patet consequētia cū minor et ma-
ior est p̄b. sexto p̄b. vicentis q. sic nō est.

Secundo arguitur sic. forma producenda p.
motum est terminus ad quē motus. sed termi-
nus ad quē motus nō est ante finem motus igitur
forma producenda per motum non est ante
finem motus. patet consequētia cū maior et
minor p. quia si terminus ad quē motus est
ante finem motus. cessaret motus ante finem. q. ba-
bitibus p̄tibus in materia cessat motus.

Tertio arguitur sic. quelibet forma producē-
da per motum producat per partem post par-
tem donec tota complatur: sed in fine solū ha-
bet esse completum. igitur ante finem nō est p̄-
ducta. p̄mū q. sibi deficit aliquid.

Quarto arguitur sic. si a. forma producenda
per motum ante finem producta erit igitur post
finem motus verum est dicere q. a. forma ante
finem producta fuit patet consequētia. quia p̄-
pōnere de futuro limitate ad certum terminū
coresponderet vna vera de p̄terito. tñc vltra igitur
aliquando ante finem. verum est dicere q. a.
forma est producta. patet consequētia quia p̄-
pōnere de p̄terito coresponderet vna vera de
presenti: sed p̄positio vera de presenti verifica-
tur pro instanti ergo in aliquo h. ante finem mo-
tus fuit verum dicere. q. a. forma est producta.
consequens est in cōueniens etiam apud eūm
qui dicit q. in toto tempore cathegromatice su-
mendo ante finem motus producta est. sed tñ i.
nullo h. producta est.

Respondeo in hac mā sunt due opioes. smā-
tuant. et cōis et primo pertractabo opionem
inuantiani deinde communē.

Pro opione mātuant ponitur illa conclu-
sio r̄sua ad quesitū. Q. d. nō cuiuslibet for-
mę producende datur p̄mū h. in quo sic aut vltimū in
quo nō. que p̄ breuiter sic pbatur. q. stat q. aliq.
q̄ritas vel qualitas adēquate ḡneret in hora et
in nullo h. intrinsicō eius erit nec in alio post: s̄
talis forme nō datur p̄mū h. in quo sic. nec ul-
timū in quo nō igitur nō cuiuslibet forme pducē-
de datur p̄mū in quo sic. aut vltimū in quo nō.

Et pro ista opione faciūt argumenta facta i.
p̄ncipio q̄ntis ad prem negatiuam.

Ex hac p̄clusionē infert p̄mū. q. multe res
erunt que nō sunt. quāsi nulla incipit vel inci-
piet esse. Similiter nec desinit. nec desinet ee.

quod verum est de omnibus successiue producendis que non manebunt postquam producerentur et erit producte. Et quod aliquod alio successiue produci potest possibile est quod aliquod alio erit quod non est quod non incipit esse. nec incipit esse. Similiter non cuiuslibet ignis producendi. parte et alii et huiusmodi dabitur primum. h. q. sic vel ultimum quod non.

Secundo inferunt illas regulas. cetera non esse veras. q. si aliquid produci per motum. cum non est dare primum in quo sic. erit dare ultimum in quo non. Et e converso. si non erit dare ultimum in quo non. erit dare primum in quo sic. Nec de desinatione verum est quod si aliqua res est. que postea non erit et ipsius non sit dare ultimum in quo erit. erit dare primum in quo non erit. Nec e converso verum est. quod si aliqua res est. que postea non erit. et ipsius non est dare primum in quo non erit. erit dare ultimum in quo sic quod multe res erunt que non sunt. que nec incipiunt nec incipient esse. nec desinunt nec desinent esse. ut patet de quantitate et qualitate successiue generandis et corrupendis.

Sed pro ista materia tenende sunt istae regulae. prima quod si aliqua res erit in aliquo. h. in aetate vel animata simplex vel composita. que non est. ipsa in aliquo instanti incipit vel incipiet esse sic quod aliquod erit primum. h. esse illius vel ultimum in quo non. Et de tali re quodcumque non erit dare primum in quo sic. erit dare ultimum in quo non et e converso. Similiter de primo non esse. et ultimo esse. quod si aliqua res erit in aliquo. h. que postea non erit. aliquod erit primum. h. in quo ista res non erit. aut ultimum in quo ista res erit. Et ubi non sit dare primum in quo. ista res non erit erit dare ultimum in quo ista res erit. et e converso.

Et si arguitur contra predicta. quod illis datis sequitur. quod aliquid erit ante primum. h. esse sui. et quod aliquid incipiet esse postquam fuit.

Item quod si forma per totam istam horam augetur et non diminuetur in aliqua parte illius horae et tamen in nullo. h. illius horae erit maior quam ante illud. h. fuerit.

Ad ista respondeat. Ad primum quod nihil erit in. h. ante primum. h. esse sui. sed bene erit aliquid ante primum. h. esse sui.

Pro secundo dicit concedendo ipsam intelligendo licet incipit qualiter in precedentibus est ostensum. ad aliud conceditur totum.

Ad argumenta vero principalia in oppositum pro ipso respondeat. Ad primum negatur minor. scilicet quod cuiuslibet forme produci potest subito quam successiue datur primum. h. in quo sic aut ultimum in quo non. quod si aliquid forme successiue produci potest per motum non dabitur nec primum in quo sic. nec ultimum in quo non. puta illius que successiue generabitur et successiue corrumpetur. ad probandum cum dicit talis forma produci potest acquiritur per motum tanquam terminus eius concedat. et

cum dicit sed tamen motus primo est in vltimo. h. terminante motum. negatur hoc. quod si motus est acquisitus ante vltimum. h. illius temporis. per nullum tamen. h. ante. nec per tempus ante. Et cum dicitur quod si esset ante. cessaret motus ante. negatur. sed bene verum est quod si esset ante in aliquo. h. sequeret. quod ante cessaret motus.

Ad secundum non admittit signari totum tempus per quod illa res erit tenendo licet totum finem. h. quod nullus erit maximus tempus per quod illa res erit. scilicet que successiue generabitur et successiue corrumpetur. non enim illa hora in qua produci potest est maximum tempus per quod illa res erit quod tunc in quolibet. h. intrinseco illius esset quod est falsum. sed conceditur quod ad equate est in tota illa hora. cathago tenedo licet. tota sed tunc argumentum non procedit.

Ad alia vero argumenta contra fundamentum suum. scilicet quod nihil quod produci potest prius produci potest quam erit productum. respondeat ad primum negatur maior. scilicet quod quamdiu res est inferi non sit producta. imo quodammodo res sit produci potest. et produci potest est. in nullo tamen. h. produci potest est. et hoc voluit philosophus quando dicit quod sit non est. scilicet in aliquo instanti.

Ad secundum negatur minor. scilicet quod ad quem motus non est ante finem motus. sed bene verum est quod is ad quem motus non est in aliquo. h. ante finem motus.

Ad tertium negatur minor. scilicet quod forma produci potest solum in fine motus habet esse completum tamen ante finem motus est completum. et quod nullum tamen. h. ante. quia non habet esse completum in aliquo. h. ante.

ad quartum respondeat licet ex dicto eius.

Opinio cetera. prima p.

Pro opinione vero communis. ponitur haec conclusio responsiva. quod cuiuslibet forme produci potest dabitur primum instanti in quo sic aut ultimum in quo non probatur conclusio. quia forma subito produci potest datur primum instanti in quo sic. aut ultimum in quo non. et forma successiue produci potest datur primum instanti in quo sic aut ultimum in quo non. h. quod si cuiuslibet forme produci potest datur primum instanti in quo sic aut ultimum in quo non. h. p. et antecedens est sufficienter probatum est.

Sed pro responsione ad argumenta mantuani. scilicet quod tota difficultas stat in casu posito de forma successiue generanda. et successiue corrupenda.

Adverte quod in via communis ad hoc est duplex modus respondendi. Unus dicit quod casus non est possibilis naturaliter. et ratio est. quod virtus productiva forme est etiam conservativa eiusdem et quamdiu produci potest tamdiu conservat. quod probat quia per quantum agens agit. per tantum resistit contrario suo ne agat sed per quantum resistit contrario ne agat. p.

tantum conseruat. igitur qd dicitur agere tam tunc co-
feruat.

Confirmatur qd agens no inducit formam in
parte remota nisi per alterationem transiente per
ppinqua: cui melius applicat. Ix alteratio illa e
potens inducere formam in parte remota: igitur illa no
bz impedimentum in parte ppinqua: et per pns no e al-
teratio corruptiua in parte ppinqua p³: qd si e^t
alteratio corruptiua in parte ppinqua impediretur
pductio for³ in parte remota.

Alius modus fidi admittit casus e^t possibi-
le. qd salte per potestas ouina pot antichitari po-
fo. in parte ppinqua. et si pot successiue producti-
for³ in parte remota. Sed p³ ne substinenda
dicit. qd cuiusq³ for³ pducende datur. primu b in
quo sic. aut vltimu in q³ no simplr vel fm qd.
simplr dicitur quantu ad formas pmanetes qm p
manet post pductione. fm qd vo qm no perma-
nent post pductiones qz lz talis for³ no datur
p³ in quo sic simplr: tñ dat primu fm qd: qz fz
qz lz parte signabile eius dat p³ in quo sic qz lz
talis forme no det primu fz se tota catheg³. tñ
se dat primu eius fz se tota sincatheg³.

Et his p³ ad argumeta m. i. u. a. p. Et qd
regule de inceptioe et destitioe fm viam coeni-
salerant.

Itell³ respondere ad quatuor argumenta.
quib³ probat fundamentu sue ponit. s. qd nihil qd
pducitur prius pducetur qz erit pductu. Et
ad p³ n³ pbatioez cu dicit. b. quantitas an hinc
hore pducet. et ante sine hore erit producta. igitur
no prius pducetur qz erit producta. nega-
minor ad probatioez primu cu dicit. b. pducetur
ergo. b. erit. negat p³ et ad pbatioez cu dicit. ter-
minatio sequens verbu sequit naturu verbi. ergo
si pducet erit. of q³ isto modo sequit nam ver-
bu. qz si b. pducet. b. erit in producti.

Ad scias probatione cu dicit. b. pducet.
ergo qd pducet erit. b. concedit et vlti³ cu in-
serit ergo. b. erit. negat p³: qz sicut si se³. quod p-
ducitur est. b. ergo. b. est. n³ sequit qd pducet.
erit. b. ergo. b. erit. qz illa ppositio. b. pducetur
significat qd. b. erit in producti. et illa qd pducetur
erit. b. significat qd illud qd erit iproducti erit
b. quare p³ qd ex ista no sequitur. ergo. b. erit.

Et si replicas contra qz ista ppositio. b. pro-
ducet habet resolu in ista. b. erit pductu. sed ex
ista sequitur. b. erit quare. etc.

Item ista ppositio. b. pducetur conuertitur i
istam: quod pducet erit. b. siue pductu erit. b. fz
ex ista sequitur ergo. b. erit quare etc.

Respondet ad p³ n³ negando qd illa ppositio
resoluat illo modo qz tunc ista. b. pducitur re-
solueret in ista. b. est producti. quod est falsum
sed illa. b. pducetur resoluitur in ista. b. erit im-
producti: ista. b. pducitur resoluitur in istam. b.
est inproducti et ex ista. b. erit inproducti no seq-
tur. b. erit sicut ex ista. b. est inproducti no sequit-

ur. b. est.

Ad aliud. conceditur qd illa. b. pducetur:
conuertitur in istam quod pducet erit. b. quod
significat qd illud quod erit iproducti erit. b. sed
negatur qd conuertat in istam. pductum erit. b.
quare negatur quod sequatur. ergo. b. erit.

Ad secundu argumentu negat minor. s. qd
ille totalis motus augmentatois erit illa tota-
tis quantitas. qz motus est res successiua et quan-
titas est res pmanens ad. et pbatioe cu dicitur
illa quantitas est actus augmentabilis fz qd au-
gmentabile ergo e augmentatio dicit negado
p³. qz equiuocat de actu augmentabilis. quod
nra augmentatio est alter. act³ augmentabilis
qz quantitas. qm augmentatio est actus quo au-
gmentabilis et successiuis qz itas vo est act³ qz
permanens. Et cu dicitur si augmentatio e di-
stincta a quantitate et cu ille motus pducetur ad
equate in hore et no erit i fine hore qd aliquid ta-
cito erit pductum qz cito pducetur. of qd arg³.
concludit verum de motu et de qualz re successi-
ua sed non sequitur ergo eadez rone erit de q³
libet successiue pducendo. qz no quodlz succes-
siue pducendum est successiuu.

Ad tertiu non admittit casus. cu ponitur qd
b. passum quod v³ in hore acquirere caliditate
et quatuor ab. e. agente. sit p³ no corruptu in fi-
ne hore a. vero passus acquireret caliditate etc.
ab agente et remanere. Admissio tñ toto casu
gratia argumeta conceditur qd a. albedo in nulli
pportioe erit in maiore vel minore albedine b. et no
est in p³ ens. Et negatur qd b. albedo no p³
ducitur qz erit producta: qz bene pducitur p
tota istam hore. qz continue in illa erit iproducti
sed nunqz erit producta.

Ad quarta negatur qd primu sit in conueni-
ens. cum dicitur qd a. alterans per totam hore
alterabit b. passum. et tamen nunqz erit ita qd a³
est magna velocitas qz alterabitur imo est ne-
cessarium in quocunqz motu uniformiter vlti-
mi et clusius terminato.

Ad aliud negatur similiter qd sit inconueni-
ens cum dicitur v. velocitas aet³ a. et in nulla
proportioe velo³. imo est necessarium quando
v. remouebitur vnif³ gradu intensiuis. ad que
exclusiue terminatur a.

Ad aliud negatur qd motum vlti-
mum possit incipere moueri uniformiter. intensiori
gradu qua sit ille quo mouetur: et cum dicitur si
sic ergo vel dabitur primum instans in quo sic
vel vltimum in quo non dicitur qd dabitur vlti-
mu in quo no. et cum tu dicitur sequitur qd in illo i-
stanti esset aliqua maxima velocitas qua agerz
negatur consequentia. Et cum tu dicitur sequi-
tur qd intendere motum suum. et nec per temp³
nec per instans. et qd velocitas moueretur. et in ul-
tima proportioe velocius conceditur qz no est
inconueniens. et hec de ista questione sufficiat.

Veritur tertio. *Et*rum cuiuslibet forme producende que erit in aliquo, b sit dare primū instans esse eius. Et conle queter an cuiuslibet rei permanentis que erit in aliquo, b sit dare primū instans esse eius.

Et arguitur primo qd ex dictis manumini cōtra vram dōz. Et primo sic. Nā datur primum b in quo forma informat māz. igit nō datur p mū b in quo for^a erit p^a. qd for^a nō p^a erit qd informat māz. et cōtra ahs pbat. qd forma successive informat māz. igit nō dat b^a b in quo informat r^a. qd si daret p^a b in quo informaret māz nō p^a informasset pte ei^a et p^ater nō successive informaret. ahs iterū p^a qd mā successive disposit ab agente nāli: qd meli^a agit in pte. ppriū qd remora. igit mā successive informat. et p^ater for^a successive informat: qd erat pbandum.

Item si daret primum b in quo forma informat māz. sit illud b. b. Et quero a te an for^a ahs b. informabat māz. an nō. si sic. igitur. b. nō est p^a b in quo informat. si nō. igit nō successive informat r^a. qd nō p^a informat parte illi^a māz qd totū p^a in falluz quare sicut mā successive disponitur. ita successive informatur.

Itē at qd nō datur primū b in quo forma informat māz: qd in aliquo b for^a informat materia: et in aliquo nō: igit vel datur primum b in quo informat vel vltimū in quo nō. r^a. qd sic dō respectu potēte passivē. cū pō negatiua. verificetur p minor tunc vltra: sed dō sit respectu potētie mutabilia qd pō affirmatiua et qua informat dō potest verificare a^a vel minor quoniam si forma pro aliquo b informat materia. etiaz p aliquo vltiori informat quare elligēda ē pō negatiua. s. qd datur vltimū in quo non et p^ater nō datur primū in quo sic.

Secūdo principiū at^a nō datur primū b in quo minima dispō faciens pro introductione forme est in materia. igit nō datur primū b for^a introducēde p^a. qd idē est primū b vtriusq: ahs prob^a qd minima dispō qualiscūq: sit successive inducitur. igit nullū est primū b in quo talis est in mā. r^a. qd ex opposito p^ater se^a oppositū ahs. ahs probat qd ita inducitur dispō. sicut agēs agit. sed agēs successive agit: igitur et successive inducitur dispōsitio. quare r^a.

Item si aliquod esset primū b in quo minima dispō faciens pro for^a esset in materia. seque retur qd daretur vltimū b rei permanentis p^a est falsum apud vray cōem: et probatur p^a. qd sit caliditas vt quatuor minima dispō gratia exempli. et si inducta in materia aliqua in. b. b. et ponatur vltius qd applicetur aliquod agēs debens corrūpere illā caliditate in hora futura incipiente ab b in quo b. instante incipiat agere tunc arguitur sic in. b. b. erit illa forma. et immediate post illud nō erit. igitur. b. est vltimum instans illius forme. tenet consequentia cum ma-

teriali. et minor probatur. qd pō. b. non erit caliditas vt quatuor minima dispō faciens pro introductione forme. igitur post hoc agēs corrūperet. qd erit minima: ergo talis forma in materia ponēda nō sit in materia. patet cōsequētia. qd forma nō stat in materia cum corpore. et multo minus.

Itē arguitur qd nō datur minima dispositio cum qua potest forma inducta quā cum ali qua dispositione potest forma inducta. et cum aliqua nō. igitur vel datur minima dispositio cum qua potest forma inducta vel maxima est qua nō tenet qd si nullo respectu potētie passivē cum negatiua verificetur pro minor tunc vltra sed dō sit respectu potētie mutabilia: qd affirmatiua exempla inferunt dō sit potest verificari pro maior vel minor igitur elligēda est pō negatiua. quare datur maxima cum qua nō potest inducta. nō ergo datur minima cum qua sic quare et cetera.

In oppositū pro vray cōmuni arguitur. Et primo sic datur primū instans in quo maior materia est secundū se totam primo disposita pro introductione forme ergo datur primū instans alicuius forme introducēde. patet cōsequētia quia idē est primū instans dispositionis faciētis pro forma: et ipsius forme ahs probatur. r. qd datur primū alteratum. quod fm se totum incipit alterari fm cōmentatorez tertio pbi. cōmentato sexto sed si totum illud alteretur in hora futura terminata ad. b. instans ad minima dispositioem faciētem pro introductione forme in sine bore illud totū erit eque primo dispositum igitur. b. instans est primū instans in quo illud est r^a se totū primo dispositū pro introductione forme.

Item datur primū b in quo minima dispositio faciens pro forma est inducta in materia apta suscipere formā: igitur datur primum instans forme producēde r^a. qd idē est primū b dispositionis faciētis pro introductione forme et ipsius forme. ahs probatur qd cum dec minima materia apta suscipere formā in quacūq: specie rerum naturalū fm philosophuz prio pbi. sit illa minima materia. a. et sic minima dispositio faciens pro introductione forme ahs gratia exempli caliditas vt quatuor que sit. b. et inducatur hec dispositio in illam minima materiam in hora futura terminata ad. c. instans. Et arguitur sic tunc instans b dispositio est inducta in a materia: et non ante. ergo. b. est primū b. in quo minima dispositio faciens pro forma est inducta in minima materia: sed minima materia est illa que est apta suscipere formā et non minor illa ergo datur primū instans in quo minima dispō faciens pro forma est inducta in materia apta suscipere.

Item omnis forma producēda vel producitur subito vel successive. si subito ergo in b si

vero necessitate agitur per motum sed quod pro
ducit per motum huius prima esse in alio instanti
terminante motum quia est tam in motu quod
aut quolibet forma que producatur habet p
esse in aliquo instanti et pater cuiuslibet forme pro
ducende datur p^m instanti in quo est.

2° si al^o possibile est datur p^m instanti in quo
ma^o e equali copolita p totum pro introductione
ne for. igitur possibile est dari p^m istas for. intro
ducende p^m ante pro. qd possibile est qd agens sit
ita visor qd sicut tardius agit ad aliquem p^mctum
ita maiore proportione beat ad illu. et sic pars
q^d sine vani ipis poterit ee vnif^a gra. et sic ma
caliditate sub qua non p^mctat huius for. pass. qd.
Et datur qd sicut p^mctat ab aliq^d p^mctat e re
motior ab agente. ita agens ad illu beat maiore
pportioem et se q^d passum i sine illius ipis erit
vnif^a. et ponat qd sit vnif^a for. id ma caliditate sub
qua no pot stare for. pass. qd se q^d dabit p^m in
stas for. iduce de. It^e ad introductionem for. h
req^d passu ee vnif^a for. dispositu h e necesse pas
su successive r^e sponi et licet se igitur huius passu sit
ee r^e p^mctat p^m introductione for. et p^mctat huius for. p^m
istis p introductione for. p^m cu quolibet ante.

It^e possibile est passum puta sem^e alterari ab
intrinseco et extrinseco agente et possibile est qd
sicut agens intrinsecu plus agit ad aliquem p^mctum
q^d ad illu nun^o agit extrinsecu agens et sicut mi
nus agit ad aliu plus agit ad illu extrinsecu a
gens agit possibile est qd sic alteret ab vtroq^d agente
q^d aliquo d^o erit p^m istas in quo illa ma^o erit illi
disposita p totu p susceptioe for. et.

1° in hac ma sunt due opiones. scilicet cois et ma
tuam. et primo tractabo opiones matuam.
pro qua ponitur due p^mnes. p^o cuius h^o for
extense producede q^d erit in aliquo instanti. erit va
re p^m istas i quo erit. sic intelligedo q^d erit dare p
mu ista i quo erit. et no imediate an i^o istas erit
i a^o istat. et hoc e gnaliter vum ta de for. subita
nial^o accidat. probat mo p^o q^d quely talis
for. cu producat i esse p motu h^o p^o ee in vlti^o
istati terminate motu. et no h^o ee an illud istas
in a^o istati. g^o dal p^m istas eius: r^o cu maiori
minor p^o. q^d li h^o ee an i^o istas in a^o istati. sic
an i^o istas ee producta in aliquo instanti p^mis f^m
q^d et t^o an i^o istas producebatur q^d et.

Cor^o seq^d q^d cuiuslibet copoliti h^o ista forma ex
tensam in a^o istati erit dare p^m istas i quo erit
p^o q^d tale copolitu producit i ee p motu in cur
sine h^o ee. et no an in a^o istati de tali. n. copolito
loquor. q^d manet post productionem q^d et.

2° multas forme humane dat p^m istas ee
sed vlt^o in quo no: p formaz h^o ista intelligedo
animam intellectuam. et no aliam forma. probat
p^o et primo p^o pa: q^d no dal p^m istas in quo tal
forma informat ma: sic q^d no imediate ante i^o
in aliquo instanti informabat. g^o no datur p^m istas
ee r^o r^o a^o probatur. q^d signetur minima ca

liditas cu qua no pot f. r^o forma seminez sicut
4°. et ar. sicut datur p^m in quo erit talis ca
liditas p^o ad aliquem p^mctum intrinsecu g^o no dal
p^m istas talis for. producede r^o: et a^o probat
q^d q^d cuq^d p^mctat signat ad que p^mctat caliditas
prius p^mctat ad que p^mctat p^mctat p^mctat ag
it. q^d. 2° p^o p^o no probatur q^d q^d h^o for. q^d erit
in aliquo instanti aut dabitur p^m in quo sic. et
vlt^o in quo no: sed forme h^o ista no datur p^m i
stas in quo sic igitur ill^o datur vlt^o in quo no

Cor^o se p^o q^d nullus h^o ista datur p^m istas ee
sed cur h^o h^o q^d an incipit ee datur vlt^o istas
in quo no: prima p^o p^o. q^d no prius icipit ee h^o
q^d forma eius: h^o g^o forme humane no datur p^m
istis. g^o nec h^o ista datur p^m istis. In 2° vero
p^o correlarij notanter additur qui incipit esse
q^d sine illa conditione. 2° pars non esset va
ta ddo cuiuslibet h^o ista datur vlt^o in quo no
hoc et pater statim et dicitis eius infra.

2° se q^d h^o ista incipit ee ante incipit q^d i
p^o et ee h^o ista si vnica forma substantia po
natur in h^o ista: q^d lignes ma pedalis pro g^o h^o ista
sortis: et introducatur successive forma h^o ista i
illa ma sic imediate post hoc erit h^o ista: r^o non
imediate post h^o erit iste h^o ista: q^d non prius erit iste
h^o ista: q^d tota illa ma sit informata. g^o no imediate
post h^o erit iste h^o ista: g^o ante incipit ee h^o ista: q^d incipi
et esse iste h^o ista: siue h^o ista q^d incipit esse. ante incipi
et esse. q^d incipit esse iste h^o ista: quia iste due propo
siciones equalentur in vno. q^d si h^o ista cum dicit. h^o
q^d incipit esse et stat consue immobiliter r^o ee vlt^o
natioms facte p^o r^o cu illor erbo incipit et non
stat determinate. quia falsa esset.

3° sequitur q^d nunq^d erit ita q^d aliquis h^o in
cipit esse. et nunq^d erit ita q^d natura humana cre
abitur prima pars probatur. quia si no. da op^m
scilicet q^d aliqui erit ita q^d aliquis h^o incipit esse.
sit gra arg^o q^d in b. instanti for. incipiat esse et ar
q^d non quia vel incipit esse per ponem de prese
ti ddo in hoc instans est for. et isto modo non in
cipit esse quia iste numerus non incipit esse de
mostrando animam for. et mam. et ille numer^o
est for. ergo for. non incipit esse. aut incipit ee p
remotionem de present: ddo. for. non est in hoc
instati. et imediate post h^o erit quia nullus erit
primus homo productus ex h^o semine. et ita de
omni ente reali. 2° pars correlarij probatur
scilicet q^d nunq^d erit ita q^d anima humana cre
abitur. quia nec per tempus. nec per instans
creabitur ergo et. assumptum probatur. et pri
mo q^d non per instans creatur p^o. quia creati e
stet de nihilo in non tepore p^o cum hoc modo
nunc non est scilicet anima sortis. et imedia
te post hoc erit. igitur creatur. quaf pars q^d cre
atio non fit in instanti. nec etia per tempus cre
abitur quia hoc est dice. q^d creatio requirit de
terminatum tepus quod est f^m q^d creatio non
fit h^o cum i instanti. nec in tpe sed in non tpe.

his premiffis facile rñ ad argumeta p man
tuano .x. qz matuan tenet q alicui forme dat
primū istās & alicuius nō: id oz rñdere ad argu
mēta facta ad vtrāqz partē qōnis : qz p^o pbāt
q nullius forme dat primū instās : & r^o in op^m
facta probant q cuius lz datur primū instās

Ad primū qz partis negatīe negat illa p^o
nō dat p^m instās i quo forma i format māz : igit
nō dat primū instās for^m pducēde lz n. fm cōez
modū loquēdi de primo instāi p^o ualeat & pba
tio et tñ f. n. modū loquēdi mantuani nō v3 : qz
aliter capit dari primū instās qz utā cōez nō dīc
dant primū instās forme qñ illa forma ē in a^o i
stāi & immediate añ i^o nō fuit in aliquo instāi
qñtū ē immediate ante i^o fuerit. via vero cōis
dīc dant primū instās alicui forme qñ illa forma
est in aliquo instāi & ante illud nō fuit. multū at
refert dīcere : & añ illud nō fuit & dīcere ante i^o
nō fuit in aliquo instāi : vtpz. ex dīctis qñ rē.

Ad a^o cōce^o q non dat primū instās in quo
forma i format māz : lz non se^o ap^o modū lo
quēdi mantuani : q non dat primū instās forme.

Ad a^o conce^o q non dat primū instās i quo
i format : lz vltimū in quo non. et i^o argumentū
pcludit p opinione suā.

Ad 2° principale ne illa p^o nō dat primū
instās in quo minima dispō faciēs p forma ē in
māz : nō dat primū instās for^m lz n. apō vīā cōez
valeat illa p^o tñ apō vīā mantuani nō v3 : pp afr
accipe dari primū instās nā in p^o instāi termi
nate motū forma p^o ē in aliq^o instāi. & ante nō
fuit in aliq^o instāi : & tñ minima dispō nō ē p^o in
vltio instāi : lz añ i^o fuit i aliq^o instāi. qz prius fuit
inducta in pte mē qz in tota. qñ rē.

Ad a^o pce^o quō dat primū instās i quo mini
mā dispō faciēs p forma ē in mā : & argumētū
facit p ipō. Ad a^o pce^o q dat māz dispō cū
qua nō pōt forma iroduci. et h^o ar^m facit p ipō

Ad ar^m vō pñs affirmatiue rñdet p ipō. Ad
uerite tñ prius q lz ipē cōcedat dari p^m instās
alicui for^m nō suo dicto. tñ nō cōcedit fm cōem
modū loquēdi de p^o instāi : qz opz rñdē ad istā :
qz nulli forme dat p^m instās fm modū loquēdi
cōez.

Ad p^m igit ne añs. f. qz det p^m instās i
quo a^o mā ē lz se totā p^o disposita p iroductō
ne forme ad pbatōz cū dī de mēte p^o ris qz dat
p^m alteratū qd lz se totū incipit alterari. nō ad
mittit auctōritatē p^o ris. qñ ē ptra rōez. ut hic : qz
oē agens nāle ueloci^o agit in partē ppinquāz
qz remotā : igit prius alterat vñā pte qz aliā : qre
nō eā p^o totū alteratur. Ad a^o ne et añs. f. qz
det p^m instās in quo minima dispō faciēs p for
ma ē in mā apta suscipere formā ad pbatōz cū dī
qz dat minima materia apta suscipere formāz. ne
Et cū adducit pñs dī q illa nō ē mēs pñi : vt
dictū ē supra : sed q dat minimū potēs resistet
medio dato : qñ ar^m nō pcedit. Ad a^o pce^o q
ois forma pducēda pducetur subito vlt successi

ue : lz ne^o q illa q producat subito pducatur in istā
ti sed producat i nō tpe : qz ill^o nō datur p^m in
stās : qz vō producat successiue pcedit qz pducit
p motū : sed talis nō lz primo ē in vltimo instāi
terminatē motū ad modū loquēdi. cōem : sic
q in illo instāi sit & non añ imo añ fuit : qz erat
vltimū qz pducebatur : pce^o tñ dat p^m instās il
li^o lz modū loquēdi mantuani : qz in vltio instāi
ē & añ i^o nō fuit in aliquo instāi.

Ad 2° principale dī negandū vtrū qz casū : qz
uis n. pōt ēē q passus sit sic dīfor^m q agens
agat in illud vñs^o vlt^o et q alteret illud veloci^o i
pte remota qz propinqua : nō tñ ē possibile qz p
port^o nabit^o ueloci^o agat sic aliquis pñctus da
ti pass^o plus distat ab agētētia ad eundē pñctū
agēs heat maiore pportōz ad agētētia : or et nō
lz pportōz hēret ad pñctū immediatū vel ad quē
libz pñctū intrinsecū infīnitā hēret & p pñs cū
ad quēlz pñctū indīsecū p certū tēpōz. pcedit
tūc in quēlz pñctū intrinsecū infīnitā magis
pduceret : qd nō ē possibile : & i^o pñctū pñctū
nē heat ad pñctū immediatū repōitū nō lz agēs
pōitū qz in fine passum totū sic dat^o tñ dī p^o
lo alterante. & p idē fecūditas nō lz agēs nō lz
Ad alia nō vtrū qz p^o dat in dīcōe pñctū
mitti assūptū i sublequētia nō lz agēs nō lz
in vltimo. Pro opinione dīcōe pñctū pñctū
p^o nes rñs. ue.

Prima cōclusio hīc dīcōe qz nō lz agēs nō lz
lio pducēde datur p^m instās ē in māz : qz
qz lz talis forma in māz instāi. qz pñctū pñctū
erit p^o p^o : qz qz forma substantiālis pñctū pñctū
ducetur subito : igit producentur in māz. qz
illud ē primū instās for^m pñctū pñctū pñctū
pud vīā cōem māz p^o p^o apō pñctū pñctū pñctū
substantiālis pducēda fm cōem pñctū pñctū pñctū
lz gñatio est infīnitāto lz agēs pñctū pñctū pñctū
a motu q successiue ē qz rē. p^o pñctū pñctū pñctū
logos : qz forma substantiālis pñctū pñctū pñctū
producitur vel p creatōne : vel p gñatiōne : & c.
creatio qz gñatio sit subito : qz rē.

Cor^o se^o qz cui^o lz pñctū substantiālis pñctū pñctū
dat pñctū pñctū pñctū qz ita pñctū lz cōpōitū sub
stantiāle : sic^o et forma substantiālis. sed forme
substantiālis dat primū instās cō. qz & cōpōitū
substantiālis dat p^m instās.

2° p^o sit ista. cuius lz forme accidētālis pñctū
cēde q e^o in a^o instāi si nō sit successiua nec d
pēdēs a successiua i fieri. & cōseruari tanqz a cā
propria dat primū instās cē : vō primū q c^o in
altq^o instāi. vt remoueamus instāi nō vō for
mis simul gñandis & corūpēdis. vō si nō sit suc
cessiua : qz successiui non est necesse dari primū
instās. imo f^o pñctū pñctū nūc qz datur pri
mum d^o successiui. licet fm theologos alii ve
tur. sed de hoc infra dīcitur. nec dependens a
successiua : quia si dependet ab eo nō est necesse
dari primū instās sicut veritatis huius propo

deorsum. Et ad illud qd dicit de gnatione l re
spondedo qd si gnatio esset subito sequitur qd idē eēt
et h. cēt. ne. 2. ad pbationē. qz qd generat ē si
gnatio est in b. pcedo et tñ qd gnatur nō est in
pbm. dī qd pbs loquit de eo qd gnatur quātuz
ad dispositōes que sūt successive. nō autē de eo
quod generatur in se qd zc.

Ita pmissis facile rñdetur ad argumēta pñ
cipalia cōtra viā cōem que probat qd nulli for
datur primū b. Et ad primū neg. aūs. l. qd si de
tur primū b in quo for. informat māz. et ad p
bationē ne. qd forma successive iformat. et qd ma
teria successive disponat. et de hoc sufficēter in
p. qone dicitur est h. duos mōs rñdēdi qd vñ ibi

Ad aliud cū dī. si daretur primū b in quo
forma iformat māz. sit illud b. b. admitto. et cū
tu queris. an for. antē b. iformet an nō. dicit qd
nō. et cēt. infero. igitur nō successive iformat
pcedit 2. et pñs. Aduerte tñ fm viam cōem.
qz si mā contineat pla minima. forma subito in
format p. minimum. alia vero successive preter
ultimū quod subito etiam iformat.

Ad aliud cū inferi dīo. ergo vel datur primū
b vel ultimū in quo nō dicit qd datur primū b
et cū tu arguis qd fit dīo respectu potētie mu
tabilis. igr ps negatiua est elligēda. dīo a quibus
dō negādo qd fiat dīo respectu potētie mutabilis
imo fit respectu potētie imutabilis. qz idē est p
muz b in quo iformat. et in quo introducitur cū
idem sit forma introducitur et iformate. qd sicut fit
dīo respectu potētie imutabilis inferendo diu
sionē. aut dat primū in quo introducitur. aut vlti
mū in quo nō. ita et inferēdo diuisione. aut dat
primū in quo iformat. aut vltimū in quo nō fit
diuisio respectu potētie imutabilis.

Ad plz mihi hec rñsio. qz formas iformare
māz nō est nisi dare eē matērie. sed nō soluz in
primo dōat esse sed p. qd post etiā iformat.

Et quo pz qz qz qd cūcunqz introducitur for. in
formet māz nō tamē ecōtra. qz alii iformat. qd
nō introducitur. sed introducitur est qd zc.

Et pp hoc alt dicēdū puto. qd fit dīo respec
tu potētie mutabilis. sed negat 2. ergo est elligē
da pars negatiua. qz hec regula nō est admittē
tenda apud viā cōez tenentē minima naturalia
quod declaro qz si dicatur cū aliqua quātitate
s. ifra pedale pōt introducitur for. terre. et cū aliqua
nō ergo vel datur minima cū qua pōt introdu
ci. vel maria cum qua nō. pz qd fit diuisio respec
tu potētie passiue mutabilis. et tñ pars affirma
tiua est elligēda apud viā cōem. sic et in pōito.

Ad secundū principale neg. aūs. l. qd nō dicit
primū b in quo minima dispō faciens p introdu
ctione for. est in mā. et ad pbationē ne. qd minima
dispositio successive inducitur. et de hoc vide in
prima questione.

Ad aliud cū dicit si daretur primū b i quo
minima dispō faciens pro forma eēt in mā. tunc

daretur vltimū b rei pmanētis neg. 2. et ad
pbationē admitto totū calum. et cū tu dicit. sic
ergo minima dispō caliditas ut quattuor. qd fit
primo introducitur in b. b. in quo fit applicatum
agens consipens illā caliditate et tñ arguitur
sic imediate post b. b. non erit caliditas ut. 4.
ergo imediate post b. b. non erit talis for. in mā ne
p. qz cū minori dispositione pōt forma pcedat
ri qd sit illa cum qua introducitur et ratio ē qd indu
citur solū cum et ipōne nāli cōseruatur uero ali
quā dō cū dispōne pter naturali.

Contra hoc forte quis arguet qz hoc dato se
qz forma pcedens et forma sequēs ponentur sta
re cū eadem dispositione pñs fallum et cōtra
pbm secūdo pñs dicentē. in alia autē spē alia est
mā. s. propria et psequēter alia est dispositio pro
pria pz. qz forma sequēs p te pōt stare cū mino
ri dispositione qd sit illa cū qd introducitur et forma
pcedēs stat cū qualibz dispositione infra illā
cum qua introducitur forma sequens quare. zc.

Rñdetur cōcedēdo 2. et pñs. nec est cōtra
pbm. qz intēdit qd in alia specie alia est mā ppa
et nālis. et pñter alia dispositio ppa et naturalis
sed cum dispositio nō ppa et naturalis pōt
stare diuerse forme qd zc.

Ad vltimū dī qd datur minima dispō cū qua
pōt forma introducitur et ad probatōez cōtra dīo
qd fit diuisio respectu potētie passiue mutabilis
igr elligēda est pars negatiua. Aduerte tñ
negādo aūs. qz fit diuisio respectu potētie mutabilis.
qm eadēz dispō pte est cū qua pōt for.
introducitur et cū qua introducitur. et fit cū alia
pōt introducitur. alia est sufficiēs p introducitur
si illa est sufficiēs. cū illa introducitur.

Ad plz hec rñsio qz illo dato sequitur qd si pōt
set for. induci in mā magis vel minus dispōne.
pz si precise eadē est cū qua inducitur et cū qua pōt
inducitur. nunquā poterit induci nūl cum una
dispōne. Ideo alt dicēdū puto. qd fit diuisio
respectu potētie mutabilis. sed neg. 2. cū inferi
tur. ergo ps negatiua est elligēda. qz regula illa
nō admittit apud viā cōem tenentē minima nā
lia. sicut dictum est supra.

Contra forte qs arguet pbando qd nō fit di
uisio respectu potētie mutabilis. qz data disposi
tione minima cū qua for. pōt introducitur. nunquā
poterit introducitur cū maiore. pbat qz qd cūcunqz
erit illa minima. alia est sufficiēs pro introducitur
forme. ergo cū illa forma introducitur.

Rñdetur qd nō ualeat illa psequētia. illa est
sufficiēs p introductione. ergo cū illa introdu
citur qz pōt impediri. Itē cū agens p introdu
ctione for. nāliter agit. igr fm vltimū conatum
agit. qz maiore dispōez inducitur agens for. qd
debilius qd zc. et hec de ista qone sufficiant.

Teritur quarto utrū cū illz for. cōtra
pende sit dare vltimū b. eē. et pñter. cū
uilibet rei pmanētis desinentis esse sit

vare vltimū h esse. Et primo af pro via man
tuam. q̄ cuiusq̄ forme corrupēdo sit vare vlt^m
h esse: presupponēdo vnt. s. q̄ ad variatōz seu
corruptionē prius forme sequat variatio sine cor
ruptio totius forme. Et q̄ ad variatōē totius
for^z sequat variatio p̄posita ex ea. Hoc stante
arguit sic. in quacūq̄ for^z corrupēda ē signa
re vntū h l q̄ agēs corrupēs incipit agere in illā
p̄ remotionē de p̄siti. r̄ positionē de futuro sic vi
cēdo nūc nō agit. r̄ imēdiate post hoc agit. sed
tale h est vlt^m h forme corrupēdo. igit̄ cuiusq̄
forme corrupēdo ē vare vlt^m h. s. cū a^z minor
p̄bat q̄ talis for^z hēt esse in illo h. v. p̄s. r̄ non
h̄z esse post illud. q̄ imēdiate post illud h agēs
agit corrupēdo aliqd̄ ei^z: sed ad corrupēdoz par
tis for^z sequit̄ corruptio tot^z forme. igit̄ imēdia
te post illud h tota forma corrupta est q̄ r̄c.

forte dicit̄ negādo q̄ ad corruptionē prius for
me sequat corruptio tot^z forme.

Contra arguit. q̄ hoc vato sequit̄ q̄ ps. erit
suis totū p̄s est impossibile vt p̄babo. r̄ p̄bat p̄.
q̄ si post illud h datū in quo agēs script̄ corrup
tione formā p̄te remanet forma lz aliqd̄ eius sit
corruptū. sed q̄ remanet est ps for^z. ergo pars
for^z erit tota for^z r̄ sic ps erit suū totū. q̄ at p̄s
in impossibile p̄bat. q̄ se q̄ aliqd̄ p̄ totā horā situ
tū nō augetur r̄ diminet q̄ est impossibile. q̄ nō
fuerit motū moueri motib^z contrariis r̄ p̄b^z p̄.
q̄ ponat q̄ for. sit bipedalis. cuius a. sit vntū pe
dale. q̄ b. sit hōr remanēt. b. vero sit aliqd̄
pedale q̄ totū deperdet. r̄ olo q̄ a. pedale sc̄
pat augetur nō tū acquirēdo quātuz deper
dit for^z. Et sic ps q̄ for. diminet. q̄ plus deper
dit q̄ augetur. q̄ aut̄ augetur. p̄batur. q̄ hoc aut̄
q̄ sit demonstrato a. pedali. r̄ hoc erit for. igit̄ for
augetur quare r̄c.

Secūdo af ad idē. q̄ si nō datur vlt^m h forme
corrupēdo. sequit̄ q̄ dabit̄ minus mīmo. p̄s ē
impossibile r̄ p̄ p̄. q̄ capiat̄ mīmū aer. cui sit
applicatū frigidissimū. quod incipiat̄ ifrigidare
in. c. h̄ per remotionē de p̄siti. r̄ positionē de fu
turo: tunc quero an post. c. h̄ erit illud mīmū
aut nō. si nō. c. erit vltimū h eius vt p̄z. q̄ illud
est in. c. h̄z non post illud. vero illud erit mī
mū est p̄ c. h̄z illud agēs p̄. c. agit ifrigidādo
igit̄ agit condēfando q̄ post. c. h̄ erit minus ēz
in. c. sit. r̄ p̄ter erit minus mīmo.

forte dicit̄ negādo illā p̄ agēs post. c. agit
infrigidādo igit̄ agit condēfando. q̄ nō ad quā
cūq̄ frigiditātē sequitur condēfatio.

Contra af. q̄ ad aliquā frigiditātē sequit̄ cō
dēfatio r̄ ad aliquā nō igit̄ vel datur mīmū
ad quā sequit̄ cōdēfatio: vel maria ad quā nō
t̄z q̄ sit dō respectu potētē passīe: s̄ nō dat mī
nima ad quā sequit̄ cōdēfatio. q̄ t̄c daret̄ mī
nima condēfatio q̄ est impossibile igit̄ datur ma
xima ad quā nō sit igit̄ frigiditas vt quatuor
maxia ad quā nō sequit̄ cōdēfatio. r̄ sit vnus

magnus aer per totū frigidus vniforūiter vt q̄
tuor a quo sepetur vntū mīmū cui applicetur
vntū sūme frīū quod incipiat agere in 1° i. c. h̄
Et arguit vt prius q̄ illud imēdiate post hoc i
frigidabit̄ supra 4°. igit̄ imēdiate post hoc con
dēfabit̄ t̄z q̄ ad quācūq̄ frigiditātē supra
quatuor sequit̄ cōdēfatio t̄c vltra imēdiate p̄
hoc cōdēfatur. igit̄ imēdiate post hoc erit
minus r̄ sic dabitur mīn^o mīmo. q̄ r̄c.

Tertio af ad idē q̄ si nō daretur vlt^m h for^z
corrupēdo sequeret̄ q̄ forma staret in mā cum
dīspōne mīnoū mīma p̄s est impossibile. p̄batur
p̄. q̄ capiat̄ mīnima dīspō cū qua for^z asini pōt
stare in mā. r̄ sit caliditas vt 4° grātia exēpli:
cui applicet̄ agēs corrupēdo q̄ incipiat agere
in illā in. c. h̄ tunc cū for^z asini sit in. c. h̄ quero
a te aut erit post. c. h̄ aut nō. si nō. ergo c. est vlt
imū h illius forme p̄z. si vero erit post. c. h̄ r̄
cum post. c. h̄ sit facta actio corruptiua calidita
tis vt quatuor que erat mīnima dīspō cū qua
poterat stare talis for^z. igit̄ stabit̄ forma cū mī
noū dīspōsitiōe q̄ sit mīnima.

forte dicitur nō admittēdo q̄ datur mīnima
dīspō cū qua for^z pōt stare. sed dat̄ mīnima cum
quā nō vel maxima cū qua nō daret̄ det̄ mīnima
cū qua potest̄ introducti.

Contra arguit. q̄ si datur mīnima cū qua nō pō
test stare sit caliditas vt quatuor mīma cū qua
nō pōt stare for^z asini. Et quero a te q̄ sit mīnima
cum qua nō pot̄ stare forma seminis ip̄i^z asini. a
eniz erit caliditas vt quatuor aut caliditas infra
quatuor aut caliditas supra quatuor. q̄ aliqd̄ nō
pōt dar̄ nisi sit caliditas vt quatuor. sequit̄ q̄ q̄
mā erit suū caliditate vt quatuor q̄ nulla forma
subālis erit in mā. p̄z q̄ nec forma asini nec for^z
seminis: q̄ cū caliditate vt quatuor ille for^z nō
stant. Si vō erit caliditas infra quatuor mīma:
cū qua nō sequit̄ illud idē: si vero erit caliditas
supra quatuor: sit ut 5. grātia exēpli. r̄ sequit̄ q̄
q̄ mā erit sub caliditate ut. quatuor cum vntū
dō q̄ aut due for^z subāles diuerse simul erunt i
mā. p̄z q̄ erit dīspō cum qua stat for^z seminis i
mā. r̄ dīspō cum qua stat for^z asini. r̄ t̄c q̄ nul
la illarum erit in mā. q̄ nō magis est vna q̄ al
tera. quorū vtrūq̄ est inconueniens. q̄ r̄c.

Quarto af. quēz for^z equi subāles q̄ accēta
lis consistit in i. dūmū. igit̄ quāz for^z datur vlt
imū h p̄z. q̄ si applicet̄ agēs corrupēdo ad in
dūmū. q̄ incipiat agere in illud in. c. h̄ gra
exēpli illud erit vltimū h eius. p̄batur: q̄ i illo
c. h̄ erit. r̄ nō imēdiate post illud erit. p̄z q̄ i
mediare post. c. h̄ est facta actio corruptiua illi^z
sed quācūq̄ sit quod est corruptū ex indūmū
bilit̄ nō remanet indūmū. q̄. aīs probat̄ r̄ p̄.
de formis subālibus q̄ consistūt in indūmū p̄z
et p̄bō nō metaphisice dicit̄ q̄ for^z sunt sicut
numeri de formis vero accētalibus probat̄. q̄ q̄
libet forma accētalit̄ est limitata ad certuz gra
b

dum. igitur quilibet talis consistit in indivisibili p^oans declaratur quod omnis forma accidentalis vel limitatur ad gradum intensiois vel ad gradum extensiois vel ad gradum virtutis: vel ad gradum respectus exempli primum. ut quantitates intensuales ut caliditas ut. 2. ut. 4. et huiusmodi. exemplum scribitur quantitates determinate. ut bicubitum tricubitarum et huiusmodi. exemplum tertium ut potentie naturales. exemplum quartum ut accidentia respectiva. quare etc.

In oppositum per via coram. Et primo quod nullius forme subalterne vel ultimae h^o et a^o. cuiuslibet forme subalterne pducitur primum h^o. igitur nullius forme subalterne corrupende datur ultimum h^o. pbatur p^o quod cum forma pducenda sequatur forma corrupenda quoniam ad corruptionem rursus sequitur generatio alterius et e contra p^o et generatio si signet primum h^o forme pducende p^o quod non potest signari ultimum h^o forme corrupende precedentis: quod si signet autem eadem h^o primum h^o forme pducende aut diversus ab eo. non potest dari primum: quod tunc in eodem h^o simul eadem forma corrupenda et forma pducenda. si vero sunt diversa h^o aut sunt mediata: aut immediata: non potest eadem immediata: quod hoc est contra philosophum sexto philosophi. nec est potest esse mediata: quod tunc in illo tempore medio iter illa duo instantia materia eadem sine forma: quod est impossibile antequam verum pbatur est supra: et ratio est quod forma subalterna tunc pducitur: cum est inducta per alterationem precedentem ultimata dispositio faciens pro introductione forme: sed hoc est in ultimo h^o terminante alterationem ergo illud h^o est primum h^o esse forme subalterne.

Secundo sic daretur ultimum h^o forme subalterne corrupende sequeretur quod non omnem corruptionem subalterne pcederet alteratio contra philosophum primo de generatione pbatur p^o: quod sit minima dispositio eadem qua forme alini fiat in materia caliditas ut quatuor: quod per te datur minima dispositio eadem qua stat forma in materia. et applicet agens corrupens illam: quod incipiat agere in .c. h^o tunc per te c. est ultimum h^o forme corrupende: quod i. c. h^o est et non immediate post illud est: quod immediate post illud est facta actio corruptiva illius dispositio. Ad hoc arguitur sic immediate post c. h^o est corrupta forma alini. sed ante c. nulla alteratio precessit: igitur ante corruptionem subalterne nulla alteratio precessit prius contra philosophum: quod per idem est pbatur per quod si non datur primum h^o forme quando quod sit ante generationem est substantialiter non precessit alteratio contra philosophum loco dicto. quare etc.

Tertio autem. quod corruptio vel fit subito vel successively. si subito aut in h^o aut in non tempore: si igitur datur primum non esse forme corrupende: quod non datur ultimum h^o esse esse eius: p^o: quod non potest esse idem h^o in quo sit et non sit: nec est diversa ut ex dicto supra quod. si vero corruptio fiat in non tempore. sequitur quod inducta ultima dispositio faciente per introductionem forme non inducta forma. prius contra philosophum primo de generatione. huiusmodi prius in materia cessat motus p^o p^o et potest quod talis ultimata dispositio inducatur in hora futura ita quod in ultimo h^o sit inducta: tunc que

ro a te aut primo est pducta forma subalterna in illo ultimo h^o aut pducet immediate post illud. Si de primo. sequitur quod in illo ultimo h^o est corrupta forma pcedens: quod simul pducitur sequens et corruptur pcedens: quod non datur ultimum h^o forme corrupende: si vero de fine. sequitur quod in illo ultimo h^o est inducta ultimata dispositio. et non est inducta forma contra philosophum. ubi supra. Si vero successively corrupatur. sicut et successively generatur. ut ipse dicitur. modo sicut non datur primum h^o esse eius: quod non datur primum generatur. sic et non datur ultimum h^o ipsius. quod si datur ultimum corrupendum in his. non quod successively accretur: non datur primum acquisitum nec. non que successively deperdunt datur ultimum deperditum: quod quocumque dato adhuc minus est: quod bene sequitur forma successively corrupitur. igitur non datur ultimum h^o esse eius: sed potius primum non esse: et erit illud h^o terminans successivam corruptionem quod.

4° arguitur quod non datur ultimum h^o forme accidentaliter quod hoc datur: sequitur quod aliqua totaliter latitudo subito deperdetur quod est impossibile apud eam quod incipit successively accretur: ita successively deperdit. p^o consequentia. quod sit caliditas. ut quatuor in actu vel in quovis s^o et applicet ei agens frigiditatem corrupens illam caliditatem. quod incipiat agere in .c. h^o per te c. h^o est ultimum h^o illius caliditatis. quod i. c. h^o est et non immediate post c. erit. ad quod datur aut post. c. erit aliquid illius caliditatis. quod in si dicitur quod non deo intentum: quod illa totaliter latitudo deperdit ut quatuor subito deperdit. ut h^o per te c. h^o est et non immediate post c. aliquid eius erit datur. quod post aliquid illius forme corruptum est. sed ad corruptionem partis forme sequitur corruptio totius forme. et te igitur tota corrupta est quare.

Respondetur in hac materia sunt due opinioniones. Et primo tractabo opinionem maiorem. per quam ponunt aliqui p^ones rursus: p^o sit illa quod cuiuslibet forme subalterne sive accidentaliter definitio eadem datur ultimum h^o esse. Et nota quod de definitio eadem non solus per formas quod non corrupunt. sicut eadem ita. et lumine celi et h^o sed etiam per successivas quod proprie non definit esse finem eius: quod omne quod definit esse. habet esse in aliquo h^o successivum aut non habet esse in aliquo h^o ut infra videbitur quodone decima. p^o modo conclusio: quod si sequitur quod per erit sicut totum: prius falsus p^o p^o. quod dato h^o in quo incipiat aliquid corrupens agere in ipsius: tunc in illo h^o est: et non immediate post illud est: quod si non sequitur quod per erit sicut totum: p^o quod si immediate post illud forme est et immediate post illud aliquid eius est corruptum: igitur remanet sicut per quare pars erit suum totum.

Itaque pbatur p^o nem aut presupponenda quod ad variationem sive corruptionem prius forme sequatur variatio et corruptio totius forme. Et ad corruptionem totius forme alicuius ppositi sequitur variatio compositi. hoc stante autem. in omni forme definitio eadem est assignare rursus h^o in quo agens corrupens illam incipit agere in illa sed illud est ultimum h^o eius igitur cuiuslibet

desinētis eē datur vltimū hēc. p³ eē maior mī
nor pbarit: qz in tali b est: r nō imediate post
illud eē qd pbat. qz imediate post illud est facta
māto corruptiva in illis qz corruptū est aliqd et
sed ad cor^m paritū for^m sequit^r cor^m totū for^m p
suppositū. igit imediate post illud. tota forma
corrupta est: qz nō imediate post illud est.

Et si aī contra: qz nōlī corripitur pp corrup
tionē pūis eius. qm si sic sequit^r qz qdā sufficiat
corripere ptem sufficēt corripere totū. pūis tal
sum qz maioris potētē eē totū qz eius pō igitur
requit^r maior potētia ad corripēdū totū qz p³

Rūdet qz maioris pō eē totū qz eius pō pte
rū qz pō iuuatā toto qz illud totū sufficit iuuā
re id nō requirit^r maior pportio seu pō ad cor
ripēdū totū qz totū eius pte pur in existit totū
Et qbus se qz cuiusqz cōpositū nālīs hñt for
mā extēnsā desinētis eē dāt vltimū hēc p³ illa
p³ qz qdā tale nō pōt desinere esse nisi pp desi
nētis for^m sūbāstō: sed cuiusqz forme sūbāstō desi
nētis esse datur vltimū hēc ergo r.

Tertū qdā tale cōpositū tāz cito r pte
tāz desinēt eē. qz cito r qz eius for^m desinēt esse
sed qz hōmā dicit talis ppositū desinēt eē. sic
desinēt eē qdā est vltimū hēc. qz ipsa ē res
pūis tāz maioris. ergo cuiusqz talis ppositū nālīs
desinēt eē extēnsā desinētis eē dāt vltimū hēc.

Et qdā se qz nālīs hñt desinēt eē ppositū qz
pūis tāz maioris hñt r in mīnūm qd quidē sic
desinēt eē. qz cōpositū nō desinēt esse nisi ad
desinētis for^m eē. qz tāz forma hōmā nō desinēt eē
qz nālīs hñt hōmā sūbāstō esse.

Quarta hęc tōte arguet qz. qz hoc dato seq^r
qz for^m pte desinēt eē. r arguat in formā sic.
sed in hō desinēt eē per te. for^m est hō. ergo for^m nō
desinēt eē. arg^r est in serio. Et sequit^r vltimū
for^m nō desinēt eē. ergo for^m nō corripitur r se
quētur vltimū. ergo for^m hñt erit psequens tam
tūm. qz mortuo forte nō est for^m.

Rūdet sequētes hō con^m totū. f. qz for^m nō
desinēt eē. nec corripit^r: r qz sp erit qz h sp at h
mōstrato nō bīnario: r aīa for^m r mā eē. r h
est for^m. ergo for^m semper erit. r negatur qz mortuo
forte for^m nō sit: qz illa nō est vera mors.

Uterius cōcludit p³ nez gnālez. f. qz cuiusqz
rei desinētis esse dāt vltimū hēc eē que p³ arguitur
sic. cuiusqz for^m desinētis eē datur vltimū hēc. sed q
libet res desinētis esse eē for^m vel desinēt eē pp de
sitionē for^m igit eē rei desinētis eē dāt vltimū hēc

Et remouet du^m dicens. Si tñ ponant^r re^m
r relationes a suis fundamentis dīserre: iste
due regule. iste que p³ eō nō sunt ita gnātes p
totā māz. sed saltē ad pūis sūbē qz tāz r qua
litas se extendūt r nō ad alia. qz declarā i duo
bus pūis: qz si hęc ppō tā moueris. que sit fal
sa. incipiat eē vera: sic veritatis iste eē dāt vltimū
hēc in quo nō est vera. si det^r qz veritas iste ppositū
tionis imediate post hęc dīserret ab iā ppositū

tionē. Secūdo idē p³ de ista. r i fūisti que sit falsa
r incipiat eē vera: ita de multis aliis est verū
si ponat^r. r pōtēntia esse. r gnā gnāllima ge
neritē vltimū. Et qz hoc nō pertinet dīsputat
hic studiosus sequat^r unam que sibi placet.

Et p³ p³ est limitēda sic cuiusqz for^m abso
lute desinētis eē. dāt vltimū hēc. Et p³ sic limi
tēda est cuiusqz rei permanētis absolute desinē
tis esse datur vltimū hēc esse.

His pūmūlis facile respō^r ad argumenta in
op^m ad pū^m ne^m aīo. f. qz cuiusqz for^m sūbāstātia
pducēde vel pūmū hēc ad probationē eē cūc
qz tunc for^m pducit^r: eē est i dūcta r lūmāta vīspō
trāseat sed hoc est solū in vltimū hēc termināte alte
rationē negat^r h mīnor. qz for^m successiue induc
tur: sicut r mā successiue dīspōnitur qz r c.

Ad secūm cū dicit^r si nō daret vltimū hēc for^m sūb
stāntiālis. r sic nō omnē corruptionē sūbāle pce
deret alteratio. negat^r p³. Et ad pbatōnem ad
mīnū totū. r cū dicit^r imediate post e. h sit cor^m
forme alimū: r ante e. h nulla alteratio facta est:
ergo ante corruptionē sūbāntiāle nulla pcessit
alteratio neg^r p³. qz sicut imediate post e. h sit
corruptio forme ita imediate post e. qz fiet alte
ratio corruptiua p³ ditionis illius forme. r al
teratio illa corruptiua pcedit corruptionē nō
quidē tempore sed nā r hoc sufficit.

Ad tertū cū dicit^r vel cor^m sit subito. vel successi
ue. ut qz sit subito r successiue respectu vltimū for
mū. qz respectu forme corripēdē sit subito
qm imediate post illū hēc in quo corruptiua lē
pūit agere tota forma corrupta est. respectu vero
sūbāntiāle vel materiē successiue corripitur. pūis
n. corripitur for^m i pte pūmū qz remota sicut
r forma pducēda successiue pducit^r. r pūis i
partē pūmū qz remota.

Et si arguat^r qz nō pūmū corripitur in parte
pūmū qz remota: qz ad corruptōs partē for
me sequit^r corruptio totū forme. cū igit imediate
post e. h sit corruptiua pars forme igit imediate
post e. est corrupta tota forma. respondetur qz
ad corruptōs pūis for^m sequit^r corruptio totū for
me sūmūmū. sicut sūmūmū pūis vltimū corrupta
forma in pūmū parte remanet adhuc forma ea
dem sūmūmū r nō sūmūmū in sēda parte
r ita remanet in tertia. r quarta r sic successiue

Ad quartū cū dicit^r qz si daret vltimū hēc forme
accidētis sequeret^r qz aliqua totalis latitudo su
bito dēperderet. ut qz totalis latitudo for^m suby
to dēperderet sūmūmū nō tamē dēperdit^r sūmūmū
r tō nō est incōueniens. vnde si agēs corrupēn
do agat in cūditate pūmū quatuor incipies agere
in e. h imediate post hoc est corrupta aliqua to
totalis caliditas remanet tamen alia caliditas
scz rī tria. qz ad saluandū successiōnē motū suf
ficiat dēperitas sūmūmū quare. r c.

Pro optōe vero cōi ponat^r alique p³ nec re
spōsiue declarātes māz: pūmū p³ sit ista. Nullū

forme falsis desinit esse datur vltimū h esse. p
batur p qz forme subālis pducende subleque
tis ad corruptōz illi daf pūmū h et pz per las
determinata igit illius nō daf vltimūz h eē:tz
qz si daret vltimū h forme cōspende. p suppo
sito primo h esse for' pducende sequeret alim
horū incōueniētū. aut qz illa duo h. essent ime
diata aut si eēt mediata qz in illo tpe mō mā
eēt sine for' z deductio māifesta est ex dictis qz.

Itē corruptio for' fit subito. sicut z gnatio fit
subito igit fit in h: qz in vno h habet for' pmo
esse corruptū. z pnter eius datur pūmū nō esse
igit nō datur vltimū h esse eius: pz qz illa duo
instantia nō pnt esse imediata z si sunt mediata
sequitur qz in illo tpe medio for' cōspenda nec ē
nec nō est: qz cū sit post vltimū h eē nō est. z cū
sit ante pūmū nō esse. nec nō est. qz zc.

Eoz' sequitur qz nullius cōpositū hntis formaz
desinētē esse. datur vltimū q' esse. pz qz cōposi
tū tā cito. z tunc pūisse desinit eē qz cito z qz ei'
forma desinit esse. sed forme z desinētis eē nō daf
vltimū h ergo nec eius cōpositū datur vltimū h

Secūda cōclusio nulli' for' intellectiue desinētis
in informare māz datur vltimū h in quo infor
mat illā. pbatur p. qz datur pūmū h i quo for
ma cadaueris informat māz corpis hūani: igit
nō datur vltimū. in quo for' intellectiua infor
mat māz pz ex super' dictis. qz illa duo h nō pnt eē
imediata: z si sunt mediata: sicut i illo tpe medio
mā esset sine forma q' est incōueniens. aūs vero
lupra pbatur est qz zc.

Eoz' sequitur qz nullius hoīs desinētis esse va
tur vltimū h esse: sed pūmū h nō esse. pz qz tūc
precise desinit esse qz h qz eius forma desinit
informare materiā. sed forme intellectiue desinētis
informare māz nō datur vltimū h in quo in
format sed pūmū in quo nō qnare zc.

Et si arguit cōtra pbando qz nullus hō desi
nit esse: qz nec iste desinit eē. nec ille z sic de sir
gulis ergo nullus hō desinit eē. pz. aūs probat
z qz nec iste desinit esse. demonstrato for. pbat qz
hoc nō desinet esse demonstrato nūo binario ex
aia intellectiua sortis z mā prima eius et hoc ē
for. ergo for. nō desinet esse. z sicut de isto pbat.
ita z de quoz alio. quare zc.

Respondet qz ppositū pōt dupliciter desinē
esse aut pp desinētē for' z sic cōposita desinūt eē
quozū forme sunt corruptibiles. aut ppter desinētē
informationis eius for' z sic hō desinit eē:
qz eius forma desinit informare māz. Ad ar
gumentū ergo negat aūs ad pbationē dī qz bi
nari' ex aia sortis z mā eius nō est for. nisi quā
do ille due partes sunt sūt cōiuncte: qz lz binari
us illarū partū nō desinat esse tamen binari'
illarū partū simul iūctarū desinit eē: qz mā
ior est vltimū. z similiter minor. qz

Tertia cōclusio nulli' for' accīdētis dūisibil'
desinētis esse datur vltimū h eē: fm se z qdlibz

ful. dī dūisibilis et excludant idūisibilia. vt h.

mutatū esse: pbi z b' lz qz illorū datur vltimū h.
nō nō datur vltimū h fm se z qdlibz sui vt cōtra
dicat māuano qui vult qz cuiuslz talis for' des
init h. fm se z qdlibz sui qz vult qz tal' for' i al
quo h est. z nō imediate post illud erit ipsa. nec
aliquid sui in via vero cōt lz conceditur qz cuiuslz
for' accīdētis desinētis esse. si nō sit successiua
nec dependēs a successiua daf vltimū h sic qz in
aliquo h erit. z nō imediate post illud erit tota.
tū aliquid illi' erit. pbatur mō p' illa negatiua po
sita pira māuantiū: qz quēlz talis forma accīdē
tis dūisibilis desinētis eē cōrūptur successiue p
ptē post partē. igit signato tpe adequato illi mo
tū corruptiō vltimū h illius tps erit pūmū
h nō eē talis forme pz qz ante illud h temp est
aliquid illi' for'. z in illo h nihil est illius forme
igit illud h est pūmū h nō eē illius for' fm se z
qdlibz sui. qz nō daf vltimū h eē fm se z qdlibz sui.

Eoz' sequitur qz nulli' rei desinētis eē daf vlti
mū h esse: nisi sit accīdētis idūisibile. pz p oia rei
desinētis eē: vel est subā: vel accīdētis: h ita rei
simplex. vel cōposita z pz qz nulli' hō desinētis
esse datur vltimū h eē: h eē hō desinētis eē dūisibi
le vel idūisibile. z pz qz nulli' hō desinētis eē dūisibi
lis daf vltimū h esse fm se z qdlibz sui. qz zc.

Ex his facile est: hōtere ad arguētū p' p' oia rei
istā viā. Ad pūmū nō admittit p' p' oia rei
scz qz ad corruptiōnē p' p' oia rei sequitur corruptiō
totius forme qz ad arguētū p' p' oia rei qz
cūqz forma cōrūpenda est signato tpe in quo
cōrūpens incipit agere cōrūpens hō hō hō hō
vltimū negat ad pbationē cū dī talis forma hō
esse in illo h. conceditur z cū dī. z nō hō hō hō
post illud eē. negat. z cū tu arguēs qz imediate
post illud est aliquid ad cōrūpendē hō cōrūpens
ergo z tota est corrupta. negatur cōrūpendē.

Ad replicā. cū dī. sequitur qz ps erit sūt totus
dī pcedendo illud māliter loquēdo z nō forma
liter māliter dīco: qz idēmplice ps erit id qd est
sūt totū z hoc est verū for' liter vero nō. qz ps i
quātūz h' nō erit sūt totū: Et cū tu arguēs vltē
rius: qz si ps eēt sūt totū: sequeretur qd idē auge
retur z diminueretur in eadē hora: ne' p' z ad p'
bationē dī qz for. diminuit in illa hora: qz plus
pportionabiliter diminuet qz augebit. Et cum
tu pbās qz augebit sic: hoc augebitur z hoc erit
for. q' for. augebit: ne' p' sicut nō sequitur. h cur
ret z hoc erit papa: ergo papa curret: qz stat aūs
eē verū. z p' hō falsus p' p' oia rei qz for. curret eras. z
post eras nō curret qz erit papa. lz minor dī eē
z h qz curret erit papa: qz i syllogismo resolutio
rio de p' terito vlt de futuro minor dī restringi ad
vltimū p' eadē parte tps pro qua mō for. alr nō
vz qz in arguētō tuo minor deberet eē ista. z h
qz augebit erit for. quod est falsum. quare.

Si quis aūt velle subūltzare magis posset
dicē qz ps erit totū. nō tū ps erit sūt totū. qz z'

significat qd pars erit sui ipsi totu qd est saluz
qd nudi erit totu ad se ipsuz: r tō lz illa pars for
me erit illa totalis for. nō tamē erit illa total for
ma extensa put est tota ad illa in partem.

Ad scdm dicit vt supra negado psequentiā
ad pbationē sūt negat p illa applicato frigidū
simo ad illud mimuz in aliquo. h. b. immediate
post h infrigidabit igit hoc immediate post hoc
condensabit.

Ad replicā admitto vari maximā frigiditatē
ad quā nō sequit condensatio q sit vt. 4. Et cum
dicit sūt vnus magnus aer per totū frigidū vni
formiter. ut quatuor admitto. Et cū dicit ab illo
sepetur vnus aer minimus. cui applicet sume frī
gidū. neg. q ab illo aere frigido ut quatuor pos
sit separi vnus minimus aer cū tanto g frigidita
tis. r nō est. qz equalis gradus frigiditatis i mi
nor mā plus repugnat forme qz in maiori. qua
re nō procedit argumentum.

Et si replicas contra: qz hic nō est repugnan
tia ex parte forme cū suis forma in spē sicut cum
tāto gradu frigiditatis. nec ex pte materis p idē
nec ex pte frigiditatis. ex quo cū tanta frigidita
te illa forma aeris in aliqua mā: igit i. d. est repu
gnantia ex parte aliqua.

Ad respondet q nō est repugnātia ex parte ali
cuiuslibet duntaxat sed oium simul. qz cū corp
maximā in ceteris parib. ocbilius nō pōt cōfer
vari forma cuius cū dispositionib. ita consequenti
tibus in se cōseruat in corpore maiori. qz cc.

Ad tertiū cū arguit. q si nō daret vltimū h.
tunc forma staret in mā cū dispositione minori
minima. negat p ad probatiōē cū dicitur capia
tur minima dispō cū qua stat forma asini. nō ad
mā sicut dicit ē supra q datur minima dispō
cū qua pōt stare forma qz ar. nō procedit.

Ad replicā cū dicitur si datur minima dispō
cū qua nō pōt stare forma. sit caliditas vt qua
tor minima est qua nō pōt stare forma asini. r
tūc quero que sit minima cū qua nō pōt stare for
seminis. dicit q nō est dictum determinate q de
tur minima cū qua nō sed dictum est diuisiue q
datur minima cū qua nō vel maxima cū qua nō
concedit tū in pposito vari rtranqz sed dicitur
simode: qz datur minima cū qua nō a parte intē
stori r maxima cū qua nō a parte remissiori. ver
hi gratia. si for. asini stet a caliditate vt duo vsqz
ad quatuor: tūc caliditas. vt quatuor est minima
cū qua nō. qz est minima inter oēs s. cū quibus
nō pōt stare: caliditas vtro vt. 2. est maxima cū q
nō qz est maxima inter oēs infra cū quibus non
pōt stare. Et ergo tu queris. que est i. minima cū
qua nō pōt stare forma semis: dico qz hec sumē
da est a parte intēstionē: r illa est minima cū qua i
troducitur forma asini. vbi gra caliditas vt tria
est minima cū qua nō pōt stare forma seminis.
r est minima cū qua introducitur forma asini:
quare argumentū nō est ad ppositum.

Et si arguit q sequit q forma asini pōt stare
cū minori dispositione qz sit illa cū qua introdu
citur. Itē sequit q forma asini pōt stare cum
eadem dispositione. cū qua s. seminis.

Ad idetur concedēdo vtrūqz: qz hoc est neces
sarium apud viā coēm que ponit vari minimā
dispōem cū qua forma itroducitur: r tamē nō va
tur minima cū qua pōt stare: qz si daret necessa
rium eēt cōcedere vari vltimū h. ipsius forme.
quod negat omnino.

Ad quartū cū arguit. quēlz for. cōsistit in in
diuisibili. ergo cuiuslz forme datur vltimū h. ne
gat p. r ad probatiōē cū dicit. Signato h in
quo corrupens incipit agere in diuisibile. illud
est vltimū. qz immediate post illud aliqd est corru
ptū. sed qualicunqz corrupto ex diuisibilitate nihil
remanet ergo. vbi p. qz ad formas substantia
les q corrupens nō pōt agere immediate in illas
sed immediate agit in qualitatiuas dispōes: r illē
nō stant in diuisibili: qz nō est dare minimā di
spositionē cū qua pōt stare forma. Dicit scdm qz
tum ad formas accidentales cōsistentes in diuisi
bili que sūt diuisibiles sunt. sicut sunt qualitates
intēstive determinate. r quantitates determina
te. qz lz scdm viam coēm datur vltimū h. cū eoz
simpit pp id qd pōt sūt i diuisibili. tū dat vlt.
h. eē earū fm se r qbz sūt. sicut vult manūtan
ppea qz diuisibiles sūt r successiue deperdibiles. Ar
gumentū aut. pbat de eo quod est simpliciter i
diuisibile dari vltimū h. cum dicit qz nudi vlti
net de eo. postqz incipit corrupens agere in illō
Circa dicta occurrit difficultas. An ad varia
tiōē partis forme subalio sequatur variatio to
tius forme. r pnter compositū.

Et primo af. p via manūtan qz sit. qz si non
maxime esset. qz nō posset aliqd hūs formā exi
tam augeri. vel diminui: sed hoc nō est in ducen
ens. imo necessarium: vt probabo. c. 40. r. lz con
sequētia cū maiori r minor pbat. Et primo qz
nō possit aliqd habēre formā extensā augeri: qz
si po. est aliqd tale augeri. ponat q. b. ignis sem
pedalis augetur per additionē alteri. semipedal
is. qui sit. c. tunc pz q. si b. ignis pē. qz. n. b.
ignis est factus pedalis r pnter. b. ignis qz. c. r
b. pns fallum qz b. est medietas illius qui illud
quod erat ante augmētationē totū tam est me
dietas. r b. nō est nisi quod prius erat. ergo h.
nō medietas. qz nō argumētatur talis ignis. r
si dicitur inanimata nō pprie augeri neqz dimi
nui fiat sile argumētuz de animis. que dicunt p
prie augeri: qz si pti semipedali pte exiū addat
aliud semipedale: nec pars pteeris augetur. qz
eadē precise est post additionē alterius partis
que prius erat. quare r.

Secdo pbat q nō possit aliqd habens formā
extensā diminui qz si possibile est aliqd d tale
diminui. ponat q ab. a. igne pedali qui sit in ori
ente paulatim auferantur particule: r ponatur

in occidente et ita continet diminutio nec me
dicitur a. erit addita et posita in occidente: et se
quitur tunc quod qua ratione .a. est in oriente: eadem
ratione est in occidente. Et si dicitur inanimata proprie
diminuit. fiat hinc arguere de plantis quod proprie dicuntur
diminui et de animalibus ut vmbus et hinc et se' idem.

In contrarium arguitur pro via contra: quod hoc nato
sequuntur tria in convenientia prima in convenientia
est: quod sequitur quod nihil habes formam extensam potest
augeri vel diminui. primum falsum: tunc quod nullum tale
posset habere aliam partem ab ea quam iam habet: primum
quod si posset habere aliam partem posset augeri. tunc etiam
quod est contra primum de generatione precedentem
augmentationem esse et aiata proprie augeri probatur
modo primo et primo quod nihil habes formam exten
sam possit diminui: quod nihil potest diminui nisi ali
qua pars eius dissipatur vel auferatur: sed cor
rupta parte non remanet amplius idem totum. igitur
nihil tale diminuitur: quod quod diminuitur debet
remanere idem per aliquod tempus. probatur simi
liter quod nihil possit augeri. quod si posset augeri pos
set habere aliam partem ab ea quam habet. scilicet per addi
tione illius ad ipsam: quod loquimur de augmen
tatione: ut distinguitur contra rarefactionem et condensationem:
sed primum est falsum: quod pars preexistens est ea
de qua prius quod non augetur: et pars addita non
fuit a principio quare non augetur. nec totum per
idem quare etc.

Secundum in convenientia est: quod nihil habes formam
extensam posset nutri. probatur primo. quod si debet aliquid
nutri. de conuertitur nutrimentum in substantiam
aliam: et si aliquid conuertitur in substantiam aliam: tunc ali
tum habet aliam partem ab ea quam iam habebat: sed
iam probatum est quod nihil potest habere aliam partem
ab ea quam iam habet: quod augetur: quare non potest
aliquid tale nutri.

Tertium in convenientia est. quod sequitur quod nihil tale
possit alterari nec moveri localiter. primum manife
ste falsum contra sensum: et probatur primo. quod nihil tale
habens aliam extensam manet per tempus: cum
continue fiat resolutio partium eius scilicet quod altera
tur et quod localiter mouetur de manere per ipsum: quod mo
dum a principio motus usque ad finem manet idem.

Respondeo. Ad Santianum pro opinione sua respondeo ad
primum concedendo nihil habes formam extensam pos
se augeri vel diminui: quod negat hoc esse falsum. et
ad primum probationem: cum dicitur: tunc nihil tale pos
set habere aliam partem ab ea quam habet: concedit
Et ad aliam probationem cum dicitur quod est contra primum
primo de generatione: de quod est Aristoteles. ibi dicitur aiata
proprie augeri: in aiata vero non alluditur auribus vul
gi. quod in rebus inanimatis clare percipitur nihil
augeri: quod cui addit non augetur: nec id quod addi
tur augetur nec aggregatum augetur: scilicet resultat unus
maius. Idem etiam precise est in ipsis animatis
sed non ita percipitur. tunc quod paulatim fit. tunc etiam
quod fit additio per intus susceptionem alimentum quod
apponitur partibus: propterea: nec tamen tales parti

cule addite maiorant nisi rarefaciendo. quod eadem
precise ratio est de aiatibus et inanimatis.

Et si arguitur quod ex illo sequitur. nihil esse posse
augeri vel diminui: quia nec aiatum nec inaiatum
potest augeri.

Respondeo. forte concedendo. sed oportet primo
telligere. an idem sitas forme sufficiat ad idem
tatem compositi: quod de proprie aiata intellectus
quod si non sufficit conceditur totum et de hoc vide
bitur infra.

Ad secundum dicitur quod nutritio non est conuersio
nutrimenti in substantiam aliam: quod si aliquid conuertitur
in substantiam aliam non est nisi materia prima nutrime
ti. quod forma nutrimenti corrumpitur. et accis est non
potest esse pars subiecti. sed materia nutrimenti non potest
esse pars illius materiae quam modo habet illud quod
ponitur nutriri: quod nutrimentum non conuertitur
in substantiam nutriti. sed si nutritio sit. ipsa est assi
milatio partis materiae nutrimenti cum additione
forme subiecti illius speciei cuius est forma sub
stantialis assimilatis et isto modo procedit aliquid alii.

Ad tertium negat quod non sit possibile aliquid alterari
vel moveri localiter. et ad probationem cum dicitur
continue sit resolutio. negat. quod in primo de ipso
us viuens non sit resolutio neque nutritio: sed ad
missio quod continue post illud de fiat resolutio. sequi
tur quod continue aliquid aiata desinit esse. sed non
sequitur propter hoc quod multa aiata manent per
tempus. quod multe partes non resoluntur. et tunc
admittendum est quod in qualis parte fiat nutritio.
quod tunc illud alii in se et qualis sui parte desinit esse.

Et si arguitur quod in qualis parte eius sit resolutio
quod calor naturalis agit in qualis partes. igitur ex
parte resolut.

Respondeo. negando consequentiam. quod non quod
calefactio est sufficiens resolvere et corrumpere. sed
si debet corrumpi propter disproportionem materiae calorem
de quod inducat minima caliditas cum qua non potest
stare forma dicte partis subiecti. id concedit aiata
posse localiter moveri et qualitate. Pro cois

Pro via vero contra defendenda aduerte quod in au
gmentatione est considerare tunc. conuersio
nec nutrimenti in substantiam aliam. et materiae extensam
consequenter et etiam conuersionem. Quantum ad primum
cum conuersio ipsa terminet ad substantiam generationem
dicenda est et non augmentatio siue talis conuersio
tota fiat subito siue fiat successiue siue parti sub
ito. scilicet quantum ad primum minimum. et partium successi
ue. scilicet quantum ad residuum. Quantum vero ad se
cundum cum extensio materiae primum conuersionem neces
sario terminet ad quantitatem et non ad raritatem
ut probabo. augmentatio proprie dicenda est. et si
rarefactio. probabo assumptum supposito quod non ter
minatur extensio terminari ad raritatem nisi id quod
extendit sit rarius quam prius. sed per extensionem
sequentem conuersionem. etc. non necessario mem
brum de materiae quam prius: sed bene materiae igitur ta
lis extensio necessario terminatur ad quantitatem. et non

ad raritatem probatur minor. quia extensio sequens conversionem et non sequitur nisi conversionem per quam prius est restauratum quod dependit: sed illud plus restauratum est continetur in eodem poro et loco in quo prius est facta resolutio: non potest illud plus contineri ibi. nisi aut sit magis densatum hoc restauratum quod erat illud quod est resolutum. et sic est plus intensius. aut sit magis dilatatum porum. et sic est plus extensius restauratum quod ibi continetur et consequenter condenser partem existentem circa porum. aut sit utrumque. sed quocumque modo sit membrum post restauracionem densius est quod erat ante resolutioem sed membrum densius factum. si extendatur non necessario sit rarius quam prius: quia potest minus proportioabiliter extendi aut saltem non plus quam sit densius: igitur non necessario terminatur ad raritatem et tamen in tali extensione necessario fit magis. igitur talis extensio necessario terminatur ad quantitatem. quod erat probandum.

Hec factio habet magnam vim an quantitas sit eterna materie more averois. an non more aliorum: quia in via averois membrum extensum acquirit novum terminum quantitate in via vero aliorum acquirit novam quantitatem. Et per hoc quod talis extensio sequitur conversionem et dicitur intelligi quod augmentatio proprie dicta est solum in rebus animatis.

Et hinc declaracione per errorem cuiusdam modum in rebus quod augmentatio proprie dicta est conversione successiva nutrimenti in maiorem quantitatem quam prius unde intelligitur quod primo fiat conversio in vultum animalium. et hoc non est augmentatio. unde sit sine continua conversione. et quia incipit fieri talis successiva conversio in maiorem. tunc incipit augmentatio. et addit quod hinc conversio coniungitur extensio.

Quo quod erat primo quod conversio siue successiva siue futura terminatur primo ad substantiam igitur non est augmentatio proprie dicta. 2° quod talis conversio est solum respectu eius quod additur. sed augmentatio non est solum respectu eius. sed respectu totius membri compositi ex preexistente et addito. quod Tertio quod si talis conversio coniungitur extensio aut est in se ipsa augumentationis aut non. si intrinseca. igitur augmentatio est aggregatum ex conversione et extensione: quod est falsum. si vero non est intrinseca sequitur quod sine extensione fiet augmentatio quod est falsum quia sine illa non quilibet pars membri augetur. quia non pars preexistens. quod etc.

Et hinc facile respondetur ad argumenta manuant Ald primus dicit quod concludit quod b. ignis non potest augetur: et hoc concedo loquendo de augumendo proprie. Et cum tu dicis quod sicut est de rebus animatis quod dicuntur proprie augetur. quia si semipedali preexistenti addatur aliud semipedale necesse est augetur. nec secundum dicitur quod utrumque augetur per extensionem factam in utroque. non tamen utrumque augetur per additionem alterius.

Ald secundus dicit quod arguitur concludit quod res inanimata non potest proprie diminui. sed minorari sic. Et cum dicis quod idem sequitur de re animata negatur ad probationem dicitur quod

si ab a planta pedali existente in oriente. sepetur semipedale. et ponatur in occidente: non est illa diminutio proprie loquendo sed minoratio. vnde sicut non est maioratio et augmentatio sed solus illa que fit per extensionem sequentem conversionem rei in substantiam aliam non est minoratio rei est diminutio. sed solus illa que fit per restrictionem sequentem ad resolutionem subest aliam. Et aliter diminutio fiat sic parte que rescinditur non potest poni in occidente. et si dicitur per potentiam divinam ponere non est eiusdem speciei cum illa a qua rescinditur: quia forma prior corrupta est in illa. Et hec de ista questione.

Veritur quinto. vtrum quilibet pars quantitativa animalis sit animal. Et ad primum quod sic rationibus manuant. primo quod quilibet pars quantitativa animalis est eiusdem speciei specialissime cum ipso animali: igitur quilibet pars quantitativa animalis est animal: 13°: quod quocumque ponunt sub eadem specie recipiunt predicationem eiusdem speciei: et postea eiusdem generis. Aliter probatur per unum presumpsum quod dicitur. quod quocumque habent formas ultimas eiusdem speciei specialissime sunt eiusdem speciei spem: sed quilibet pars quantitativa animalis habet formam ultimam eiusdem speciei specialissime cum ipso animali. patet primo in animalibus habentibus formas extensas: quod quodlibet tale animal habet unam formam extensam per totum: quod aliter non esset quantitas continua eius: et quilibet pars illius forme est eiusdem speciei cum tota forma: quod est habentem patet similiter in habentibus formas intellectuales. scilicet in dividuibilem. quia illa est tota in toto et tota in qualibet parte. quare quilibet pars talis animalis habet formam ultimam eiusdem speciei cum toto animali. quare etc.

Item similiter probatur quod quilibet pars hominis est homo. quia quilibet pars hominis est eiusdem speciei cum homine. igitur quilibet pars hominis est homo: tenet consequentia vnde supra. quod quocumque sunt in eadem specie recipiunt predicationem eiusdem speciei. aliter probatur quod quilibet pars hominis habet formam ultimam eiusdem speciei specialissime cum homine: igitur quilibet pars hominis est eiusdem speciei specialissime cum homine. quod etc.

Similiter potest probari quod quilibet pars bovis est bos. et ita de qualibet specie.

Secundo principaliter arguitur quod si non quilibet pars animalis esset animal sequeretur quod substantie non coincidentes in specie essent equalitas perfectionis essentialis. consequens falsum et contra unum presumpsum quod dicitur. Nulla substantie non coincidentes in specie sunt eiusdem perfectionis essentialis: probatur consequentia: quod si non quilibet pars animalis est animal. non quilibet pars animalis est eiusdem speciei cum animali. et tamen quilibet pars animalis est eiusdem perfectionis essentialis cum animali: quia participat eadem forma ultimata cum ipso animali: igitur substantie non coincidentes in specie sunt eiusdem perfectionis essentialis. quod est impossibile. quod etc.

Tertio principaliter af. qz si nō quelz pars aialis eēt aial. sequeretur qz eēt possibile aliqd transire de spē in specie ipso nō corrupto: p̄na est impossibile. r̄ probat 2°. qz si pars bouis non est bos: cū tū pars bouis possit eē bos vt in casu cōcāb- scissa auricula totum preter auriculā qz erat ps bouis. erit bos. igit pars bouis trāsiret in spēm bouis. ipso nō corrupto essentialiter quare.

In op^m arguit p̄o via cōt: qz nulluz ethero- geneū p̄dicat in recto de p̄tibus suis: sed al hō r̄ alia animalia sunt etherogenea: igit nō p̄dicatur in recto de partib⁹ suis r̄ per p̄his ps quā titatiua aialis nō est aial: r̄ pars bouis nō est hō: p̄3° cū minor: qz oīa animata sunt etherogenea inaiata vero sunt homogēna: maior vero p̄bat qz per hoc distinguit etherogenē ab homogē- neo: qz etherogenē est illud cuius nulla ps q̄ titatiua est eiusdem denotationis cū toto. homo geneum v̄o est illud cui us quelz pars quātitatiua est cuiuslibet denotationis cū toto. q̄ r̄c.

Secūdo af sic. si quelz ps quātitatiua aialis eēt aial. r̄ quelz pars hoīs eēt hō sequeretur qz quelz pars hoīs eēt aial rationale r̄ risibile et cōsequenter pes hoīs eēt aial rōnale r̄ risibile. p̄his falsuz qz pes si pōt rōcinari n̄z ridere. r̄ p̄3° qz de quocunqz p̄dicat diffinitū p̄dicat diffini- tio r̄ passio diffinitū. q̄ r̄c.

Item si pes est hō: r̄ homo est aial grassibile bipes. igitur pes est aial bipes: p̄3° r̄ p̄his falsuz qz si pes est bipes: tunc bipes eēt quadrupes q̄b est falsum quare r̄c.

Tertio arguit sic. si q̄lz ps quātitatiua aialis eēt aial: tūc quelz pars fortis eēt fortis p̄his falsum vt p̄babo. p̄batur 2° qz si quelz ps quā- titatiua aialis est aial. for. est aial. igit quelz ps quātitatiua fortis est aial. sed nō potest eē aliud aial q̄ homo pp̄ habere formā hūanā. tunc vlti- tra si quelz pars fortis est homo r̄ nō pōt eē ali- us hō q̄ for. qz h̄z eandē aiam intellectiua nūo quā habz for. r̄ mā nō facit ad idēpitatē nūera- lē: qz p̄tinue fluit r̄ resoluit igitur quelz ps for. ē for. p̄his falsum q̄b probatur. qz sequit quelz ps for. est tripedatis p̄his est manifeste falsum. igitur il- lud ex quo sequitur. nō minor ergo maior.

Itē si quelz pars for. est for. sed for. est albus posito qz due tertie eius sint albe: r̄ tertie ps ei⁹ nigra igitur quelibet pars fortis est alba conse- quens falsum. q̄ r̄c.

Itē de hoc sunt op̄tōes. Et primo p̄trac- tabo op̄tionē mānuā. sc̄do cōmunem. p̄o op̄tionē mantuani ponunt aliq̄ue conclusōes

Et p̄supponunt tria. primo p̄supponit qz oīa composita nātia habentia formas vltimatas eiusdē speciei specialissime sunt eiusdē sp̄ci spe- cialissime. patet qz forme substantiales eiusdē spe- ciei nō possunt distribui in materijs diuersaruz specierū substātialiū: adeo si forme vltimate sub-

stantiales sunt eiusdē speciei specialissime. r̄ et tota cōposita sunt eiusdē speciei specialissime.

Itē cōposita naturalia ponunt in spē p̄ for- mas eorū vltimatas. igit si forme sunt eiusdem speciei specialissime r̄ composita.

Sc̄do p̄supponitur qz nulle d̄. c. i. e. nō eō- cantes in specie sunt equalis perfectionis essen- tialis: patet de se.

Tertio p̄supponitur qz ille terminus homo- put est de predicamento subē est terminus abso- lutus: r̄ sp̄ci specialissima. idē p̄supponitur de- terminis aliarū specierū sp̄alissimarū. sicut de isto termino equ⁹ bos asin⁹: r̄ b⁹ p̄sup^m p̄3. p̄3°

Et quib⁹ infer^r primo hec cōclusio. Quodlz mēbrum alit⁹ aialis cū quolibet mēbro eiusdē aialis est eiusdē speciei specialissime patet. quia quodlibet mēbrum hēt formā eiusdē speciei cū forma alterius mēbrū. r̄ q̄cunqz h̄nt formā vlti- tam eandē eiusdē speciei specialissime sūt ei⁹ dē speciei p̄suppositū. igit q̄bz mēbrum alit⁹ aialis cū quolz mēbro eiusdē aialis est eiusdem sp̄ci sp̄alissime: p̄3° cū minor maior p̄bat. r̄ p̄o de aialibus h̄nt⁹ formā extensam: qz q̄bz tale aial hēt formā extensam p̄ totū. cuius quelz ps est eiusdē sp̄ci cū tota. cū ipsa for⁹ extēsa sit hō- genea: p̄3° et idē de aialibus h̄nt⁹ vltimata for- mā inextensam: r̄ inuisibile. qz in oībus talib⁹ q̄bz mēbrū hēt formā vltimata eiusdē sp̄ci cū quolibet alio mēbro eiusdē animalis q̄ r̄c.

Et idē caro r̄ nemi sunt eiusdē sp̄ci sp̄ime- q̄uis spē differat a sp̄i r̄ sanguine. r̄ a quolibet alio h̄ore. qz nullus istorū assimilatus est sub- stantie mēbrū. quare r̄c. Secūda 2°

Segtur sc̄do. r̄ est sc̄da cōclusio qz quelz ps quā- titatiua aialis est eiusdē speciei cū ipso aial. p̄3° qz quibet talis ps quātitatiua hēt formā vltima- tā sbalem eiusdē sp̄ci cū toto cōposito. qz quibet ps h̄z eandē formā nūo vltimata cum toto aut hēt formā extensam sicut r̄ sūū totū cōpositum homogēnum. q̄ r̄c.

Et quibus segtur tertio. r̄ est tertia cōclusio qz quibet pars quātitatiua alit⁹ cōpositi nātis est eiusdē p̄fectōis eētialis cū suo toto. p̄3° illa ad- iuuante sc̄da suppositōe. Itē dato opposito 2° nūl segtur qz foret possibile aliqd transire de spē in spē sp̄alissimā subāle ipso nō corrupto: p̄3° qz p̄ bouis pōt eē bos q̄uis p̄at qz si sit bos. 4° 2°

Et quibus segtur. r̄ est quarta 2° qz quelz ps quātitatiua aialis est aial. r̄ quibet pars quā- titatiua hoīs est hō r̄ quibet pars bouis est bos. r̄ sic de alijs. patet qz quibet ps quātitatiua istorum est eiusdē sp̄ci cū toto p̄posito quare recipit ean- dem denotatōz specificā r̄ generācā cū toto. q̄ r̄c.

Itē dato opposito qz ps quātitatiua hoīs nō sit hō: segtur cū talis pars sit in gnē qz sit i aliqua spē q̄ erit in alia spē ab hōte r̄ sic segtur qz po- sita h̄ntia formas eiusdē speciei specialissime dif- ferent specie contra primū p̄suppositum.

Itē dato opposito sequit̄ et̄ q̄ est dare spe-
cies nō cōcantes equalis perfectionis cōtra se-
cundā suppositionē. r̄ capiuntur ut̄ termini spe-
ciē hō hōe r̄ b̄ i. mere s̄bstantialiter p̄ ppositū ex
materia r̄ forma s̄balter dec̄ solet vulḡ asperna-
re q̄ caput terminos aliquādo aliter.

Ex quibus sequitur. r̄ est quinta p̄. Quod q̄b
libet cōpositū nāle erit hōgeneū: q̄ q̄b cōpositū
tū nāle mere s̄balt̄ sumptū s̄mit̄ eandē denota-
tionē s̄z s̄pēz specialissimā: quā s̄mit̄ sua pars
q̄ q̄b tale cōpositum est eiusdē sp̄ēz specialissi-
me cū qualz sua parte: id̄ homo est qd̄ homoge-
neū. s̄z s̄z aliat̄ d̄notatōes accidentales s̄t etheroge-
neū. Et nō solum oē corpus est hōgeneū: sed et̄
quely forma extensare et̄ quely mā: r̄ breuī ois
res corporea est homogenea: q̄ ipsa est eiusdē
sp̄ēz sp̄ame cū qualz eius parte quantitatis.

Ultimo addit̄ remouendo vnū vobis̄ d̄cēs
Quāuis tū cōcedatur q̄ quely ps̄ aialis sit̄ al.
nō n̄ p̄cedendū est: q̄ quely pars s̄ontis sit̄ s̄oz.
habito q̄ ille terminus s̄oz. sit̄ terminus d̄cretus
q̄ si aliqua ps̄ s̄ontis sit̄ s̄oz. sit̄ ista ps̄ quāntitat̄
na. b. r̄ arguit̄ sic s̄oz. est ped̄. is. sit̄. n. ita gratia
argumē. r̄ s̄oz. est b. pars igit̄ b. ps̄ quāntitatis
est pedalis p̄is falsum. q̄ tunc ps̄ esset equalis
p̄. cui⁹ est pars. p̄ ista tenet̄ expositio. q̄ s̄oz.
est terminus d̄cretus.

Ad argumēta in opp̄ facile respōdetur p̄o
matuano. Ad p̄mū neḡ maior. s̄. q̄ nullū et̄e-
rogenēū p̄ncip̄ in recto de p̄b̄. ino quāntitati-
nis q̄ idē est etherogeneū r̄ homogeneū r̄ ad
p̄bationē neḡ q̄ etherogeneū sit̄ cui⁹ nulla ps̄
est eiusdē denotationis cū toto: sed etherogeneū
est cui⁹ quely ps̄ est diuerse denotationis a toto
quododo ista stat̄ sit̄ q̄ ps̄ sit̄ diuerse denotatio-
nis a toto: r̄ etiā sit̄ eiusdē denotatōis cū toto. nā
caro neru⁹ r̄ b̄ i. que sunt p̄tes sunt diuerse de-
notationis a toto: r̄ etiā sunt eiusdē denotatio-
nis cū toto: q̄ quely talis est aial r̄ hō: r̄ tō hō ē ho-
mogeneū r̄ etherogeneū: q̄b melius p̄z intelligē-
ti greca uocabūla. a quibus deriuatae sunt iste due
d̄notiones hōgeneū r̄ etherogeneū. h̄ māntian⁹.

Ad scdm̄ cū d̄. si quely ps̄ hōis ēēt hō. ēēt q̄t
bet ps̄ hōis ēēt aial rōnale: p̄ced̄. r̄ p̄. r̄ p̄is ca-
piēdo li rōnale p̄oria hōis r̄ li r̄sibile p̄ pa. ne-
ei. s̄z ne postea alia p̄. pes hōis nō pōt rōnari.
nec ridere. ergo pes hōis nō est rōnalis nec r̄sibi-
bilis: q̄ ista si significat̄ hōis potentia p̄ta aiaz
ex sui nā rōnis r̄ r̄isus p̄ductiua r̄ hoc semp̄ re-
manet̄ st̄te aia intellectiua in corpe. Quis aise-
r̄at̄nālis act⁹ rōcinādi r̄ ridēdi. ex defectu alteri⁹
requisitū vel instrumentū vel alterius.

Ad aliud p̄o hōis est hō: sed hō est bipes. s̄
p̄o hōis est bipes. d̄. s̄milit̄ p̄cedendo p̄m̄ r̄
p̄is capiendo illū terminū bipes vt̄ significat̄
habere potentia ad habendū duos pedes. s̄z si
capiatur vt̄ dicit̄ act⁹ negat̄ p̄sequētia r̄ p̄is.

Ad tertium negat̄ q̄ si quely pars hōis ē hō

q̄ quelibet pars s̄oz. sit̄ s̄oz. r̄ ad p̄bationē con-
cedo q̄ quely pars s̄oz. sit̄ homo: r̄ cum tu dicit̄
sed nō potest esse alius homo q̄ s̄oz. negatur: q̄
s̄oz. dicit̄ hominem cōpositum ex a. anima intel-
lectiua gratia ep̄pl̄ r̄ tanta materia verbi gra-
tia bipedali si s̄oz sit̄ tantus. r̄ p̄z q̄ nulla ps̄ s̄oz
tis est s̄oz. Et si tu diceres. sequitur q̄ s̄oz. nō mā-
neret̄ idē per aliquod tempus: q̄ p̄ta sit̄ ubi
resoluit̄ in r̄uente.

Ad hoc r̄dēbitur in sequenti q̄d̄ne: q̄ nō op̄
ponere capitulum in capitulo.

Respondeo p̄o via d̄i.

P̄o via d̄o cōt̄ ponit̄ aliquē conclusiōes re-
sponstue ad quēstium. Et p̄supponit̄ primo q̄
nihil potest esse in genere substantie nisi sit̄ ens
cōpletum in nā. p̄z q̄ s̄ba p̄dicamentalis d̄ a
subsistere r̄ a subsistere sed solū ens cōpletum in
nā subsistit r̄ subsistit. q̄ subsistere est subeē suo
sistere idē sit̄ firmari. q̄ r̄. Aduerte tū q̄ subsiste-
re diuersimode accipit̄ etiā apud p̄ouectio-
res subsistere p̄ius cōpetit̄ s̄ d̄s substantijs q̄ p̄
m̄is: p̄t̄e sint in quibus sc̄dē subsistit. r̄ sic
subsistere videt̄ s̄ potare ēē p̄manē. Apud mo-
dernos vero subsistere idē est q̄ per se existere. r̄
sic p̄ius cōpetit̄ p̄m̄is substantijs q̄ sc̄d̄s: r̄ tō
volūt̄ q̄ iste sint due cōd̄ctiones idiuiduorū p̄d̄i
camēti s̄be. s̄. per se existere r̄ acc̄h̄b̄ subsistere: s̄z
in hoc nō factū vim: q̄ non variant̄ p̄positum
nōstrum: tamen vis hoc ample videre recurrere
ad commentarios nostros super libro p̄d̄ct̄a
m̄etorum.

Prima cōclusio.

Ex hoc infero aliquas conclusiōes. Pri-
ma cōclusio sit̄ ista. Nulla pars quāntitatis ali-
cuius animalis. vt̄ hominis. hōis r̄ huiusmodi
est per se in genere substantie p̄batur conclu-
sio: q̄ omne quod est per se in genere substantie
est ens cōpletum in natura per p̄suppositū:
sed nulla pars quāntitatis aialis est ens cōple-
tum in natura: igit̄ nō est per se in genere sube-
-

Secunda conclusio. omne corpus aiat̄ est
etherogeneum p̄batur conclusio: q̄ etherogene-
um dicit̄: quod habet partes diuersi generis. a.
diuerse rationis vel denotationis: sed omne cor-
pus aiatum habet partes diuerse denotatio-
nis: p̄z q̄ ania est actus corporis organici ergo
corp⁹ animatum habet diuersa organa. r̄ p̄ter
habet partes diuerse denotationis.

Tertia conclusio. nulla pars quāntitatis ali-
cuius animalis. vt̄ hominis r̄ hōis r̄ huiusmo-
di est animal. p̄batur primo: quia nihil recipit
proprie p̄dicationem generis vel sp̄ciē in re-
cto nisi q̄b est in genere. vel sp̄e per se: sed nulla
pars quāntitatis animalis est in genere substā-
tie per se. ergo r̄ cetera p̄batur secundo. quia
nullum etherogeneū p̄dicatur in recto de si-
is partibus quāntitatis. sed quodlibet animal
est etherogeneum. igit̄ nō p̄dicatur in recto
de suis partibus quare.

tur ab ethero quod est alterius et genus quod est
genus vel natura quod alterius nature quare etc.

Respondeo pro Aristoteli ad primum negatur quod idem et diuersum proprie opponatur quod idem dicitur idem esse et diuersum vero diuersitas est accidentalis: quod stat quod aliquid sit idem sit aliquid et diuersum ab illo. sed idem et aliud bene opponuntur proprie quod aliud dicitur diuersitas essentialis. et sic vniuersum bene differet oppositum alteri.

Ad secundum negatur quod sit impossibile quod partes sint eiusdem nature. et diuersae nature quod sunt eiusdem nature essentialis adiuuice cum eadem forma participent: et tamen sunt diuersae nature accidentalis proprie diuersitatem accidentalem in partibus quod.

Pro via vero contra respondeatur ad arguendum in opere ad primum negatur quod aiata sit homogenea. et ad probandum negatur illa. partes illius sunt vniuersum et idem esse cum toto. ergo habent eodem modo intelligi et significari. sicut totum et ratio est. quod licet partes habeant vniuersum et idem esse quod hoc totum. non tamen habent esse eodem modo: quod totum habet illud esse per se: et partes per accidens proprie ergo arguere sic: partes habent eodem modo esse sicut totum. ergo habent eodem modo intelligi et significari sicut totum: tunc habet et partes consequentia. sed aliter est falsum.

Ad secundum negatur quod aiata sunt heterogenea ad probationem negatur antecedens. quod partes homogeneae sunt diuersitatem adiuuice. Et cum tu probas quod partes terre habent diuersitatem adiuuicem sed quod dicitur quod ille non sunt proprie partes terre sed quod quia non sunt simplices et purae sed mixtae: quod adueniens proprie appellat illas partes terre. Sicut dicitur de partibus carnis quod ille non sunt proprie partes carnis: quod non est simplex caro. nec pars spongiosa. nec glandulosa. nec lacertosa sed mixta est: quod proprie loquitur adueniens appellat illas partes carnis. et hec de illa questione sufficiant.

Terminus tertio versus remanente eadem forma in composito habet unam formam indiuisibilem. et variata materia addendo vel minuendo. sit aggregatum resilians aut remanens illud met quod erat ante.

Et ad primum quod non argumētis mutant. primo quod hoc dato sequitur quod pes sortis esset caput eius. et sequitur et pes sortis esset quilibet pars quantitativa sortis. per primum. quod cum quilibet pars quantitativa sortis. habeat eandem formam habet etiam eandem qualitativam partem quantitativam. et est cum sorte: et materia non variet idem partem nualem. igitur quilibet pars quantitativa sortis est quilibet pars quantitativa eiusdem.

Secundo illo dato se possibile foret quod sortis est pedale et quod sortis dicitur a Platone: primum impossibile. et per primum. quod ponatur quod deus infundat animam sortis. b. materiam pedali. quod magis illa anima informet. et sit sortis. hoc habens ista magis. b. ponatur et quod deus eandem animam infundat. c. materiam bipedali quod est possibile. sicut possibile est quod eadem anima numero sit in pedo. et in capite. et sit homo compositus ex. c. materia et tali anima pla-

to. Et arguitur quod pla. est sortis. quod pla. habet eandem aliam quod habet sortis. et materia non variet idem partem numeralem. ergo sortis est pla. et pedale. b. pedale.

Et arguitur etiam quod sortis differat a Platone: quod ponatur quod sortis currat et pla. sedeat et sequitur quod sortis differat a pla. quod sortis currit et pla. sedet. Item sortis potest desinere esse manente Platone: ergo sortis non est pla. to. Item si sortis est Plato. sequitur quod quilibet pars sortis est quilibet pars Platonis et e contra. aliter non si sortis. habet aliquam partem: quam non habet Plato. vel e contra. sortis non est Plato quod bene sequitur sortis habet b. partem et sortis est Plato ergo Plato habet eandem partem et sic de aliis.

Tertio illo dato sequitur quod ille terminus sortis est terminus accidentalis primum est falsum. ponatur. n. quod sit terminus subalternus et singularis. probatur per quod ponatur quod sortis sit bipedalis. cuius una medietas sit. a. et diminuat sortis. donec a. sit sortis. et arguitur sic ille terminus sortis predicat vere successiue affirmatiue et negatiue de termino singulari supponente per sortis. per subjecti corruptionem. ergo ille terminus sortis est terminus accidentalis per primum per diffinitionem termini accidentalis aliter per primum: quod utraque illarum est vera successiue sine subjecti corruptione hoc est sortis. et hoc non est sortis. demonstrato a. et sic arguitur de isto termino sortis. ita arguendum est de aliis terminis substantialibus tamen comibus quod discretis.

Quarto illo dato sequitur quod ista duo contra dicto hoc est sortis. et hoc non est sortis. que sunt meta lica per certum tempus erunt simul vera demonstrato a. quod nunc est medietas sortis probatur consequentia quod enim ista sunt contradictoria patet: subiecta conuertuntur. cum demonstrat precise idem et ponatur: sunt cetera resista: et non significabunt ille propositiones aliter per totum tempus igitur continebunt contradictoria: quod aliter sunt vera probatur. et primo quod negatiua sit vera: hoc non est sortis. patet quod pars non est suum totum quod aliter affirmatiua sit vera. hoc est sortis. demonstrato a. probatur: quia parte erit ita quod hoc est sortis. demonstrato sortis. sed ista hoc est sortis. demonstrato sortis. pertertium cum ista contradictoria affirmatiua hoc est sortis. demonstrato a. quod ponatur quod in tantum diminuat sortis. quousque remaneat hec vera: hoc est sortis. demonstrato a. in dicitate et patet quod tunc adiuuicem conuertuntur et ille eodem modo signat quo ante significabatur: ergo ante conuertebantur.

Quinto illo dato sequitur quod sortis erit pedalis in a. instans: et pro eodem instanti ipse erit maior quam pedalis: quia ponatur quod sortis sit bipedalis. et diminuat quousque sit pedalis. sit tamen quod in a. instans erit maior quam pedalis: et tunc patet secunda pars per calum: et prima probatur sicut licet quod sortis erit pedalis in a. instanti quia sortis erit hoc pedale in a. instanti ergo sortis erit pedalis in a. instanti patet consequentia: et antecedens probatur: quia quod erit hoc pedale in a. instanti erit sortis. ergo sortis erit hoc pedale in a. per primum a. conuersa ad conuertentem.

Sexto sequitur qd a. est pedale. et immediate post
 hoc quod est pns erit bipedale et tñ a. nũq̄ auge/
 bitur. imo pte qñ a. erit. a. diminet p3 in casu
 precedete: ubi ponitur qd for. sit bipedalis nunc
 et a. sit medietas eius: et remaneat for. bipedalis
 p totam horã futuram. sed in alia hora tñ for. di/
 minuat. qd a sit for. tunc p3 qd a. est pedale. sed qd
 a. immediate post hoc qd est pns erit bipedale. pba/
 tur. qz a. immediate post hoc qd est pns erit for. et for
 ime post hoc erit bipedalis ergo a. immediate
 post hoc quod est pns erit bipedalis. pbatu: ma/
 for. qz for. immediate post hoc erit for. et for erit a.
 ergo for. immediate post hoc erit a. qd a. immediate
 post hoc erit for. et p3 in casu. qd nunq̄ a. augebi/
 tur. sed potius a. minuetur. quare.

Septimo sequitur qd for. per totã istã horã fu/
 turam e. it albus et tamẽ continue per eandẽ ho/
 ram for. erit summe niger. Item per eandẽ
 horã for. calefit per quã horã etiã ipse frige/
 fiet. p3 posito qd vna eius medietas calefiat per
 totam istã horã. et albefiat. et alia eque velociter
 frige fiat: et nigrefiat. et vtraq̄ illarũ medietatũ
 aliquando erit for. quare et.

Octavo sequitur qd possibile foret qd pars sortis
 erit maior for. qz ponat qd separet manus sortis
 a for. manente aia intellectiua i manũ. sicut erat
 quando erat coniuncta. quod est possibile qz si/
 cut p supernãlem potestãtẽ põt fieri qd vna aia
 intellectiua sit in qualz parte quãtũ sortis. ita
 fieri potest qd eadem aia sit in manu separata. et
 eque bene põt deus vtrunq̄ facere. quo dato se/
 quitur qd duo hoies sunt. quozũ qlibet est for. et
 sequitur qd for. est illa manũ: et for. nõ est illa ma/
 nus: p3 intelligenti et tamẽ for. est terminus di/
 scretus.

Nonno sequitur qd quelibet pars quantitativa
 sortis differt a sorte. et tamen nulla pars quanti/
 tativa sortis potest differre a for. qz qlibet potest
 esse for.

Decimo sequitur qd aliqd fuit for. qd iã non
 for. pns falsum vt pbabo. et probat p3. et ponat
 qd a. aia et b. mã et c. mã fuerint for. et desinat eẽ
 b. mã grãtia argumẽti remanẽte for. a. et c. Et
 arguit sic hoc fuit for. quod iã nõ est for. oẽmõ
 strãdo a b c. et hoc fuit aliqd. ergo aliqd fuit for.
 quod iam nõ est for. et nihil nisi aial. g. aliquod
 aial fuit for. qd iã nõ est for. tunc sic aliqd aial
 fuit for. qd iã nõ est for. et nullũ al nisi aliq̄ hõ
 ergo a. s. homo fuit for. qui iam nõ est for. et nul/
 lus homo nisi for. ergo for. fuit for. qui iam non
 est for. et quo sequitur qd for. fuit for. et ille nõ est
 for. quod est falsũ. qz for. fuit for. et ille est for.

Undecimo. et ultimo eo dato sequitur qd aliqd
 per totam istã horã diminet et per eandẽ ipm
 augebitur. ponẽdo qd for. sit bipedale. cuius a. sit
 vnum pedale. quod remanebit facta diminutio
 ne for. et incipiat augeri a. pedale nõ tñ tantum
 acquirendo. q̄stum depdet for. et sequitur qa. erit

maior qd est. qz ipsum augebit. et sequitur qd a. nõ
 erit maior qd est. qz ipsum continue diminetur
 qñ for. continue diminetur. et for. erit a. ergo a. cõ/
 tinue diminetur. et ista sunt argumenta manũani

In oppositum pro vtrũ cõd arguit. primo qz
 si variata parte materie variaretur totũ compo/
 sitũ nãle. sequitur qd nullus terminũ est terminus
 discretus aut qd for. nõ manebit for. per tempus
 nec pbo manebit plato per ipã. et sic de aliis cõ/
 sequens falsum. qz tunc accideretur deceptio in cõ/
 mutationib⁹ et distributionibus tam bonũ qd ma/
 li in cõmutationib⁹ qdẽ: quia si for. vendidisset
 agrũ et postea reciperet pecuniam. et est aliũs qd
 for. g. reciperet in distributionib⁹ verò. qz si pbo
 peccasset. et postea puniret: et aliũs homo qui
 puniretur similiter si meruisset. qd.

Secundo qz hoc dato sequitur qd multi fuerũt
 dii. quozũ qlibet ab altero differebat. et qd deus
 potest desinere eẽ: et incidere esse. saltem ita põt
 per potentã dei. et puta per desitionẽ sue partũ
 aut inceptiõẽ vtrũq̄ pns est absurdum et here/
 ticum. et p3 p3 de ipõ qui erat deus: quia cum
 eius materia variaretur per resolutionẽ. sicut i
 aliis hominibus. ipse quoq̄ variaretur. et sic de
 us variaret. et multi fuissent dei. et vnus desine/
 ret esse per desitionẽ partis eius. et alter reciperet
 esse: que omnia absurda sunt.

Tertio qz hoc dato sequitur qd infiniti hoies
 mortui sunt dñati quozum aia beatificatur. et i
 finiti hoies mortui sunt saluati. quozũ aia cruci/
 atur in inferno. pns pro vtraq̄ pte absurdũ. et
 probat p3. primo p prima pte. qz ponatur qd for
 fuerit peccator per certum ipã. in quo si mortu⁹
 fuisset esset dñatus sed in fine postea conuerteret
 tur. et eius anima saluaretur: tunc p3 qd eo tempo/
 re quo for. fuit in peccato. cũ continue fuerit ali/
 us et aliũs homo per cõtinuã resolutionẽ factã
 in eo. qd infiniti homines desierunt esse ipsi ex/
 istentibus in tali peccato. qd infiniti hoies dñati
 ti sunt illo tempore. et tamẽ aia eozum que vna
 in fine saluata est per casum. Pro secunda p/
 te ponatur totum oppositum. s. qd pbo per certũ
 tempus fuerit sine peccato et in gratia: sed in fu/
 ne. s. in separationẽ anime a corpore sit cũz pec/
 cato mortali. tunc p3 qd eo tempore quo fuit in
 gratia infiniti homines desierunt esse qui sunt
 saluati et tamen anima eozum est dñata in fine
 quia vna est anima omnium illozũ hominum
 per te. quare. et.

Quarto quia hoc dato sequitur qd anima trã/
 sibat de corpore in corpus. consequens falsum et
 contra philosophum primo de anima. ubi repre/
 hendens antiquos non determinantes qualis
 corporis anima sit actus dicit tanq̄ ptinges sit
 fm pythagoricas fabulas qualz animam quod
 libet corpus ingredi videtur autẽ vnumquodq̄
 propriam. habere speciem et formã. et. probatur
 p3: qz eadem aia saltem intellectiua informans

corpore humanum per aliquod tempus. cum con-
tinue fiat aliqua resolutio in corpore continue fit
aliud et aliud corpus per se. et tamen eadem anima
formatur igitur transit de corpore in corpus. per quod
modo informatur unum modo aliud quod etc.

Quinto arguit ostendit sic. quod si anima facit ad unum
eandem videtur esse composita forma quod materia. igitur remanente
eandem anima et variata materia remanet composita
idem. per quod anima non faceret plus forma ad idem
materiam composita et materia alia probatur. quod forma
est que dat esse et unum esse secundo de anima. materia
vero recipit esse sed cum formalis plus facit ad ef-
fectum formalem quam materialis quod etc. infinita pos-
sent aduci in convenientia. sed hoc sufficit per via con-

Respondet pro via mantuanus. per quod

Respondet in hac materia sunt due opiniones. scilicet cols et
mantuanus. Et primo tractabo opinionem mantua-
ni pro qua presupponunt duo. Primum est quod ad
variationem partis materie sequatur variatio totius
materie. Secundum est quod ad variationem totius mate-
rie sequatur variatio totius compositi.

Et quibus inferunt conclusionem consequentem ad su-
perius quod variata parte materie vel totali materia se-
quitur totius compositi naturalis variatio.

Et quibus inferunt aliam conclusionem. quod sequitur ge-
neraliter. quod nulla substantia potest habere aliam partem quam
animam habet. Et per idem et nullum accipere potest ha-
bere aliam partem quam habeat. ideo nec solus. nec alii
quid aliud potest augeri.

Et si quis diceret quod hoc est contra Aristotem. anima
non potest augeri. respondetur quod ita bene potest subline-
ri in animatum augeri sicut animatum. Et tam bene po-
test responderi ad rationes phantasmata animalia habentia
formam extensas augeri quam ad rationes phantasmata animalia
habetia formam inextensas augeri. Vel ut verius loqua-
mur tam male potest sublineari. unum quam aliud.

Et ita contra Aristotem. est anima anima extensa non
augeri sicut habentia formam inextensam. quia
Aristoteles credit in homine esse aliquam formam sub-
stantialem extensam ultra intellectum quem credit esse
eternum et unicum in tota specie. et increatum. et non
remanente post mortem sicut per colligendo diuer-
sa dicta eius in diuersis locis. quod sicut Aristoteles.
non est credendum de anima intellectiva. ita nec de au-
geri vel diminui credendum est verbis eius.

Quod autem intellectus sit eternus colligitur ex
duobus dictis et. Primum dictum est primo ce-
li. quod nihil habet principium quod non sit habiturus fi-
nem. nec aliquid habet finem quod non habuerit prin-
cipium. secundum dictum est tertio de anima. ubi ponit
intellectum beatum non corruptibile. et secundo de
anima. separatus autem hoc ab homine sicut perpetuus a cor-
ruptibile. quare si non habet finem nec habuit prin-
cipium et per consequens est eternus.

Quod autem unicum intellectum ponat. per quod non
ponit Aristoteles. multiplicationem individuorum sub
eandem specie nisi ad conservandum speciem. sed cum
unico intellectu potest species conservari cuius sit eter-

nus. quare unicum est.

Quod autem posuerit illum non fuisse creatum per
quod finem enim ex nihilo nihil fit primo philosopho. nec vi-
deret ultimam potentiam in homine esse animam sed in
intellectu. quod deus anima est actus corporis inherens
et per ex definitione et secundo de anima.

Quod autem negasset Aristoteles. quod anima maneat per
mortem. per quod nec inherens nec appropriata. si ul-
tis saltem laboris qui ad latronem perveniunt. Sicut
negasset esse spiritus malignos. quos vulgus tem-
ptatores vel otobolos appellat. Aristoteles enim per magna
partem negavit quicquid nesciuit. Et si attente et vo-
luntaria inspereris. videbitis quod ipse totum hoc cre-
didit. hoc quoque totum credidit aueris tertio de
anima commento quinto debet mantuanus.

Et quibus respondetur ad argumenta in opere. ad
primum dicit quod potest negari per eandem dicitur quod sequitur quod
solus non permanebit per tempus. quia ratione est posi-
sibile quod aliqua parte bonis per aliquod tempus non
fiat resolutio. eadem ratione stat quod in toto bono per alii
quod tempus non fiat resolutio.

Item stat egrum non nutriri. et etiam plantam non
nutriri. tunc quo ad se quam quo ad partes. quod stat plan-
tam in magno frigore non crescere nec resoluatur. sed
per idem stat id quod premissum est.

Vel adhuc concessa per. negat quod spiritus sit falsus.
et ad probationem cum dicitur quod esset deceptio in distri-
butionibus bonorum et malorum. dicitur quod per iustitiam
distributivam et catholicam veritatem spectandum est
ad animam. qua omnis actio compositi pervenit. et non
ad materiam a qua nihil pervenit. Et id non oportet quod si anima
cum materia peccavit. quod cum eadem materia puniatur
sed sufficit quod illa anima cum qua materia puniatur
et similiter premitur.

Ad secundum dicitur quod catholica veritas non funda-
tur in materia. cum enim dei filius in se tres naturas con-
tineat. verbum animam et materiam. stat quod ille unus qui est
illa tria desinat esse. sicut stat quod numerus ille qui
est deus in se quod est presens incipiat esse. Et ideo
possibile est quod christus finem partem materiam desinat esse
et incipiat esse finem quod homo. si ista disputatio non est
preferenda apostolo vulgus. quod nescit vulgus speculari
veritates que sunt ultra vulgarem consuetudinem.

Ad tertium per quod cum veritas catholica respiciat
formam a qua omnis actio compositi pervenit. et non
materiam ideo ille homo dicitur salvari cuius anima salva-
tur. et ille dicitur damnari cuius anima damnatur.

Ad quartum cum dicitur quod anima transibit de corpore
in corpus conceditur. et cum tu dicitur. quod hoc est
contra Aristotem. negat quod aristoteles. solus contradicit anti-
quus in hoc quod unicusque anima in specie sua non appetat
proprium corpus finem speciem. ac si sit contingens quod
libet animam quodlibet corpus ingredi. sicut fabulabat
pythagoras. quod est inconveniens. quod quilibet anima
in specie sua limitat sibi corpus proprium finem speciem

Item negabat Aristoteles. animam transire de uno cor-
pore in aliud corpus separatim. sed de uno corpore
in aliud corpus coniunctum non negasset. quod etc.

Ad quintā negat. q. q. l. forma plus faciat ad unitatē et idēptatē p. p. q. q. m. a. q. q. s. o. r. f. o. r. maliter facit. et m. a. m. a. l. i. t. e. r. u. m. q. m. a. e. t. a. l. i. q. d. f. a. c. i. t. ad unitatē cōpositi. et q. si plura cōcurrunt ad aliquid effectus. v. n. o. d. e. f. i. c. i. e. n. t. e. d. e. f. i. c. i. t. e. f. f. e. c. t. u. s. i. g. i. t. d. e. f. i. c. i. e. n. t. e. u. n. i. t. a. t. e. m. i. s. e. d. e. f. i. c. i. t. u. n. i. t. a. s. cōpositi. q. f.

Etia colā.

Pro via vero cōt tenēda ponit duplex mod⁹ r. h. e. n. d. i. Unus modus est famosior. que cōter medici sequunt. q. dicit q. ad hoc q. indiuiduū cōseruet idē requirit q. eius for⁹ cōseruet i. e. a. d. e. m. m. a. s. i. b. i. p. p. r. i. a. s. a. l. t. e. f. m. p. a. r. t. e. s. v. e. r. o. p. p. r. i. a. i. n. d. i. u. i. d. u. i. b. i. s. i. n. o. f. h. u. m. i. d. u. z. r. a. d. i. c. a. l. e. s. i. u. e. s. u. b. s. t. a. n. t. i. f. i. c. i. t. e. x. q. u. o. m. e. m. b. r. a. f. o. r. m. a. t. a. s. u. n. t. Et l. z. c. o. n. t. i. n. u. a. f. i. a. t. r. e. s. o. l. u. t. i. o. h. u. m. i. d. i. e. x. a. c. t. i. o. n. e. c. a. l. o. r. i. s. n. a. l. l. i. s. n. o. t. h. e. x. t. o. c. o. s. u. m. i. t. p. p. h. u. m. i. d. u. m. n. u. t. r. i. m. e. t. a. l. e. a. d. u. e. n. t. e. n. s. q. d. i. n. m. e. m. b. r. u. m. cōu. e. r. t. i. t. u. r. i. n. q. u. o. d. c. a. l. o. r. n. a. l. i. s. m. a. g. i. s. a. g. i. t. i. n. r. a. d. i. c. a. l. e. p. p. h. a. b. e. r. e. m. a. i. o. r. e. cō. s. e. r. u. a. t. e. m. a. d. i. l. l. u. d. Et q. b. i. u. d. u. m. n. u. t. r. i. m. e. t. a. l. e. n. o. e. s. t. e. q. u. i. u. a. l. e. s. b. i. u. d. o. r. a. d. i. c. a. l. i. s. e. d. v. e. t. e. r. t. u. s. i. d. cō. t. i. n. g. i. t. s. e. n. e. s. c. e. r. e. e. t. m. o. r. i.

Alius modus r. h. e. n. d. i. e. s. t. s. u. b. t. i. l. i. o. r. e. f. o. r. t. e. p. f. o. r. m. i. o. p. h. o. l. d. e. g. n. a. t. i. o. n. e. a. l. a. l. i. s. q. u. e. s. e. q. u. i. t. p. l. e. q. cō. m. e. n. t. a. t. o. r. s. e. d. o. t. e. g. n. i. h. v. i. t. i. t. q. a. d. h. o. c. q. i. d. i. u. i. d. u. i. m. a. n. e. a. t. i. d. e. s. u. f. f. i. c. i. t. e. a. n. d. e. e. e. f. o. r. m. a. e. t. s. i. m. a. t. e. r. i. a. q. f. m. a. r. i. s. t. o. m. e. m. b. r. u. z. o. f. d. u. o. b. u. s. m. o. d. i. s. i. s. z. m. a. z. e. t. f. m. f. o. r. m. a. p. r. i. m. o. m. o. m. e. m. b. r. u. z. p. a. r. t. i. r. e. s. o. l. u. t. i. o. n. e. s. e. d. o. v. e. r. o. m. o. n. o. Et e. s. t. m. i. r. a. b. i. l. e. h. o. c. q. m. e. m. b. r. u. m. s. e. d. o. m. o. n. u. t. r. i. t. e. t. r. e. s. t. a. u. r. a. t. n. o. a. u. t. p. r. i. m. o. m. o. q. p. n. u. t. r. i. t. u. s. s. a. l. u. a. r. i. m. a. a. u. t. n. o. s. a. l. u. a. t. u. r. q. z. e. s. t. i. n. c. o. n. t. i. n. u. o. f. l. u. x. u. f. o. r. m. a. v. e. r. o. f. i. a. t. s. e. m. p. e. r. d. u. r. a. t. e. v. i. t. a. c. ū. i. g. i. t. m. a. h. u. m. i. d. i. s. u. b. s. t. a. n. t. i. f. i. c. i. t. q. u. e. f. i. a. t. s. u. b. f. o. r. m. a. m. e. m. b. r. i. n. o. m. a. n. e. a. t. s. e. d. l. o. c. o. e. t. a. d. u. e. n. t. i. a. t. m. a. n. u. t. r. i. m. e. t. a. l. i. s. q. u. e. e. t. n. o. m. a. n. e. t. i. o. m. e. m. b. r. u. z. n. o. d. i. c. i. t. n. u. t. r. i. t. i. f. m. m. a. t. e. r. i. a. s. i. n. m. a. s. a. l. u. a. t. e. t. v. s. q. i. n. f. i. n. e. m. v. i. t. e. d. i. c. e. r. e. t. v. t. i. q. m. e. m. b. r. u. z. n. u. t. r. i. t. i. f. z. m. a. z. cō. t. r. a. a. r. i. s. t. o. q. f. o. f. n. u. t. r. i. t. i. t. m. f. z. f. o. r. m. a.

Difficultas q. d. p. p. r. i. n. c. i. p. i. i. i. n. d. i. u. i. d. u. a. t. i. o. n. i. s.

Sed ad hūc f. m. modū r. h. e. n. d. i. t. a. c. c. i. d. i. t. d. u. b. i. t. a. t. i. o. e. x. d. i. c. t. o. p. h. i. q. u. i. n. t. o. m. e. t. a. p. h. i. s. t. i. c. e. q. u. o. d. e. s. t. q. e. a. d. e. m. n. u. m. e. r. o. s. u. n. t. q. u. o. r. ū. m. a. e. s. t. v. n. a. e. t. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. m. a. z. p. p. r. i. a. m. s. e. d. m. a. n. u. l. l. i. s. e. o. r. ū. q. u. e. n. u. t. r. i. t. u. r. r. e. m. a. n. e. t. v. n. a. p. r. i. m. o. e. t. v. t. i. o. p. t. e. a. g. i. t. u. r. n. u. l. l. i. t. a. t. e. i. n. d. i. u. i. d. u. i. r. e. m. a. n. e. t. v. n. ū. n. ū. e. r. o. Et e. x. h. t. e. x. t. u. cō. t. e. r. t. r. a. h. i. t. q. p. r. i. n. c. i. p. i. u. i. n. d. i. u. i. d. u. a. t. i. o. n. i. s. e. s. t. m. a. z. q. d. e. n. a. f. o. r. m. e. e. s. t. q. s. i. t. c. o. l. c. a. b. i. l. i. s. m. u. l. t. i. s. v. n. a. e. x. i. s. t. e. n. s. n. o. a. u. t. d. e. n. a. m. a. t. e. r. i. e. q. f. e. t. c.

R. h. e. d. e. t. p. l. u. s. q. cō. m. e. n. t. a. t. o. r. s. e. d. o. t. e. g. n. i. q. n. u. l. l. o. m. o. c. r. e. d. e. n. d. ū. e. s. t. a. r. i. s. t. o. p. o. l. u. i. s. s. e. m. a. z. e. s. s. e. p. r. i. n. c. i. p. i. u. i. n. d. i. u. i. d. u. a. t. i. o. n. i. s. s. e. d. f. o. r. m. a. e. t. r. o. e. s. t. q. z. i. l. l. d. e. s. t. p. r. i. n. c. i. p. i. u. i. n. d. i. u. i. d. u. a. t. i. o. n. i. s. p. e. r. q. d. i. n. d. i. u. i. d. u. i. s. e. s. t. v. n. ū. e. t. i. n. d. i. u. i. s. u. m. a. f. e. e. t. d. i. u. i. s. u. z. a. q. u. o. l. z. a. l. t. e. r. o. s. e. d. f. o. r. m. a. e. s. t. h. u. i. u. s. m. o. d. i. n. o. a. u. t. m. a. v. e. p. h. a. b. o. e. r. g. o. t. c. p. r. o. b. a. t. m. i. n. o. r. e. t. p. r. i. m. o. q. p. f. o. r. m. a. m. s. i. t. v. n. ū. q. z. a. b. e. o. d. e. r. e. s. h. a. b. e. t. e. s. s. e. e. t. v. n. ū. e. s. s. e. s. e. d. h. z. e. e. a. f. o. r. m. a. q. z. f. o. r. m. a. e. q. u. e. d. a. t. e. e. r. e. s. e. t. e. n. o. m. a. t. e. r. i. a. e. r. g. o. t. c. s. e. d. o. q. p. e. r. f. o. r. m. a. s. i. t. i. n. d. i. u. i. s. u. z. p. z. a. b. e. o. h. a. b. e. t. e. e. i. n. d. i. u. i. s. u. m. a. q. u. o. h. e. t. e. e. v. n. u. m.

igitur a forma. et nō a materia.

Itē f. m. forma indiuiduū nō dicitur f. m. a. l. i. e. m. a. t. e. r. i. a. s. i. c. q. z. f. m. m. a. z. r. e. s. e. s. t. q. u. a. d. a. e. t. d. i. u. i. s. i. b. i. l.

Tertio q. per formā s. i. c. cō. s. u. s. i. z. a. b. a. l. t. e. r. o. p. z. q. z. o. m. n. i. s. d. i. s. t. i. n. c. t. o. e. s. t. a. f. o. r. m. a. i. n. f. u. n. d. a. m. e. n. t. o. e. s. t. n. a. t. u. r. e. n. i. b. i. l. e. s. t. d. i. s. t. i. n. c. t. u. z. v. t. i. n. q. z. a. u. e. r. o. i. s. e. t. f. u. n. d. a. m. e. n. t. a. n. a. t. u. r. e. a. p. p. e. l. l. a. t. m. a. t. e. r. i. a. s. i. m. a. q. f.

Est etiam auctoritas p. h. i. q. f. o. r. m. a. e. s. t. p. r. i. n. c. i. p. i. u. i. n. d. i. u. i. d. u. a. t. i. o. n. i. s. n. a. i. n. q. u. i. t. p. h. a. s. e. d. o. d. e. a. l. i. a. q. z. s. u. b. a. e. s. t. v. n. ū. g. e. n. u. s. e. o. r. u. m. q. u. e. s. u. n. t. e. t. b. u. t. i. s. a. l. i. u. d. e. s. t. s. i. c. u. t. m. a. q. u. o. d. f. m. s. e. q. u. i. d. e. n. o. i. e. s. t. h. o. c. a. l. i. q. d. a. l. t. e. r. u. m. a. t. f. o. r. m. a. e. t. s. p. e. z. f. m. q. u. a. s. h. i. a. z. e. s. t. a. l. i. q. d. h. e. c. p. h. o. m. o. s. i. p. e. r. f. o. r. m. a. r. e. s. d. i. c. i. t. h. o. c. a. l. i. q. d. d. i. c. i. t. u. r. i. n. d. i. u. i. d. u. i. p. e. r. f. o. r. m. a. q. z. f. o. r. m. a. e. p. r. i. n. c. i. p. i. a. m. i. n. d. i. u. i. d. u. a. t. i. o. n. i. s.

Si autē cōparetur forma ad m. a. z. m. a. m. a. g. i. s. d. i. c. i. t. v. n. a. p. e. r. f. o. r. m. a. q. z. e. c. o. n. t. r. a. q. z. m. a. p. e. r. f. o. r. m. a. e. s. t. e. n. o. e. t. n. o. e. c. o. t. e. r. a. e. r. g. o. m. a. p. e. r. f. o. r. m. a. e. s. t. v. n. a. e. t. n. o. e. c. o. t. e. r. a. Itē c. ū. s. i. t. v. n. a. m. a. cō. i. s. o. i. u. z. g. n. a. b. i. l. i. s. n. o. s. i. t. a. u. t. v. n. a. f. o. r. m. a. cō. i. s. o. i. u. m. g. n. a. b. i. l. i. u. z. s. e. d. a. l. i. a. e. t. a. l. i. a. i. g. i. f. o. r. m. a. e. s. t. m. a. g. i. s. a. p. t. a. a. p. p. o. r. i. a. r. e. s. i. b. i. m. a. z. q. z. e. c. o. n. t. r. a. h. o. c. i. d. e. m. v. o. l. u. i. t. a. u. t. e. r. n. a. o. n. a. t. u. r. a. l. i. u. m. q. f. o. r. m. a. m. a. g. i. s. a. p. p. o. r. i. a. t. s. i. b. i. m. a. t. e. r. i. a. m. q. z. e. c. o. n. t. r. a. h. o. c. i. d. e. m. a. u. e. r. o. i. s. s. e. d. o. d. e. a. l. i. a. d. i. c. e. s. m. e. l. i. u. s. e. s. t. e. x. i. s. t. i. m. a. r. e. q. z. c. a. u. s. a. t. u. e. r. s. i. r. a. t. i. s. m. a. t. e. r. i. e. s. i. t. d. i. u. e. r. s. i. t. a. s. f. o. r. m. a. z. q. z. e. c. o. n. t. r. a.

Quis p. p. t. e. r. d. i. c. i. t. q. d. i. u. e. r. s. i. t. a. s. i. n. d. i. u. i. d. u. a. t. i. o. n. i. s. e. i. u. s. d. e. z. s. p. e. c. i. e. t. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. t. e. r. n. o. e. s. t. a. m. a. t. e. r. i. e. s. e. d. a. f. o. r. m. i. s. q. u. e. s. u. n. t. e. s. s. e. n. t. i. u. s. d. i. u. e. r. s. i. f. i. c. a. t. u. r. q. u. i. n. t. a. a. c. q. u. i. r. u. n. t. a. d. i. u. e. r. s. i. b. a. g. e. n. t. i. b. u. s. v. e. l. a. b. e. o. d. e. r. e. v. e. r. s. i. m. o. d. e. s. e. h. a. b. i. t. e. q. u. o. d. q. u. i. d. e. a. g. e. n. s. p. p. h. a. c. o. i. u. e. r. s. i. t. a. t. e. r. e. d. u. c. i. t. p. o. m. a. t. e. r. i. e. i. d. i. u. e. r. s. o. s. a. c. t. u. s.

Ad argumentum igit dicit primo ad a. n. o. q. i. l. l. u. d. d. i. c. t. u. m. p. h. i. v. e. r. u. m. e. s. t. q. e. a. d. e. m. n. ū. e. r. o. s. u. t. q. u. o. r. u. m. m. a. t. e. r. i. a. e. s. t. v. n. a. q. z. n. o. p. o. t. e. s. s. e. m. a. t. e. r. i. a. v. n. a. n. i. s. i. f. f. o. r. m. a. s. i. t. v. n. a. m. a. t. e. r. i. a. t. h. n. o. e. s. t. i. l. l. u. d. p. q. u. o. d. a. l. i. q. u. i. d. e. s. t. i. n. d. i. u. i. d. u. i. n. i. s. i. p. e. r. a. c. c. i. d. e. n. s. i. s. i. g. n. i. t. u. z. a. c. q. u. i. s. i. t. o. f. o. r. m. e. e. s. t. i. n. e. a. q. z. c. u. m. i. d. i. u. i. d. u. i. s. i. t. m. a. g. i. s. i. n. d. i. u. i. d. u. u. m. a. f. o. r. m. a. q. z. a. m. a. s. i. p. o. t. e. s. t. cō. t. i. n. g. e. r. e. q. z. s. e. r. u. a. t. a. f. o. r. m. a. v. a. r. i. e. t. m. a. i. n. o. p. p. t. e. r. h. o. c. i. n. d. i. u. i. d. u. i. t. u. m. e. r. i. t. a. l. i. u. d. q. z. r. e. m. a. n. e. t. i. l. l. u. d. a. q. u. o. i. n. d. i. u. i. d. u. i. s. h. a. b. e. t. e. s. s. e. e. t. v. n. u. m. e. s. s. e. q. u. a. r. e. s. i. v. a. l. e. t. cō. s. e. q. u. e. n. t. i. a. c. ū. i. n. f. e. r. t. u. r. e. r. g. o. i. n. d. i. u. i. d. u. i. s. n. o. e. s. t. i. d. e. m. c. ū. i. m. a. n. o. e. s. t. v. n. a. q. z. d. i. c. t. u. m. e. s. t. q. v. n. i. t. a. s. m. a. t. e. r. i. e. a. r. g. u. i. t. v. n. i. t. a. t. e. f. o. r. s. z. d. i. u. e. r. s. i. t. a. s. m. e. n. o. a. r. g. u. i. t. n. e. c. e. s. s. a. r. i. o. d. i. u. e. r. s. i. t. a. t. e. f. o. r. m. e. q. u. a. r. e. z.

Ex h. i. s. f. a. c. i. l. e. p. a. t. e. r. e. p. o. t. e. r. q. u. o. m. o. d. o. f. m. h. u. n. c. s. e. c. u. n. d. u. m. m. o. d. ū. r. e. s. p. o. n. d. e. n. d. i. p. a. r. t. e. s. a. n. i. m. a. t. i. d. i. s. t. i. n. g. u. a. n. t. u. r. a. d. i. n. u. i. c. e. m. q. z. l. z. t. o. t. u. m. a. i. a. t. u. m. d. i. s. t. i. n. g. u. a. t. u. r. a. b. a. l. t. e. r. o. p. e. r. f. o. r. m. a. s. i. m. p. l. i. c. i. t. e. r. e. t. e. x. p. h. i. t. i. p. e. r. a. p. p. o. r. i. a. t. i. o. n. e. t. a. l. i. a. m. e. z. q. z. f. o. r. m. a. a. p. p. o. r. i. a. t. s. i. b. i. m. a. t. e. r. i. a. t. h. p. r. e. s. a. i. a. t. n. o. d. i. s. t. i. n. g. u. i. t. u. r. a. d. i. n. u. i. c. e. m. p. e. r. f. o. r. m. a. s. i. m. p. l. i. c. i. t. e. r. q. z. e. s. t. e. a. d. e. m. f. o. r. m. a. c. u. i. u. s. l. z. p. a. r. t. i. s. s. e. d. d. i. s. t. i. n. g. u. u. n. t. u. r. p. e. r. f. o. r. m. a. m. a. l. i. o. m. o. d. o. s. e. h. a. b. e. n. t. e. z. e. t. p. e. r. a. p. p. o. r. i. a. t. i. o. n. e. t. a. l. i. s. m. a. t. e. r. i. e. q. z. f. o. r. m. a. t. o. t. i. u. s. v. n. o. m. o. d. o. s. e. h. i. s. s. c. i. l. i. c. e. t. i. n. o. r. d. i. n. e. a. d. o. p. e. r. a. t. i. o. n. e. v. n. i. u. s. m. e. m. b. r. i. a. p. p. r. o. p. r. i. a. t. s. i. b. i. m. a. m. d. i. u. i. s. m. e. m. b. r. i. e. t. a. l. i. o. m. o. d. o. s. e.

habens appropriat materiam alterius in se. esse
de alio quod unum membrum distinguit ab altero per
formam alio se habentem: et per appropriatibz talia

Et his facile ridentur ad argumenta mathematica
Sed prima negatio per se inferri quod pes esset caput
et quod pes esset quilibet pars solis. Et ad probationes
cum dicitur quod eadem est forma cuiuslibet partis. et non
variat idem: nullam: ergo quilibet pars est eadem
alteri. et sic per unum modum ridentur negando mi-
rem: quod sic illud modum ad idem: nullam re-
quiri idem: nullam: vel per alia. 2° ad al-
ium modum negatio per se: quod licet sic illud sola forma fa-
ciat ad idem: nullam: et eadem sit forma sim-
pliciter cuiuslibet partis: tamen sic quod est alia et alia:
quod est alio modo se habens respectu unius partis. et
respectu alteri: et hoc sufficit ad illam diversitatem

Ad secundam negationem per se inferri quod sol. sit plato.
et differat ab illo: et ad probationem conceditur quod sol.
differat a platone. et ne quod sol. sit plato: et cum tu per
has. quod possibile est quod deus eandem aliam fundat
in maius solis. et in maius platonis. sicut fundat
in diuersas partes sol. negatio per se hoc sit possibile.
quod possibile est una forma diuersas partes infor-
mare seorsum et habere: quoniam unum forme unum est sub-
iectum: et non est simile de forma informate diuer-
sas partes materie: quod ex illis fit una materia to-
talis. et unum subiectum. quod etc.

Ad tertiam negationem per se inferri quod ille terminus
sol. sit terminus actualis ad probationem de quod est
terminus sit quod adest et abest per subiecti corrup-
tionem et terminus actualis de quod predicat affirma-
tiue et negatiue succellit de eodem termino sub-
iectiuo per eius corruptionem. id est de eodem ter-
mino singulari supponente per eodem ente in actu per
ter illius corruptionem. modo per quod argumentum
non valet: quod cum ille terminus sol. sit de parte sui
affirmatiue et negatiue non predicat de eodem ter-
mino subiectiuo. cum per non sit ens in actu: sed in po-
tentia. quare etc.

Ad quartam negationem per se inferri quod ista duo contra-
dictoria erunt simul. et hoc est sol. et hoc non est sol.
demonstrata parte sol. per hoc que aliquando erit sol. et
ad probationem conceditur quod non est sol. quod pars
non est suum totum: sed negatio per se a. est sol. et cum tu per
has quod aliquando iste conuertens. hoc est sol. de-
monstrato sol. et hoc est sol. demonstrato a. et eor-
dem modo sicut quo ante. ergo ante conuertebatur.
et sicut sicut illa est semper vera. hoc est sol. demon-
strato sol. ita alia erit semper vera. hoc est sol. demon-
strato a. negatio illa per se nunc conuertunt. et eodem
modo sicut sicut ante. ergo ante conuertebant. et non
est: quod si nunc conuertunt. hoc est per mutationem fac-
tam ex parte rei: quod erat per se. nunc est totum. et
prius non erat talis mutatio facta. quod non oportet
quod prius conuertantur.

Ad quintam negationem per se inferri quod sol. in a. b. e.
pedalis et per eodem b. erit maior quam pedalis. et ad
probationem conceditur quod sol. erit maior quam pedalis in.

a. b. sed negatio per se sol. nunc erit pedalis. et cum tu per
has. sol. erit hoc pedale in a. b. ergo sol. erit pe-
dalis in a. b. negatio ante. et ad probationem est recto
quod erit hoc pedale. L. a. b. erit sol. ergo sol. erit h
pedale in a. b. negatio per se: quod ante est verum: et per se
falsum cum ante significet quod aliquid erit hoc peda-
le in a. b. et hoc erit sol. et hoc est verum: quod medie-
tas erit h pedale in a. b. et illa medietas erit sol.
non tamen per se. b. sed per se significat quod sol. erit pedale
in a. b. quod est falsum. neque arguit a conuertente
ad conuersas. quod non restringunt ad eandem di-
ferentiam partis. sed ista sol. erit hoc pedale in a. b.
conuertit in hanc. quod erit hoc pedale in a. b.
per nunc erit sol. et sic utraque est falsa. quod etc.

Ad sextam negationem per se inferri quod a. est pedale:
et immediate post hoc quod est per se erit bipedale. et tamen
a. nunquam augetur. et ad probationem admissio casu
negatio per se a. immediate post hoc quod est per se. e. bipeda-
le. et cum tu per has. quod a. immediate post hoc erit sol.
et sol. immediate post hoc erit bipedale ergo a. im-
mediate post hoc erit bipedale negatur maior.
s. quod a. immediate per se hoc erit sol. et ad probationem
quod sol. immediate post hoc erit sol. et sol. erit a. g. sol.
immediate post hoc erit a. et sicut per conuersiones
ergo a. immediate post hoc erit sol. negatio prima per se:
quod licet sol. erit a. non tamen immediate post hoc erit a.
quare non valet.

Ad septimam negationem per se inferri quod sol. per totam
horam futuram erit albus. et tamen continue per ean-
dem horam erit summe niger et admissio casu. negatio illa
per se hoc erit albus. et hoc erit sol. ergo sol. erit alb
sicut negatio illa per se. hoc erit niger. et hoc erit sol. et
go sol. erit niger. s. quod arguere sic. hoc erit albus
et hoc pro tunc erit sol. ergo sol. erit albus. s. quod mi-
nor est falsa. Similiter in alia.

Ad octavam negationem per se inferri quod pars sol. erit
maior sol. et ad probationem non admitto casum. s. quod
separet manus a sol. remanente anima intellectiva in
ea sicut prius erat: quod impossibile est una forma si-
mul diuersas materias informare. quod etc.

Ad nonam negationem per se inferri quod quilibet pars quoniam
titatiua sol. differat a sol. et tamen nulla pars quantitatiua
sol. potest differre a sol. et ad probationem conceditur
quod quilibet pars quantitatiua sol. differt a sol. quod pars est
aliud a toto. sed ne quod nulla pars quantitatiua sol.
possit differre a sol. Et cum tu per has quod quilibet pars
sol. potest esse sol. ergo nulla pars sol. potest differre
a sol. per se ante: quod non sub quacumque modica ma-
teria potest stare sol. sol. quod non quilibet pars sol. potest esse
sol. Secundo ad huc concessio ante non valet per se: quod
licet quilibet pars sol. possit esse sol. tamen nulla pars sol.
est sol. quod quilibet pars sol. differat a sol. et si quilibet pars
sol. differat a sol. erit quilibet pars sol. potest differre
a sol. 13° ab esse ad posse.

Fortis diceret quod illa propositio: quilibet pars sol.
potest differre a sol. significat quod quilibet pars sol. potest dif-
ferre ab eo quod est vel potest esse sol. sed cum quilibet pars
sol. possit esse sol. igitur quilibet pars sol. potest differre a seipsa

Etiam negado q illa ppositio significat illud
q dicitur q qd est ps for. uel pot ee ps for.
a for. r hoc est verum.

Ad negat. q. ch infer q aliqd fuit for.
q non est for. r ad pbatione admisso casu.
cu of hoc fuit for. qd iam no est for. demonstnan
do. a. b. c. p li hoc r hoc fuit aliqd. ergo aliqd fu
it for. quod ita si est for. negat illa maior. hoc fuit
for. qd ita no est for. demonstnado. a. b. c. qz p li
hoc no possunt demostnari illa tria nisi inquatu
illa tria sunt vnuz aliqd qd demonstnat pna
for. r tunc significat q for. fuit for. qui iam no e
for. quod est falsum. si vero diceret hec fuerit
for. que iam no sunt for. demostnado illa tria col
lectiue concedit qz aliqne pres fuerit for. q ia no
snt for. tenedo q totu realiter fit ide q sine pres

Ad vndecim negat. q. ch infer q aliqd p
totu horu augebit r diminet. r ad pbatione
admisso casu. of q fortes diminet r. a. augebit
r cu tu arguis q a. diminet qz for. minuetur. r
for. erit. a. ergo. a. minuet: negat. q. s3 minoz bz
esse r for. p tunc erit. a. q est falsum. qf r.

Circa dicta occurrit difficultas an aia intel
ctiua fm opione phi. det esse corpori. Et at p
mo q no pro matuano sic tenete.

Primo qz aia intellectiua fm phm est eterna
s. a parte ari r a parte post igr no dat ee corpot:
r3 qz forma eterna no dat ee corpot corruptibi
li ch forma no sit ante sua ma3 4° metaphisice.
ans pbaf ex duob^o rictis phi. primu est in scdo
r tertio de aia. q intellect^o est pperuus r imorta
lis. scdm dictu est p: mo celi. q nihil bz pn^m qd
no sit bituru sine. r nihil bz sine qd no sit babi
turu pn^m. Adodo si aia intellectiua no her
sine per primu dictu. seqtur q no bz pn^m p se
cundu. qf eterna erit a parte ante r a pre post.

Scdo qz vnica est aia intellectiua i oibus ho
minibus. igr no dat ee corpot: r3 qz forma danf
ee. dat vnu esse: qf si daret ee corpoti solu esset
vnuz corp^o cui daret ee. r no plura: qf si vnica e
i oibus hoibus no dat ee corpot. p^o ans r vno
dicto qd colligit a pho scdo de aia. q multiplic
tio indiuiduoz sub eade spe ponitur ad cōserua
dum specie sed p vnicam aiam. intellectiua pot
spe cōseruari cu sit eterna. igitur aia intellectu
ua no multiplicatur. qf est vnica.

Tertio qz aia intellectiua no pducit de nouo
igr no dat ee corpot: r3. qz alr sequeret qd aliqn
daret esse. r aln no. aut trasiret de corpe i corp^o
r3: qz si est. an qz corpoti det ee. ex quo no pdu
citur de nouo. aut dat ee alteri corpot. aut no. si n
hco prima parte. s. q aln no dat ee corpot. si vero
sic heo aliam parte: qz si daret ee alteri corpot.
trasiret de vno corpe in aliud. ans principale p
bas. qz si pducit aia intellectiua aut pducit
per creantone. aut p gnatione. no prio mo: qz s3
phm p^o phi. ex nibilo nihil fit. r in hoc cbuentit
oēs phi quare oēs phi negat creatione. nec et p

ducit scdo mo scz p gnatione qz qz pducitur p
generationem educit de po^o me i virtute ois po
sitionu pductay ab agente nali. sed illis dispo
sitionibus corruptis necessario corrupitur talis
forma q sic pducit igr aia intellectiua corupe
tur: qd est contra phm. qf nec per creatione. nec
per gnatione pducitur fm phm. igitur fm quom
nullo modo pducitur.

Quarto arguit sic: aia intellectiua no rema
net post morte: igitur no dat ee corpot: r3 qz si
daret ee: r ch ipsa sit ppetua remanet post mor
te: ans pbatur duplr primo ex dicto phi in phe
mio de aia vbi dubitat an aliqua sit opatio pro
pria anie. Et dicit si igr est aliqua opatio ppria
anie: ipsa separabilis est. si vero nulla est opatio
ppria: ipsa no est sepabilis qz tunc vt eet otiosa
vt dicit thomest. Et subdit postea maxie at vt
ppati itelligeret: si at itell^o e fantasia aut no sine
fantasia no vnuz erit sine corpe. id est no erit p
pna. Et in tertio de aia expresse declarat hoc di
ces. nequaquam sine fantasmate itelligit aia: qua
re nulla est opatio propria eius qf no pot separi
a corpore. nec remanet post mortem.

Scdo pbatur ide ex alio dicto phi tertio de aia
ca: tertio vbi dubitat an intellect^o remanetur
post morte. Et ruidens dicit no remanetur ar
hoc. n. passit le est passivus uero intellect^o cor
ruptibilis est r sine hoc nihil itelligit. Et qd
verbis p3: qz si intellectus no remanet p^o mor
tem: qz nihil itelligit sine intellectu passivo q
corruptus est. i. sine cog^o anua: qz si remanet p^o
morte eet otiosus: qz nihil itelligit q est i^o ens.

Confirmat hoc et auctoritate comen. q expse
tertio de aia dicit hac ee opione phi. s. q aia itel
lectiua no dat esse corpoti sed tm opati: aia vero
cogitativa dat esse ho i gnatur r corrupit r p
illam gnatur r corrupitur ho: qf si aia intellectu
ua dicit forma hois: itelligitur q sit forma vna
tantum operari.

In opp^m arguit q fm opionez phi aia itelle
ctiua dat ee corpi. r hoc ex dictis phi. p^o qz aia i
tellectiua est actus pnim^o corpis. igr aia itelle
ctiua dat esse corpi. r3 per phm scdo de aia cap^o
primo vlr quide dicitu est quid sit aia: est. n. suba
fm rōnem. hoc aut est quodqd erat ee corpotis
ans p3 per phm eode cap^o diffinitet aiam. q e
actus pnim^o corpotis. Et qz ista diffinitio com
petat cuilz aie p3 per id quod subiungit cu dicit
Si aut aliquod eoe in oi anima opz dicere.
erit vnuz actus pnim^o corpotis.

Forse di more aueroti q aia r diffinitio eius
fere equoce of de aia itellecta r de alijs atait^o

Contra ar. qz vel per hoc itelligit q equoce
of vel analogice. si of pnim^o: r ch equoca nullo
modo possit diffiniri scro thop. igitur aia nullo
modo pot diffiniri contra phm hic. Il vero dicit
2^m vel tali analogo copent vna rō cōis suis ana
logatis vel no si sic maxime erit illa diffinitio da

in p[er] p[er] p[er] d[ic]ent[ur]. si autem aliquid
ne in o[mn]i a[ct]u d[ic]it[ur]. erit v[er]o a[ct]us p[ri]m[us] co[m]p[os]it[us]
si vero n[on] co[m]p[os]it[us] vna r[ati]o co[n]s[ist]it. sequit[ur] co[n]tra p[ri]m[us]
d[ic]it[ur]. **Ad h[oc] arguit[ur] quod d[ic]it[ur] d[ic]it[ur] q[uo]d si a[ct]us
est eni[m] s[ub]i[ect]u[m] que est i[n] rati[on]em.**

**Sec[un]do arguit[ur] sic a[ct]us intellectus inest h[oc] s[ub]i[ect]o
p[ri]m[us] p[er] p[er] p[er] ergo a[ct]us intellectus dat e[ss]e h[oc] s[ub]i[ect]o
co[n]sequen[ter] et d[ic]it[ur] que est inter fo[r]mas d[ic]it[ur] d[ic]it[ur].
et fo[r]ma d[ic]it[ur] t[ame]n op[er]at[ur] fo[r]ma q[ue] dat t[ame]n op[er]at[ur]
et d[ic]it[ur] d[ic]it[ur] illi cu[m] dat op[er]at[ur] et n[on] d[ic]it[ur] d[ic]it[ur] in
telligit[ur] ordi[n]e d[ic]it[ur] et n[on] in e[ss]e. fo[r]ma s[ed] q[ue] dat
esse d[ic]it[ur] in e[ss]e. **Alis probat[ur] p[er] p[ri]m[us] s[ec]un[do] de a[ct]u
quarto. vbi loquit[ur] de pot[en]tia a[ct]u. d[ic]it[ur] d[ic]it[ur] inest
a[ct]u p[er] s[ub]i[ect]u[m] s[ol]u[m] vegetat[iv]u[m]. alijs d[ic]it[ur] hoc et sensu
t[iv]u[m] ut a[ct]u s[ub]i[ect]u[m]. q[ue] d[ic]it[ur] vero ad h[oc] in e[ss]e s[ed] lo
cum motu[m]. alteris d[ic]it[ur] intellectus. et intellect[us]
inest v[er]o h[oc] s[ub]i[ect]o. et si aliq[ui]s d[ic]it[ur] h[oc] e[st] honorabil[is].
ad h[oc]odo si intellectus et intellect[us] inest h[oc] s[ub]i[ect]o. igit[ur]
a[ct]us intellectus inest h[oc] s[ub]i[ect]o. et n[on] p[ot]e[st] p[ot]e[st]
ita alicuius forme in e[ss]e alicui sine fo[r]ma i[n] qua e[st]****

**Fonte d[ic]it[ur] q[uo]d p[ri]m[us] ip[s]e loquit[ur] cu[m] d[ic]it[ur] q[uo]d in
tellect[us] inest h[oc] s[ub]i[ect]o: q[uo]d in e[ss]e d[ic]it[ur] q[uo]d in e[ss]e op[er]at[ur]**

**Contra a[rg]uit[ur] q[uo]d hoc d[ic]it[ur] d[ic]it[ur] q[uo]d nec vegetat[iv]u[m]
nec sensu[tiv]u[m] nec s[ub]i[ect]u[m] motu[m] s[un]t s[ub]i[ect]u[m] s[ub]i[ect]u[m]
esse h[oc] s[ub]i[ect]u[m] p[er] n[on] p[er] nulla fo[r]ma d[ic]it[ur] e[ss]e h[oc] s[ub]i[ect]u[m] quod e[st]
absurdu[m] p[ro]bat[ur]. **Sec[un]do eod[em] cap[itulo] quarto. d[ic]it[ur]
d[ic]it[ur] d[ic]it[ur] aut se habet i[n] figuris et i[n] h[is] que s[un]t
s[ub]i[ect]u[m] a[ct]u. s[em]p[er] n[on] i[n] eo q[uo]d est posterius est po[st]e[rior] id
q[uo]d p[ri]us est et i[n] figuris et a[ct]u sicut. n. trigon[us]
i[n] tetragono: sic vegetat[iv]u[m] i[n] sensu[tiv]o et sic
de alijs. Et subdit q[ue]bus a[ct]u inest r[ati]o[n]atio. i[n]
tellectu[m] de numero corruptibilis: h[oc] reliqua
o[mn]ia i[n]sunt. i. vegetat[iv]u[m] sensu[tiv]u[m] et s[ub]i[ect]u[m] motu[m]
t[iv]u[m]: et n[on] e[st] contra h[oc] p[ro]b[ati]o. n[on] a[rg]uit[ur]. si intellectus
n[on] inest h[oc] s[ub]i[ect]o e[st] igit[ur] nec vegetat[iv]u[m] nec sensu
t[iv]u[m] nec s[ub]i[ect]u[m] motu[m] i[n]sunt h[oc] s[ub]i[ect]o esse
p[ro]bat[ur]. q[uo]d ista tria. vegetat[iv]u[m] sensu[tiv]u[m] et s[ub]i[ect]u[m] motu[m]
loca[m] motu[m] i[n]sunt h[oc] s[ub]i[ect]o r[ati]o[n]e intellectus. quo
n[on] i[n]sunt i[n] po[st]e[rior] i[n] intellectus: igit[ur] intellectus
magis inest h[oc] s[ub]i[ect]o q[uam] ista tria. et p[er] v[er]u[m] q[ue] ta
le et illud magis: q[uo]d si intellectus quod magis i[n]
est h[oc] s[ub]i[ect]o q[uam] ista tria n[on] i[n]sunt s[ub]i[ect]o e[st] igit[ur] nec illa i[n]
sunt s[ub]i[ect]o esse: q[uo]d nulla fo[r]ma i[n]est h[oc] s[ub]i[ect]o esse et
p[ro]sequen[ter] nulla fo[r]ma dabit esse homini: quod
est absurdum.****

**Tertio a[rg]uit[ur] q[uo]d a[ct]us intellectus est qua p[ri]mo h[oc] i[n]
telligit[ur]. ergo a[ct]us intellectus est fo[r]ma d[ic]it[ur] spe
ciem h[oc] s[ub]i[ect]o: p[er] h[oc] a[ct]us intellectus dat esse homi
ni. p[ro]b[ati]o p[ro]bat[ur] q[uo]d cu[m] intelligere sit p[ri]m[us] ho
mini s[ub]i[ect]o p[ri]mo e[ss]e. et p[ro]p[ri]a op[er]atio alicui
us s[ub]i[ect]o p[ri]mo non p[ro]veniat nisi a fo[r]ma dante
s[ub]i[ect]o: ergo si a[ct]us intellectus est qua p[ri]mo h[oc] i[n]
telligit[ur]. ip[s]a est fo[r]ma dante s[ub]i[ect]o. s[ed] d[ic]it[ur] p[ro]b[ati]o
tur cu[m] d[ic]it[ur] p[er] h[oc] a[ct]us intellectus dat esse h[oc] s[ub]i[ect]o: q[uo]d
fo[r]ma dante s[ub]i[ect]o n[on] p[ot]e[st] d[ic]it[ur] q[uo]d p[ro]b[ati]o q[uo]d ip[s]a
specifica que s[un]t i[n] fo[r]ma dante s[ub]i[ect]o i[n]trins[ec]e
te et e[ss]entialit[er] p[ro]curat[ur] s[un]t i[n] fo[r]ma dante
te esse. et q[uo]d ex opposit[is] p[ro]b[ati]o sequit[ur] op[er]at[ur] a[ct]us**

alio vero p[ri]ncipale p[ro]bat[ur]. i. q[uo]d a[ct]us intellectus est
qua h[oc] s[ub]i[ect]o p[ri]mo intelligit[ur]. q[uo]d colligit[ur] a p[ro]b[ati]o s[ec]un[do] de a[ct]u
ca[us]a tertio cu[m] d[ic]it[ur]. a[ct]us a[ct]u est h[oc] s[ub]i[ect]o q[uo]d v[er]u[m] et i[n]t[er]
mus et movetur et intelligit[ur] p[ri]mo. n[on] si a[ct]us intel
ligit[ur] p[ri]mo. et n[on] vegetat[iv]u[m] nec sensu[tiv]u[m] nec s[ub]i[ect]u[m] motu[m] igit[ur]
a[ct]us intellectus intelligit[ur] p[ri]mo q[uo]d a[ct]us intellectus est qua h[oc] s[ub]i[ect]o p[ri]mo intelligit[ur].

**Fonte d[ic]it[ur] q[uo]d n[on] s[ol]u[m] a[ct]us intellectus est qua h[oc] s[ub]i[ect]o
p[ri]mo intelligit[ur] sed et cogitativa. v[er]u[m] s[ed] i[n] e[ss]e i[n]
q[uo]d cogitativa est qua h[oc] s[ub]i[ect]o intelligit[ur] p[ri]mo. i. i[n] e[ss]e i[n]
te. et a[ct]us intellectus est qua h[oc] s[ub]i[ect]o intelligit[ur] p[ri]mo. id est
p[ri]ncipal[is] q[uo]d v[er]u[m] co[n]currat ad d[ic]it[ur] s[ub]i[ect]o ho
minis vna p[ri]ncipal[is] altera. et q[uo]d d[ic]it[ur] q[uo]d a[ct]us intel
lectus v[er]o appropiat cogitativa dat s[ub]i[ect]o h[oc] s[ub]i[ect]o: q[uo]d
p[ri]mo n[on] se. h[oc] fo[r]ma dat s[ub]i[ect]o h[oc] s[ub]i[ect]o dat e[ss]e h[oc] s[ub]i[ect]o**

**Contra a[rg]uit[ur] q[uo]d p[ri]mo cogitativa h[oc] est qua h[oc] s[ub]i[ect]o
intelligit[ur] p[ri]mo. i. i[n] e[ss]e i[n] te. q[uo]d cogitativa est fo[r]ma sen
siva: op[er]atio est mediate organo corp[or]ali. v[er]o
colligit[ur] a p[ro]b[ati]o tertio de a[ct]u. cap[itulo] 3. vbi appellat
cogitativa intellectus passiva co[m]p[os]it[ur] p[ro]b[ati]o. sed i[n]
telligere sit sine organo corp[or]ali. v[er]o expresse p[ro]b[ati]o
bat p[ri]mo cap[itulo] tertio de a[ct]u. igit[ur] intelligere
n[on] est op[er]atio cogitativa q[uo]d cogitativa n[on] e[st] qua
h[oc] s[ub]i[ect]o intelligit[ur] p[ri]mo. i. i[n] e[ss]e i[n] te. **Sec[un]do sequit[ur]
tur q[uo]d cu[m] a cogitativa n[on] p[ro]veniat op[er]atio h[oc] s[ub]i[ect]o s[ed]
s[ub]i[ect]o. i. intelligere q[uo]d fo[r]ma cogitativa n[on] p[ot]e[st]
dare speciem homini.****

**Sec[un]do arguit[ur] q[uo]d a[ct]us intellectus: si n[on] dat esse
homini: sed s[ol]u[m] sit appropiat[ur] q[uo]d n[on] p[ot]e[st] dare
s[ub]i[ect]o h[oc] s[ub]i[ect]o. q[uo]d fo[r]ma appropiat[ur] alteri s[ub]i[ect]o co[n]t[ra]
cat op[er]atione[m] suam illi: sed fo[r]ma co[n]cans solum
operationem suam alteri p[re]supponit illud al
terum esse: sed ab eod[em] h[oc] s[ub]i[ect]o e[st] v[er]u[m] e[st] et p[er] v[er]u[m]
e[st]. reponit i[n] specie sua. igit[ur] p[re]supponit illi. **Sec[un]do
i[n] specie sua: quare n[on] dat speciem illi.****

**Alis forte d[ic]it[ur] q[uo]d h[oc] s[ub]i[ect]o p[er] fo[r]ma cogitativa
est i[n] s[ub]i[ect]o quadam sensu[tiv]o: et p[er] esse appropiat
aiam intellectus illi. trahitur homo ad altiores
specie[m] et gradum. i. intellectus. contra arguit[ur] q[uo]d
per e[ss]e appropiat[ur] aiam intellectus h[oc] s[ub]i[ect]o n[on] h[oc] s[ub]i[ect]o
aliud homo nisi q[uo]d i[n]sunt et co[n]catur sibi intelli
gere: sed hoc est actus s[ub]i[ect]o et n[on] p[ri]mus. igit[ur]
est p[er]fectio actus: sed p[er]fectio actus n[on]
variat s[ub]i[ect]o alicui[us] s[ub]i[ect]o: igit[ur] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
co[n]catur h[oc] s[ub]i[ect]o n[on] trahitur h[oc] s[ub]i[ect]o ad altiore[m] s[ub]i[ect]o et
gradu[m] quare nec a[ct]us intellectus appropiat[ur]
dabit s[ub]i[ect]o h[oc] s[ub]i[ect]o. nec cogitativa dabit s[ub]i[ect]o homi
ni. et sic nulla fo[r]ma dabit speciem homini.**

**Quarto arguit[ur] q[uo]d a[ct]us intellectus n[on] est etna
nec v[er]u[m] i[n] o[mn]ib[us] h[oc] s[ub]i[ect]o et q[uo]d de novo p[ro]ducit
imo creat et q[uo]d remanet post morte[m] ex q[ue]bus seq[ui]t[ur]
q[uo]d dat e[ss]e co[m]p[os]it[ur]. si ex opposit[is] sequit[ur] q[uo]d non
dat esse.**

**Et p[ri]mo arguit[ur] q[uo]d a[ct]us intellectus n[on] sit eter
na a parte ante s[ub]i[ect]o op[er]at[ur] p[ro]b[ati]o q[uo]d p[ro]b[ati]o. i. meta
p[ro]b[ati]o cap[itulo] 4. p[ro]b[ati]o d[ic]it[ur] i[n]ter cas[us] mouetes
et formales d[ic]it[ur] q[uo]d cas[us] mouetes p[er]sistunt h[oc] s[ub]i[ect]o
quor[um] sunt cause. formales v[er]o n[on] p[er]sistunt illis**

quorum sunt cæci simul sunt. Ex quo accipit
q nulla forma est ante suam materiam. Nec excludit
aiam intellectiuam a ratione forme ut patet per id quod se-
quitur quod dicitur. Si vero aliqua forma maneat post
suam materiam prescriptam est: et in quibusdam nihil pro-
hibet quod remaneat. ut anima non est omnis sed intellecti-
ua. Ex quo dicto accipit quod anima intellectiua rema-
net post mortem. Hic autem est tertius format. Abso-
lentes quidem cause velut prius existentes que di-
vi non sunt. Si autem posterius aliquid maneat prescrip-
tandum est in quibusdam formis nihil prohibet quod rem-
neat: ut si est anima rationale non omnis sed intellectus omnium
natura impossibile forsitan hec philosophia.

Ex his igitur patet quod secundum opinionem philosophi. anima non fu-
it ante corpus ut philosophus posuit. neque destruit destruc-
tione corporis imo remanet post mortem.

Secundo arguitur quod non sit unica in omnibus hominibus
secundum opinionem philosophi: quia philosophus patet de anima reprehendens
antiquos non determinantes aliquid de corpore: dicit
de susceptio est corpore nihil adhuc determinat
tamen contingens sit secundum pythagoricas fabulas quod
libet animam quibus corpus ingredi videtur. unum quod
quod propriam habere spiritum et formam. hec philosophia. Ad hoc
sequitur si unum quodque habet propriam spiritum et formam:
sed anima intellectiua est propria spiritus et forma hominis.
quia est forma dans spiritum homini. igitur unusquisque homo habet
proprietam animam intellectiuam. hoc idem patet ex eo quod
anima intellectiua est actus primus corporis. et consequenter
est forma dans esse corpori quia alterius et
alterius corporis habent esse aliud et aliud eorum aliud
est esse foris et aliud est platonis. quia alter essent
idem igitur alterius et alterius corporis humani
est anima et anima anima intellectiua: quia non est una
numero in omnibus hominibus.

Tertio arguitur quod anima intellectiua sit producta
de nouo imo creata secundum philosophum. quod sit producta de
notio. patet quia philosophus scilicet de anima capitulo primo innuit
quod anima intellectiua est actus primus corporis. Et po-
stea in fine tertij capitulo dicit unum scilicet quod n. hoc
in propria materia est aptus naturaliter fieri. Ad hoc sequitur
si anima intellectiua est apta nata fieri propria materia
sed quod sit de nouo producta igitur anima intellectiua de
nouo producta. hoc idem vult philosophus in meo loco su-
perius allegato. cum dicit quod forma simul est cum
eo cuius est forma. et non ante: sed corpus habentis cui-
us anima est forma de nouo producta. igitur anima intelle-
ctiua etiam de nouo producta.

Quod autem anima intellectiua sit creata secundum philosophum
probatur scilicet presupponit prius omnia inter creationem
et generationem: que est. quod generatio est productio alicuius
ex aliquo. scilicet ex materia presupposita de cuius potentia educit
creatio vero est productio alicuius ex nihilo. i. nulla presup-
posita materia. de cuius potentia educit. Quo statu ar-
guitur sic. Anima intellectiua producta de nouo. et non
presupponit materiam de cuius potentia educit. igitur anima intel-
lectiua creatur per se per se. maior vero supra pro-
bata est minor. probatur per philosophum scilicet de animalibus
dicente. Relinquitur autem intellectus solus de seorsum

aduenire. et simul est solus hoc. Ex quo patet
manifeste. quod si solus de seorsum venit. non presupponit
materiam de cuius potentia educatur. patet etiam ratione sumpta a
philosopho: quia educitur de potentia materia producta. Igitur in
suppositione inductarum in materia illis corruptis
corrupteretur: quod absurdum est dicere de anima intel-
lectiua. quia nulla presupponit materiam de qua educa-
tur. Resumatur ergo sic. anima intellectiua
de nouo producta et non presupponit materiam de cuius
potentia educit. igitur anima intellectiua creatur. ista patet
bona. et probata est. et alio est concedendum a philosopho
ergo philosophus est concedendum ab eo. quia etc.

Forse diceretur quod hoc repugnat dicto eius per
philosophum. ubi dicit quod omnis opinio philosophorum est quod ex nihilo
nihil fiat cui assentit quia si dicit animam intellectiuam
fieri de nouo necessario habet dicit quod fiat ex alio et
si fiat ex alio non creatur. non si tu vis ex alia parte quod
per illud dictum. Relinquitur intellectus solus de
seorsum aduenire. quod philosophus vult quod anima intellectiua sit
si nulla presupposita materia et posterius quod creetur patet
manifesta contradictio in dictis eius.

Respondet quod ista contradictio sic tollit. quia
animam intellectiuam fieri ex aliquo potest intelligi du-
pliciter. scilicet proprie et contrarie. proprie dicitur fieri aliquid
ex aliquo quod sit presupposita materia quo ad ipsam
fieri. Et similiter fieri ex nihilo: quod opponitur huic
est fieri non presupposita materia quo ad ipsam fieri.
et sic conceditur quod anima intellectiua sit ex nihilo. Et
muniter vero fieri ex aliquo est fieri presupposita
materia vel quo ad fieri vel quo ad informari. Et si-
militer fieri ex nihilo quod opponitur huic est fieri si
presupposita materia nec quo ad fieri nec quo ad infor-
mari. et sic conceditur anima intellectiua fieri ex alio
quo. quia presupponit materiam quo ad informari et sic
non dicimus eam fieri ex nihilo. Quare philosophus negat
posse fieri aliquid ex nihilo. ut opponitur ei quod
est fieri ex aliquo contrarie. scilicet quod nullo modo su-
presupponit materiam. nec quo ad fieri. nec quo ad infor-
mari. non autem negant aliquid fieri ex nihilo. put
opponitur ei. quod est fieri ex aliquo proprie quod.

Ex his patet quod per aristotem non noluerit productio-
nem anime intellectiue creationem tamen illam non ne-
garet. creationem vero angeli et mundi forte ne-
garet.

Quarto arguitur quod anima intellectiua remaneat
post mortem secundum philosophum et primo de hoc est textus
philosophi supra allegatus. ut metaphysice dicens. et in
quibusdam nihil prohibet quod remaneat ut si est anima
tale non omnis sed intellectus omnium natura impossibile
forsitan.

Item de hoc est tertius primo de anima in erro-
ribus capitulo octauo. ubi dicit intellectus autem videtur
in fieri substantia quedam existens. et non corrumpitur
maxime. non corrumpitur unquam ab ea que est in se-
ntio debilitate non autem forte quodammodo in vi-
senteris accidit si enim accipiat seipsum oculum in-
uentis videbitur utique sicut et iuuenis. quia sensum non
est in sustinendo aliquid animam sed in quo.

sunt in ebrietatibus et infirmitatibus. intelligere ergo et considerare marcescit alio quodam interius corrupto. ipsum autem impossibile scilicet intellectus. hoc ph.

forte dicitur quod philosophus sibi loquitur secundum opinionem famosam aliorum dicentium intellectum esse corruptibilem. Imo omnem animam.

Si hoc est secundum opinionem philosophi concluditur si vero est secundum opinionem aliorum facit aliquam fidem: cuius ipse non repugnet illi neque hic neque alibi.

Item de hoc est textus scripti de anima cap. tertio dicitur de intellectu autem et prospectus potestis nihil adhuc manifestum est: sed videtur alterius generis anime et hoc solum contingere separari. sicut perpetua et corruptibile.

Item tertio de anima cap. tertio dicitur separatus autem est solum hoc: quod vere est. et hoc solum immortale et perpetuum.

Item primo ethicorum expresse per aliam remanere post mortem: quod ibi movet dubitationem. Anrum prosperitates et aduersitates amicorum et successorum aliquid faciunt ad mortuos. Et respondet quod sic. non est tantum faciunt. ut felices infelices faciat. nec infelices felices. Nam dicitur. Videtur igitur tam prosperitates quam aduersitates amicorum aliquid deus curis asserre. tale autem ac tantum: ut nec felices nec infelices faciat. modo per quod si non remaneret anima post mortem determinatio eius non esset vera quod.

Ad argumenta vero in oppositum respondet. Ad primum negatur assertio. quod anima intellectiva sit eterna a parte ante: et ad probationem conceditur quod anima intellectiva sit eterna a parte post et negatur quod illud quod non habet finem non habeat principium. Et cum tu allegas philosophum primo de celo dicentem contra platonem quod illud quod habet principium habet finem. dicitur quod philosophus dicit contra platonem quod omne generabile est corruptibile. id est omne quod habuit principium per motum habebit finem: et hoc conceditur. sed non est contra nos quod anima intellectiva si habuit principium per motum sed per creationem.

Ad secundam negatur assertio. quod anima intellectiva sit unica in omnibus hominibus et ad probationem cum dicitur quod ex dictis philosophi colligitur. quod non ponit multiplicationem individuum sub eadem specie nisi ad conservandam speciem transeat. et cum dicitur sed unica anima intellectiva sufficit conservare speciem negatur quod cum anima intellectiva non sit ens completum in specie. sed pars speciei. scilicet homo et ipsa species humana non possit saluari per unicum hominem. ideo necessaria est multiplicatio hominum et consequenter animarum intellectivarum ad conservandam speciem humanam.

Ad tertiam negatur antecedens. quod anima intellectiva non sit producta de novo et ad probationem dicitur quod est producta per creationem. et tunc tu dicitis quod hoc est contra mentem philosophi primo ethicorum dicentis. ex nihilo nihil fieri et propter nihil creari: quod creatio

est ex nihilo. Ad hoc responsum est supra quod antiqui negabant aliqui posse fieri ex nihilo. scilicet nulla presupposita materia. nec quo ad fieri. nec quo ad informari potest tamen aliquid fieri ex nihilo aliquo modo in quantum sit non presupposita materia nisi quo ad fieri. sed tamen presupposita quo ad informari. et sic anima intellectiva fit: quod presupponit materiam informandam et quod sic fit ex nihilo fit et ex aliquo. aliquo modo quare etc.

Ad quartam negatur assertio. scilicet quod anima non remaneat post mortem et ad primam probationem. negatur quod non sit aliqua operatio propria anime in qua non concipitur corpus quod dicitur philosophus secundo de animalibus in aueritate allegata. relinquitur intellectus solus de forte aduenire. et diuinum esse solum hoc imo quod nihil actionem eius concipiat operatio corporalis.

Et cum tu probas per philosophum tertio de anima videtur. Nequaquam sine fantasmate intelligit anima dicitur quod anima intellectiva potest dupliciter considerari. scilicet simpliciter secundum substantiam suam. et ut forma corporis primo modo eius ipsa sit independentis a corpore. sic necesse est quod habeat operationem sibi proportionatam. scilicet independentem a corpore. et sic est apta nata intelligere sicut intelligit et sic pertinet ad considerationem metaphysicam. secundo vero modo omnis eius operatio dependet a corpore et sic consideratur a philosopho naturalis: quare bene dicit philosophus ut naturalis. Nequaquam sine fantasmate intelligit anima et hec distinctio colligitur ab alberto primo de anima.

Et dicitur quod intellectus quantum ad intellectus scientie indiget sensu et fantasmate. quod notitia intellectiva ortum habet a sensu. quantum vero ad continuationem scire intellectus non indiget nec sensu nec fantasmate. quod intellectus est locus spiritus tertio de anima quare etc.

Ad secundam probationem cum dicitur quod secundum philosophum intellectus non remanet post mortem: igitur si remanebit post mortem erit otiosus. negatur primo quod remanet est actus virtutis organice. scilicet cogitative. et deo sine cogitativa non potest remanere. sed intelligere non est actus virtutis cogitative sed ipsius intellectus. quare sine cogitativa poterit intelligere: licet sine illa non possit remanere. Et ad probationem cum dicitur quod philosophus dicit quod intellectus nihil intelligit sine intellectu passivo qui corruptus est id est sine cogitativa dicitur quod philosophus intendit quod intellectus non intelligit scilicet reminiscendo sine intellectu passivo quare et cetera.

Contra hanc responsionem obijciunt per textum philosophi primo de anima quod est tales intelligere ergo et considerare marcescunt quodam interius corrupto hec philosophus: igitur sicut reminisci corrumpitur quodam interius corrupto sic intelligere. buare post mortem non intelliget sicut nec reminiscetur.

Ad hoc videtur quod illud dicitur per se non est
me te eius sed per operationes aliorum per se ponentium
intellectus esse virtutem organicam. hec thomas
Possumus et aliter videre ad principale ra
tione admittendo illud dicitur esse de mente per se.

Et tunc dicitur quod si consideres anima ut forma corporis
sic omnes operationes eius sunt passiones propositi sicut
vult per se ibi et tunc quantum ad omnes operationes con
positi proprie est quod anima vero est quod homo enim per
parte intelligit et non anima sed anima est per se quod homo
intelligit. quare corrupto composito cum anima non
sit quod nec quo ipsa ut forma nullo intelligit
Si vero consideres anima ut substantia quedam apta per
se existere: tunc sicut eius substantia est independens
a corpore sic necesse est quod eius operatio sit independens.
quod cum per se dicitur quod intellectus nihil intelligit si
ne intellectu passivo. et cum dicitur quod intelligere et
considerare marcescunt quodam inter corruptio:
loquitur de anima intellectiva tamen ut forma corporis
et non ut substantia apta per se existere. quod etc.

Ad confirmationem dicitur quod non acceptat aucto
ritas Averrois in hoc maxime. quod per se expresse di
xit operatio habitus ut ostensum est. tunc et quod averrois ex
verbis suis ostendit se fuisse ientorem talis opinio
nis imo plus quod ponit eam dubitative. nam dicit
3. de anima comento quinto. et si hoc quod appetit mihi
non fuerit completum erit per se completum. et for
te per illud inuenietur vix in his si nondum inueni.
Et si inuenit ut singula tunc declarabit per illas quod
fines hec averrois. et hec de ista questione sufficiat
ad laudem veli christi omnipotentis.

Veritur septimo versus subare primum in
in quo sol. erit sciens positio quod sol. deat
mutari de ignorantia in sciam.

Et arguit primo quod non argumentis mutuant.
quod quicumque sol. scit aliquam propositionem sub aliquo
gradu certe intentionis scit illam scilicet omnem propositionem
quam sol. scit sub aliquo gradu certe intentionis per
us scit illam sub remissionem gradu. igitur nulla est
primum in quo sol. scit aliquam propositionem. et se
si non datur primum in quo sol. alii incipit scire illam
igitur datur ultimum in quo non scit illam.

Secundo autem aliter propositionis datur ultimum in quo non
est vera igitur aliter propositionis datur ultimum in quo
non est scita: quod quod cito propositio potest esse vera tam
cito potest esse scita. quare si datur ultimum in quo
non est vera datur ultimum in quo non est scita. aliter
probat de ista propositio. plato mouet que non
est vera et alii erit vera. et per quod datur ultimum in
quo non est vera quod datur ultimum in quo non mouet
plato. et illud est primum in quo incipit
moueri. scilicet per remotionem de presenti et positioem
de futuro.

In operatio arguit pro via contra: quod quicumque aliquid
susceptum est in ultima dispositione ad recipiendum formam
subito recipit illam ab agente et in per se. sed intel
lectus possibilis est in ultima dispositione ad recipiendum
sciam igitur subito recipit illam ab agente et in

per se cum materia: quod receptum forme est in ulti
ma dispositione ad recipiendum formam. tunc agens
non habet resistendum in agendo: quod subito agit et
non successiue. sicut per se de illuminatione aeris mi
nor probatur quod intellectus est sicut tabula rasa in
qua nihil est depictum ut dicitur tertio de anima. igitur
caret omni dispositione contraria formae et per se est in ulti
ma dispositione ad recipiendum formam.

2. arguit sic. aliter propositionis datur primum
in quo est vera. igitur illi datur primum in quo
est scita: quod quod cito potest esse vera. tam cito potest esse
scita: aliter per se de ista propositione. hoc in est demo
strato in presenti: que non potest esse vera nisi in illo
in presenti. quare etc.

3. in hac materia sunt due operationes. primo per tra
ctabo operationes manuant veli operationes coem.

Pro opinione manuant presupponit per quod omnis
notitia sit qualitas gradualis: per quod omnis notitia quod
tum est de se est apta sibi subiectum terminatum
saltem sinitu intensus reddere et nulla est in finitum
tamen remissa quod nulla potest esse remissio infinita. igitur
omnis notitia habet gradus.

Item si aliqua non sit gradualis. sit ista meta
lis. et arguit contra quod aliqua notitia mentalis est
gradualis: quoniam aliquid aliquando magis scit. et alii
minus intese credit eandem propositionem sed qua
ratione vna est intesebilis. eadem ratio de quibus
mentalis. quare etc.

2. presupponitur quod nulla actio mentalis potest esse
instantanea stante ordine nature. per quod non potest
agens approximari passo nisi successiue: aut non
sic quod solum per se agat.

Tertio presupponit quod latitudines contrariorum
non primorum ut albedinis et nigredinis credulitatis et
hesitationis. non necessario expellunt scilicet stat gratia
ri albedine sine remissione nigredinis veli mixto
mediate gratia ex elementis sicut stat fieri remissam
credulitatem absque intentione hesitationis. per hoc
in triplici causa: primum quod possibile est remissam per se
rationem fieri super aliquo vero credito remissam abs
que consideratione sui contrarii. Secundo casus est quod
stat sol. credere celum moueri. per b. c. euidentias
ipso habite d. euidentias in contrariis non ita fortem
et tunc ponat quod d. euidentia remittat ad non gra
dum. aut quod sol. de illa obliuiscat. aut diuertatur
ab illa remanetibus. b. c. euidentias ut patet ad quod
est sol. non ita aduertat sicut patet tunc remittit cre
dulitas sine intentione hesitationis imo cum remissio
ne illi ad non gradum. Tertio casus est quod positio
ut patet sol. credere celum moueri per b. c. euidentias
ipso habite d. euidentias in operatio tunc si per se iat quod sol.
incipiat remittit in aduertentia donec totaliter sit
oblitus omnium illarum euidentiarum. tunc simul re
mittitur credulitas et hesitatio.

Quarto presupponitur quod omnis scientia sit
assensus verus sine formidine et opinio est assen
sus verus cum formidine. Error autem est assen
sus falsus siue cum formidine siue sine formidine

Et quo sequitur qd aliquis error erit scia. & econtra scia erit error. p^m p³. posito qd remanente assensu. a. ppositio falsa. scilicet a. ppositio est vera. Et 2^m p³ posito qd remanente assensu. b. ppositio non vere incipit. b. esse falsa.

Et ita est pcedit. qd scia erit opinio & e contra opinio erit scia. & opinio erit error. & e contra p^m p³ qd aliquis assensus qui est sine somnolentia potest admitti sciri cu aliquo gradu somnolentia. sed p^m p³ e contra: qd aliquis assensus q est cu somnolentia potest fieri sine somnolentia: 3^m p³ qd aliquis assensus verus cum somnolentia mixtus potest fieri falsus. 4^m p³ qd aliquis assensus falsus potest fieri verus cu somnolentia.

Et fin hunc modum concedendum est qd aliquis scia infinites erit error: & e contra. Et infinites for. incipiet scire data ppositio: & desinet scire illam.

Et quibus inferunt p^m nes ratiue ad quatuor. prima p^m sit ista. non est dare primum b vel vltimum alicuius nomine sensitue puta vltimis tactionis & hⁱ. p^m qd oia talis notitia est qualitas gradualis p primum presump^m ergo nulla talis potest subito acquiri p^m presump^m igitur nullus est primus gradus vltimis tactionis. & huiusmodi.

Et quo inferit qd oia notitia sensitua sit ex p^m esse u cognitione sensitua.

Secunda conclusio.

Secunda p^m nulla est prima notitia incopleta in intellectu gnata: p^m qd quacumq; data prius fuit remissio notitia incopleta siue remissio conceptus.

Et quo inferit qd non datur primum b alicuius notitie tunc incoplete: p^m qd cu qd tal sit gradualis. quocumq; b. signato. an illud fuit remissio.

Tertia conclusio.

Tertia p^m non datur primum b opinionis quo ad inceptio: nec vltimum b quo ad desitionem. p^m p³ pbatur: qd tam cito incipit esse opinio qd cito incipit esse desitio cu assensu sed non datur primum b desitationis. igitur non datur primum b opinionis.

2^m pars pbat sicut: qd cito desinit esse opinio qd cito desinit esse desitio: sed non datur vltimum b desitationis. igitur non datur vltimum b opinionis.

Et quo sequitur qd non datur vltimum b opinio. & p^m non esse ei^m p³. posito. n. qd scia desinat esse p admitione desitationis puta si for. credat firmiter celum moueri & aliquas euidentias ad op^m factas generel somnolentia in mente eius. ita qd non firmiter credat sicut non credit sed cu desitatione aliquantulum: tunc cu non desit primum b desitationis s3 vltimum b in quo non igitur opinio datur vltimum b in quo non quo ad inceptio. Et sicut quo ad desitionem cu non datur vltimum b. sequitur qd datur primum b ei^m

Quarta conclusio.

Quarta p^m 13 qd sit mutatio a non sciente in sciente per sola rei mutatione possit dari primum b vltimum b scie. Et si fiat mutatio a non sciente in sciente p sola remissione contrarij. i. desitationis datur p^m b scie. Tamē qd sit talis mutatio a non sciente in sciente absq; rei mutatione vel desitatione remissione. non datur primum b nec vltimum b scie.

Et sic per tres ptes. p^m p³ declarat p^m t qd dicit. qd cu sit mutatio a non sciente in sciente per sola rei mutatione potest dari primum b vltimum b scie.

Et sic per tres ptes. p^m p³ declarat p^m t qd dicit. qd cu sit mutatio a non sciente in sciente per sola rei mutatione potest dari primum b vltimum b scie. Et sic per tres ptes. p^m p³ declarat p^m t qd dicit. qd cu sit mutatio a non sciente in sciente per sola rei mutatione potest dari primum b vltimum b scie. Et sic per tres ptes. p^m p³ declarat p^m t qd dicit. qd cu sit mutatio a non sciente in sciente per sola rei mutatione potest dari primum b vltimum b scie.

Secunda pars declarat. in qua dicit qd qd sit mutatio a non sciente in sciente p sola remissione contrarij scilicet desitationis datur primum b p^m p³ qd posito qd for. opinetur celum moueri cu desitatione & remittat desitatio vltimum b ad non gradum remanente assensu. p^m tunc qd erit dare primum b in quo iste assensus erit scientia. & in quo for. erit scientia: qd idem erit primum b non est opinionis for. & primum b esse istius scientie nunq; n. datur primum b vltimum b modo signate opinionis. cu non datur primum b vel vltimum b desitationis contrarie. quare &c.

Tertia pars declaratur in qua dicit qd cum sit mutatio a non sciente in sciente absq; rei mutatione vel desitationis remissione non datur primum b nec vltimum b probat qd tunc talis transmutatio fit per nouam credulitatem vel considerationem habitam de aliquo propositione vera. quam incipientem a non gradu mouentem ipsum ad assensum illius propositionis. sed istius noue credulitatis sic habite. non datur primum b quo ad inceptio nec vltimum b quo ad desitionem. qd quocumq; credulitas data illa est certe intensior: quare prius fuit remissio. & similiter quacumque data posterius erit remissio: quare patet qd isto modo non est signare primum b in quo for. erit scientia. b. propositionem gratia exempli: sed vltimum b in quo non. Et isto modo non est dare primum b instans in quo primo propositio scitur nec vltimum b in quo scitur quo ad desitionem: Et isto tertio modo maxime intelligitur in proposito questionis.

Et quibus inferit primo qd non omne primum b in quo sciunt pmissa vel asse alicuius p^m. demōstratur scite esse bone est. primum b in quo scit p^m eiusdē p^m. quod 3^m declarat. primo qd primum b nullū est primum b in quo sciunt pmissa: vt p^m in isto tertio modo. Secundo qd contingit aliquis esse primum b in quo sciunt pmissa. sicut p^m sedo modo. & nullū est primum b in quo scit p^m qd forte nulla est euidentia ad partē contrariā respectu p^m in principio: sed respectu pmissarū aliqua est euidentia ad partē contrariā. tertio qd hoc possibile satis est in psequentijs dyalenticis. qd possibile est qd psequentiā bona scita esse bona. & antecedens sit scitum & consequens non sit scitum ab eo

de qd pot 5. contingere vel qd esse sit intellectū
et pns si. ut pōto qd esse sit latinū. et pns grecū:
et credatur illa 2ª esse bonaficit quāz nostrum
credit multas 2ª grecas. quarū nullā intelligit.
vel qd credat forte ab aliq^o qd ex vero sequat^r
tunc stat qd data 2ª sit bona scita tē bona ab illo
et tñ ahs est scitū et pns nescitū. qz putat illud fo
re falluz. vel qz repugnat pns sciri ut manifestū
est de tali 2^a. ois ppositio scita ē affirmatiua. igit
nulla ppositio scita est negatiua. et de tali hoc ne
scitur. ergo hoc nescit. demonstrator trobiqz pntē
pns. n. sciri nō pōt qz sit verum. Unde est
aliqua ppositio vera que a nullo sciri pōt. sicut h
ppositio nescitur eadē demonstrata. Imo aliqua
est ppositio vera quā deus scire nō pōt: et tñ il
lam tu potes scire: sicut ista. bec ppositio nō scit
tur a deo. illa met demonstrata.

Subitat circa dicta: Atqz sensus exterior pri
us imutatur a toto pte qz a p te. Et arguit qd sic
qz dato opposito qd nō prius imutatur a toto qz
a pte seqt qd nō prius sentiet totū p se qz partē p
sequentiā. qz tam cito sensus sentit rē qz cito i
mutat. pns falsum qz si imediate post hoc vide
bit totū per se imediate post hoc videbit aliquā
partē p se totū: et si sic imediate post hoc vide
bit illud totū esse diuisibile. saltē in duas medie
tates et pnter videbit vtranzqz medietatē. et vltē
rius seqtur si videbit medietatē per se qd videbit
medietatē medietatis et p pns quāz partē qz
tantū illius per se videbit: quod est impossibile.

In opp^m at. qd sensus exterior si prius imutat
a toto qz a pte qz si prius imutat a toto qz a pte
ergo ab aliqua ppositione. et sit in duplo grana
exempli. sed minus qz in duplo totū excedit ali
quā partē igitur aliqua pō sufficere imutare sen
sum: quare nō prius imutabit sensus totū qz pō
Rūdet per tria dicta. primū est. qd null^o senti^o
exterior pceptit aliqd per se pur distiguit ab alio
p qz sensus exterior nō ponit convenientiā nec
ofiam iter aliqua sed sensus cois est qd ponit cō
uenientiā et ofiam inter res diuersas: quare sen
sus exterior nō prius imutatur a toto p se qz a p
te: nec prius sentit totū per se qz partem.

Secūm dictum est. qd si querat de sensu cois an
prius sentiat totū p se qz eius pte: of qd sic. lz nō
prius imutat a toto qz a pte sed nō v3 hoc ar^m:
sentit totū per se. ergo sentit aliqua ei^o pō p se.
Et si of qd tūc sequit qd respectu sensus cois ali
qd apparet nō diuisibile. p3 qz in illo piori i qd
sensus cois sentit totū p se et nō sentit pte. illud
pceptū apparet nō diuisibile qz si apparēt diuisi
bile pceptit pte. rūdet qd psequēs nō ē icoueniē

Tertū dictū est qd ex pte sensus exterioris qd
non pceptit nisi singulare. verū est qd sensus exte
rior nō prius sentit totū insūtū qz eius pte imu
tantē. at. n. sequit qd est aliqd minimum sensatū
et qd sensibile p se imutaret sensū a ppositione
equalitatis qd est impossibile. pbat 2^a: qz si totū i

mutaret a ppositione minoris in equalitate. sit a
dupla ppositioe gra et sed cū min^o qz in duplo
totū excedat aliquā ptem igit tunc aliquā pō su
ficere imutare sensū: qz nō pō totū imutaret
sensus qz pō id incipere sentire totū incipiet se
ntire pte. et nō prius sentiet totū qz partē sicut ni
hil prius pōt. incipere esse qz nullē.

Et his p3. rātio ad dubitū qd sensus exterior
nō prius imutat per se a toto qz a parte: qz nō i
mutat per se a toto sed sensus cois prius imutat
per se a toto qz a parte. null^o est sensus siue ex
terior siue interior prius imutat a toto qz a pte.

Sed pro ordine cōceptū sciendū qd intellectu
prius cōceptū rē sub cōceptu singulari vago et cō
fuso non circūstantionato. qz cōceptu singula
ri determinator qz alit^r cēt pcessus in ist^m in pce
ptū: deinde pceptit rē cōceptu transcendentē. et
p ordine descendendo: r vltio cōceptit rez cōceptu
singulari dete rminato.

Hec alit^r intelligit Arist. pri^o pbt. et p^o poste
riorū cū suis equocationib^o de vlt^o et singulari:
qz cōtrario mō illis tīs vlt^o i dictis locis siue re
ferant^r verba sua de toto integrali ad ei^o ptes si
ue de toto vlt^o ad eius partē vel minus itē. in ea
dem linea pdicamentali. qz prius intelligit res
cōceptas sub magis vlt^o qz minus vniuersali.

Secū p ordine sensationū et intellectōnis scie
dū qd duplex ordo seruat. prim^o est qd si for nō se
ntiat. nō intelligat et alit^r sentiet et intelliget qd pri
us p pns sentiet qz intelliget rō est. qz oia notitia
exterior. puta visio auditio. et h^o i successiue gnā
bitur: et alit^r tā modica sensatio erit gnāta qd ipsa
nō sentiet multiplicare spēs suā ad organū sen
sus exterioris: qz to min^o ad intellectū. at. n. to
ta sensatio est pō infinite si qz pars ei^o ad tan
tā diuisiōnē sufficeret multiplicare spēs. id si for.
i d^o pnt nec intelligit. et sentiet et intelliget pri^o
p pns sentiet qz intelliget. Sed ordo est qd si
sentiet cōplere et incōplere prius sentiet incōplere
qz cōplere: p3 qz prius sentiet p sensū exteriorē
qz p interiorē. sed sensus exterior nō pceptit cō
plere: qz nō pceptit nisi fm qd i^o imutat a sensibili
exteri^o alit^r nullū ē sensibile exteri^o aptū natur
gnāre acū pponēdi vt dicitur: in organo senti^o
exterioris quare et.

Tertius ordo est qd si for intelligēt cōplere et i
cōplere affirmatiue et negatiue. et assentiet et dis
sentiet. pri^o intelliget incōplere qz cōplere et pri^o
affirmatiue qz negatiue. et p^o assentiet qz dissentiet
vno pna patet: lz 3^m pbat: qz pna ppositio si q
erit concepta a for. erit affirmatiua simplr de h
uerbo est scdo adiacere ab eo credita abiqz alia
euidētia: at. n. esset pcessus in ist^m in euidētis
sed intellectus nulli ppositioni dissentit affirma
tiue vel negatiue nisi pp alit^r euidētiam vel p
pter aliquas euidētias ad vnaz vel ad vtranzqz
partē comprehensas inaeuales. igitur pri^o assen
tiet qz dissentiet.

Ex his p[ro]p[ri]o ad argum[en]ta cōtra illa op[er]ationē. Ad p[ri]mū negat minor. s. q[ui] intellect[us] sit in vltima d[is]p[os]itione ad recipiendū sciam[en]tino requit d[is]p[os]itionē p[ro]p[ri]a nā albertus voluit q[uo]d noticia p[ro]p[ri]a est d[is]p[os]itio qua mediāte recipitur scia cōt[ra]dictionis in intellectu.

Ad scōm concedit[ur] dat p[ri]mū h[ic] in quo d[icitur] p[ro]p[os]itio est scia. hoc h[ic] est. sed nō est cōtra op[er]ationē q[ui] nō datur p[ri]mū h[ic] scie acq[ui]sitē per nouā cōsiderationē. hoc autē est acq[ui]sitā p[er] mutationem rei. q[ui] r[ati]o.

Et si d[icitur] cōtra q[ui] ista scia est qualitas gradus h[ic] igit[ur] p[ri]us fuit sub remissionē gradu.

Dicit[ur] q[uo]d p[ri]mū fuit sub remissionē gradu creda l[ic]et sed nō scia. q[ui] p[ri]us nō fuit scia quare r[ati]o.

P[ro]p[ri]o via vero cōt[ra] p[ro]p[os]itione aliqua. Et p[ro]p[ri]o p[re]supponit q[uo]d scia p[ro]p[ri]e d[icitur] est app[re]hensio v[er]i sine formidie. et dicit notat[ur] p[ro]p[ri]e d[icitur] q[uo]d cōt[ra] ter est app[re]hensio v[er]i quodcumq[ue] siue cur formidie siue sine formidie. Et si q[ui] p[ro]p[ri]issime d[icitur] cōtra est solū app[re]hensio v[er]i necessarij et p[er] causam necessariam.

P[ri]mo vero p[ro]p[ri]e d[icitur] est acceptio vni[us] p[ar]tis cōt[ra]dictionis est formidie alterius. v[er]i et p[ro]p[ri]e: quia cōt[ra]dicta est cognitio cum assensu sic est idē q[uo]d fides. et p[ro]p[ri]issime d[icitur] ē acceptio v[er]i cōiungētis iquantū h[ic]: hoc colligitur a cōt[ra]dictione in vltio cap[itulo] p[ri]mū posterior[um] vide clare a cōt[ra]dictione in vltio super libro posterior[um]. Error v[er]o est app[re]hensio falsi. siue f[alsi] rei app[re]hensio. q[ui] r[ati]o.

P[re]supponit scōm q[uo]d ex triplici termino a q[ui] p[er]mutari q[uo]d a nō sciente in scientē. s. ex ignorantia negationis. et ignorantia d[is]p[os]itionis. et ex op[er]atione p[ro]bat[ur] q[ui] est p[er]mutat[ur] q[uo]d a nō sciente ad scientē dupl[ic]it[er] p[er]mutari p[er]t. s. vel ex termino p[ri]uatiuo: vel ex uno contrarij: si ex p[ri]uatiuo sic mutat[ur] et ignorantia negationis. que est p[ri]uatiuo vel negatio scie in s[ub]o apto nato: si v[er]o ex s[ub]o contrario mutat[ur]. hoc est dupl[ic]it[er] q[ui] v[er]o mutat[ur] ex s[ub]o o[mn]i cōt[ra]rio. vel h[ic] q[uo]d cōt[ra]rio. si ex o[mn]i p[ri]uatiuo sic p[er]mutat[ur] ex ignorantia d[is]p[os]itionis: q[ui] ē error p[er]trari[us] scie. si vero ex h[ic] q[uo]d p[er]trario sic p[er]mutat[ur] ex op[er]atione q[ui] p[er]trariat scie. in q[ui] op[er]atione est cōt[ra]dictione scia vero est sine formidie. v[er]o q[ui] t[er]m[in]u[m] est bitus v[er]us quare nō o[mn]i cōt[ra]riant[ur]. sed bitus v[er]us et bitus falsus de eadem re o[mn]i cōt[ra]riant[ur].

Et idē cōcedat q[uo]d ex ignorantia fiet scia: non t[er]m[in]u[m] cōceditur q[uo]d ignorantia erit scia. Sicut h[ic] concedat q[uo]d ex op[er]atione fiet scia nō t[er]m[in]u[m] cōceditur q[uo]d op[er]atione erit scia. Et r[ati]o est: q[ui] o[mn]i p[ro]p[os]itio vera de futuro relinq[ui]t aliqui v[er]am v[er]am de p[ri]o. s[ed] nūq[ui]d erit v[er]um. q[uo]d ignorantia est scia. nec q[uo]d op[er]atione ē scia. q[ui] r[ati]o.

Et si d[icitur] cōtra q[ui] bitus qui nūc est error erit scia. igit[ur] error erit scia. neg[ati]o p[ro]p[ri]e: q[ui] ille bitus ē idē tantū m[od]o et nō formaliter: q[ui] non est error nisi inquantū est falsus. et postea est scia inquantū est v[er]us. Sicut nec op[er]atione erit scia h[ic] bitus q[ui] nunc est op[er]atione erit scientia.

P[re]sup[os]it[ur] t[er]tio q[uo]d p[er] triplex mediū potest q[ui] p[er]mutari a nō sciente ad scientē. s. per nouā cōsiderationē per mutationē rei. et per remissionem cōt[ra]rii s[ub]i quid p[ro]p[ri]o q[ui] si quō p[er]mutatur ad scientē nā ex termino p[ri]uatiuo. Ex ignorantia negationis. solum per nouā cōsiderationē p[er]t t[ra]nsmutari. si vero t[ra]nsmutat[ur] ad sciam ex termino o[mn]i cōt[ra]rio. s. ex ignorantia d[is]p[os]itionis. t[ra]nsmutabitur aut[em] per nouā cōsiderationē. aut p[er] mutationē rei. si vero t[ra]nsmutat[ur] ad sciam ex termino h[ic] q[uo]d cōt[ra]rio. s. ex op[er]atione t[ra]nsmutabit[ur]. aut per nouā cōsiderationē. aut per remissionē formidie. idē dicitur p[er] remissionē cōt[ra]rii s[ub]i q[uo]d: q[ui] p[ro]p[ri]o q[ui] t[er]m[in]u[m] p[er] triplex mediū p[er]t p[er]mutari.

P[re]sup[os]it[ur] 4. q[uo]d o[mn]i subiectum q[uo]d est in vltia d[is]p[os]itione ad suscipiendū formā. subito et in h[ic] recipit illā ab agente. p[ro]p[ri]o q[ui] t[er]m[in]u[m] nihil resistit tali agēti. sed cur nihil resistit agenti subito et in h[ic] agit et p[er]ducit formā: sicut p[re]sup[os]it[ur] h[ic] q[ui] r[ati]o. p[ro]p[ri]o.

His p[re]sup[os]it[ur] ponunt conclusiones r[ati]o: siue. p[ri]ma conclusio sit ista. Cuiusq[ue] notitie p[ro]p[ri]e tam sensitiue q[uam] intellectiue dat p[ri]mū h[ic] p[ro]bat[ur] q[ui] tam sensus q[uam] intellectus est in vltia d[is]p[os]itione ad recipiendū actū s[ub]i. s. sensationē vel i[n]tellectionē. igit[ur] v[er]o subito et in h[ic] recipit illā h[ic] et 4. p[re]sup[os]it[ur]. a[ut] p[ro]bat[ur]. et de intellectu p[ri]mo p[ro]p[ri]o p[er] illud p[ri]mū t[er]m[in]u[m] de a[ut]a. intellectus est sicut tabula rasa in qua nihil est depictū de sensu et patet p[er] illud p[ri]mū scōm de a[ut]a. Est aut[em] susceptio coloris sine colore. et sicut absenti. et sic in alijs sensibus.

Fortē argues cōtra illud q[uo]d d[icitur]. et sic in alijs sensibus q[ui] sensus tact[us] h[ic] p[er]cipit o[mn]i[um] qualitates tāgibiles et t[er]m[in]u[m] nō absoluit ab o[mn]i qualitate tangibili. est sicut p[ro]p[os]itio quedā tangibilit[is] s[ub]o de a[ut]a.

R[ati]o p[ro]bat[ur] ad hoc scōm de a[ut]a q[uo]d tact[us] cōsistit in mediocritate q[uo]dā tāgibilit[is]. idē mediocritatē si p[er]cipit: sed excellētias t[er]m[in]u[m] sicut est calid[itas] et frigiditas nō sentim[us] dicit[ur] p[ro]p[ri]o secundo de anima.

Ad al[ia] d[icitur] p[er]t. q[uo]d h[ic] o[mn]i[um] qualitates tāgibiles nō p[er]cipiant ab vno tactu p[er]ticulari. t[er]m[in]u[m] o[mn]i[um] p[er]cipiuntur a tactu. p[ri]ma p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o q[ui] qualitates tāgibiles cōsimiles nō p[er]cipiuntur ab aliquo tactu p[er]ticulari. r[ati]o scōm est q[ui] qualitates q[ui] non p[er]cipiunt ab vno tactu p[er]cipiunt ab alio igit[ur] o[mn]i[um] p[er]cipiunt a tactu: sed a nullo tactu p[er]cipiuntur. s[ed] p[ro]p[ri]o.

Scōm 2. cuiusq[ue] scie p[er]ducit in intellectu p[er] nouā cōsiderationē dat p[ri]mū h[ic]. p[ro]bat[ur] q[ui] vel p[er]ducit ex ignorantia negationis vel ex ignorantia d[is]p[os]itionis. vel ex op[er]atione. si p[ri]mo m[od]o p[ro]p[ri]o q[uo]d dat p[ri]mū h[ic] q[ui] intellect[us] est in vltia d[is]p[os]itione ad illā recipiendā cū sit sicut tabula rasa. igit[ur] subito et in h[ic] recipit illā. si s[ub]o m[od]o intellect[us] p[er] nouā euldenas remouere bitus cōt[ra]rii. et gnāre sciaz h[ic] intellect[us] est aptus subito p[er]ducere tales euldenas remouere bitus p[er]trarij. q[ui] agit sine resistētia: igit[ur] subito cōsuet bitus p[er]trarij et inducet sciam q[ui] dat p[ri]mū h[ic] talis scie. Si t[er]tio m[od]o si

militer oz intellectus p nouas euidentias remouet
formidine et gnare sciam: sed ipse intellectus est ap-
tus subito et in se pducere euidentias remouat
formidis: igitur subito corripit formidine. et ge-
nerabit sciam: qd dabitur primum. h. talis scientia.

Fortis argues et: qd noua consideratio est qua-
litas gradualis. igitur ex se est successiue acqisibilis
quare non subito acqritur ab intellectu.

Respondetur qd licet noua consideratio sit qua-
litas gradualis et ex se successiue acqisibilis: tñ si
successiue acqritur sibi existit in vltima dispositio-
ne ad illam vt est intellectus. 3^a 2^a.

Tertia 2^a. Scie pducit in intellectu p muta-
tionē rei. qñ datur primum. h. quandoq; nō: p-
batur qd talis scia sit ex his cōtrario per scōz p
suppositū qui bitus permutat ad bitum veruz
p mutationē rei: sed ipsius rei pmutatē aliqñ
datur primum. h. et aliquando nō. vt qd for. sedeat
datur primum. h. et qd for. currat nō datur primum
h. igitur scie produce p mutationem rei quan-
doq; datur primum. h. quandoq; nō. 4^a 2^a.

Quarta conclusio. Cuiuslibet scientie producte
in intellectu per remissionē cōtrarij datur primum
h. probat. qd talis scia generat ex opinione tan-
q; a termino a quo per scōz p-
suppositūz scz p
remissionē formidinis. siue hesitationis. sed nō
datur vltimū. h. formidinis siue hesitationis sed
primum nō esse. igitur datur primum h. scientie p-
ducte per remissionem formidinis. qd et.

Et quibus inferitur cōclusio rñsiua ad quest-
um qd quomocūq; quis trāsmutetur a nō scie-
te in scientē pōt dari primum. h. in quo est sciens
p. qd si per nouam considerationē vel remissio-
nem contrarij pmutetur dat primum. h. si vero p
mutationē rei pmutetur pōt etiā dari primum. h.
lz nō semp datur. sed nō pōt pluribus modis per-
mutari. quare et.

Ex his facile rñdet ad argumēta cōtra istam
opionē. Ad primum negat minor. lz qñ for. scit
aliquā ppositionē sub certo gradu. intensiois
q; prius sciat illam sub remissionē gradu. qd ali-
qua totalis latitudo for. pōt subito acquiri sub-
iecto existit in vltima dispo-
ne ad illā recipiendā.
sicut p. de luce respectu aeris. et sic est de scientia
respectu intellectus.

Ad scōm cōcedit qd alicuius ppositionis dat
vltimū. h. in quo nō est vera et pnter vltimuz in
quo nō est scita: sicut p. de illa. plo mo. que sit
falsa. et postea fiet vera et scita p mutationē rei: lz
nō est cōtra opionē cōm: qd dicitur est qd notitie
generate per mutationē rei quādoq; datur pri-
mum. h. quandoq; nō. Difficultas.

Circa dicta cadunt. alique difficultates. pma
difficultas ē qd est primo sensati a sensu. lz an to-
tum prius sentiatur q; pars eius.

Et at qd nō prius sentit totū q; ps argumen-
to mānuant. qd nō prius imutatur sensus a toto
q; a parte: igitur nō prius sentit totū q; pars. p. 3^a

qd qd cito imutatur sensus ab aliquo tā cito sen-
sus sentit illud aia pbatur. qd si nō us op. et se
quor prius imutatur sensus a toto. igitur aliqua p-
portione prius imutatur sed quādoq; pportio-
ne in qua imutatur sensus a toto per minus to-
tū excedit aliquā partē: igitur tñ aliqua ps imu-
tabit qd nō prius imutatur sensus a toto q; a pre-
te.

In opp. at: qd totū fm sensuz nō ē qd prius
eius prius pbi. igitur totū p. sentit qd partes lz
qd notoria apud sensum prius sentiuntur q; mi-
nus nota. quare et.

Rñdeo de hoc sunt due opiones. Vna sim-
tuant viciō qd nō prius sentit totū q; ps pp
nonē viciō: qd nō prius imutatur sensus a toto q;
a pre ad rñez cōtrarij viciō q; ps cōparat tñ
totū ad partes determinatas. et signatas et sic
cōceditur qd totū notus est q; aliqua ps deter-
minata et signata. nō tñ pp hoc totū notū ē q;
aliqua ps q; sic viciō lz ps stat p. use tantuz. et
nō determinate.

Alia est opio color viciō qd totū fm sensū no-
tus est q; aliqua ps. sicut dicit p. in pbe. pbi.
Et etiā totū prius imutatur sensum q; aliqua ps
et rō est qd sensus nō imutatur nisi ab eo qd ac-
datur determinatū est: totū aut ex se determinatū est.
ps vero nō est determinata nisi per designatiōz
sed quādoq; pre designatā totū excedit lz aliq;
pportionē. igitur lz tale pportionē poterit pu-
ucri sensum.

Ad rñez in cōtrarij. neg. qd nō prius imutatur
sensus a toto q; a pre. ad pbationē cū vī da op.
q; prius imutatur a toto q; a pre igitur fm aliqua p-
portionē prius imutatur. cōcedit. et cum tu arguis
sed p minus totū excedit aliquā pre: igitur aliqua
ps tñ imutatur. neg. 2^a qd arguit a pre deter-
minata fm q; nō pōt mouere. ad ptem determi-
nata et quādoq; partē determinatā totū excedit
fm aliqua pportionē. lz lz nullā excedat aliquā
partē: qd i infinitū modicū excedit aliquā partē.

Alia difficultas est a quo causat actiue sensa-
tio. Et vt primo qd a sensu pp dicit pbi scō de
aia. qd est qd aia est cā effectiua cuiuslibet opōnis
corpis: igitur ē cā effectiua sensationis. sed nō est
sensationē nisi mediāte po-
sensitiua: igitur sensus
actiue causat sensationem.

Itē 2^a methice vī qd videre est opō imanens
id est intus manēs in agente. sed aia actiue con-
currit ad eam: qd et sensus.

In op. arguit per dictū pbi scō de aia. scz
sensus at i ipso moueri et pati aliqd accidit. nō
si actiue causaret sensationē sequitur qd idem esset
agens et patiens respectu eiusdē: qd ē inconueniēs.

Itē p. tertio de aia vī. Si intelligere est
sicut sentire aut pati aliqd vīq; erit ab intelligen-
bil. aut aliqd bū. alterū per hoc inueni qd in-
telligere cōsistit in quodā pati pfectio sicut sen-
tire: et nō in pati corruptio: igitur sensus passiu-
us se bēt ad sentire. et nō actiue.

Rñdeo

de hoc sunt due opiones. Una est man
quant e modernor dicitur qd sicut in natura in
tellectus est intellectus agens et intellectus pas
sibilis. sic in anima sensus agens et sensus
et sensus passibilis qd sicut fantasma causat spe
cie intelligibile i intellectu possibile unde intel
lectus agens cu spe causat intellectiones sic sen
sibile ad et causat primo speciem sensibile in sen
sum unde sensus agens cu spece causat sensa
tionem. Et sic saluatur qd scilicet ueritas et passio
concurrunt ad sensationem fm oterias potencias.

Alia est opio cõis uicis qd sensus solus possi
ue se habet ad recipiendũ spem a sensibili. sed sen
sus informatus spe scilicet causat sensationes
in se ipm sicut etia de intellectu possibile uicis qd
passio solus se habet ad recipiendũ spem intelli
gibile a fantasmate sed postq intellectus possibilis
informatus est spe intelligibili scilicet cau intellect
cionem in se ipso et alios bñs. hoc est qd uicis est
de seiu colligit ab auerrot fo de aia. de sensus
qdem patentes sunt inquantũ recipit speciem
sed in qrum tudicat sensibilia scilicet se bñt. Et
albertus scdo de aia inquit nulla potest e a deo
passiua qm informatã ppro acru fiat aliquiditer
actiua.

Ad ar^m uero in op^m dicit qd nõ est inceduẽtũ
qd idem nõ eodẽ modo se habet sit agens et pa
tiens respectu eiusdẽ. sic est in proposito. qd se
suo aboõõte sũptus paties est in quantũ uo lfor
matus est spe actiue se habet ad sensationes. qd
diuersimode sumptus est.

Tertã difficultas est: quid est conuenientius
dicere aut qd scia sit apprehensio uera aut qd sit
assensus uerus. Et ad pro mãnuano qd rectũ of
assensus uerus: qd scire est firmiter credere abs
bestatione cum hoc qd ita sit et pte rei ut inquit
benusber igitur scientia est firma credulitas. et
cõsequenter firmus assensus.

In op^m ar^m qd scire e cognoscere eãz pp quã
res est et. ut inquit pñs p^o poster. igit scia est co
gnitio. et pñter scia est apprehensio. tã qd idem
sunt cognitio et apprehensio. qd et.

Rãdeo cõter dicit qd vtrũq recte dici põe. qd
intellectus est apprehendere rem et assentire rei ap
prese. qd uo. n. uoluntas sit cõsentire. qd h cõstã
tionẽ spornat ad rem ad quã uoluntas tẽdit: tã
intellectus e assentire qd ad aliud sentire tãq
dũtã: qd intellectus nõ tẽdit in re sed ecõtra.

Alibi uero vñ qd rectius dicat scia apprehen
sio qd assensus qd nõ of intellectus assentire rei
nisi postq apprehendit re. est. n. pua natura
apprehendere re ut est qd assentire. sed in illo pri
ori talis apprehensio e scia qd est cognitio p cam
igit scia rectius of apprehensio.

4ª difficultas est. quid e p^o intellectũ ab in
tellectu an singulare an uñle. Et uidet qd uñle
qd uñle dicitur cognoscit ab intellectu. singula
uero reflexe ut colligit 3°. de aia cap^o secũdo.

In op^m ar^m qd illud primo cognoscit ab intel
lectu cuius spem p^o recipit. sed intellectus reci
pit p^o spem singularis qd et. p^o b^o. qd fantasma
est qd eãz spem in intellectu sunt sensibile et sen
sum. 3° de aia. sed fan^m est singulare et spem rei
singularis. igit p^o eãz spem rei singularis. p^o. qd
alr ageret uira pñum gradũ et nãm qd et.

Rãdeo de hoc sunt opiones. prima opio
est cõis uicis qd vñle sus intelligit qd singulare qd
vñle intelligit dicitur et p spem pñã singulare
uero reflexe. et nõ est qd cu intellectus sit imãlũ
et abstractus nõ recipit nisi imãlũ et abstracte qd
spem recepta in intellectu erit abstracta. tã talis
repatat uñt qd et. singulare uero reflexe cogno
scit qd cognoscit p conuersionẽ intellectus ad
fan^m hoc nõ qd postq intellectus nouit uñle
p spem pñã repãtantẽ illud cognoscit qd il
le spem est effectus fantasmatũ. et qd fan^m e ef
fectus sensibiles singularis et sic cognoscit sin
gulare intellectu. igit conuertet se ad fan^m e co
gnoscere ipm fan^m p spem nõ quidẽ extrinsece
repatantẽ illud. sed intrinsece generitẽ similitu
dẽ eius sicut effectus gerit similitudinẽ sue cause.

Ad rõnem in op^m. negat qd intellectus sus
recipiat spem singularis ad pñationẽ ne. pñã
qd licet eã singularis causet effectũ singularẽ
in eõdo nõ tã qd causet singulare i repãtan
do qd hoc bñ ab eo in quo recipit. de. n. qd reci
pitur recipit fm nãm recipientis. qd cu spem sin
gularis recipiat in intellectu abstracto necesse
est qd recipiat abstracte. et sic uñt repãtabit su
ne hic et nunc.

Et si ar^m pñã. pñando qd fan^m nullo potest
cãre spem abstractã in intellectu qd nullũ mãle
põt causare re imãlem.

Dicit qd licet oio mãle nõ possit cãre imãle i
virtute pñã. tamẽ in virtute alteri imãlis sic
ut hic qd fan^m eã spem imãlem in intellectum
possibile in virtute intellectus agẽtis imãlis.

Replicabit quis pñã. qd aut intellectus agens
largit aliquid fantasmati: aut nõ si sic cu illud
largitã recipiat in fantasmate mãli. igit est mã
le: qd nec illud poterit causare in mãle in intelle
ctu. si uero nõ largit aliquid fantasmati. tã non
magis uñt fantasma mouebit intellectu qd aliud
cum intellectus agens sit equaliter pñã oibus.

Ad qd intellectus agens largit qualitatẽ quan
dã spãalem fantasmati p quã sit potes causare
spem in intellectu. quã ex se causare nõ poterat.
pp eius nimiam mãlitatẽ. et negat qd illa qual
tas spãalis nõ possit causare speciem i intellectu
qd nõ est tã mãlis. unde tã illa sit mãlis in qrum
recipit in re mãli. tã est aliquo mō in mãlis in q
tum originem trahit a re in materialẽ.

Quidã tã dixerunt qd intellectus agens nihil lar
gitur fantasmati: tã sola sui pñã facit. ut fantas
ma moueat intellectu possibile. Et ad ar^m dicit
q d fantasma magis mouebit cuius indiuiduum
d

cogitatus cogitat. et illud cogitat quod formam movet sensum. Et non dicatur viciodoni quod celum et motor eius est ea quod magis habet cogitat quod illud.

Alia opinio est mantani et modernorum dicentium quod intellectus prius intelligit singulare quod videlicet intellectus prius recipit speciem singularis: et videtur quod intellectus prius intelligit singulare vagum. unde speciem et vicio singulare signatum et circumstantionatum quod prius singulare intelligat quod videlicet probatum est. sed quod prius singulare vagum quod signatum ratio est quod intellectus recipit speciem singularis vagi et non signatum: quoniam recipit speciem singulare sine hic et nunc quod non recipit speciem singularis signatum sed solum vagi.

Ad rationem in contrarium de quod singulare signatum et circumstantionatum reflexe intelligit ab intellectu et de hoc locutus est philosophus tertio de anima. et est dicitur quod intellectus est immaterialis et abstractus igitur recipit immaterialiter et abstracte. de quod satis immaterialiter et abstracte recipit recipiendo speciem singularem vagi: quod non se limitat ad hic et nunc. est enim singulare vagum universale philosophicum.

Et si diceretur: quod ergo est necessitas ponendi intellectum agentem si fantasma causat species rei singularis in intellectu.

Dicitur quod necessitas intellectus agentis est ad causandum intellectione sic etiam vult iandonus tertio de anima. et alios habuit.

Alii vero moderni. ex quibus est burles dicitur quod et singulare signatum prius cognoscit ab intellectu quod videlicet et per speciem propriam. et ratio est: quod ab intellectu non posset ponere diversitas iter singulare et videlicet probatum est. quod vel intellectus intelligit singulare per speciem singularis vel per speciem vici. si prius non habet intentum: si 2° contra quod illud non magis videtur in cognitione vici singularis quod alteri nisi determinet per aliquid sed illud determinans aut est videlicet. aut singulare tunc sequitur idem quod prius.

Forse de quod intellectus intelligit singulare per conversionem ad fantasma sed quod tunc quod est intellectus convertere se ad fantasma aut est ituri per fantasma aut intueri fantasma. non prius quia illud facit sensus nec 2°. quod intellectus non cognoscit aliquid sensibile extra se nisi per speciem.

Et tunc ad 2° contra ipsos. cum de quod videlicet dicitur cognoscit. singulare vero reflexe per philosophum tertio de anima. negat hoc. imo hoc totum refert ad videlicet. quod aliquid quod directe cognoscit. et aliquid indirecte videlicet per per promutatores. tertio de anima communi. vult dicentes primam vero quod dicitur quod est in individuo intellectus videlicet recte cognoscit. alias vero superiores usque ad generalissimum indirecte et hec de ista questione.

Veris octavo. vtrum sit dare primum habet in quo loquitur. erit virtuosus ubi debeat transmutari de non virtuosum in virtuosum. Et ad primum quod non argumens mutuant. et superius primum quod virtus sit bona dispositio rectificans appetitum ad bonum operandum et contra quod est qualitas gradualis. quod stante ad sic quod si sit dare primum habet virtus sit illud

habet. et ad tunc sic quodcumque aliquid habet virtutem sub certo gradu intentionis habet illud in a. habet virtutem. igitur sub certo gradu intentionis habet illud sed quodcumque qualitates habet sub certo gradu intentionis prius habuit ea sub remissionem gradu: quod aliter aliquid totalis latitudo forme subito accretet igitur ante a. habet datur habuit ea: quare. a. non est primum habet.

Secundo sic si daret primum habet virtutem. sequeretur quod daret remississima dispositio potes rectificare appetitum. phis falsum quod quocumque talis est potes agere in appetitum a certa proportionem maiorem inaequalitatis. et per phis remissio potes agere: quod probatur quod simus in primo habet virtutem si daret per te. et quero virtus sit remississima. aut non si sic habet intentum si non ergo remissio potes rectificare appetitum. et per phis ante sicut remissio. quare illud non est primum habet.

In op^o ad pro via contra: primum quod ad virtutem non est motus. igitur virtus subito accretur et in habet phis aphis vero est phis 7. phis. ubi tribus rationibus probatur quod ad virtutem non est motus primum quod virtus est ad aliquid secundo quod virtus perfectio quedam est: sed ad id quod perficitur non est alteratio. quod tertio quod virtus accretur per alterationem factam in alio: igitur ad ipsam non est alteratio

Secundo autem si fiat transitus a vicio in virtute non datur vltimum habet vici igitur datur primum habet virtutis 13° quod si non datur vltimum habet vici datur primum habet esse vici: sed primum habet non esse vici est primum habet esse virtutis quod ante probatur. quod tertio cum vici sit dispositio imperfecta et ledens animam et appetitum. sicut egritudo est dispositio imperfecta et ledens corpus. sed non datur minima dispositio ledens corpus igitur non datur minima dispositio ledens animam. et contra non datur remississimum vici nec vltimum virtutis minor probatur. quod si aliqua dispositio ledit igitur ab aliqua proportionem ledit: quod ledere est agere. et contra minor est apta ledere. quod non datur minima dispositio ledens. Op^o pro mutuant

2° in hac materia sunt due opiniones. Una est mutuant. pro qua supponit quod ex duplici ratione a quod potes quod mutari ex non virtuosum in virtuosum. scilicet ex ratione privatio. et ex ratione contrario: per quod aliter sit mutatio a mera privatione virtutis ad ipsam virtutem aliter vero ex vicio contrario virtuti ad ipsam virtutem sicut ex avaritia ad prodigalitatem.

Presup^o secundo quod omnis qualitas gradualis successively accretur et successively deperditur. primum quod

His suppositis ponuntur 2° nes ratione. primum quod sit ista. Si fiat transmutatio de non virtuosum ad virtuosum tunc ex ratione contrario tunc datur primum habet virtutis. probatur quod tunc sit transmutatio per successivam deperitionem vici et successivam acquisitionem dispositiois repugnantis vicio et rectificantis appetitum: vel sensuum vel intellectuum: sed datur primum habet in quo non erit aliquid de dispositione repugnante virtuti ergo datur primum habet virtutis. per quod primum non esse vici est primum habet esse virtutis. contra. n. dispositio virtuosae est admixta dispositio contraria de se apta inclinare appetitum in malum non est illa dispositio virtus: sed continentia aut perseverantia aut aliquid bonum. videlicet per

secundo est maior vero p[er] se: sed minus p[ro]bat q[uo]d
vel est vane vitium h[ab]et dispositionis vitiose vel
primum instans n[on] est. n[on] vitium: quia in quo
curat. h[ab]et talis dispositio vitiosa est est certe instans
ergo post illud sub remissioni gradu erit: q[uo]d vel
primum n[on] est dispositio vitiosa: sed primum n[on] est vi-
tiositas vitiose est primum est virtus q[uo]d etc.

Sec[un]da p[ro] si fiat transmutatio de n[on] virtuoso in
virtuosus tanq[ua]m ex termino p[ro]p[ri]o: tunc n[on] datur
primum h[ab]et virtus p[ro]bat q[uo]d tunc sit transmutatio
ad virtutem per sola acquisitione dispositio virtuose l
appetitum sensitivum vel intellectivum: sed dispositio vir-
tuosa sic est l[ib]er[is] remissibilis (igit quocunq[ue] h[ab]et
vato in quo virtus est ante illud fuit. et post illud
erit quare n[on] datur primum h[ab]et nec vitium virtu-
tis isto modo acquisit.

C[on]tra dictas p[ro] es siue magis p[ro] duo d[ic]ta q[uo]d
supponunt in his p[ro]bus arguit mantuanus.
Et p[ro] p[ro] presup[on]it in sc[en]a p[ro] ne. s. q[uo]d virtus sit inst-
n[on] remissibilis. arguit q[uo]d ois virtus est de diffi-
cili mobilis. igit n[on] est l[ib]er[is] remissibilis aliqua vir-
tus. p[ro] ex se et a[n]s est p[ro] in p[ro]to qualitate.

Sec[un]do ad c[on]tra presup[on]it in p[ro]ma p[ro] ne. s. q[uo]d vi-
tiositas repugnet virtuti et c[on]tra virtus repugnet vitio.
q[uo]d possibile est virtuosus esse vitiosus: ergo n[on] re-
pugnat t[er]t[er] q[uo]d que repugnat n[on] se c[on]patunt. a[n]s
p[ro]bat q[uo]d ponat q[uo]d for. sit intemperatus simul et
p[ro]p[ri]um. et transmutet ad temperantia ipso rea-
nente pusillanimo: et simus in. a. h[ab]et in quo fact[us] e[st]
temperat[us] et arguit sit in a. h[ab]et. est temperat[us] ergo
in q[uo] h[ab]et for. est virtuosus: t[er]t[er] a ipse ad gen[er]e et t[er]t[er] in
eod[em] h[ab]et pusillanimus q[uo]d est vitiosus t[er]t[er] ut s.

Ad p[ro]m[um] r[ati]o[n]e q[uo]d ois virtus est de difficili mo-
bilis. et de facili mobilis: p[ro] p[ro] per p[ro]m. sc[en]a
p[ro] q[uo]d ois finite difficile e[st] facile: et id p[ro] istas d[ic]tas
facile et difficile siue de facili mobilis: et de diffi-
cili mobilis n[on] d[ic]nt hitus et dispositio: q[uo]d utraq[ue] est de
facili et de difficili. Et sic p[ro]cedit q[uo]d i[n]st[an]t[ia] remi-
sa dispositio est virtus. vato q[uo]d quael virtus sit de diffi-
cili mobilis: q[uo]d sic capit virtus p[ro] certa dispositio re-
pugnate dispositio vitiose reticente appetitu:
n[on] tam[en] determinate certum gradum. Uex
t[er]t[er] si capit virtus a[n]s. s. p[ro] dispositio repugnante
dispositio vitiose firma et intensa sub certo g[rad]u v[el] ultra
certu[m] gradu[m] tunc datur primum in quo sic. vel ul-
timu[m] in quo si fm varia acceptio[n]e. et q[uo]d si virtus
sit talis dispositio intensa ultra c. gradu[m] et si sub c. gra-
du nec citra tunc datur ultimu[m] in quo n[on] erit vir-
tuosus: si vero virtus sit talis dispositio intensa sub c.
gradu et ultra c. gradu[m]. et n[on] infra c. gradu[m] tunc
datur primum et ultimu[m]. primu[m] t[er]t[er] modus r[ati]o[n]e
d[ic]t[us] est acutior sed iste sc[en]a est sensibilib[is]. et isto fo-
m[od]o virtus est de difficili mobilis et dispositio est de fa-
cili mobilis et sic virtus n[on] est i[n]st[an]t[ia] remissibilis

Ad sc[en]a p[ro]cedit vitiosum esse vitiosus: n[on] isti
termini opponunt p[ro]p[ri]e virtus et vitiositas. r[ati]o est
q[uo]d me[di]u[m] n[on] opponit p[ro]p[ri]e extremis p[ro]p[ri]a. n.
sunt que posita sub eod[em] genere maxime distat

ad inuicem sed me[di]u[m] n[on] distat ab extremis
q[uo]d etc. q[uo]d t[er]t[er] vitiositas alicui vitio b[on]i contrariu[m] est
vt amicitias audacie inter que dua extrema me-
dia est virtus que est fortitudo. Repl[ic]at d[ic]ta
sic impossibile est q[uo]d albus sit croceus vel azurinum
et sicut q[uo]d nigrus sit croceus vel azurinus q[uo]d impossi-
le est vitiositas esse virtuosus. t[er]t[er] p[ro] similitudine q[uo]d in
v[er]oq[ue] capitur mediu[m] et extremum.

Et negado consequentia q[uo]d albedo et nigredo
sunt sp[eci]es sp[eci]e et rubedo n[on] sit virtus et vitiositas
It[em] n[on] quilibet color est medi[us] inter duo p[ro]p[ri]a ex-
trema sicut quilibet virtus inter duo vitia.

Ex his facile est r[ati]o[n]e fm ista op[er]o[rum] ad ar-
gum[en]ta in op[er]o. Et ad p[ro]m[um] neg[ati]o[n]e a[n]s. s. q[uo]d ad v-
tutem n[on] sit p[ro] se mot[us]: q[uo]d virtus est qualitas gra-
dualis et ad o[mn]e qualitate gradualis potest esse mo-
tus. Et ad p[ro]p[ri]a v[el] q[uo]d intelligit q[uo]d ad virtutem n[on] po-
test esse mot[us] per se p[ro]mo. s. p[ro]p[ri]e exclusionis
sic. s. q[uo]d secluso ot alio motu particulari l[ib]er[is] possi-
bit fieri solus motus ad virtutes q[uo]d vult p[ro]p[ri]a q[uo]d
acquisitio virtutis p[ro]sequat aliquem motum factu[m] in
p[ro]te sensitiva. Est ergo mot[us] p[ro]p[ri]e in parte sensi-
tiva et per h[ab]et sit mot[us] fuis in p[ro]te appetitiva: et
v[el] mot[us] c[on]secutiu[m] q[uo]d e[st] ad virtutem et p[ro]p[ri]a p[ro] n[on]
concludit nisi q[uo]d c[on]t[ra] virtutes sint ad aliq[uo]d n[on] p[ro]
esse motus p[ro]p[ri]e ad illas: sed secundario
illud idem c[on]cludit ratio secunda et tertia.

Ad sc[en]a concedit q[uo]d si fiat transitus a vitio ad
virtutem q[uo]d vel primum h[ab]et virtus et n[on] vel virtus h[ab]et
q[uo]d n[on] datur minima dispositio de appetitu si tam[en]
fiat transitus a pura privatione ad virtutem non
datur primum h[ab]et virtus.

Alia est op[er]o c[on]s[ist]e[n]s p[ro] qua presupponit p[ro]
q[uo]d virtus sit qualitas de difficili mobilis: p[ro] h[ab]et a
p[ro] in p[ro]to qualitate: vbi ex[em]plificat de hitu q[uo]d
est permanetior rotu[n]tior vici sicut sunt scie[n]te
et virtutes p[ro]t[er] etiam p[ro]p[ri]a hoc r[ati]o[n]e sic ois habi-
tus est qualitas de difficili mobilis p[ro] p[ro] in p[ro]
ma ipse qualitate sed virtus est hitus vt p[ro] p[ro]
p[ro]m[um] sc[en]a ethi. diffiniente virtute sic virtus e[st] h[ab]et
tus electivus in mediocritate consistens igit vir-
tus est qualitas de difficili mobilis.

Presupponit sc[en]a q[uo]d sicut q[ui]cu[m]q[ue] hitus vitio-
sus repugnat recte r[ati]o[n]i debenti gnare virtutes
ita et passiones appetit[us] repugnant rationi recte
sed omne repugnans alicui ab aliqua p[ro]p[ri]e
maioris inequalitatis agit in illud quare n[on] va-
tur minimus hitus vitiosus repugnans r[ati]o[n]i re-
cte nec minima p[ro] repugnans r[ati]o[n]i recte patet p[ro]
suppositum ex se.

Presupponit tertio q[uo]d omnis forma que ex
p[ro]p[ri]e acquiritur alicui subiecto: subito acquiritur
et non successiue: p[ro] q[uo]d solum terminu[m] intrinsec[us]
mot[us] successiue acquiritur: cu[m] motus sit acquisitio p[ro]
tis post p[ro]m[um] illius forme ad qua[m] tendit 3[us] p[ro].

It[em] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e ponit p[ro] r[ati]o[n]e ad q[ui]s q[uo]d
quocunq[ue] fiat transmutatio ad virtutem semp[er] vel
primum h[ab]et virtus. p[ro]bat q[uo]d transmutatio ad virtu-
d u

tem vel sit ex privatione virtutis ad ipsam virtutem. vel ex bitu vitioso contrario virtuti ad ipsam virtutem: sed utroque modo val primū h virtutis ergo etc. p3. cū maior minor pbat: qd si fiat trā mutatio primo mōta p gnatur virtus qd primo corrumpuntur passiones repugnātes rōi. sed i corruptione talis passio appetit nō datur vltm qz nō val minima passio repugnās rōi per se b pūp. igit nō datur prima nō eē passio appetitus. sed illud idē h est prima h eē virtutis ex quo nō prius corrumpuntur passiones qd virt' gnatur. qd etc. Si vero fiat trāmutatio ad virtutem hō mō. tū pā gnatur virtus qd p. corrumpitur bitus vitiosus: sed in tali corruptōe nō datur vltm h virtus: qz nō datur minima vitia repugnās rōi igit datur prima nō eē virtus: sed illud est primū h virtutis cū eque cito generet virtus sicut corrumpit vitium. quare etc.

Secūdo pbatur eadē p sic quēz virt' certum gradū intensionis sibi limitat cū sit qualitas de difficult' mobilis per primū pūpōsitum. sed cuiuslib' gradus intensionis datur primū h eē. igit cuiuslib' virtutis datur primū h esse.

Tertio pbatur eadē p sic. ois for' que acquiritur ex pūi subito acquiritur per tertiu pūpōsitū sed vltus ex pūi acquiritur per pūm. septimo pbi. qz acquiritur per alterationē factā in alio. i. in passionibus ipsius appetitus. igitur subito acquiritur virtus et consequenter in h.

Contra has tres pbationes qd forte instabit contra primā qz si tā pto gnatur virtutes qd primo corrumpuntur passiones appetit' sequitur qd virtutes sunt tranquillitates ai purgantes aium a passionib' et impassibilitates ut dixerunt stoici: p3 ex se: pūi pūa pūm scō dēbi. q vult q virtutes mediocritates quedā passionū sunt et nō abiectentes oīno passiones. de his virtutibus loquor. que sunt circa affectus. qd etc.

Contra scōam pbationē af: qz si virtus limitat sibi certū gradū intensionis et subito acquiritur: sequit' qd aliqua totalis latitudo subito acquiratur: p3 pūi falsum: qz ois qualitas gradualis pōt esse termin' alterationis. p3 qz potest acquiri alicui subiecto et non nisi per alterationes sed termin' alterationis partib' et successiue acquiratur. p3 qz mot' est acquisio pūi post parces vltius ad qd tendit. igit ois qualitas gradualis pūb' et successiue acquiratur.

Contra tertā af qz si qd ex pūi acquiratur subito acquiratur et nō successiue sequit' qd qualitates scōe vt vcs et saporē subito acquirantur et nō successiue p3 qz acquirunt per trāmutatōz factā in qualitatib' pūi: pūi tū falsum qz ad qualitates oēs tertie spēi est per se alteratio 7 pbi. et pūter sunt per se successiue acquiribiles. Rf datur ad primū: et of qd virtutes sunt moderatrices passionū nō vident extinguere eas oīno: sed eas ad mediocritatē redigere qd solū corū

prim' h pūi passiones repugnātes rōi ad generationes virtutis nō sūt oēs fm vero sic oīs oīs corrumpuntur: qd ad formā argumētū negat p. q sequantur virtutes et tranquillitates animi et impassibilitates qz hoc sequeretur. si oīs passioes corrumpantur q nō conceditur: nō sūt sequitur si alique corrumpantur et alique non.

Ead scōm of qz in duob' casib' tū contingit formā gradualē subito acquiri subiecto et nō successiue. primū qd subiectū est in vitia dēpde ad formā recipiendā sicut est aer respectu luminis et intellectus respectu scie: qz tunc per solā pūtiā agentis sine alteratiōe subiectū recipit formam: si nō sit ei aliquod impedimentum. Quod si esset requiritur prius mutatio per accūs qua remouet impedimentū: sicut si clausio fenestre pūbiberet lumē recipi in aere: requiritur prius apertio fenestre. Sū cum intellectus nō intelligat sine fantasmate: opz prius alterare sensum ad recipiendū fantasma. et sic remouet impedimentū intellectus. Scōo subito acquiratur forma gradualis qd acquiritur ex pūi. i. per alterationē factam in alio ita qd talis forma nō terminet intrinsece talem alterationē: sed extrinsece tū: sicut forma substantialis acquiritur per alterationē factā in qualitatib' pūi et virt' moralis acquiratur per alterationē factā in passionib' appetitus sensitui.

Quare ad formā argumētū pce' p' et pūi. i. q aliqua latitudo forme subito acquiratur. Et ad pbationē negatur qd omnis qualitas possit eē se per se alterationis. i. tanqz terminus intrinsecus alterationis. sed solum qualitates tertie spēi per philosophum septimo pbi.

Ead tertiu oicif qd illud qd acquiratur solū ex pūi. i. per alterationē factam. in alio subito acquiratur et nō successiue sic sūt virtutes et scie acquiruntur quare solum subito acquirunt et nō successiue. equalitates vero. scōe vt colores et saporē nō solum acquiruntur ex consequenti. i. p mutationem factam in qualitatib' pūi. sed etiaz per alterationem factam in eis quare successiue acquiruntur subito acquirunt et non successiue. Et si forte nō acquiruntur sine alteratione alteri subito acquiruntur.

Et his patet Rf. nō ad argumenta in principio questionis facta ad primum admittit' pūpōsitū scz qd virtus sit bona dispositio rectificans appetitum ad bene operandū. ad argumētum vero negatur qd quādoqz quis habuerit virtutes sub certo gradu intensionis pūi habuerit eā sub remissiori gradu. Et ad pbationes cum dicitur qd aliter sequitur qd aliqua totalis latitudo forme subito acquiratur: cōcedit' consequentia et pūi: ut dictum est.

Ead scōm negat p. i. qd daret remississima dēpō potens rectificare appetitū. Et ad pbationē cū dicitur sicut ergo in pūo h virtutis si datur: et q

ro verum sic remississima aut no. admittit totum
Et dico qd no est remississima, qd no val. remissi-
sima dispo potes rectificare appetitu. r no est, qd si
pot rectificare appetitu agit in ea a. pponde ma-
lous lequalitatis qd maior ea pot rectificare ap-
petitu. Et cu tu infero igit passio fuit remissior.
negat consequentia: qd illa tota simul fuit subito
acquisita si aut successiue acqeret bene sequer-
retur qd prius fuisset remissior. qd ec.

Circa dicta occurrit alique difficultates. p
difficultas est de mo gnationis virtutis. s. an ge-
neret successiue. s. p partes post parte an subito

Et arguit primo qd successiue gnatur pro via
mantuant qd successiue corripuntur dispo nes si
ue passiones repugnans roni recte virtuti. igit
successiue gnatur virtus. r qd si vna corripitur
successiue corripitur reliquis successiue gnatur
ans pbatur qd cu tales passiones corripantur
ex frequentatis actib⁹ ex quibus gnatur virtus
scdo ethi. aut ergo qd actus corripit aliqd de si-
lis passionib⁹. aut aliqs sic r aliqs no. si of pat^m
bi intensi: si dicit scdm no est ronabile qd aliqs
actus corripat aliquid. r aliqs no. nisi forte vi-
catur qd ultim⁹ act⁹ corripit magis pp maiores
dispo nes sed hoc dato sequit qd vnus actus gnatur
virtute contra phm secudo ethi. dicent⁹ qd ex
multis actib⁹ gnatur virtus r no ex vno tantu.

Itaque arguit sic pro via coi qd virt⁹ gnatur
subito r no successiue qd virt⁹ est qualitas de dif-
fili mobilis per phm: igit virtus est quali-
tas limitas sibi certu gradu intensiois r qd quia
fizio forme in subiecto no est nisi pp intensioes
eius: habitus. n. no est fizio dispositione. nisi qd
intensior est: sed quilibz gradus limitatus subito
inducitur: igit quelz virtus subito inducitur:
r no successiue.

R^o de hoc sunt due opioes. Una est mantua-
ni dicentis qd virtus successiue gnatur: sicut que
libet forma gradualis. ad ratione in op^m negat⁹
p^o illa virtus est qualitas difficile mobilis igitur
limitat sibi certum gradum intensiois: qd de ra-
tione virtutis solum est qd repugnet dispositioni
virtuose r rectificet appetitu: sed no qd limitat si-
bi certu gradu intensiois. ad pbatione negat⁹
q^o fizio forme in subiecto sit solu extensione for-
mo etiã est ex dispositione subiecti: qd idẽ grad⁹
caloris in ferro ignito r stupa ignita fizio est in
ferro qd in stupa: quare no est ex intensioe for-
mo.

Alia est opio coi dicentis qd virtus subito ac-
quiritur r no successiue tuz qd limitat sibi certu
gradu intensiois. tum qd ex consequenti acqrit.

Ad rone in op^m pot negari ahs. s. qd succes-
siue corripantur dispo nes siue passiones repu-
gnantes roni recte r virtuti qd sicut in cauatio-
ne lapidis a guttis aque cadentib⁹ sola ultia gu-
ta cauat lapidem. r alie disponunt sic in cor-
ne passiois appetitus sola vltima operatio virtuo-
sa corripit passiones. r alie disponunt. Et ad ra-

tionẽ cum inferi ergo vna sola operatio gnabit
virtutem sicut vna sola operatio corripit passio-
nes negat⁹ p^o: qd vna sola no est sufficiens per se
corripere sed mediantibus aliis.

Et aliter dicitur r meti negado consequentis
admisso ahs: qd lz passiones successiue corripun-
tantur no oz qd virtus successiue acquirat. quo-
nia nec virtus nec aliqd virtutis pot stare cum
passione repugnante roni. r ad pbatione neg⁹
q^o passiones sint pprie corripit virtuti qd contra-
ria sunt que posita sub eodem genere maxie di-
stant r. qualiter no sunt ista.

Et si quereretur: qd ex vno actu no pot genera-
ri virt⁹ cu ex vno actu gnatur scia. s. ex demitode
r eo maxime cu vnus actus possit esse ita inten-
sus qd equialet virtualiter multis actibus.

R^o dicitur qd cu est qd intellectus est in vltima
dispositione ad recipiend⁹ scientiaz: id vnus ac-
tus sufficit generare sciam in eo: sed appetit⁹ no
est in vltima dispo ad recipiend⁹ virtutes quia
habet multas passiones repugnantes.

Et ad illud qd addit dicit qd vnus actus qd
tuz intensus non potest equialere multis
actibus sufficientib⁹ generare virtute qd si possit
per virtute diuina aliis equialere posset gene-
rare virtutem.

Et si dices qd ergo ex vno actu augmentat⁹
virtus si ex vno actu no pot generari virtus.

R^o respondet negando qd ex vno actu tm augu-
mentetur virtus sed ex multis augmentat⁹ qui
libet tamẽ actus auget vel disponit ad augumẽ-
tum si sit similis virtuti no solu fm qualitate lz
fm modum pteicipationis r ei⁹ intensio sup ex-
cedat intensioem habitus.

Dicitur et qd admisso assupto ca diuersitatis
est: qd in augmentatione no reperitur repugnans
in appetitu sicut in gnatione.

Et si dices qd ex vno actu corripitur virt⁹
qd pp semel delinquere corrupta est virt⁹ r th ex
vno actu no generatur virtus.

R^o respondet qd licet ex vno actu uirtuose cor-
rumpat uirtus in quatum meritoria qd per illu
actum tollitur gra tame no corripitur virt⁹ mo-
ralis ex vno actu: qd virtus est habitus difficile
mobilis.

Scda difficultas est de mo augumẽtandi uir-
tutem. s. an augmentatio virtutis fiat per addi-
tionem gradus ad gradum.

Et arguit pri^o qd sic qd in augumẽtatione qd
tutatis no fit augum^m nisi p additione quantita-
tis ad ptefitez quantitate igit r in augumẽtatione
forme no fit augumẽ^m nisi p additione gradus
formalis ad gradu ptefitez: r qd traslatu e no-
men augumẽti a quantitate corporali ad alias for-
mas que intendunt r ahs est phi primo de ge-
neratione dicentis. Est eniz augumẽtu ptefizi
quantitati ad difamentum:

In op^m ar: qd si in formis que intenduntur
d uij

fleret augmentatio for^o p additionē grad^o forma
lis ad gradū p̄teritē. sequeret q̄ in of tali au
gmentatione for^o variaret fm sp̄m: p̄his est sc̄o
ueniēs: pbatur 7° qz 9° me^o dicit p̄his q̄ forme
sunt sicut n̄eri sed p̄ p̄cunq; additionē factā
ip̄i n̄ero variatur sp̄s n̄eri. igit per additio
nē factā ip̄i forme variatur sp̄s forme.

R^o de hoc sunt opiones contrarie. Op̄io mo
dernorū est q̄ in formis q̄ intendunt r̄ remittunt
intētio for^o siue augmentatio forme q̄ idēz ē
fit per additionē ptis formalis ad partē forma
lem. Et hec op̄io bipartita est. qz maior ps dī
cit q̄ intensio fit per additionē partis formalis
ad partē formalem vtraq; remanēte: r̄ cum bis
tenet mantuanus.

Aliū vero dicit q̄ intensio fit per additionē ptis
formalis r̄c. sed nō vtraq; remanēte qz in aduē
tu posteriori semp̄ corrūpitur p̄ior gradus r̄ cū
bis tenet burleus.

Ratio mantuanū est: qz omē q̄ corrūpitur v̄
corrūpitur a suo contrario. vel ad corruptionem
sibi vel ad remotionē agentis a quo dependet in
p̄seruari sed gradus p̄teris forme in aduētu po
sterioris nō corrūpitur a contrario: qz grad^o po
sterior nō p̄triat ei nec corrūpitur p̄ corruptio
nem subiecti: qz s̄m remanet nec corrūpitur p̄
remotionē cause conservantis ut p̄tigitur nul
lo modo corrūpitur.

Ratio vero burlei est: qz dī. 9°. me^o. sp̄s dīnt
quecunq; in eodē subiecto exītia differentiā ha
bent. igitur plures gradus forme nō se compa
tūtur ad inuicem.

Ad hoc diceret alius q̄ p̄his intēdit q̄ accēntia
que sunt in eodē subiecto dīnt sp̄s: si non consti
tūtur aliqd̄ v̄nū ex illis. nō ex gradibus forme
fit vna totalis forma. quare r̄c.

Ad aliā diceret burleus q̄ gradus p̄teris cor
rūpitur in aduētu alterius pp̄ incōpossibilitatē
quā h̄z cum illo: qz duo gradus eiusdē sp̄i non
possunt stare in eodem subiecto.

Ad rōnez vero alteri^o opionis principalis dī
q̄ forma abstracta p̄t dupliciter p̄siderari: vno^o
fm gradū specificū r̄ eēntiale. s. ut p̄scindit a
suppositis. Aliomodo p̄t cōsiderari fm grad^o
indivuales r̄ accēntiales quos h̄z in suppositis
primo mō forma nō intēditur nec remittit r̄ sic
forme sunt sicut numeri. 2° mō forma intēditur
p̄ additionē talis gradus: accēntialium r̄ sic non
variatur sp̄s. Et primo mō forma non suscipit
magis r̄ minus. sc̄do mō sic.

Alia op̄io totū dicit q̄ augmentatio r̄ dīnu
tio in formis q̄ intēdunt r̄ remittūt nō est ex p̄e
for^o fm se considerate sed ex diuersa p̄icipatiōe
sibi r̄ ideo b^o i augmentū non fit p̄ additionem
for^o ad formā sed p̄ h̄ s̄m magis vel minus p̄i
cipat talis for^o qz sicut per agēs q̄ est actu fit ali
quid actu calidū quasi de nouo incipiēs p̄icipa
re forma. non q̄ fiat ipsa forma ut pbat 7° me^o.

ita per actionē iū: r̄ illoz ipsius agētis efficiē ma
gis calidum tanq̄ p̄fectus p̄icipans formalis nō
tanq̄ forme aliquid additur.

Et h̄ op̄io bipartita est: qz qdā dicit v̄t q̄ nulla
forma que dī intēdit vel remittit dicit augeri per
additionē forme ad ipsā sed tm̄ per habitudines
ad subiectū q̄ dī in format. qz nulla talis ex se su
scipit magis r̄ minus sed in ordine ad subiectū
iuxta illud p̄bi in predicamēto qualitatis. quali
tas non suscipit magis nec min^o: sed quale r̄ iux
ta illud forma est in simplici r̄ invariabili eēn
tia cōsistena.

Aliū vero ex q̄b: s est thomas. dicit q̄ licet
in formis corporalibus nō multū videat fieri au
gmentū p̄ additionē forme. s̄z solū p̄ participa
tionē subiecti tamē i formis sp̄ialibus p̄t fieri
augmentū p̄ additōz forme r̄ per participati
onē subiecti. sic enī sc̄ia auget r̄ virt^o. Et notan
ter of in p̄ia parte nō multū. qz ēt aliqd̄ in for
mis corporalib^o fit augmentū forme per addi
tionē forme sed raro. sic enī auget motus p̄for
ma dīmiuta qz et addit aliquid fm t̄ps in quo
est r̄ fm viā per quā est. r̄ tamē manet eadem
sp̄s. p̄pter vnitatē termini ad quē auget ēt fm
participationē subiecti. hec thomas fa se.

Ad rōem vero alteri^o opionis principalis
cū dicit q̄ sicut augmentatio fit i q̄ntitate p̄ ad
ditionē q̄ntitatis. ita in qualitate p̄ additionēz
qualitatis: n̄icitur q̄ similitudo valet q̄ntū ad de
nominationē subiecti. sed nō q̄ntum ad additio
nē forme. qz cū qualitas sit indivisibilis nō po
test fieri sibi additio s̄z q̄ntitati sic cū sit diuisibil^o
Et si quererēs q̄ si virt^o intēdit v̄ stare i me
diocritate cū alī sit sup̄ medietatē latitudinis.

R̄ndetur q̄ dicit stare i medio affectionū r̄
operationū q̄ sunt inter sup̄ abundantia r̄ defe
ctuz r̄ non accipit me^o h̄ per respectū ad lau^o

Et si dicerēs q̄ difficult^o est attingere me^o q̄
extremū cū v̄nū extremū sit magis distans.

R̄ndetur q̄ mediū rōnis est illud q̄ difficult^o
attingitur q̄ extremū r̄ nō medium rei.

Et si dicerēs. q̄ virtus est permanentior sc̄ia
cū sc̄ia habeat s̄m in corruptibile. s. intellectum
possibile. r̄ virt^o h̄eat subiectū corruptibile. s. ap
petitū sensituum.

R^o q̄ virt^o dī permanentior q̄ntum ad vsuz. qz
magis assidue v̄timur virtute q̄ scientia. r̄ hec
de ista questione sufficient.

Veritur. 9°. v̄rū vel p^o. h̄ in quo for.
erit sanus. Et at q̄ nō argumētus mā
tuanū. Et p^o. ubi q̄ m̄tet ab egritudine

in sanitate. qz si sit dare p̄m̄ h̄ sanitatis. sit. a.
illud p̄m̄ū h̄. b. sanitatis. Et at cōtra sic. b. sa
nitas p̄ficiē opōnes n̄ales igit s̄z aliqd̄ p̄portio
nē agit p̄ficiendo. r̄ p̄ p̄his remissior est potēs p̄
ficere sed imediate aī a. h̄ fuit in infinituz p̄p̄
remissior q̄ in. a. h̄ igit imediate ante. a. h̄ fuit
potēs p̄ficere p̄z^o cū maior minor p^o. qz at̄ sed/

remur q̄ aliqua totalis latitudo effz subito p̄du-
cta. quod est inconueniens.

Itē b. sanitas in a. h̄ est sub certo gradu inē-
fionis: igit̄ imediate ante hoc fuit sub remissionē
p̄z. q̄ nulla latitudo subito acquiritur. & si sic q̄
a. nō est primū h̄.

Itē b. sanitas est in infim̄ remissibilis ergo. a.
nō est p̄m̄ h̄. et p̄z. q̄ si a. est p̄m̄ h̄ eius aut. b.
est remississima sanitas aut nō si sic nō est in infim̄
remissibilis si nō aut imediate aī hoc h̄ fuit aut
nō. si sic hoc nō est primū h̄ eius si nō talis latitudo
est subito acquisita: q̄d est inconueniens.

Scdo p̄ncipalit̄ aī q̄ nō datur p̄m̄ h̄ sanita-
tis ubi q̄s mutet a pura priuatione sanitatis in
sanitate: pura per leceptionē aīalis. Et arguit sic
nō dat primū h̄ for' aīalis. q̄ nō datur p̄m̄ h̄ sa-
nitatis aīalis: p̄z. q̄ nō p̄m̄ est aīal. q̄ sit sanum
& eōtra. aīis p̄bat: q̄ nō prius for' est q̄ infor'
sed nō dat primū h̄ in quo forma informat: quia
Incessiue informat sicut successiue corrupit for'
p̄cedēs rōe dispōnūz successiue corruptaz. q̄ z.

Inop' aī z p̄. q̄ si fuerit transi' ab egrī in
sanitate: q̄ det primū h̄ sanitatis. Et aī sic. nō
datur vltimū h̄ egritudinis igit̄ datur primū h̄
sanitatis. t̄z. q̄ q̄ncunqz nō dat vltimū forme p̄-
cedētis. dat p̄m̄ forme sequētis. aīis p̄batur q̄
si nō nō op' .i. q̄ det vltimū h̄ egritudinis z sit
a. vltimū h̄ b. egritudis. Et aī. b. egritudo i. a.
h̄ ledit operationes igit̄ fm̄ aliquā p̄portionē le-
dit. z per p̄is imediate post a. h̄ ledet p̄z. quia
aliter totalis latitudo egritudis subito dep̄dēt.

Scdo aī. q̄ ubi fiat transitus a pura priuatio-
ne sanitatis ad ipsaz sanitatē pura p̄r inceptio-
ne aīalis. q̄ det p̄m̄ h̄ eius. Et aī. datur p̄m̄
h̄ forme aīalis. igit̄ datur primū h̄ sanitatis aīa-
lis p̄z. aīis probat. q̄ for' subālis subito induci-
tur. igit̄ in h̄ z p̄ p̄is datur primū h̄ eius.

R' in hac mā sunt due op̄iones. Una est mā-
tuani. p̄ro qua p̄supponit p̄ q̄ ille termin' sa-
nit̄ aī significat idē q̄ dispō corp̄s uiuētis a qua
op̄atio nālis puenit vel est apta nata puenire si
lesa. egritudo vero est dispō viuētis a qua op̄atio
lesa puenit z sic n̄bil cadit mediū inter sanita-
tem z egritudinem.

Scdo p̄supponit q̄ dupliciter pōt fieri tran-
situs ad sanitatē vno mō a cōtrario puta ab egrī-
tudine ad sanitatē. Alio modo a pura priuatōe
sanitatis. i. per inceptionem aīalis.

Itis p̄suppositis. ponunt̄ due p̄nes r̄siue
ad questū prima p̄: si fiat transitus ad sanitatē
a suo contrario. dat p̄m̄ h̄ sanitatis. p̄bat̄ conclu-
sio q̄ nō dat vltimū h̄ egritudis. cū nō det mī-
nima lesio igit̄ dat primū h̄ sanitatis. Sitr si si-
at transit' a sanitatē in egritudinē dat vltimū h̄
sanitatis. q̄ nō dat primū h̄ egritudinis cū nō
det minima lesio dat ergo primū nō esse egritu-
dinis. z vltimū nō esse eius q̄ datur primū esse
sanitatis: z vltimū eē eius in tali trāsmutatione

Scdo p̄ si fiat transitus ad sanitates a pura
eius priuatōe nō dat p̄m̄ h̄ sanitatis p̄ p̄. quia
isto mō tā primo incipit sanitas q̄ p̄ incipit esse
aīal sed nō dat p̄m̄ h̄ esse aīalis: vt s̄ p̄batur ē
fm̄ hanc r̄iam. igit̄ nō datur p̄m̄ h̄ sanitatis.

Adde r̄i q̄ fm̄ medicos aīr̄ v̄siniunt̄ s̄t̄ ū.
q̄ iter sanitatē z egritudinē ponit mediū. i. neu-
tralitatē. Et id̄ v̄cūt q̄ egritudo est dispō a qua
op̄atio p̄uenit vel est apta puenire sensibilibiter
lesa. Sanitas vero est dispō a qua puenit opera-
tio nālis nō lesa. neutralitas vero est dispositio
a qua puenit op̄atio nālis insensibilibiter lesa.

Et tunc of ut prius q̄ cū sit dare primū z vlti-
mū h̄ sanitatis q̄ datur p̄m̄ nō eē neutralita-
tis: quā imediate sequit̄ sanitas z datur vltimū
nō eē neutralitatis. quā imediate p̄cessit sanitas
Et cū egritudis nō sit dare primū nec vltimum
h̄ t̄c neutralitatis dat primū h̄ esse: quā ime-
diate p̄cessit egritudo. z neutralitatis dat vlti-
mū h̄ esse quā imediate sequitur egritudo.

Et si arguit̄ contra dicta. q̄ ex dictis sequit̄.
q̄ idē corpus sit sanū z egrū: p̄is falsum. p̄ p̄.
q̄ dicitur est q̄ egritudo est dispō ex qua puenit
op̄atio lesa. sed cū possit ēē lesio in triplici nā fz
medicos. i. in p̄plexione p̄positōe. z v̄nitate stat
q̄ sit lesio in vna nā. z in alijs nō q̄. stat q̄ sit sa-
nū in cōplexione z egrūz in cōpositiōe quare
idem simul eēt sanum z egrum.

Itē se' ex dictis q̄ aliqua erit remississima sa-
nitas. z q̄ latitudo sanitatis in eēmo remissio-
terminat̄ iclusiue p̄is p̄. p̄ p̄. q̄ dicitur est q̄ da-
tur p̄m̄ h̄ sanitatis: sed q̄ncunqz sanitas signetur
in p̄ h̄ illa est remississima: q̄ aī illud non fuit.
aī. n. aliqua totalis latitudo sanitatis subito eēt
acq̄sita q̄ zc. z cū ille gradus sanitatis nō sit in
latitudine neutralitatis nec egritudis sequit̄ q̄
est in lat' sanitatis: q̄ latitudo sanitatis icludit
illum z nullum remissioz.

R' ad p̄m̄ cōcedēdo q̄ sanū i cōplexiōe ē egrū
in p̄positōe l' saltē stat sic eē: fz ne' p̄ cū ifertur q̄
idē erit sil' sanū z egrū: q̄ si denotat̄ simplr corp'
sanū nisi sit sanū in oibus naturis. opio cois
Ad sedm̄ concedit̄ consequētia z p̄is.

Alia ē opio cois. p̄ q̄ supponit̄ eadē p̄sup'
q̄ p̄ alia opione p̄supposita sunt. z primo q̄ sani-
tas est dispositio viuētis nō ledens operationes
egritudo vero est dispositio viuētis ledēs ope-
rationes. Scdo q̄ ad sanitatem dupliciter pōt
fieri trāsmutatio scz aut a contrario scz ab egrī-
tudine aut a pura priuatione ipsius.

Itis p̄suppositis ponit̄ hec p̄ r̄siua ad q̄
s̄t̄. Quod quocunqz fiat trāsmutatio ad sanita-
tē semp dat primū h̄ sanitatis. p̄batur p̄ q̄ vel
sit trāsmutatio ad sanitatē ex cōtrario. vel ex pri-
uatione p̄ scdm̄ p̄sup' sed v̄troqz mō dat primū
h̄ sanitatis. ergo zc. p̄bat̄ minor q̄ si fiat tran-
smutatio ex cōtrario p̄z q̄ dat primū h̄ sanitatis
qm̄ egritudinis nō dat vltimū: cū nō det mīna

lesio operationis si et fiat transmutatio et p[er]uatio
ne. pbatur q[ue] def p[ri]m[us] b[on]u[m] q[ui] t[ame]n cito b[on]u[m] e[st] sanitas
q[ui] cito b[on]u[m] e[st] aial[is] sanu[m]: s[ed] b[on]u[m] p[ri]m[us] b[on]u[m] aial[is]: q[ui] e[st]
forma subito p[er]ducit r[ati]o in b[on]u[m] ut s[ed] probatu[m] e[st]. Igit[ur]
dat p[ri]m[us] b[on]u[m] sanitatis in tali transmutatione q[ui] r[ati]o.

Con[tra] p[ri]m[us] a[ut] p[ri]o q[ui] r[ati]o dicit auerrois 2[us] col
liget. sanitas est disp[os]itio per qua[m] me[m]bru[m] agit r[ati]o p[er]
titur s[ecundu]m nam igit[ur] ab aliqua p[ro]portione agit. r[ati]o
q[ui] ois actio p[er]uenit a p[ro]portio[n]e maioris ineq[ua]litate
7[us] p[ri]m[us]. sed q[ui]d agit s[ecundu]m aliqua[m] p[ro]portio[n]e[m] p[ri]us
agebat r[ati]o posteri[us] ager[et]: igit[ur] sanitas no[n] datur
p[ri]m[us] b[on]u[m] nec vltimum.

Sec[un]do a[ut] contra p[re]supposita. max[ime] co[n]tra v[er]bi
nitione[m] sanitatis r[ati]o egritudinis. Et p[ri]o a[ut] co[n]tra
dissimulatio[n]e[m] egritudinis in qua dicit q[ue] est disp[os]itio v[er]
uenus ledens opationes: q[ui] hoc dato sequitur q[ue] si
est egritudo nisi in co[m]plexione: p[ri]us falsu[m] q[ui] me
dici ponit egritudin[em] in triplici na[m]u[m]. i[n] p[ro]p[ri]e
ne p[ro]p[ri]e r[ati]o v[er]itate. p[ri]m[us] p[ri]m[us] r[ati]o p[ri]m[us] q[ui] no[n] sit egritu
do in co[m]positio[n]e pbatur. q[ui] egritudo in p[ro]p[ri]e e[st]
egritudo in plasmate. quantitate nu[m]ero r[ati]o situ q[ui]
sunt quantitates igit[ur] talis egritudo no[n] e[st] disp[os]itio. tal
e[st] egritudo no[n] ledit opationes: q[ui] q[ui]ntitas nulla
b[on]u[m] de virtutib[us] actiuis s[ecundu]m auerrois 4[us] p[ri]m[us]. r[ati]o e[st]
q[ui] quantitas no[n] est p[er]ficere opones. igit[ur] eius non
est ledere opones. 2[us] negat q[ue] sequitur. q[ue] no[n] sit
egritudo in unitate: q[ui] egritudo in v[er]itate e[st] so
lutio continui: solutio vero co[n]tinui no[n] est disp[os]itio
neq[ue] qualitas. neq[ue] eti[am] solutio co[n]tinui necessa
rio ledit opationes q[ui] ap[er]to emoroidaruz q[ui]z
conferit opationibus q[ui] r[ati]o.

2[us] a[ut] contra dissimulatio[n]e[m] sanitatis in qua d[icit] q[ue]
est disp[os]itio viu[er]tis no[n] ledens opationes. q[ui] hoc da
to sequitur q[ue] ois qualitas est sanitas p[re]ter egritu
din[em]. p[ri]us falsu[m] ut p[ri]m[us] r[ati]o pbatur 2[us]. q[ui] ois quali
tas p[re]ter egritudin[em] est disp[os]itio no[n] ledens opera
tiones. sic est virtus r[ati]o scia: sic est po[n]turalis r[ati]o
in po[n]t sic est passio uel passibilis qualitas: sic est
forma vel circa aliquid constans figura.

Ite[m] ad e[ss]e sanitatis no[n] sufficit no[n] ledere pro
batur q[ue] plus est p[er]ficere q[ui] no[n] ledere: s[ed] sanitas
est disp[os]itio per qua[m] me[m]bru[m] p[er]ficat opationes ut i
quit gal. p[ri]m[us]o virtutu[m] n[atu]rum quare r[ati]o.

R[ati]o videtur ad p[ri]m[us]u[m] ta[m] co[n]ter q[ui] p[er] modernos
q[ue] agere positu[m] in dissimulatio[n]e sanitatis no[n] acci
pitur p[ri]m[us]. e. s[ed] ut dicit sol[us] actione[m] positiu[am]: se
l accipit co[n]ter ut se extendit tam ad actione[m] p[ri]u
tiuaz q[ui] positiu[am]. v[er]bi actio p[ri]uatiua sanitatis d[icit]
citur in quantu[m] no[n] ledens e[st]: actio vero positiu[am]
dicit in quantu[m] aliquid agit. mo[n] cu[m] sanitas int[er]
tum redit ut faciat actione[m] p[ri]uatiue. s[ed] non
ledendo: tunc no[n] agit s[ecundu]m aliqua[m] p[ro]portio[n]em
quare no[n] p[ro]cedit ar[ati]o.

R[ati]o replica contra: q[ui] v[er]bi q[ue] p[er]ficere opones sit
p[ro]p[ri]e agere r[ati]o positiu[am]: sicut r[ati]o ledere opationes
q[ui] p[er]ficere opationes est agere. opationes s[ecundu]m nam
r[ati]o ledere opationes e[st] agere opationes contra nam.
sed ita p[ro]p[ri]e agere r[ati]o positiu[am] est agere opationes

s[ecundu]m nam sicut agere opationes p[ro]p[ri]a nam q[ui] r[ati]o.
si no[n] va[ri]a causam diuersitatis q[ui] magis datur mi
nima p[er]fectio opationum q[ui] minima lesio.

R[ati]o videtur q[ue] ca[usa] diuersitatis est: q[ui] ledens neces
sario agit in actu[m] s[ecundu]m p[ro]portio[n]e[m] maioris lequa
litate: q[ui] q[ui]cunq[ue] ledit p[ri]us lesit r[ati]o possit ledet.
r[ati]o sic no[n] datur minima lesio sed no[n] sic est de p[er]fecti
one: q[ui] p[er]ficere no[n] necessario agit s[ecundu]m p[ro]portio[n]e[m]
maioris ineq[ua]litate. q[ui] ad p[er]ficere sufficit no[n]
ledere opationes: cu[m] p[er]ficere imediate se b[on]u[m] ad
ledere. sicut sanitas imediate se b[on]u[m] ad egr[ati]o[m] s[ed]
p[ro]p[ri]e quare p[ri]m[us] ad replica[m].

Ad 2[us] contra dissimulatio[n]e[m] egritudinis. nega
tur p[ri]m[us]. s[ed] no[n] datur nisi egritudo in co[m]plexione.
Ad probatio[n]e[m] cu[m] arguis. q[ue] co[m]positio v[er]bi q[ui]nta
te igit[ur] no[n] est egritudo in p[ro]p[ri]e. neg[ati]o 2[us]. q[ui] dicit
auerrois. tertio colliget q[ue] morbu[m] in co[m]positio[n]e
est qualitas in quantitate. sicut no[n] sequitur quantitas
nulla b[on]u[m] de virtutib[us] actiuis. q[ui] morbus in quanti
tate no[n] ledit: q[ui] sufficit q[ue] morbus sit qualitas le
dens. sicut no[n] se[des] si quantitas no[n] p[er]ficat opationes.
q[ue] morbu[m] in quantitate no[n] ledat. q[ui]s co[n]ter dicit
tur q[ue] co[m]plexio p[ri]m[us] p[er]ficat opationes. p[ro]positio v[er]bi se
cundario. sicut ne[ces]sario q[ue] no[n] sit egritudo in v[er]itate
q[ue] solutio co[n]tinui no[n] est egritudo in v[er]itate
sed disp[os]itio solutionis co[n]tinui sicut lapis p[er]fectus
no[n] est egritudo sed disp[os]itio p[er]ueniens a lapide d[icit]
et q[ue] no[n] ois dispositio solutionis co[n]tinui e[st] egrit
tudo sed solum illa que ledit. quare r[ati]o.

Ad argum[en]ta vero contra dissimulatio[n]e[m] sanita
tis. negat consequentia cu[m] i[n]fertur q[ue] sequitur q[ue] ois
qualitas p[re]ter egritudin[em] est sanitas. ad p[ro]p[ri]e
onem dicitur q[ue] intelligit sic dissimulatio[n]e[m] sanitatis.
sanitas est dispositio viu[er]tis imediate non
ledens. id est a qua p[ro]uenit opatio viu[er]tis no[n] le
sa vel apta est p[ro]uenire. Et est sile ac si dicatur
est dispositio viu[er]tis imediate p[er]ficens opatio
nes ipsius viu[er]tis. Et negat v[er]bi q[ue] ad e[ss]e sa
nitatis no[n] sufficit no[n] ledere mo[n] dicto. id est p[er]du
cere opationem viu[er]tis no[n] lesam.

Ex his patet ad argum[en]ta p[ri]ncipalia: Ad
p[ri]m[us]u[m] eode[m] modo r[ati]o videtur p[ri]m[us] via co[n]t[ra] r[ati]o p[ri]m[us] via ma
tuani. s[ed] negado p[er]sequenti. cu[m] dicitur. b[on]u[m] sanitas
p[er]ficat opatio nes: igit[ur] s[ecundu]m aliqua[m] p[ro]portio[n]e[m]
p[er]ficat: q[ue] datur remississima sanitas r[ati]o illa taliter
p[er]ficat opationes. q[ue] no[n] remissio: potest p[er]ficere r[ati]o
p[ri]m[us] no[n] s[ecundu]m aliqua[m] p[ro]portio[n]e[m]. Et si dices p[ro]p[ri]a p[ri]m[us]
ficere e[st] agere. igit[ur] si p[er]ficat agit: r[ati]o si agit s[ecundu]m aliq[ui]z
p[ro]portio[n]e[m] agit. d[icit] q[ue] p[er]ficat no[n] positiu[am] agendo.
sed p[ri]uatiue non lededo.

Ad aliud negat 2[us]. q[ui] l[et]z minima sanitas sit qua
litas certe iten[er]tio: si remissio: ea si est sanitas.

Ad aliud sicut ne[ces]sario 2[us]. q[ui] l[et]z sanitas sit i[n]si[m]u[m] re
missibilis: si t[ame]n remanet denotatio sanitatis.

Ad 2[us] p[ri]ncipale ar[ati]o p[er]cludit p[ri]m[us] via matuani
s[ed] p[ri]m[us] via co[n]t[ra] neg[ati]o a[ut] s[ed] p[ri]m[us] b[on]u[m] for[ma] aial[is].
r[ati]o ad p[ro]p[ri]e ne[ces]sario q[ue] for[ma] sicut i[n]for[ma] imo s[ed] s[ed] s[ed] s[ed]
matuani n[atu]rum q[ue] e[st] p[ri]m[us] disp[os]itio. sicut dicit e[st] s[ed]

Ad argumēta vero inop^m qōnis facta. Vbi
dicitur ad p^m. et of q^m ar^m p^mcludit v^m q^m v^mtrac^mia
Ad scōm vō ar^m cōcludit p^m via cō. p^m via vō
mātuari neg^m ahs. f. q^m v^mel p^mimū. p^m for^m aialta.

Et ad probatiōis ne q^m subitō inducat. imo sic
cessive inducit vt declaratiū est fm v^mā suā. et p
hoc recurre ad qōnes sup^meriores. difficultas.

Circa dicta occurrūt due difficultates. prima
difficultas est an sanitas in cōplexiōe sit aliqua
qualitas de qualitatib^m primis. puta caliditas fri
giditas et huiusmodi.

Et vt q^m sic. qz calor tēpera. eparū est v^mspō p
quā epar perficit opationes suas. igit talis calor
est sanitas. t^m a v^misionē ad v^misū. qz gal. sic
v^misū sanitate primo de virtutib^m nālibus. san
tas est v^mspō per quā mēbz suas pficit opatiōes

In op^m qz sanitas est calidit^m et frigidit^m cō
mensuratio qdaz per p^mim. vū^m p^mbi. igit sanitas
nō est aliqua de qualitatibus primis.

R^o de hoc sunt due optiones. cōis opio p^mhoz
et medicorum est qz sanitas in cōplexiōe ē qua
litas resultans ex actione et passiōe qualitātū p
marū. nō est qz sanitas in cōplexiōe est eucrasia
tū est bona cōplexiō: ut colligitur p^m regnū. s^m cō
plexiō est qualitas resultās ex actiōe et passiōe
qualitatū primay. ut inqt auicena p^mima p^mimū.
igitur sanitas est qualitas resultās ex primis qz
nō est aliqua de qualitatibus primis.

Ad rōnem cōtra istā opioez v^m qz sanitas est
v^mspō per quā mēbrum imediate pficit operatio
nes suas. sic aut est cōplexiō. nō autēz caliditas
v^mqz frigiditas quare et.

Alia est opio cuiusdā modernū. s. iacobi furlū
v^msentis v^micētis qz sanitas in p^mplexiōe est ipa cō
plexiō: sed ipa cōplexiō non est nisi ipse qualita
tes refracte pp rōnez v^mictā s. v^mide in tertiā qōe
regni ab eo. Ad p^mim v^m qz p^mhs intēdit qz sanitas
est cōmensuratio qualitātū primay. i. sanitas est
ipse qualitates cōmensurate et refracte.

Ad rōnez alter^m opionis p^mcedit qz sanitas ē
qualitas resultās ex primis: sed ne^m p^m cur^m infer
tur. ergo nō ē aliqua de qualitatibus primis imo
est ipse qualitates primie refracte.

Hec opio est mihi suspecta. p^m qz nō videt ad
mentē p^mhs: qm fm p^mim ad qualitātē primay re
fractam pōt esse motus per se cū talis possit esse
termin^m intrinsec^m motus. sed ad sanitatē nō est
motus per se septimo p^mbi. / s^m sanitas nō est ali
qua qualitas prima refracta.

Itē p^mhs in p^m ipē qualitātis exēplificādo de
v^mspōe v^micit vt calor et frigiditas. et egritudo et sa
nitas: igit sanitas et egritudo distingunt^m contra
qualitates p^mmas alt. n. p^mhs esset superfluous.

Secūdo qz nō v^m ad mentē medicoz qm medici
distingūt p^mplexiōē. qz alia est calida alia est fri
gida. alia hūida et alia sicca. s^m qualitas p^m refr
cta nō est cala. nec frigida nec hūida nec sicca:
qz idē nō p^mdicat v^menouatū de seipso qz et.

Itē videt medici. qz sicut ex elementis refrac
tis p^m mixtiōē sit ipse mix^m und ab ele
mentis refractis: et ex qu^m v^misū re
fractis per alteratiōē sit qz
alio que est
alio a qualitatibus refractis. t^m possit cō
cedi qz complexiō m^mlter sumpta sit ipse quali
tas a refracte tūmē simpliciter vel formaliter cō
plexiō nō est ipse qualitates refractis: sed quēli
tes resultans ex illis per quā membrum imedi
ate perficit opationes suas more galleni vt agit
et patitur scōm naturā more auerrois. qz et.

Secūda difficultas est. v^mtrā ad sanitatēz sit mo
tus. Et videt qz sic qz sanitas est acquisibilis p
alteratiōē factam ab arte vel mā: igitur ad sa
nitatē est motus t^m qz motus est acquisitiō p
tus post partē eius ad vō tendit. s^m p^mbi. et ahs p^m
In op^m et per p^mim. s^m p^mbi. dicentē qz ad
sanitatē nō est motus qz sanitas est ad aliquid.

R^o soluit ad hāc difficultatē p^m v^misionē
nē de per se et per accēs. nā videt qz ad sanitatē
est motus per accēs et nō per se et h^m voluit p^mhs.

Sed in mō declarādi est diuersitas. Cōis. n.
opio p^mhoz et medicoz v^micit qz ad sanitatē nō est
motus per se sed p^m accēs qz mot^m per se solus
est ad illud vō est is intrinsec^m mot^m. p^m ahs vō
ad illud qz ex p^mim. acqritur tanqz is intrinsec^m s^m
extrinsec^m. sed sanitas acqritur ex p^mim ad alte
ratiōem factā in qualitatibus primis qz et.

Ad ar^m p^m R^o qz qd est acqibile p^m alterati
ōē tanqz is intrinsec^m ad ipse est mot^m p^m se qual
nō acqritur sanitas: qz solū acqritur per accēs.

Alia opio est modernū p^mnoiat. v^micit. n. qz licz
ad sanitatē sit verus mot^m: tū ad ipsaz nō est per
se mot^m: sed per accēs. nō p^mimū est qz sanitas ac
qrit per realē motū tanqz is intrinsec^m qm epar
te fortis in frigidato p^mter nāliter. pōt per altera
tiōē aegri calor tēperat^m eparū tāqz is intrinse
cus eius: sed talis calor tēperat^m est sanitas eius
qz ad sanitatē est verus mot^m. Rō scōe partis ēz
qz motus per se v^m esse ad illud quo variato nei
cessario variatur v^menotiō s^m fm illud: et econ
tra si aut nō est ita: ad illud est motus per accēs

Ad pōt fieri aliqz san^m. nulla variatōe scā i
re que est sanitas puia si for. sit cōplexiō alt nō
sanus p^m indebitā dependētiā spiritūū et hūo
rum: tūc manēte eadē cōpl^mxiōe s^m mutata p^mo
sitiōe p^m debitā dependētiā acqritur in spiritū
bus et hūoibus est fact^m sanus p^mplexiōis: et tū
nulla mutatio est facta in re que est sanitas pu
ta in cōplexiōe.

Sic pōt mutari res que est sanitas. et tū ea ēz
v^menotiō subiecti p^mmanebit. puta si for. colerie
mutetur in gradu colericitatis v^mersus tēperamē
tum fiat tamē p^mportionabiliter v^meriori depen
dētiā spiritūū et hūoibus: sicut p^mportionabiliter
remittit colericitas: tūc continue eque p^mfecte sa
nus est. et tamen mutata est res que est sanitas.
Hec sunt verba sua.

Hec declaratio est mihi suspecta: primo qz nō videt ad mentē pbi qm fm pbin. ad illud qd ac quisibile per alterationē tanq terminus intrinsecus est per se motus. ut declarat oēs expositores septimo pbi. qd ad sanitatem esset per se motus contra philosophum.

Secdo qz nō videt et ad mentē medicorum qz possit mēre illa res que est sanitas et tñ fiat mutatio denotacionis subiecti fm sanitatē et eōtra qz possit manere eadē denotatio subiecti fm sanitates: et tñ fiat variatio illius rei que est sanitas.

Ad cū dī qz sanitas est calidior et frigidiorū cōmensuratio qdam intelligit qz sit debita cōmensuratio pp debitam. pportionē humorū ad invicem et ad corpus: cū acquiratur bona ppletio qz est sanitas sequēs debita cōmensuratiōne calidior et frigidiorū necessario acquiratur debita depēdētia humorū ad invicē et ad corp⁹: imo etiā ipsius debita depēdētia acquiratur: qz nulli cōpletio in natura mēbi sit actuata p cōpletionē influentē a toto de nō est talis completio sanitas.

Ex quo sequitur qz si sit aliqua cōpletio q non hēat debitā depēdētia spiritūū et humorū ad invicem et ad corpus. qz illa nō est sanitas: qz nō ē cōmensuratio calidior et frigidiorū. qz illi si supveniat debita depēdētia spiritūū et humorū variatur talis cōpletio et nō est illa que prius erat.

Sequitur ulterius qz sicut variat cōmensuratio calidior et frigidiorū in meli⁹ vel peius ita variatur cōpletio et sanitas: qz p3 qz nō pōt variari completio in melius et depēdētia spirituum et humorum in peius. ut ipse fingit. et hec de ista questione sufficiant.

Uterius decimo utruqz res successive incipiant vel desinat eē. Et primo at qz si argumētis mātuant. qz si res successive inciperēt esse. aut inciperēt eē per positionē d pñti et remotionē de preterito. Aut per remotionē de presenti et positionē de futuro: sed nec sic. nec sic ergo nullo mō incipiūt esse: p3 qz maior et minor pbatur. et primo qz nō incipiāt per pōnez de presenti et remotionē de preterito: p3 qz falsū est dicere qz successive nunc est: et non immediate ante hoc fuit. qm si successive est: aliquid copulās partes eius ē: et per pñs ps eius prius fuit. et sic illud prius fuit. qz nō incipit esse per pōnez de pñti. secundo qz nō incipiat eē per remotionē de pñti: et positionē de futuro at: qz sit gratia ex emplī bona futura que incipiat eē hoc mō dicendo nūc nō est et immediate post hoc erit: contra qz si immediate post hoc erit igit nullū erit. h post h quāqz inter illud et hoc erit. et si sic igitur bona futura erit i medietate hore. et in tertia pte et in 4. pte et sic in inf. pñs falsū qz bona futura pñse erit in mēsurā sibi adequata: igit nō erit i medietate hore. nec in tertia nec in quarta pte qz et.

Secdo ad idē at. Nullus motus pōt eē in h igitur nullus mot⁹ pōt incipere eē. et qz aut in

et pōt esse p pōnem de pñti et tunc oportet qz eē in h pñti. aut incipet eē per remotionē de pñti et pōnem de futuro: et tñc post hoc eē in alio quo h. Et sic p3 qz de quod scipit esse aut est i aliquo h. aut erit in aliquo h. abs pñcipale pbat. i. qz nullus motus ē in a. h. et hoc dup. Primo qz si motus est i aliquo h et motus est aliquid dūisibile hēns prius et poster⁹. igit aliquid dūisibile hēns prius et poster⁹ ē in a. h. pñs est impossibile. qz i mēsurā indūisibili nō est aliquid dūisibile. Secdo qz si motus est in h. et ergo aliquid movet i h. et qz motus nō ē sine mobilē tñc vltra aliquid movet i h. igit se hēt formā et incipit eē ab h prius p tps in h. pñs i. qz iplicat qz in h aliquid se hēat at h pñs per tps. et p3 a dūisibili ad ipsam dūisibilitē. qz moveri sic dūisuntur.

Tertio at. tps nō pōt esse in h. igit tēpus si pōt scipit esse. et prius de motu. qz oīs res qz incipit esse aut est i h aut erit i h. abs p. qz si tps est quibet ps tps est et oēs ptes tps sunt. p3 p. qz si tempus est aliqua ps tps est. et ali que ptes tps sunt. et nulla ps tēporis est que si sit. nec aliqua ptes tps sunt qz nō sunt. igit quib pars tps est et oēs partes tps sunt. Ex quo ulterius sequi qz nulla ps tps desinit esse. p3. qz quocūqz h dato in quo aliqua ps tps est. tunc est aliquid eius copulās eius ptes ad invicē. i. pteritū et futurū. igit ante hoc fuit et post hoc erit. quare nō desinit esse. Item probatur aliter. qz si tempus est. quēz pars tps est qz dato opposita sequitur qz aliquid erit compositū ex aliquib⁹ quorum neutrum est. p3 qz tempus pñs cōponitur ex pterito et futuro: quorum neutrum est.

Quarto ex hac positione sequitur qz tandū erit aliquod tēpus quādū erit aliqua eius ps: Quo dato sequitur quatuor inconueniētia pñmum est. qz sequitur qz nihil erit pñ altero nec aliquid fuit prius altero probatur consequētia: qz immediate ante hoc fuit res preterita per mille annos similiter immediate ante hoc fuit res preterita p. x. annos qz nō pñ fuit vna qz alia: pbatur abs quia immediate ante hoc fuit pars tps mille annorum et similiter immediate ante hoc fuit pars temporis decem annorum: sed quādo dicit qz fuit pars temporis fuit ipsum tempus ergo i medietate ante hoc fuit tempus mille annorum et similiter decem annorum et in talibus tēporibus res ille fuere ergo et.

Secdo inconueniens est: qz sequi qz quicquid vñqz fuit immediate ante hoc fuit et quicquid erit vñqz immediate post hoc erit: deducat sicut prius. s3 qz sit i conueniēs p3 qz tunc sequitur qz nihil incipiet esse nec aliquid desinet eē. p3 qz si quicquid erit immediate p h erit nihil incipiet eē: qz quocūqz h signū to post hoc in illo nec incipiet per positionē de pñti. nec p remotionē de pñti. sibi si quicquid fuit i medietate ab h fuit in nullo h desinet esse. qz et.

Tertio incoherens est: qd sequitur quod quod fuit p l
finito ipse fuit r quod erit per infinitum ipse erit
que oia impossibilia r falsa sunt q sequat. pbatur
qd sequit fuit in aliqua pte ipse fuit. sed
quod fuit in aliqua pte ipse fuit in tpe illo cu
tus est pars igit fuit in tpe infinito qd per illud
pus fuit r similiter of de futuro.

Quarto incoherens est: si aliquod tpe est nō
nulla ei pars desinit esse r si nulla ei pars de
finit ee. seq. q. b. est r. c. est. postea q. b. r. c. est p
tes istius hōe. h. para pterea r r. summa. hōe cō
ceditur ab eo sed q. si t impossibde probat q. ex h
sequit talia argumēta ualē. a. fuit ergo. r. est. po
nit. n. q. si aliquid fuit ipse est r. h. si aliquid erit
ipm est. ex qbus seq. q. si aliqua ppositio erit ve
ra q. illa ē uera: Et si aliqua fuit ul. q. ipse fuit
Ex quib. sequit q. si aliquid erit. q. ipse ē r. q. si add
fuit q. add. est nō. n. pot. poni. a. hōe. r. p. h. f. l.
taliz. p. rum. Item sequit q. necessarii pcedit
cit. necessarii aut cōtingēs impossibde q. ex pōne
seq. q. necessarii sūt cōtingēs. Itē q. est. cō
tingenter erit r. necessarii erit q. utiq. pō. ill.
copulatiue est uera. igit sine obligatiōe pcedēs
est p. paret r. a. hōe sequitur. ex. assūptis. q. r. c.

In op. a. p. v. a. cō. q. res successua incipiat
vel desinat esse: primo qd regula cōis est de incep
tione. q. si aliqua res erit. q. nō est q. illa incipit r
incipiat ee. sed hora futura erit que nō est igitur
hora futura incipit vel incipiet ee. p. c. h. maior
minor pbatur p. supponēdo. dicit. cōe. q. ad hoc
q. aliqd successua sit sufficit r. requiritur q. ali
quid continuans eius partes sit. quo. stante. p. s.
q. hora futura nō est q. nunc nō est aliquid cō
tinuans eius partes q. aut hora futura erit. p. s.
q. imediate post hoc erit aliqd continuans ptes
eius: q. imediate post hoc erit.

Et ulter. c. h. cuiuslib. qd incipit ee sic dare p.
h. q. si uel ut. q. nō r. ipse. successua nō. sic. na
re. p. q. sic. igit. ipse. est. dare. ut. q. nō. hoc
nō. q. nūc. nō. est. r. imediate. post. hoc. erit. q. r. c.

Sicut pbatur q. res successua desinit ee q. re
gula cōis est de desinēte. q. si aliq. res aln est q. po
stea nō erit. q. illa desinit vel desinet ee. sed hora
futura aliqd est r. postea nō erit ergo desinit vel
desinet esse.

Et ulter. c. h. cuiuslib. q. desinit esse sic dare v.
amū in quo sic vel p. amū in quo nō r. ipse. suc
cessua nō. sic. dare. v. amū in quo sic igitur ipse
est dare p. amū in quo nō q. r. c.

Secdo a. d. motus pot. ee h. ergo aliqd mo
tus pot. incipere esse: p. s. ex. nō. arguēdi. a. d. uer
sari: q. si nō pot. incipere ee: maxie est q. nō pot.
esse in aliquo. h. a. hōe pbatur q. dato. op. q. nul
lus motus pot. ee in. h. sequitur quatuor inco
ueniētia. p. incoherens est q. mot. celi nō est
etern. in via p. hōe pbat. q. q. etern. semp. ē: s. s.
motus celi nūc nō est p. te. igitur nō est eternus.

Secdm incoherens est. q. mot. celi nō est cō

tinuus. pbatur q. est interrupt. per quod fuit i
tanez. ex quo in. h. nō est mot. Et si of. q. nō
p. celi. interrupt. nisi cadat q. media t. p. l. s. para
q. sequit. q. mot. reflect. nō sunt interrupti p. s.
q. in. hōe. sola. cadit. quies. instantanea.

Tertio incoherens est: q. celi stat. q. est ipo
sibile. in. p. m. in. h. celi. r. mundi. pbat. q. q. se. ce
lum. nūc. nō. mouet. igitur. celi. stat. s. r. gelet. p. s.
p. sequit. r. a. hōe. pbatur. q. mot. celi. nūc. nō. est
igitur. celum. nūc. nō. mouetur.

4. incoherens est nihil moueri: qd est cōtra
p. n. c. p. h. n. l. l. s. que. p. l. s. p. n. t. e. n. t. a. m. o. u. e. r. i.
m. o. u. e. r. i. p. o. t. e. s. t. q. q. si. aliqd. mouet. igitur. mot. est
r. si. motus. nō. est. nihil. mouetur. q. r. c.

Tertio princip. a. d. t. p. s. pot. ee l. h. g. aliqd
tpe pot. incipere ee. r. per. aduer. s. a. r. i. a. a. hōe. p. b. a. t. u. r.
q. u. a. t. u. r. p. r. i. m. o. q. d. sequit. tpe. est. numerus.
mot. ergo. tpe. est. r. s. a. t. e. r. t. i. o. a. d. i. a. c. t. e. a. d. s. c. o. s. a. d.
l. a. c. e. n. s. r. a. hōe. est. uerum. q. r. p. h. a. Secdo. q. o. i. s. p.
p. o. s. i. t. i. o. v. e. r. a. d. e. f. u. t. u. r. o. a. l. i. n. r. e. l. i. n. q. t. v. n. s. v. e. r. a. d. e. p.
l. e. g. i. t. i. s. e. d. i. s. t. a. v. e. r. a. d. e. f. u. t. u. r. o. h. o. r. a. f. u. t. u. r. a. e. r. i. t.
ergo. aliqd. erit. uerū. d. e. p. h. i. q. h. o. r. a. f. u. t. u. r. a. ē. q. r.

Tertio q. quod est futurū p. uis est p. h. s. q. p.
t. e. r. t. i. o. s. e. d. h. o. r. a. f. u. t. u. r. a. e. s. t. f. u. t. u. r. a. igit. p. a. t. e. r. i. t. p. h. i.
q. p. r. e. t. e. r. i. t. a. r. g. o. p. a. t. e. s. t. v. e. x. d. i. c. e. r. e. q. h. e. c. h. o. r. a.
e. s. t. q. h. e. c. h. o. r. a. f. u. t. 4. q. q. h. i. c. u. n. q. m. e. s. u. r. a. t. u. s.
e. s. t. a. c. t. u. r. m. e. s. u. r. a. e. s. t. a. c. t. u. s. s. e. d. r. e. s. g. n. a. b. i. l. e. s. m. e.
s. u. r. a. n. t. t. p. e. q. u. a. r. t. o. p. b. i. igit. t. p. s. q. u. o. d. e. s. t. e. a. y. m. e.
s. u. r. a. s. i. l. q. u. a. r. e. r. c.

Quarto princip. arguit. aliqd moueri inci
p. t. e. s. t. igitur. aliq. motus. incipit. esse: p. s. a. hōe. p. b. a. t. u. r.
q. d. o. n. a. l. q. s. o. r. i. n. c. i. p. i. a. t. m. o. u. e. r. i. n. ū. c. p. e. r.
r. e. m. o. t. i. o. n. e. d. e. p. i. n. i. r. p. o. s. i. t. i. o. n. e. d. e. f. u. t. u. r. o. t. ū. c. p. s.
q. m. o. u. e. r. i. s. o. r. i. n. c. i. p. i. t. e. e. q. n. ū. c. n. o. n. e. s. t. r. i. m. e. d. i. a.
t. e. p. o. s. t. h. o. c. e. r. i. t. q. u. a. r. e. r. c.

R. h. l. e. o. i. h. a. c. m. a. s. t. d. u. e. o. p. i. o. n. e. s. v. n. a. ē. m. a. n.
t. u. a. n. d. i. c. e. r. i. s. q. n. u. l. l. ū. s. u. c. c. e. s. s. u. s. p. o. t. i. n. c. i. p. e. e. e. n. e. c.
d. e. s. i. n. e. r. e. e. s. s. e. r. a. l. i. a. e. s. t. c. o. i. s. q. u. e. d. i. c. i. t. q. s. u. c. c. e. s. s.
s. i. u. u. m. p. o. t. i. n. c. i. p. e. r. e. e. e. r. d. e. s. i. n. e. r. e. e. s. s. e.

Prmo igit. p. r. a. c. t. a. b. o. o. p. i. o. n. e. s. m. a. n. u. a. n. t. p. q. u. a.
p. r. e. m. i. t. t. i. t. a. l. i. q. u. a. p. a. l. o. p. m. i. t. t. i. t. q. d. e. t. p. e. r. m. o. t. u.
q. d. i. c. i. m. e. e. e. n. o. h. e. m. n. i. s. i. d. i. s. t. i. n. s. i. b. i. l. e. u. t. d. e. t. p. e.
h. r. o. s. m. o. u. i. m. u. t. a. r. i. e. e. a. s. i. n. u. e. r. i. t. a. t. e. n. u. l. l. i. h. a.
b. e. m. d. e. p. r. e. t. e. r. i. t. o. n. e. c. d. e. f. u. t. u. r. o.

Secdo p. m. i. t. t. i. t. q. i. s. t. e. p. p. o. s. e. s. nō. s. u. n. t. v. e. r. e. m. o.
t. u. s. e. s. t. r. t. p. s. ē. q. s. i. v. i. d. e. a. n. t. p. r. e. d. i. a. b. a. u. c. t. o. r. i. b. u. s.
h. o. c. ē. q. n. i. m. a. n. o. e. r. i. g. i. t. d. i. f. f. i. c. u. l. t. a. t. e. d. e. e. e. t. p. r. i. s. p. p.
b. i. u. l. o. q. u. i. e. n. i. r. c. o. c. e. p. t. u. s. m. e. t. i. s. f. a. c. i. l. i. t. e. r. p. r. i. m. e. n.
d. o. s. p. m. i. s. t. i. v. u. l. g. a. r. e. m. o. s. l. o. c. u. m. s. i. m. u. l. t. i. d. e. t. p. e.
q. u. o. r. a. u. c. t. o. r. i. t. a. t. e. s. i. t. e. l. l. i. g. e. d. e. r. e. t. o. r. q. u. i. d. e. s. u. n. t.
a. d. u. e. r. b. u. m. d. e. f. u. t. u. r. o. u. e. l. d. e. p. r. e. t. e. r. i. t. o.

Tertio p. r. e. m. i. t. t. i. t. q. q. d. l. i. b. e. t. s. u. c. c. e. s. s. u. s. e. r. i. t. i. m. e.
s. u. r. a. s. i. b. i. e. q. u. a. l. i. r. s. i. b. i. f. u. i. t. i. m. e. s. u. r. a. s. i. b. i. e. q. u. a. l. i.
q. d. c. ū. s. u. c. c. e. s. s. u. s. i. n. c. l. u. d. a. t. p. r. i. s. r. p. o. s. t. e. r. i. n. o. p. o. t. e. e. i.
h. c. c. o. c. e. d. i. t. t. i. q. i. q. u. o. l. i. z. h. i. n. t. r. i. n. s. e. c. o. t. p. t. i. s. a. l. i. c.
c. e. l. ū. i. n. c. i. p. i. e. t. m. o. u. e. r. i. r. d. e. s. i. n. e. t. m. o. u. e. r. i. r. i. t. a. p. ū.
t. e. r. r. i. d. e. t. u. r. a. d. h. a. c. p. o. e. m. s. i. c. u. t. r. e. s. p. o. n. s. ū. e. s. t. s. ū. p.
c. ū. t. r. a. c. t. a. b. a. t. d. e. r. e. x. i. n. c. e. p. t. i. o. n. e. v. e. l. d. e. s. i. n. i. t. i. o. n. e.

his premissis ponunt 2° nes rñsue: pñs p^o
nulla res successiua pōt incipere: nec aliqua de
sincere esse p^o qz nullū successiūū imediate post
hoc erit. nec aliquod imediate ante hoc fuit.

Secūda p^o. Non est possibile qd aliqua mot^o vel
aliquod tps incipiat ee: quous possibile sit qd incipiat
at ee aliqua motus vel aliquod tempus. hec oia pa
tent per hoc: qz quocunqz successiūū signato fu
turo. nulla erit prima pars eius.

Et si at ptra. qz tu pcedis qd incipit ee motus
et qd incipit ee tps. aut qd per positionē de pñti aut
per remotionē de pñti. nō pñti ut p3. neqz etiā
scdm quod probat. qz si fo modo incipit ee p re
mouēōē de pñti tunc bz probari sic p te nūc nō
est motus. et imediate post hoc erit mot^o in aliq^o
h^o igit incipit esse motus. sed minor est fallā p te
qz motus nō est in aliquo h^o per te quare etc.

Rñdetur qd illa probatio facta cū li in aliquo
h^o t3 solum in reb^o permanētib^o et nō successi
uis: qd d3 dicit sic. nunc nō est motus. et imediate
post hoc erit motus. ergo incipit ee motus. et vtra
qz est vera quare etc.

Tertia p^o nō est possibile qd aliquāter velo
citer vel tarde incipiat vel desinat aliqd moueri
quous sit possibile qd incipiat aliqd in infinitum
tarde moueri. h^o p3 per hoc. qz quocunqz successi
ūū signato futuro nulla erit prima ps eius.

Ex his facile rñdet fm hāc viā ad arg^o iop^m

Ad primū d3 qd illa regula est de reb^o pma
nentib^o et nō successiuis. et hoc et d3 limitari sic
fm manūantū sup si aliqua res erit in aliquo
h^o q nō est in aliquo h^o illa incipit vel incipiet ee
de rebus vero successiuis nō dat regula quo ad i
ceptionē vel desitionē qz nulla res suc^o incipit ee

Ad scdm principale ne^o añs. quous etiā nega
ri possit p^o et ad pbatōnē cum d3 qd sequit i cō
uenientia multa neg^o. Et ad primū incōueniēs.
cū dicitur sequitur qd mot^o celli nō sit etern^o: qz nō
semp est ex quo nō est nunc. d3 qd eternū perma
nēs. semper fuit semp est: et sp erit. s3 eternū suc
cessiūū semp fuit et semp erit. s3 nō semper sit: qz
hoc est contra rōnem successiūū.

Ad scdm incōueniēs cū d3. tur qd seq^o qd mo
tus celli nō est continu^o. qz est interrupt^o per qe
tem instātaneam: d3 vt supra qd motus non dicit
discontinuus quia interrumpatur per quietem
instātanea sed qz interrumpitur per qetem tem
poralem. Et cū tu dicit sequitur qd mot^o reflecti
nō sunt discontinui. qz inter eos cadit solū qes i
stātanea d3 negādo illud imo inter mot^o refle
ros cadit quies temporalis.

Et si d3 cōtra. qz descendat canis de turre:
et in medio motus moriat. ille motus nō est vn^o
et continu^o. qz nō est idem mobile a prin^o vsque
ad finē. et tamē solum quies instātanea mediat
qz alr graue per tps starei sursum non speditum

Dicit qd ille motus est cōtinuus: qz remānet
idem mobile remotū. s. corpus graue siue elemē

tum pdominādo imēto et hoc sufficit. Est dicit
sequitur qd in corruptione forme subtilis nō starei
resolūto vsqz ad materiā primā. Concedit totū
et nō est inconueniens.

Ad tertū incōueniēs: cū dicitur sequitur qd
celli starei. dicit fm pñm qd celum stare per tps
est impossibile: sed per h^o nō.

Ad quartū incōueniēs: cū d3 sequitur nihil
moueri: qz si aliquid mouet motus est: et si est
motus. nihil mouetur. dicitur qd ista ppositio et
similes entia mouent retorquede sunt ad prete
ritum et ad futurum.

Ad tertū principale negatur añs. s. qd tēpus
sit in h^o. Et ad probatōnes. rñdetur ad primāz
cum dicitur tempus est numerus motus ergo
tempus est. dicitur qd ista ppositio tps est nume
rus motus. et consimiles. vt tempus est mēsurā
generabilium nō sunt vere nisi retorqueant
ad preteritum et ad futurum.

Ad secūdū cum dicit qd ois propō uera de
futuro relinquit vnā verā de presenti. dicit qd h^o
veritatē bz solū in permanentibus:

Ad tertū cū dicit. quicqd est futurū pri^o est
pñs qz preteritū pōt dici similiter qd illud dicitū
est verū solum in permanētib^o. Ad quartū
cū dicit si mensuratū est et mēsurā ē dicit qd il
lud verū ē de mensura pmanēte et nō successiua.

Ad quartū principale negat añs. s. qd aliquo
moueri incipiat ee. et ad pbatōnē cū dicit moue
ri sor. incipit ee. qz nūc nō est et imediate post h^o
erit. Concedit qd imediate post hoc erit moueri.
et imediate post hoc erit motus tō incipit ee mo
ueri. et incipit esse motus. nulluz tñ moueri ime
diatē post hoc erit. et nullus motus imediate p^o
hoc erit: quare nullū moueri incipit ee et nullus
motus incipit esse qz etc.

Alia ē opio cōis dicens qd successiūū pōt in
cipere ee et desinere esse. Pro qua opione. pre
mittit primo qd ad hoc qd successiūū sit. sufficit
et requirit qd aliquid indiuisibile copulās pres
cius sit. Premittit secūdo qd ois res qd aliqñ
fuit et ante nō est aliqñdo incepit esse. Similiter
ois res que aliqñ erit et āte nō est incipit vel in
cipiet ee. Itē qd ois res qd aliqñ fuit et postea nō
est aliqñdo desinit ee. Sicut ois res qd aliquādo
erit et postea nō erit aliquādo desinet esse.

His pmissis ponunt cōclusiones respōsiue
prima cōclusio sit ista qd quodlibet successiūūz
finitū a pte ante alr incepit esse. Sicut quodlibz
successiūū finitū a pte post alr desinet ee. pñs
ps pbat. qz tale successiūū alr fuit et ante non
est igit tale incepit ee. t3 in uirtute scōi presap
positū. scōa ps probat. qz tale successiūū aliquid
do erit: et post nō erit. igit tale aliquādo desinet
esse. t3 in uirtute secūdi presappositū.

Ex quo sequitur qd totū tēpus preteritūz fm si
dem incepit ee: qz finitum est a parte añ. totū et
am. tps futurū desinet ee: qz finitum est a pte p^o

scdm vero p^hm nec tēpus p^{re}teritū in ep^he esse
nec futurū desinēt eē: q^z tēpus inf^hnitū est a par
te ante r a parte post s^m p^hm qui ponit eterni
tatem mundi r motus.

Scda cōclusio sit ista. q^ol^z successiui incip^z
ens esse incipit per remotionē de p^hit r positōz
de futuro. sic dicēdo nunc nō est r imediate post
hoc erit.

Ex quo sequitur q^z datur vltimum nō esse suc
cessiui quo ad inceptiōem.

Tert^z cōclusio sit ista q^ol^z successiui desinēs
eē: desinēt per remotionē de p^hit r positōz de
p^{re}terito. sic dicēdo nūc nō est r imediate ante
hoc fuit.

Ex quo sequitur q^z datur p^{ri}mū nō eē succes
siui quo ad desinētiōem.

Ex his cōcl^z rñdes ad ar^z cōtra istā viā. Ad
p^{ri}mū d^z q^z successiui incipit eē per remotionē
de p^hit r pōnez de futuro. r ad p^hatōz i p^hatū
cū d^z si sic est igit^r imediate p^o hoc erit. r si imē^z
p^o h^z erit i medietate hore erit r i 3° p^{te} r 4° r sic
in inf^h q^z est absurdū: q^z hore p^hse erit i mēsu
ra sibi adēquata. R^z q^z hore erit i medietate ho
re r erit i hore. s^z al^z r al^z. q^z i hore erit adēqua
te r i medietate nō adēquate.

Uel al^z d^z s^m aliquos faciēdo vīta^z iter dice
re i medietate hore erit hore: r dicere hore erit i
medietate hore. q^z ha significat q^z erit i illa tāq^z
in mētura sibi adēquata: tō falsa est. p^{ri}a vero si
q^z h^z erit eē i illa nō adēquate quare p^{ri}a vera ē.

Ad scdm ne^z a^zns. s^z q^z nullus mot^z possit eē i
h^z r ad p^hatōnē cū d^z p^{ri}o si motus est in h^z r
cū motus sit diuisibile h^zns p^{ri}us r post^z r h^z
sit diuisibile: seq^z q^z diuisibile erit in diuisibili
tanq^z in mētura sibi adēquata. dicit q^z diuisibile
pōt esse in diuisibili nō adēquate. s^z s^m aliqd^z eē
quod est in illo q^z mutari esse: q^z est cōtinuās
partes motus est in h^z quare r.

Et ad al^z p^hatōnē si mot^z est in h^z. g^z aliquid
mouet in h^z pōt concedi p^o r p^his: sed negat po
stea q^z moueri sit al^z se hēre intrinsece r formal^z p
t^z p^z p^{ri}us: sed de hoc in sequēti qōne videbit.

Pōt et fieri d^zta dicēdo in h^z est mot^z r mo
tus est in h^z q^z scda significat rē adēquate esse i
h^z r p^o non q^z p^{ri}a p^{re}cedēda eēt r scda negāda.

Ad tertū ne^z a^zns. s^z q^z t^zps nō possit eē i h^z ad
bonū intellectu r ad p^hatōnē: q^z sequitur si t^zps
est. quelz pars t^zps est. r si quelz ps t^zps est nul
la desinēt eē. Negat q^z si t^zps est. quelz ps t^zps ē
Et cū tr arguit. si t^zps est aliqua pars t^zps est. r
nulla ps t^zps est q^z nō sit: ergo quelz ps t^zps est.
negat p^o q^z non h^z accipit scda rponēs q^z v^z
est ista: r nulla est ps t^zps que nō sit: que est fal
sa. q^z p^{re}teritum est pars t^zps que nō est finitū
ter futurum quare r.

Ad al^z p^hatōnē cū dicit q^z dato op^o seq^z q^z
aliqd^z erit cōpositus ex aliquibus quoz neutrū est
p^z q^z t^zps p^{re}sens cōponit^r ex p^{re}terito r futuro

cōcedit p^o r p^his r nō incōuenit i successiuis q^z
aliquid cōponat ex partib^z que nō si. nt. dū mō
continuentur ad inuicē per p^o p^{re}sens.

Ad quartū cū dicit q^z se^z ex hac pōne q^z tam
diu erit aliquod t^zps. q^z d^z erit aliqua ps eē i cō
sequens saltim. q^z multa incōuenientia sequit^r
tur ad illud nega^z p^o. s^z q^z sequat^r ex hac pōne q^z
tādiu erit t^zps q^z d^z erit aliqua eius ps. q^z p^{re}te
ritum est ps p^hitā temporis r t^z p^his non est q^z
diu est p^{re}teritū. s^z futurū est ps p^his t^zps. r
t^z p^his nō est: q^z d^z est futurū. q^z nō o^z rñdere ad
illa incōuenientia que deducit ex p^hite cū p^{re}q^z
nō debite inseratur ex a^zite. quare r.

Circa dicta cadunt aliq^z difficultates. p^{ri}ma
difficultas est an aliq^z motus sit etern^z r p^hter
talis motus nō incipiat eē de nouo.

Et a^z q^z sic de motu celi ex duab^z rōibus p^hi
positis octauo p^hi. p^{ri}a rō est si mot^z nō sit eter
nus se^z q^z ante p^{ri}mū motū eēt mot^z p^his absur
dum. r p^hat^z p^o q^z aut mobile r mouēs sunt scā
aut si p^{re}teritū. si facta igit^r factio eoz que est muta
tio que p^{re}cedit motū eoz: q^z a^zte p^{ri}mū motū
est mutatio r p^hter motus. Si vero sunt p^{re}ter
ita: r nō sit semp mot^z igit^r ante quiescebat r cō
sequēter aliqua cā q^z erit: sed q^z d^z erat tal
cā quietis nō erat motus igit^r si debet incipē mo
tus de nouo: op^z ut talis cā q^z erit remoueat sed
nō remoueat nisi p^z mutatiōnē quā d^z: igit^r aliqua
mutatio p^{re}cedit p^{ri}mū motum.

Item si mouens incipit de nouo mouere mo
bile cū p^{ri}us nō moueret igit^r aliqua bitudo fuit
inter mobile r mouēs q^z p^{ri}us nō fuit. sed bitu
do r relatio p^huppōit mutatiōnē saltē alter^z ex
tremis: igit^r aliqua mutatio p^{re}cedit p^{ri}mū motū.

Scda rō. si tēpus semp fuit. r motus semper
fuit: s^z t^zps sp fuit: g^z r mot^z semp fuit. p^z cū ma
iori. q^z t^zps est nūerus mot^z. minor p^hatur p^hup
ponēdo q^z q^z p^{ri}us r post^z est t^zps sit. tūc ut q^z
semp fuit p^{ri}us r post^z: q^z s^z q^z da vnum nūc
p^{ri}mū t^zps ante q^z d^zicas nō fuisse t^zps. r arguit^r
si hoc est p^{ri}ncipū t^zps: igit^r ante ipsum nō est
t^zps. si ante non est t^zps p^{ri}us nō est t^zps. q^z p^{ri}us
ē a^z nūc datū. igit^r r t^zps est ante q^z vbi est p^{ri}us
ibi ē tempus.

Inop^z arguit q^z ois motus est de contrario
in contrariū p^z p^hm quanto p^hi. sed ois mot^z fa
ctus iter contraria est finitus. igit^r omnis mo
tus est finitus.

Itē a^z. de oi trāsmutatōne q^z est finita q^z ois
trāsmutatio est ex p^{ri}uatiōe. tāq^z ex s^z a quo ad
formā tanq^z ad terminū ad que p^z p^hi. s^z ois
mutatio que clauditur inter duos terminos ē fi
nita. ergo ois trāsmutatio ē finita.

Scdo a^z t^zps est finitū: g^z motus est finitus: s^z
q^z mētura r mēsuratū nō se excedit. a^zns p^o.
q^z ois mētura est finita cū sit cognoscibilis a no
bis. inf^hnitū. n. est ignotum: sed t^zps est mētura:
igit^r tempus est finitum quare r.

R^o de hoc sunt duo modi rñdendi. Unus est pñetatoris æquacit̃ dicentis q̃ motus ē eter-
nus: tñ q̃ si mot^o incepisset: añ ip̃s fuisset mot^o nñ
et q̃ tps nō pōt incipere eēt̃ de tpe nō sit nisi
nunc. et ipsum nñc est medium inter p̃teritum
et futurum: quare semper fuit tps.

Confirmat duab^{us} rōibus Cōm. p^o q̃ a volu-
tate antiqua nō pōt p̃duc̃ aliqd̃ de nouo nisi in
ter ip̃as et rem productā cadat noua habitudo:
sed hitudo p̃supponit mutationē alteri^o et̃mā
igitur talis mutatio p̃cedet primā motū.

Secūdo q̃ si volūtas antiqua aliqd̃ p̃ducit de
nouo: aut alit̃ se bz nñc q̃ prius aut nō: si nō: nō
magis p̃ducit nñc illud q̃ prius. Si vero alit̃ se
habet tunc mutatio q̃ est ex parte ipsius erit p̃
or̃ mutatione que ponit̃ prima.

Ex his rñdet ad ar^o inop^m p̃ hac via. ad p^m
dñ q̃ p̃cedit de motu finito. et transmutatione si
nitā: nō aut̃ de infinito. Et negat q̃ ois motus
sit inter contraria pp̃le.

Ad aliud dicit q̃ p̃cedit de mensura finita.
et negat q̃ ois mēsurā sit finita. lz ois mensura
perfecte cognita a nobis sit finita.

Alius mod^o rñdendi est fm̃ fidē et veritatem
q̃ dicit q̃ mot^o nō est etern^o: sed incepit eē de nouo:
nā in p̃ia rep̃ creatione p̃duxit deus celuz et
terram et intelligentias et tps in p̃io b̃ tēpōris
incept̃ esse motus.

Ex his pz ad rōes p̃hi. Ad primā ne^o p^o ad
p̃bationē dicit q̃ mouēs est etern^o et mobile est
factū. f. celū nō q̃dez p̃ mutationē q̃ sit is motus
sed p̃ simplicē emanationē que dicitur creatio.

Et ad aliā p̃bationē cōce^o q̃ aliqua hitudo
cadit inter mouēs et motū de nouo: sed ne^o q̃
talis hitudo req̃rat mutationē i altero et̃mo: lz
sufficit q̃ sequat̃ simplicē emanationē i alio et̃o

Ad sc̃daz rōnez de tpe neg^o q̃ tps semp̃ fuit
ad p̃bationē cū dñ semp̃ fuit p̃i^o et posteri^o neg^o
ad p̃bationē admittit q̃ datur nñc q̃d est p̃i^o
tp̃is. et cū dñ cōtra: q̃ si est p̃i^o tps. igit̃ añ ipsuz
nō fuit tps. sed ante dicit̃ p̃i^o: et p̃ster tps erit añ
dñ q̃ cū dicitur. ante ipsuz nō fuit tps lz añ dicit̃
solū tps ad imaginatōz. sicut cū dñ p̃i^o magni-
tudinis. et q̃d nihil est. lz et̃ nō dicit̃ locū nisi ad
imaginationē. pōt etiā dicit̃ q̃ li ante dicit̃ dura-
tionem eternam que p̃cedit tempus.

Ad primā rōnez cōmentatoris iam pz q̃ a vo-
luntate antiqua nō pōt p̃duc̃ aliqd̃ de nouo nisi
cadat noua hitudo s̃ter voluntatē antiquā et rē
productā sed talis hitudo nō necessario p̃suppo-
nit mutationē in altero et̃remo sed sufficit q̃ p̃
supponat simplicem emanationem.

Ad aliā rōnez dñ q̃ agens p̃ voluntatē. pōt p̃
voluntatē eternā p̃ducere effectū nō eternuz si-
ne mutatione et̃. q̃ ab eterno determinauit p̃-
ducere effectū qñ p̃duxit: nec nñc vult. aliquid:
q̃d añ nō voluerit. ad ar^m igitur dicit̃: q̃ nñc nō
se bēt̃ alit̃ q̃ prius intrinsece q̃ nñc nō vult aliqd̃

q̃d patis nō voluerit. et cū inferur igit̃ nō magis
nunc p̃ducit q̃ prius. ne^o p^o q̃ voluntas vñla
determinauit se p̃duc̃tū effectū nñc et si p^o q̃.

Restat difficultas an de mēte p̃hi sit q̃ mun-
dus sit etern^o.

R^o de hoc sunt op̃ores. Alii q̃dā dicunt q̃ nō
et rō eoz est q̃ p̃hs p̃io thop̃. dicit q̃ mund^o sit
etern^o. est problema: et postea diuidit̃ p̃blemata
dicit q̃ alia sunt ad que rōnes bēmus ad vtran-
q̃ partē et alia sunt ad que rōnes nō bēmus: cū
sint nimis ardua et̃ officilia ut q̃ mōdus sit eter-
nus. bec p̃hs. Quare pz q̃ fm̃ mētem p̃hi nō est
aliqua rō verisimilis ad p̃bandū q̃ mundus sit
etern^o. Et si dicit̃ q̃. viij^o. p̃hi. p̃hs adducit rōes
ad p̃bandū q̃ mundus sit eternus. dicit q̃ con-
ditionatas rōnes adducit: et nō simpl̃r p̃cedunt
enim rōnes de factiōne p̃hisca que p̃supponit
materiam et nō alit̃. et p̃supponit etiā q̃ nunc sit
medium p̃teritū et futuri. et c.

Alii vero dicunt q̃ mens p̃hi est. q̃ mundus
sit eternus quoz ratio est. q̃ ex eternitate mot^o
p̃bat p̃hs primā motorē eē. viij^o. p̃hi. et illud idē
lx. me^o. q̃ p̃supponit eternitatē mot^o tanq̃
p̃batam eē. Et si diceret̃ q̃s ergo ponit̃ primo
thop̃. q̃ mund^o sit etern^o sit problema neutrum
dicit q̃ ibi forte loquit̃ fm̃ op̃ionez alioz p̃hoz
quoz alig̃ ponebant mundū eternū. et aliquid nō
Et q̃uis ponat̃ p̃blema. dicit̃ tñ q̃ ad ipsuz nō
habem^o rōnes ad vtranq̃ p̃tez. f. p̃hisce loquit̃
do. hanc viam sequit̃ thomas. viij^o. p̃hi. et cōiter
sic creditur de philosopho.

Alia difficultas ē circa vnā rñtionē datā viz
i cor^o ne for^o subālis fiat resolo vsq̃ ad māz p̃m.

Et at p^o q̃ sic ex dicto p̃hi p̃io de gñtione vbi
dicit q̃ gñtione est trāsmutatio totū in totū. nullo
sensibū remanēte. mō si nullū sensibile remanet
igit̃ in cor^o ne sit resolutio vsq̃ ad māz p̃mam.

Confirmat̃ ex dicto Cōm. 2° de aia cōmē^o 4°.
vbi ponens vñam inter formā subālez et acc̃ita-
lē dicit q̃ for^o subālis aduēit̃ subiecto i pura po^o sc̃z
ma vero accidentalis aduēit̃ subiecto in actu.

Inop^m at̃ ex dicto p̃hi sc̃do de aia cap. tertio.
in fine vbi dicit q̃ vñ^o cuiuscq̃ actus i pp̃ria mā
aptus natus est fieri. Et quo dicto assumit̃ cō-
ter q̃ actus actiuoz sunt i patiente bñ disposito
quare cū forma subālis sit act^o. ipsa sit in mā vñ
spolita et nō in materia existente in pura po^o.

Item in sc̃do de gñtione dicit p̃hs. q̃ in bñ-
ribus symboli^o facili^o ē transitus sed hñd ē nisi
q̃ nō corrūpitur qualitas symbola. igit̃ in cor^o ne
forme remanet qualitas sensibilis.

Confirmatur ex dicto p̃mentatoris in de s̃ba
orbis vbi dicit q̃ vñm̃iones interminate sūt eter-
ne in p̃is. et septimo p̃his. dicit q̃ qualitates p̃-
me sunt disponētes materiā ad receptionem cu-
iusq̃ forme subānalis. igit̃ non corrūpitur quā-
titas interminata. nec qualitates prime in cor^o ne
p̃ione forme substantialis.

De hoc sunt due optonea principales. vna
e cois que se' ibomas vices q' in corruptioe sop
subalis sit resolutio vsq' ad mās primā r in tali
corruptioe nihil remanet p'iter mās q' for' que
sit de nouo per gnatione recipit in materia p'ma
nuda oi' dispositione.

Ad ar' in p'rarū dicit q' actus subalis sit i
mā disposita ex p'nti sed nō p' unde in p' b' l'ro
ductiois for' sbalis corrupit oēs dispōnes p'ce
dentes r in eodē b' sbles dispōnes introducun
tur ex consequenti.

Ad aliud de qualitate simbola s'it dicitur.

Ad confirmatoz negat q' quātitas sit eterna
mē p'ie. r s'it negat q' eadē qualitas p'ia dispo
nat ad receptionē diuersarū ruz substantialū

Con. r'sione ad p' sunt due l'itate p' est: q'a
nō videt q' ille dispōes p'cedētes possint corru
pi q' nec p' se nec p' accis q'd p'bat: q' q'd corru
pit per se corrupitur a contrario per p'mā in de
cāis longitudo vite. s'z ille nō corrupit a p'ra
rio q' nil p'rarat eis n' dispōes corrupte p' eas
s'z ab illis nō p'nt corrupi q' r. r. et nō possint cor
rūpi per accis p'banur: q' q'd per accis corrupi
tur. corrupitur ad corruptionē alteri' sed ille nō
corrupit ad corruptionē alteri': q' nec subiec
ti nec efficientis p'ruantis quare r.

Secūda instantia est: q' illo dato seq' q' motus si
ntus sit sine termino ad quē p'ns falsū. p' p' q' i
ultimo b' in quo d'z introducū is mot' p'cedēte
oēs dispositiones p'cedētes sunt corrupte igit'
nullus est terminus talis motus.

R' ad primā instantiāz q' ille dispōes p'ceden
tes corrupit p' accis. s' p' icōpossibilitatē quā
h'nt cū for' sequēte. r' d' contra q' consiles ma
nent. cū illa forma dicit q' est impossibilitas quan
tū ad introduct. r nō quantum ad esse.

Ad sc'dam instantiā d' q' talis mot' termina
tur extrinsece ad dispositōes consiles q' ex p'nti
introducunt. r si dicit cōtra q' termin' motus
est idē n'iter cū motu p'cedēte differens ab eo
solū s'm magis r man'. d' q' v'z est de termino in
trinseco motus r nō de extrinseco. quare r.

Alia optio est modernoz d'centū q' in cor'ne
for' sbalis nō sit resolutio vsq' ad mās primāz l
mo for' subalis recipit in mā actuata p' dispōes
qualitatuas r'zitatūas. Et ad dictū p'nti q' g'no
ē trāsmuta'. nullo sensibili remanēte. intelligit
sub eodē gradu vel t'io nō. n. māet eadē qualitat'
in generato r corrupto sub eodē gradu neq' ea
de' quantitas sub eodem termino. q' r.

Ad dictū vero Con. dicit q' intelligit q' forma
subalis recipit in subiecto in pura po' put potē
tia opponit' actui subali forma d' accitatis reci
pitur in subiecto in actu subali existente.

Secūda vero tenētes pluralitatē formaz d' m'it
to. mā actuata per formā subālem nō vltimataz
pōt recipere aliā formā subālem. Et id s'm v'z
cōmentōis cū forme elementoz formalit' rema

nant i mixto nō corrupunt i gnatione mixtū: q'z
sunt in po' ad alterioz formā neq' corrupuntur
qualitates p'ie q'z determināt sibi formā elemē
ti tam q' s'm p'prium s'z s'm v'iam p'cedentē nō
sic q'z qualitates p'ie nullū subiectum sibi veter
mināt r h'z r. r'z questione sufficientant.

Veritū. r'. Erit moueri sit alr se h're
q' p' intrinsece r formalit'. Contra at p'
q' hoc dato seq' q' si aia fontis alteratur

ad sc'iaz ipso fonte gescente ab aliis motib'. q' q'
libet p' quātitatūa ei' alteraret ad sc'iam. p'ns
fal' r' p' b'abo. r. p' p' p' q' si aia alterat ad sc'iz
tiam: cū illa alteratio sit accis aie seq' q' ē i aia
v'bidūq' repit aia q' aia in pede alterat ad sc'iaz
r in quacūq' pte. Et seqtur v'leri': igit' pes al
terat ad sc'iam r s'it q'cūq' p' eius. p'bat' p'.
q' p' r s'it q'cūq' p' se h'z aliter q' p'ius l'ri v'
fere r formalit' q'm r' p' p' sc'iam r b'e aie. q' p'ius
nō recipit'bat. q' alit' p'ns p'ncipale sit falsū af.
q' seqret q' quocūq'z motu moueret una pars
inoueret r altera imo totū p'positū q'd est falsū.
p'. q' aia que est in vna pte est in altera r in to
to cōpositio: q' altera pars moueret r totū cōposi
tū. p'. q' tā altera pars q' totū cōpositūz aliter
se h'et q' p'ius rōne aie que est pars eius, q' aia
se habet aliter q' p'ius. quare r.

Secūdo arguit sic signet mixtū nūc nouiter ge
neratū q'd nō antea fuerit. c' mā continue altera
tur r alterabit. r imediate ante hoc alterābat. r
seq' q' illud mixtūz nūc p'nt' mouet p'z q' in eo ē
motus: r ei' p' mouet. puta p' mālīs r tū illud
mixtū ante nō mouebat. p'z q' antea nō erat igit'
moueri non est alr se habere q' p'ius.

Tertio at' mot' r t'ps nō d'nt a reb' p'manēri
bus igit' moueri non est alr se h'ere q' p'ius. p'
q'ns p'bat' q' si sic sequeret q' aliq's t'et motū
qui nō eēt succellūus. p'ns est falsū r p'bat'ur
p'. de motu signato p' certo b' uniformi quo
ad s'm: q'd mouet diffomiter quo ad tempus.
Itē sequit q' quodlibet q'd mouet localē ē h'ns
in se d' accis motū. r. q'z mota re s'm se r q'dli
bet sui localē mouetur d' q'd est in ea. igit' r tūe
mouetur motus in eo subiectiue existens.

Item sequit q' extēsus ē subiectiue i inextēso
r i indiuisibili. p'. q'z mot' localis ē sbietie i aia.

In op' at' q' moueri sit alr se h're q' p'ius i
trinsece r formalit'. q'z impossibile est illud quod
mouet eē in eadē dispōne r' termini ad quem.
igit' q'd mouetur de necessitate se h'z alr q' p'ius
intrinsece r formalit'. p'. r' a'ns est p'bi. vi. p'bi.

Secūdo arguit sic. dū mobile mouet p'ntue sp'
plus accedit ad terminū ad quē igit' p'ie pl' h'z
de termino ad quē q' p'ius igitur se habet aliter
q' p'ius intrinsece r formalit'.

Tertio q' dato opposito. s' q' illud q'd moue
tur nō se h'et cōtinue aliter q' p'ius se' q' illud
q'd mouet alr gescit dū mouet. p'ns absurdum:
r p'z q' gescere ē eodē mō se h'ere sicut p'. q' r.

¶ Rideo dicitur quod colter dicitur moueri quod est aliter se habere quibus prius intrinsece et formaliter. Sed de modo limitandi dicta dictione sunt due opinionones. Una est manant dicens quod hec dictione sic est limitari. Moueri est aliter se habere quibus prius intrinsece et formaliter per se. vel saltem per aliquid sui parte. put est pars illi. dicitur per se. quod si se habere intrinsece et formaliter aliter quibus prius sufficeret ad moueri: sequeret quod mobile in vltimo terminate motu ueret. Prius fallit: quod bitubus post in ma cessat motus et post in vltimo mobile se habet intrinsece et formaliter aliter quibus prius: cuius forma ultimata habet tunc quibus prius non habet: sed tunc non se habet aliter quibus prius per se quod tunc non mouet: dicitur secundo per se vel saltem per aliquid sui parte: put est pars illi: quod si aia for. in aliqua parte mouet in qualis est parte eius: quod ille motus subiectus est in aia reperit ubique: aia reperitur. et ideo motus aia in aliqua parte in nulla quiescit: sed in moueat aia in pede: non est quod pes moueat: quod non mouet in pede in quantum est pars eius: si uero moueret in pede in quantum pars eius tunc bene pes moueretur.

Ex his patet ad argumenta per ista opinionem. Ad primum negatur. si aia foris alterat ad sciam quod quilibet pars constitutiva foris alteret ad sciam. Et ad probationem cum dicitur si aia alterat ad sciam cum talis alteratio sit accis aie: igit talis alteratio est in aia ubique: reperitur aia: et post aia alterat in quacumque parte: conce: sed cum dicitur vltimum igit pes alterat ad sciam: negatur quod aia non alterat in pede in quantum est pars eius.

Ad secundum dicitur admissio casu argumenti quod illud mixtum non mouet: et tamen per se eius medium mouet. vel saltem medium posito quod illud medium habeat formam extensam.

Secundum tamen rei veritatem dicitur quod non est possibile quod hoc mixtum sic sit quod prius fuerit naturaliter loquendo in signato certo mixto quod nunc per se sit: quod illud mouet et ante mouebat. illud. n. an fuit: sed nec per se nec per se. Et non se: nunc per se hoc mixtum est: igit ante hoc non fuit: sed se per se non immediate an quod est prius in aliquo mobile fuit. Et conce: quod aliquid gnandum erit ante per se esse sui et capiet esse post quod fuerit: et erit postquam desinet esse ad istum intellectum.

Ad tertium cum dicitur quod motus et tempus non dicitur a rebus permanentibus: dicitur quod motus localis quilibet differt a re que mouebit. Et sicut tempus et tunc non sequitur conclusiones ille: quod motus localis non motus nec potest moueri. cum mobile debeat esse idem sub vtroque termino. Nec per aliquod mobile est extensus ad eam te aliquis motus per subiectum aliquid. hec manant.

Secundo opinio est cois. dictione ipsius moueri sic limitas. Moueri est aliter se habere intrinsece et formaliter quibus prius per se et ingescer. dicitur per se per se quod in aia aliter se habet quibus prius respectu scie quod habet tunc per accis. ratione alterationis facte in parte sensitua. ideo non dicitur aia moueri ad sciam quod ad sciam non est motus septimo per se. Sicut si for. est al-

bus et plato fiat albus tunc for. se habet aliter quibus prius respectu platonis quod recipit similitudinem quod per se non habebat tunc non dicitur for. moueri ad similitudinem. quod per accis recipit illam et non per se dicitur vltimum et ingescer. quod via cois ponit quod in mobile continuate partes motus mobile mouet contra manuant. et tamen fallum est. quod se habet aliter quibus prius per se quod implicat quod est in mobile se habet aliter quibus prius per se sufficit tamen quod in tali mobile se habet aliter quibus prius liquescer. quod non quiescit sub illo esse. Et per hoc excludit ar. quod fiebat ad probationem quod in vltimo terminate motu mobile mouebat. quod in illo mobile se habet aliter quibus prius. non tamen ingescer. imo quiescit: quod mobile in tali mobile quiescit sub illo esse quod post illud non mutatur.

Ex his facile est rindere ad argumenta inop. Ad primum non admittit aiaz alterari ad sciam quod ad sciam non est alteratio. vii. per se. sed alteratio fit in parte sensitua et ex parte per subita mutatione generatur certa latitudo scie subito in aia. Et ideo quibus aia se habeat aliter quibus prius respectu scie non tamen per hoc mouet ad sciam quod illud est per accis.

Ad secundum dicitur quod val primus mobile mixtum: sed ne per se in illo primo mobile moueat: quod quod motus prius mouebat quod prius erat. et ad probationem ne illa per se in aia eius mouet et totum mouet: quod per se in aia prius fuit ideo potest moueri. sed totum non prius fuit quod re non potest moueri in illo mobile.

Ad tertium negatur quod tempus et motus non differunt a rebus permanentibus. Et ad probationem cum ante hoc de motu vniiformi quo ad se et vniiformi quo ad tempus. quod talis motus vniiformis quo ad se non est successiuus: negatur quod quod talis motus dicitur vniiformis quo ad se: quod oes partes subiecti equaliter acciunt. et dicitur vniiformis quo ad tempus quod in partibus equalibus temporibus in equaliter acciunt: tamen talis motus per se dicitur successiuus in ordine ad tempus quod aliquid eius puta muratum esse continuat partes eius ad inuicem. i. preterita et futuram.

Ad aliud cum dicitur quod oes quod motus habet se oes accis motus: et sic motus motus dicitur quod oes accis permanentis per accis mouetur non sic de non permanenti quod quod mouetur debet esse idem sub vtroque termino.

Ad aliud negatur quod extensus sit in inerte et ne quod motus sit in aia: quod aia non mouet per se. sed per accis.

Circa dicta cadit per se difficultas. An dato vacuo possit aliquid moueri in eo. Et vbi quod non ex dicitur. quod cum moueri sit aliter se habere quibus prius intrinsece et formaliter: et mobile in vacuo non possit aliter se habere intrinsece et formaliter: quod nulla forma potest ibi recipere quoniam vbi catur a loco et non a vacuo ergo nihil potest in vacuo moueri.

In contrariis vbi per se 4. per se. quod admissio vacuo gra argumenti admittit fieri motum in ipso.

Secundo colter dicitur quod sicut vacuus admittit ad imaginationem: ita admittit motum localem fieri in ipso vbi imaginariis acquisitibus mobile: sicut et in pleno acquiritur mobile vbi verum.

Aliter potest dici q̄ in vacuo mobile nō se h̄z aliter q̄ prius intrinsece ⁊ formaliter sed solum extrinsece respectu centri ⁊ poloꝝ mundarū vñi nitio data de moueri nāliter solum procedit.

Alia difficultas insurgit. vtrū datū vacuo graue vel leue simplr possit in eo moueri successiue

Et at̄ p̄so q̄ sic qz necesse est mobile i vacuo prius puenire ad mediū q̄ ad extremū: igit mobile in vacuo necessario successiue moꝝ p̄ qz nō est aliud successio i motu nisi mobile p̄ p̄ puenire ad vnum punctum mediū q̄ ad aliud: aliud pbatur qz impossibile est mobile siml puenire ad mediū ⁊ ad extremū: quod est impossibile. igit necesse est prius puenire ad mediū q̄ ad extremum.

Confirmat rōne auēpace. qz oē mobile habz virtutē ⁊ potentā finitā ⁊ limitatā: igit ois eius actio ex nā intrinseca est finita ⁊ limitata. ⁊ consequēter ois eius motus ex cā intrinseca est finitus ⁊ limitatus qz certe velocitatis est. tūc vltra igitur mot⁹ mobilis in vacuo est limitat⁹ ⁊ certe velocitatis ⁊ p̄ter in certo tpe est ⁊ successiuus: p̄ qz est in nō tpe: esset infinite velocitatis.

In con. ar̄ ar̄ primo ex rōe p̄bi: qz qualis est p̄portio mediū ad mediū in subtilitate: talis est p̄portio motus ad motū in velocitate s̄ cum vacui sit in infinitū magis subtile q̄ pleni: igit motus in vacuo est in infi. velocior q̄ in pleno ⁊ p̄ter motus in vacuo est i nō tpe. quare sub/uo est ⁊ nō successiuus.

Confirmat rōne Com. qz ois successio in motu est ex resistētia vel mobilis vel mediū vel vtri usqz: qz etiā est ex limitatōe virtutis sive resistētia mobilis vel mediū. Nec d̄z videri extraneum qz limitatio virtutis h̄eat locū resistētie respectu virtutis operantis qz deus mouet celū certa velocitate ⁊ nō p̄ resistētia mobilis nec p̄ resistētia mediū: sed ex limitatōe sue virtutis. qz lz sit virtutis infinite tñ limitat se ad sic velle mouere limitatio ergo virtutis ad certum gradum locū resistētie tenet. quare ⁊c.

Et his p̄ qz difficile est saluare dictū Arist. esse verum. s. qz qualis est p̄portio mediū ad me in subtilitate: talis est p̄portio velocitatis ad velocitates. qz si illud dictū simpliciter intelligitur. p̄ esse falsū: qm̄ si. a. immobile poꝝ vt. 8. moueat i medio densitatis vt vnū ⁊. b. mobile euidēz potentie moueat in medio densitatis vt. 2. nō opz qz qualis est p̄portio mediū ad mediū in subtilitate: talis sit p̄portio velocitatis ad velocitatem qz p̄portio mediū ad mediū est dupla ⁊ in p̄portio velocitatis ad velocitatem nō est dupla: qz a. mobile mouet a p̄portione octupla ⁊. b. mobile mouet a p̄portione quadrupla: sed p̄portio octupla nō est dupla ad quadrupla: qz p̄portio octupla p̄portū ex duab⁹ p̄portionib⁹ inequalibus s. ex quadrupla ⁊ duplā qz quadrupla ē b. qz dupla ⁊ ad duplā est a. qz duplā. qz ⁊c.

Si vero illud dictum p̄bi referatur ad opioez antiquorum dicentium ipsa mobilia habere virtutes limitatas quibus se mouēt ⁊ in vacuo nō est impedimentū. in pleno vero est impedimentū: patet etiā qz nō valet: qz vacuum in infinitum subtilius est pleno ⁊ tamen velocitas motus in vacuo nō in infinitum excedit velocitatem mot⁹ in pleno: quia motus in vacuo est limitatus quoniam a virtute limitata procedit. quare cogita tu super hoc: ⁊ hec de ista qōne sufficiant.

Et tunc ad rōnez in op̄ r̄idetur. Ad primā neg⁹ aīis. s. qz necesse est mobile in vacuo pri⁹ puenire ad me q̄ ad exmū. ⁊ ad pbatōz cū dicit qz impossibile ē sil puenire ad me ⁊ ad exmū d̄ qz impossibile ē sil similitate istātanea puenire ad mediū ⁊ ad extremū ⁊ hoc pbat arg. m: sed simul similitate tēporanea nō est impossibile qz mobile qd mouet in vacuo imediate post h̄ erit mediū ⁊ i extremo. s. in termino ad quē: ⁊ nō est signare p̄ mū. h̄ in quo erit imedio. nec primū in quo erit i termino ad quē: sed quocunqz h̄ dato pri⁹ erit i medio ⁊ in termino ad quem.

Ad confirmatōne auēpace dicit negādo cō sequentiā: qz lz omne mobile h̄eat virtutē finitā ⁊ limitatā tñ limitatio actionis nō est ex hoc sed ex limitata p̄portione agentis ad resistētiā ⁊

qz mobile simplex in vacuo nullā resistētiā habet igitur actio eius nō erit limitata i vacuo. Quare d̄z argui sic oē mobile sive omne agens finitū a certa p̄portione agit: igit actio eius ē finita ⁊ limitata: sed si a nulla p̄portione agit vt i p̄posito. nō opz qz actio eius sit finita.

Siquis velet pbabiliter sustinere op̄ ad rationē in cōtrariū sic respōdeat. Ad primā neg⁹ maior. s. qz qualis est p̄portio mediū ad mediū in subtilitate talis est p̄portio motus ad motū in velocitate. qz ex quo agēs agit p̄ virtutes intrinseca limitatā limitatio virtutis h̄z locū resistētie respectu virtutis agentis ⁊ nō solum mediū qz si mediū excedit aliud in subtilitate in infinitum nō oportet p̄ hoc qz motus excedat aliud in velocitate in infinitum.

Ad confirmatōne neg⁹ qz successio in motu sit solum rōne resistētie mobilis vel mediū vt vtriusqz: qz etiā est ex limitatōe virtutis sive resistētia mobilis vel mediū. Nec d̄z videri extraneum qz limitatio virtutis h̄eat locū resistētie respectu virtutis operantis qz deus mouet celū certa velocitate ⁊ nō p̄ resistētia mobilis nec p̄ resistētia mediū: sed ex limitatōe sue virtutis. qz lz sit virtutis infinite tñ limitat se ad sic velle mouere limitatio ergo virtutis ad certum gradum locū resistētie tenet. quare ⁊c.

Et his p̄ qz difficile est saluare dictū Arist. esse verum. s. qz qualis est p̄portio mediū ad me in subtilitate: talis est p̄portio velocitatis ad velocitates. qz si illud dictū simpliciter intelligitur. p̄ esse falsū: qm̄ si. a. immobile poꝝ vt. 8. moueat i medio densitatis vt vnū ⁊. b. mobile euidēz potentie moueat in medio densitatis vt. 2. nō opz qz qualis est p̄portio mediū ad mediū in subtilitate: talis sit p̄portio velocitatis ad velocitatem qz p̄portio mediū ad mediū est dupla ⁊ in p̄portio velocitatis ad velocitatem nō est dupla: qz a. mobile mouet a p̄portione octupla ⁊. b. mobile mouet a p̄portione quadrupla: sed p̄portio octupla nō est dupla ad quadrupla: qz p̄portio octupla p̄portū ex duab⁹ p̄portionib⁹ inequalibus s. ex quadrupla ⁊ duplā qz quadrupla ē b. qz dupla ⁊ ad duplā est a. qz duplā. qz ⁊c.

Si vero illud dictum p̄bi referatur ad opioez antiquorum dicentium ipsa mobilia habere virtutes limitatas quibus se mouēt ⁊ in vacuo nō est impedimentū. in pleno vero est impedimentū: patet etiā qz nō valet: qz vacuum in infinitum subtilius est pleno ⁊ tamen velocitas motus in vacuo nō in infinitum excedit velocitatem mot⁹ in pleno: quia motus in vacuo est limitatus quoniam a virtute limitata procedit. quare cogita tu super hoc: ⁊ hec de ista qōne sufficiant.

Et tunc ad rōnez in op̄ r̄idetur. Ad primā neg⁹ aīis. s. qz necesse est mobile in vacuo pri⁹ puenire ad me q̄ ad exmū. ⁊ ad pbatōz cū dicit qz impossibile ē sil puenire ad me ⁊ ad exmū d̄ qz impossibile ē sil similitate istātanea puenire ad mediū ⁊ ad extremū ⁊ hoc pbat arg. m: sed simul similitate tēporanea nō est impossibile qz mobile qd mouet in vacuo imediate post h̄ erit mediū ⁊ i extremo. s. in termino ad quē: ⁊ nō est signare p̄ mū. h̄ in quo erit imedio. nec primū in quo erit i termino ad quē: sed quocunqz h̄ dato pri⁹ erit i medio ⁊ in termino ad quem.

mum. *h* in quo sic. aut *h* in quo nō. verbi gratia. nunquā aliqua albedo vel aliqua quantitas vel aliquod *spa* possit nālter incipere acqri vel pertransiri subito.

1°. at qd aliqd *spa* possit subito ptransiri: qz ponat q sint duo corpa dura pfecte plana se tāgentia. quoz vñs equedistāter incipiat eleuari ab altero. Et sit. a. aer circūstante illa duo corpa. z. b. sit illa distantia. que est a. circumferentia vsqz ad centrum. puta semidiāmeter alicuius illoz corpoz. Et arguit sic. b. *spa* incipit ptransiri ab a. aere fm se z quodlibz sui. igitur aliqua distantia pcedens potest incipere acqri fz se z quodlibz sui: p^z z aere pbatur qz tā a. aer nō tāgit p^zctū mediū alicuius illoz corpoz z imediate p^o hoc tanget p^zctū mediū alicuius illoz corporum: igitur imediate post hoc a. aer pertransibit totam semediāmetrum alicuius illoz corporum.

Vel arguit sic de applicatione illoz duoz. in corpoz duroz: puta. c. d. que sint quadrata: z vt stent ad inuicē per pedale distantia z equedistāter applicentur. Et sequitur q in illo *h* in quo primo se tangent. desinet tota semediāmeter ptransiri ab aere circūstante: ergo pariter potest aliqua talis diāmeter incipere ptransiri ab aere circūstante. Sed forte dicit q non est possibile q ista duo corpora sic equedistāter veniant ad contactū qz forte dicit q nō est possibile q duo corpa dura veniant ad p^zctū. Contra arguit qz descedat vnū illoz corpoz super aliud z sequitur q aliquid sciet sup aliud tangēdo ipz vel se q a pportioe actionis. p^z qz aer qui ponitur mediū nō est in finite resistens diuident.

2° ad idem at sic. Pponat opacū semipedale iuxta luminoso. pedale z stante luminoso creseat illud opacū vsqz q sit maius luminoso. Et ponat. a. mobile in cono ombre in prin^o qd continue moueat fm q plus distat cono ombre stet n. continue in fine ombre: z sit gra argumēt. c. *h* in quo sint equalia. Et seq^o q. a. mobile *spa* infinitū imediate post hoc *h* signatū ptransibit signet. n. maxima ombra que est p hoc *h*. que ē colūnaris z finita. z pbatur p^o vnā ppositionē p^zpectiue que dicit opacū oppositum min^o luminoso ombra efficere pyramidale. Equale vō colūnarem: maius vō auctā z euersā pyramidē infinitū. Et per istud pbatur. et. q aliquod lumē fm se totū incipit gnāri z corrūpi: si econtra fiat mutatio ad equalitatem.

3° p^o arguit q aliqua quantitas possit subito acqri. Augeat grana exēpli. a. pedale sic q in prima pte p^zportionalit hore augebit ad duplum. an scōa ad quadruplū. z sic vltra. z p^z q l fine vate hore. a. infinitam quantitatem desinet acquirere z incipiet habere. quontā infinitam p

tunc habebit z l nullo *h* ante habebit infinitam. Et si econtra fiet mutatio infinitam incipiet de perdere.

Item ego arguo sic in primo *h* introductionis forme substantialis est certa latitudo quantitas z q^o lual i mā z nihil ei^o p^zesuit al. igitur talia latitudo qualitatis z quantitatis incipit fm se z quodlibz sui acquiri. p^z cum maiori z mino pbatur: qz dato opposito sequitur q in corrup^o tione forme substantialis nō fieret resolutio vsqz ad materiam primam. contra philosophum primo de generatione.

In oppositi arguit primo. qz omne quod mouetur necesse est prius uenire ad mediū qz ad finem septimo phisicor. igitur mobile prius ptransit partes spatii terminatam ad medium qz totum spacium. p^z z consequenter sequitur q nō subito pertransit totum spatium.

Confirmatur qz si mobile subito pertransit certum spatium sequeretur q illud mobile mouetur infinita velocitate. pbatur p^zsequentia: qz si in boia pertransiret illud certa velocitate moueret z si i medietate hore in duplo velocius moueret z si in quarta parte hore in quadruplo velocius z sic in infinitū. igitur si subito transiret infinite velociter moueretur: cōsequens tamen falsū qz oē mobile mouetur a p^zportione p^zente finite ad resistentiam. igitur a p^zportione finita mouetur z p^zter velocitate finita: p^z qz velocitas motus attendit penes p^zportione p^o ad resistentiam. igitur si a p^zportione finita mo^o velocitate finita mouetur: non ergo infinita velocitate mouetur.

3° arguit q nulla qualitas nec quantitas possit subito acquiri fm se z qdlibz sui: qz omē qd nālter produci potest. tantū successiue produci potest z hoc p^zductione nāl: igitur nihil pducitur subito: p^z a^o probatur. qz cōtūz nāl^o productionis nā est principium. sed natura est principium motus scōo p^z. z nō mutationis instantaneae igitur quod pducitur a nā. tantū successiue producitur quare zc.

Confirmatur qz si aliqua forma posset fm se z quodlibz sui subito p^zduci sequeretur q nō a^o omne moueri esset mutatu esse: nec ante oē mutatum esse esset moueri consequens contra p^z septimo p^z. z patet consequentia. qz imediate post hoc erit mutatum esse ei^o qd subito mouet z nō ante erit moueri. qz zc.

Opinio ab antiquis.

1° in hac materia sunt due opiniones. Una ē mantrant dicentis qz nulla latitudo qualitativa z q^ztitativa possit fm se z quodlibz sui subito acquiri: tamen aliqua distantia locatis potest fm se z qdlibz sui subito incipere acquiri siue p^zā siri. p^zima p^z pbat ex scōo argumēto p^zncipali factō in oppositum: vbi arguitur q omne quod

naturaliter potest producti tantum successiue p-
ductur: qz quod naturaliter potest producti p-
ductur a natura sed natura est principium produc-
tionis successiue et non instantanee. secundo pbi-
ficium quare etc.

Secundam vero partem pbat argumentu pbi-
factum pro parte affirmatiua ubi probatur qz in
elevatione vni⁹ corporis duri et plani ab alio cor-
pore duro et plano totum spacium interclusu si-
bito repletur et pertransitur ab aere circumstan-
te: quia aliter videretur vacuum. Similiter in a p-
rimatione vni⁹ corporis duri ad aliud corpus
durum fit subita expulsio aeris interclusi: qz su-
bito pertransitur illa distantia localis.

Ad primu igitur argumentu pbi affirmati-
ue respondet concedendo totum. scilicet aliqua di-
stantia localis potest subito pertransiri. et hoc in ca-
su dicto concedit qz aer circumstantis subito per-
transit illud spacium. et qz infinite velociter moue-
bitur: quod probatur pmissio qz quicquid pertran-
sit pars alicuius quod localiter mouetur ptran-
sit et totum cuius est pars et quacumqz uelocitate
mouetur pars alicuius quod mouetur. contra
mouetur totum cui⁹ est pars. Quo stante argui-
tur ppositum qz in casu dato immediate post hoc
subito pertransit illud spacium aliqua pars aeris
circumstantis. et infinite velociter mouebitur al-
qua pars dicti aeris. igitur immediate post hoc aer
circumstantis subito pertransit illud spacium et
etiam infinite velociter mouebitur. t³ in vigore
pbi ppositi.

Contra responsione forte instabit quis quia
hoc dato sequitur qz ab agente finito et a propor-
tione finita proueniet velocitas finita: psequens
falsum: probatur consequentia: quia signato to-
to motu quo mouetur aer inter illa corpora ar-
guitur qz ille motus erit infinite uelocitatis quia
latitudo illius motus terminabitur ad gradum
infinitum et non exclusiue: ergo inclusiue: patet
consequentia: et etiam minor. quia latitudo mo-
tus positiue considerata non terminatur exclusi-
ue nisi terminetur ad aliquem gradum pter su-
mum ut infra ostendetur. qz etc.

Item si dicitur aer subito pertransit illud spa-
cium aut instantanee aut successiue non primo
modo ut patet: nec secundo modo: qz tunc ueloci-
tas infinita esset successiua. et duraret per tempus
et solum spacium finitum pertransiretur per ea
et tunc sequeretur qz latitudo infinite motus. et
latitudo finita motus per equale tempus durantes
eidem gradui correspondere possent.

Respondet ad primu concedendo qz ab age-
te finito et a latitudine proportionali finite proue-
nit ista velocitas infinita. qz infinite modica resis-
tentiam habebit aliqua pars aeris ad mouen-
dum. Et erit resistentia in illo motu duplici de
causa. primo enim erit resistentia extrinseca: qz

aer se se appetit esse continuus et non est aer in-
tenus et tam paruis qui immediate post hoc se-
cundum se et quodlibet sui possit ingredi: ideo
erit resistentia extrinseca. Erat etiam resistentia
intrinseca. quia vna pars resistit alteri: precedens
enim resistit sequenti et quia nulla est prima pars
que mouebitur secundum se et quodlibet sui ideo
quodlibet mouebitur cum resistentia. Et nota
quod hec responsio patitur instantia. ut infra
patet.

Ad aliam formam dicitur qz in casu dato aer
circumstantis non pertransit illud spacium in in-
stanti neque in tempore. non enim datur primu
instans in quo pertransit illud spacium. sed vlti-
mum in quo non. nec datur primam instans in
quo est pertransitum. sicut etiam dicitur de gra-
ui mutato in vacuo. Et si concluditur qz ali-
qua erit uelocitas infinita adequata in bona co-
ceditur licet non per quamlibet partem bove.

Et si concluditur qz aliqua res erit. que nec
per tempus nec per instans erit. Et aliqua res
erit: que nec erit permanens nec successiua pa-
tet de mutatione: quia mutatur dictum graue in
vacuo videtur concedendo istas conclusiones.

Ad aliud argumentu principale de opaco op-
posito luminoso. negat qz umbra augeatur in in-
finitum. quia umbra est lumen remissum modo
quous aliqua distantia localis possit fm se et quod-
libet sui incipere pertransiri: non tamen sic conce-
dendum est de qualitate aut quantitate in illis
casibus. Et ad probationem dicitur qz ppositi-
uo perspectiue sic habet intelligi. Quod si lumi-
nosum prius egisset radios incidentes per spa-
cium infinitum opacum mat⁹ sibi oppositu face-
ret umbram in infinito aliter no.

Contra illud qz in responsione presupponit
arguet quis: quia presupponit qz opacum iuxta
luminosum positum efficit umbram post se ipe-
diendo radios incidentes. Contra arguitur: qz
capiatur luminosum pedale. cui iuxta oppositu
sit opacum cubicum minus et augeatur illud lu-
minosu in prima parte proportionali: ad duplum
versus sursum ad figuram columnarem. et in se-
cunda parte proportionali ad quadruplum: et
sic ultra et sequitur qz in fine bove signate nulla
erit umbra post illud corpus cubicum: quia infi-
nite propinque illi corpori opaco ex illa parte:
qua ponitur umbra esse multiplicabit radium in-
cidentem. quia sicut pars erit remotior ita mul-
tiplicabit radium incidentem propinquius. igitur
nulla umbra erit in fine bove post illud opa-
cum.

Item stat qz luminosum sit tam modice pote-
rie qz ipsius non sufficit multiplicare lumen usqz
post opacum. et tunc non faceret umbram. infini-
te enim modice poterie potest esse luminosus et
go illa conclusio non est generaliter vera.

Respondet ad illud qd lz luminosum sit infi-
nite longu: no sequit pp hoc qd quelz pars mul-
tiplicet radis incidentez vsqz ppe illud corpus
opacum: qz forte alique pres sunt ta modice po-
tentie qd ad tantam distantia nequeunt radios
multiplicare. Nec pot ee qd quelz pars agat ad
tantam distantia nisi ponat qd quelz pars sit po-
tentie infinite. zbeat in se luce infinita in potentia.

Et si illud ponat admittat gratis argumeti.
z cõceditur qd post illud opacu nulla erit umbra
qz umbra est lumẽ reflexu z remissum ibi aut no
foret lumẽ remissum. sed infinite intensu ab infi-
nitis partibus infinite pot multiplicatis. pposito
aut illa qd opacu iuxta luminosum positi causat
umbra vera est de luminoso. sicut potentie.

Quod si dicitur contra: qz stat luminosum
illud esse infinite pot: z tñ esse solũ finite intensu
ergo pot esse qd totale lumen multiplicatis ab eo
sit solũ finite intensu z cũ nullus sit radiu ppen-
diculariter incidẽs ad aliquẽ punctu illi corpus
cubici aut n. paralele pcurreret: possibile e qd p
illud corp cubicu remaneat illud totale lumen
in a pte remissu z reflexu: z pter qd ibi reaneat
libra z h totu e qz i agẽs si agit vltra g^m ppum.

Huic dicit qd si luminosum est infinite pot p totu
z scit in me susceptiuo lumis cũ aliis partibus p
illud opacu nlla erit libra: sed erit lumẽ intẽsum
infinite: z cũ at qd no qz agẽs ageret vltra g^m p
pau: dicit qd agens multiplici pot agere vltra g^m p
pau vel qz agit actioe reflexa: ut in pposito vel
agit qualitate spe differentie: sicut accidit in gnã-
tione sumi coloris vel saporis gnãti a partibus qua-
drantibus remissis. z in pposito etiã veruz e qd agit
qualitas spe differẽs a qualitate agente: qz lux
spe differẽs a lumie tota tñ causa tante intensiois
est reflexio in isto casu.

Hec pot aliqd agere vltra g^m p pau: qñ aliqd
est ex nãz sua p piam sicut est de aqua calefac-
ta: reducẽte se ad pristina frigiditatem.

Ad alia forma cũ dicit qd stat luminosum ee
ta modice pot qd no sufficit multiplicare lumen
post opacu. dicit illa cõclusionẽ dictã p supponẽ
luminosuz includere opacu intra speram: actus
tatis sue quare zc.

Ad scdm principale cũ af. qd aliqua qñtas
possit subito acqri dicit qd in casu illo nullã qñ-
tate fm se z quodlz sui incipit illud pedale ha-
bere vel acqre qñtis incipiat habere siue acq-
rere infinitam saltem corpozeam.

Ad aliud cũ af. qd in p^o h introductiois for-
subalis subito acqritur certa latitudo qualitatũ
z qñtatis ne. z ad pbatioẽ cũ dicit qd alr no se-
ret resolo vsqz ad mãz pñmã in corruptioe forme
sub. illa pce^o p^o. qz forma qualitatũ z quantita-
tũ pot remanere eadẽ in gnãto z corrupto: vt
supra dicitur est. lz no sub eodẽ termino vel gradu.

Ad argumeta inop^m R^o. ad p^o cũ dicit omẽ
qd mo^o necesse est pñ deuenire ad mediũ qñ ad

finẽ. vt pbi dicit qd pbo loquitur de eo quod pro-
prie mouet. s. motu successiuo z no de eo quod i-
proprie mouetur. s. quod mutatur subito.

Ad pfirmationẽ cũ dicit qd si mobile subito per-
trãsiret certũ spa^m qd infinita velocitate mouere-
tur pce^o p^o z pñs. z ad iprobationẽ pñis cũ ar-
qz hoc mo^o a pportioe finita: igit mouet velocita-
te finita negaret psequẽna: qz stat qd infinite mo-
dica resistẽtia heat qd infinite velocitate moue-
bitur. Et cũ tu pbas psequẽtia qz velocitas at-
tendit penes pportioz pot^o ad resistẽtia. igit si p-
portio est finita z velocitas est finita. ad h dicitur
aliquo pro ipso. qd lz sit pportio finita. no tñ licz su-
gnare eã: qz quacũqz signata est maior pportio
is a pportioe finita no signabili isto^o pot pueni-
re velocitas infinita lz de h infra dicit ampl^o qz
difficultatem habet.

Ad scdm principale dicit qd facit p opinione
Et confirmatio similiter. quare zc.

Scda opinio principalis est cõs vicẽs. qd lz nul-
la distãtia localis possit subito acqri lz ie z qd lz
sui. tñ aliqua latitudo qualitatis z qñtatis p-
fm se z qd lz sui subito acqri prima parte pbat
p^m ar^m inop^m qñtis factũ. cũ dicebat qd omẽ qd
mouet necesse est prius deuenire ad mediũ qñ ad
finẽ per pñm 7° pbi. Scdam vero parte pbat
vicia confu^o facta p parte affirmatiua qñtis vbi
arguebat qd cũ in corruptioe for^o subalis hat reso-
lutio vsqz ad mãz pñmã scdo de gnãtione: qz n^o
accus sensibile remanet in gnãto z corrupto
necesse est qd in p^o h introductiois for^o subalis i mãz
simul inducat totalis disp^o qualitatis z qñ-
tatis facies p opari z pñari ipi^o for^o in mã. qz z.

Ex his facile R^o ad argumeta in op^m cõtra
istã opionẽ. ad p^m ar^m factũ p parte affirmatiua
qñtis. Ad admittit duo corpa dura posse se ime-
diate tangere: sicut et est snia pbi fo de ania. z si
dicit. si no pñt se imediate tangere a pñt qñ-
tur qñtum pñt. z scqur illud idẽ. Negat qd seq^o
tur illud idẽ: qz ser mediã interclusus rarefiet
ne def vacuũ in eleuatioe vnus ab alio.

Ad aliud de opaco semipedali posito iuxta lu-
minosum pedale dicit admittẽdo casum p par-
te illa in qua dicitur qd stante luminoso crescat
opacu vsqz quo sit maior luminoso. Et conce-
ditur qd signato h in quo opacuz erit equale ipi
luminoso. qd tunc aliquod lumen fm se totũ inci-
pit acquiri: qz latitudo qualitatis pot subito ac-
qri fm hanc opionem. Sed no admittit casus
p illa parte in qua dicit qd a mobile positum i co-
no vmbre pñtis moueat fm qd plus distat cõn^o
vmbre: qz impossibile est aliquod spa^m ita cito per-
transiri sicut aliqua qualitas pot acquiri.

Ad aliud de a pedali. qd in pñma pte ppor-
tionali bore augetur ad duplum z in scda ad
quadruplũ. z sic vltra admittat tot^o casus z cõ-
ceditur qd a. in sine bore infinitã qñtate incipiet
habere z infinitam desinet acquirere.

Ad aliud de unitate et qualitate accipiunt in p
b introductiois forme substantialis. concedit to
tū qz hoc facit pro optone cōi.

Ad argumēta vō in op^m p pte negatiua p^r
ad pūmū qz necesse sit omē qd mouet p^r veue
nure ad mediū qz ad finē et concedit. qz hoc ar^m
facit pro optone cōi. et sūt confirmatio eius.

Ad scōm principale est at q nulla qualitas et
qūitas pōt subito acqri fm se et qdly sūt. neg^r ad
pbationē cū dī. qz omē qd nālter pducti pōt tū
successiue pducti pōt negat hoc. et ad pbationes
cū dicitur. qz nā est p^m euulsiy pductōis. pce:
sed negatur qz nā sūt tū pūncipiū motus. imo et
est pūncipiū mutationis subite qz et.

Ad pfirmationē cū dicit. hoc dato seq^r. qz nō
ante de moueri est mutatiō eē et contra contra
pūm. vii. pū. dicit qz pū ibi loqur tū de motu
successiue et de mutatione termināte illum.

Et ar deā sunt aliq difficultates. pūa difficul
tas est an duo corpa dura possint se ime tangē.

Et videt qz nō. p^r qz hoc dato possibile eēt cou
pū pfecte spicū puta a. tangere corp^r pfecte pla
nū puta b. p^r pū sal^m qz vel tāgeret punctualit
ter vel supicialit^r vel corporaliter nō vltio modo
qz eēt penetratio corporū. nec scōm mō qz nō eēt
pfecte spicū nec pūo mō: qz qly ps a. spicū dī
sūt a. b. plano igit a. spicū distat a. b. plāo et si dī
sūt ab eo igitur nō tangit illud.

Itē si a. spicū tangeret b. planū: ergo eēt ime
diat pū sal^m qz a. et b. sunt cū magno medio.

Itē si a. spicū tangeret b. planū aut aer ille
eēt pforat^r fm parte illā fm quā a. spicū tāgit b.
planū aut nō si nō est pforat^r. se^r qz a. nō tangit
b. p^r qz aer est continu^r et illā partē qz mediat
iter illā. si vō aer est pforat^r: tūc latera illi^r distāt
et p^r pū a. spicū supicialit^r tanget b. qd est sal^m

Itē ponat qz a spicū augeat. ipso tū pfecte re
manēte spicū tūc arguit sic. cū circūferētia maio
ris circuli min^r induruet qz circūferētia minoris
circuli et minoris distet a recto: Et cū in inf^m mo
dicū distet aliq punct^r a spicū ab aliquo pūcto.
b. planū tūc per quēcunqz remissuz motū. a. pōt
aliq pūctus ei^r tangē aliqū punctū. b. ad da
tum planū apzopinquādo: sed imediate p^r hoc
a spicū augebit igit imediate post hoc a. spicū
tangeret b. planū plus qz in puncto.

Vel minorez illud spicū. et ar qz nō imediate
post h tanget b. planū qz tāget min^r qz tāgat.
2° prin^r at qz h dato possibile eēt qz vno corpa
dura. se tangerent fm superficies planas p^r: pū sal^m
qz si sic eleuet vñū corp^r durū ab alio equa
liter et seq^r qz aer circūstans infinita velocitate mo
uebit et tū ab agēte finito et a pportōe finitā pū sal^m
f^m: pbatur p^r: qz vel aer circūstans subito reple
bit illud spa^m inter mediū vel nō: si nō igit dabit
tur vacuū: qd est impossibile. si sic. igit talis aer inf
nita velocitate mouebit: pbatur p^r qz si aer cir
cūstans in hora repletet illud spa^m certa velo

itate moueret. est i medietate hore in vāplo re
lectus moueret. et si in quarta pte in quadruplo
velocius moueret. et sic vtra sed in inf^m modico
tpe repletet illud spa^m. igit infante velōctet mo
uebitur siue infinita velocitate mouebitur qz sūt
a pportione finita moueat p^r qz aer est p^r fi
nity et aliqū resistētiā hz saltē extrinsecā igit
a pportione finita mouetur quare et.

Item quero aut aer circūstans equē cito mo
uebitur ad cent^m illoz corpoz sicut ad punctū
mediū vel prius ad punctū mediū et postea ad
cent^m. si dicit p^r. tunc subito mouebit ad cent^m
et subito pertrāsibit totū illud spa^m. qd eē nō p^r
nisi infinita velocitate moueat. Si dicit scōm se
quitur qz in illo tpe medio si quo aer mouebit
a puncto medio ad cent^m erit circa cent^m vacuū
quod est inconueniens.

Item arūto. scōm de aia. cap^r. de tactu inittit
huic rōi ad pbandū qz duo corpora dura non
pōt se contangere qz quozcunqz corpoz durorū
cōplicatoz in aqua superficies intrinsece sūt
humectes: sed humiditas nō est sine aqua igit ter
illa mediat aqua a simili in aere quare et.

Itē auerōis ibidē huic inittit rōi qz dato op
posito. seqtur qz aut aliqd moueat. i h aut da
bitur vacuū quoz vtrunqz est inconueniens. et p^r
psequētia qz aer circūstans qui mo^r ad replen
dū spa^m. aut mo^r in h aut successiue: si dī pūmū
seq^r p^r ps: si dī scōm. seqtur scōm pars. quare et.

In op^m at qz duo corpa dura pū se imediate
tangerent. Primo qz si nō seqtur qz cū corpus
grauē descendit sup alterū egdistat qz a ppor
tione minoris inegalitatis pueniet actio seu p
hibitio actionis pū sal^m: et pbatur p^r: qz in tali
descensu quero an corp^r graue descendēs quie
scat super aliud tangēdo illud vel non. si sic hō
pposituz: si nō seqtur qz a pportione minoris in
equalitatis pueniet actio vel phibitio actōnis et
p^r: qz maioris po^r est illud graue descendēs qz
ille aer modicus interclusus ad resistēdū.

Itē a prin^r multus aer interclusus non suffi
cit resistere graui descendenti ergo in fine modi
cus aer nō sufficet resistere. quin graue descen
dat ad contactum alterius.

Itē aer intercept^r nālter appetit moueri sur
pra graue igit nō resistit ipsi graui descendenti.

Item aut resistet talis modicus aer graui de
scendēti ne contangat aliud graue aut nō: si resi
stet et cū sit minoris po^r qz graue se^r qz a pportio
ne minoris inegalitatis pueniet actio. si vero nō
resistit seqtur qz aut tāget aliud graue. aut si nō
tanget seqtur qz graue descendēs stabit sūuz per
tps nō ipeditū. et nō descendēt qd ē impossibile.

Scōm principal^r ar p multas expienias duo
corpora dura posse se imediate tangere. p^r vese
curi scindente lignū: qz imediate tangit lignum
qm si non imediate tangeret: sed aer medietet
sequeret qz securis facile extraheret: cū aer faci

le cedat & diuidat consequens falsum.

Item af de fundamento domus facto super terrā qd̄ immediate tāgit terrā & sūt lapides durī p̄ fundamento super terrā durā: q̄ si nō imēdiate tangerent sequerēt q̄ oēs tales dom̄ eēt fundate in aere vel in aqua. p̄his falsum.

Item arguit de ferro p̄forante craneū quod imēdiate tāgit craneum: q̄ si mediāret aer nō posset perforare craneum.

Item af de maleo p̄cutiēte campanā qd̄ imēdiate tāgit cāpanā: patet q̄ sonus fm̄ Arist. sit ex p̄cussione corporis duri cū duro: quare &c.

R̄ de hoc sūt due opiones p̄ncipales. Una ē aduanti dicitis q̄ duo corpa dura plana p̄t se imēdiate tangere fm̄ superficies planas. Et corpus sp̄icū p̄t tangere corpus planum in punto loquēdo de tactu nālī in quo nihil mediāt inter se tangentia: q̄ loquēdo de tāgere qd̄ est sentire possibile est organū tact̄ tangere. obiectū ab eo distans & p̄ ista opione ad arḡ contra eā R̄.

Ad p̄m̄ dicit q̄ a. sp̄icū tāgit. b. planū in p̄cto & ne illa p̄ q̄z ps a. sp̄icū distat a. b. plano: q̄ a sp̄icū distat a. b. plano. q̄z a. sp̄icū tāgit b. planū tamen nulla ps. a. sp̄icū & se & quodlz sui tāgit. b. planum.

Ad aliā conc̄ q̄ a. tāgit b. & est imēdiate i p̄t & fm̄ p̄ctū adequate tāgit & ne q̄ sit mediūz inter a & b. q̄uis inter quālz parte a. & b. sit mediūm quia nulla pars a. adequate fm̄ se totam tāgit. b.

Ad aliā dicit q̄ aer nō remanēt perforatus sed in infinitum subtilis est versus punctū cōtactus terminatur enim vsq̄ ad nō gradū p̄funditatis ad punctum illum.

Ad aliā ne illa p̄. per quēcūq̄ remissuz motum posset aliqs p̄ct̄. a. tangere aliqū punctū b. quē tam nō tāgit & imēdiate post h. a. sp̄icūz augebit motū quo p̄cta sunt p̄pingora versus contactū. igitur imēdiate post hoc. a. tāgit b. in multis p̄ctis. imo q̄uis illud sp̄icūz augeat i infinitum. nunquā tamen tāgeret illud planū adequate nisi in puncto q̄uis impossibile sit augeri in infinitum contradictio. n. est q̄ aliqua figura corporea vel superficialis sit infinita. quia oīs figura termino vel terminis clauditur q̄ autem p̄ non valeat.

Patet. sicut non seq̄ p̄ inf̄ remissuz motū p̄t aliqua ps p̄portionalis h̄ p̄tūz p̄transiri: & imēdiate post h̄ mouebit sup aliqua pte p̄portionalit̄ aliq̄ mobile in p̄tinuū indirectū q̄ imēdiate post h̄ p̄transibit aliq̄ mobile aliquāz parte p̄portionalē signati spacij. q̄ posito q̄ sup prima pte p̄portionalē incipiat moueri aliq̄ mobile aliquāz velociter & sup sc̄da aliud mobile i duplo tardi⁹ & sup 3° aliū in quadruplo tardi⁹ & sic in inf̄. ahs est verum & p̄his falsum.

Patet et in alio casu. vt si sit. a. pedale c^o p̄ia ps p̄portionalis sit alba & sc̄da nigra & tertia al

bi & sic in inf̄ & ponat. b. cōtangere a. in eph̄mo partū minor. tūc concedendū est. q̄ b. tāgit. a. & nulla parte alba vel nigra tāgit cuius op̄m̄ est si posset tangere aliqū p̄tem adquate alioi corp̄is per se existit. Et tūc si ponat. q̄z parte p̄portionalē rarefieri versus. b. p̄desan/ do sequente quiescente extrema superficie gra argumētū: q̄z istaz partū fieret. p̄p̄inquo. ip̄s. b. sed nulla imēdiate tūc nō sequit in inf̄ modicū distat aliqua ps alba a. b. & imēdiate post hoc q̄ libet ps alba erit p̄p̄inquo. b. q̄z istaz sit. igitur imēdiate post hoc. b. tāgit aliqū parte alba ip̄s. a.

Ad sc̄dm̄ p̄ncipale cū af q̄ tūc possibile eēt duo corpora dura se tangere & superficies planas conce. p̄ & p̄his. & ad im̄p̄bationem cum dicitur tunc si crearet vñ corp̄ duruz ab alio equalit̄ se q̄ ab agente finito & a p̄portione finita pueniret velocit̄ finita p̄cedit p̄tūz & p̄his q̄ in casu argumētū istūc modicū resistētā debēt aliqua ps aeris ad p̄uendū tō infinita velocitate mouebit aliqua pars aeris & negat q̄ h̄ p̄his sit inf̄: sed de hoc inf̄ videbitur.

Ad aliā ps q̄z cōc̄ q̄ aer circūflūz & cōc̄to mo uebit: ad cen^m sicut. ad p̄ctū modicū & p̄ter q̄ infinita velocitate mouebit: q̄ infinita velocitate mouebit aliqua pars eius lz q̄cunq̄ ps signata prius ad medium. q̄ ad cen^m moueatur.

Ad aliā formā d̄ lapidib^z p̄plicatis & i aqua positis. d̄ q̄ nō v̄z q̄ superficies intrinsece p̄t ee humecte multiplici rōne. p̄ q̄ nō fuerit h̄ ad i uicem p̄plicati. 2° q̄ & si sint h̄ cōplicati contingit ab h̄uiditate generari h̄uiditatez ad p̄tes intrinsecas sp̄ialit̄ sic & q̄z alia q̄ p̄ sp̄ialit̄ agit

Ad aliā de auro ne q̄ aliqd̄ moueat in h̄ aut q̄ def̄ vacuū ad p̄bationē d̄ q̄ aer circūflūz nō mo^o ad replendum illud spa^m i h̄ nec succedat: sed subito & in nō tpe. s. imēdiate post hoc.

Alia v̄o est op̄to cōs p̄t & cōm. dicitis q̄ duo corpora dura nō possunt se imēdiate tangere: q̄ inter ea que se tāgit in aere mediāt aer & iter ea que se tāgant in aqua mediāt aqua.

Ad argumēta in p̄transi r̄ndetur. ad p̄m̄ ne p̄ cū dicit q̄ si corpus graue descendat sup alterum q̄ sequit q̄ a p̄portione minorā in equalitatis pueniet actio: ad p̄bationē d̄ q̄ nō solū modicus aer interclusus resistit ne corp̄ graue superi⁹ tāgit illud inferi⁹ sed et nā v̄lis resistit ne def̄ vacuū. aut ne moueat aliqd̄ veloci^m infinita

Ad aliā ps: q̄z modic⁹ aer ex se si sufficeret resistere nisi auxilio nature v̄niuersalē.

Ad aliā ps q̄z lz aer interclusus ex nā p̄niculari appeteret moueri supra graue: tūc ex nā v̄li impedit ne detur vacuum quare &c.

Ad aliā ps: q̄z ille modic⁹ aer resistit sicut cum nā v̄li ne graue descendēs p̄tangat aliud graue & sic nō sit actio a p̄portione minorā in equalitatis.

Ad sc̄dm̄ p̄ncipale de experētis in p̄transi dicit ad p̄mā de securi sc̄ndēte lignum q̄ ad

mediat inter securis & lignū & cā difficulte extrac-
tionis est: qz lignū consistit in aere & ferrū i co-
stitum nō est cedens.

Ad aliud de lapidib' duris pōtis p fundamē-
to dom' sup terrā durā. dicit q' tales lapides cō-
tingunt terre durē me' corpe liquido. i. calce di-
stiperata. Et posito adhuc q' illi lapides pone-
rent sup terrā sine corpore ligdo conce' q' medi-
at aer: sed ne' p'. ergo dom' sunt fundate in aere
qz nō d' aliqd fundari i aere nisi cū aer sit cedē.

Ad aliā de ferro pforate craneū of scut de se-
cure scindente lignū q' ferrū pforat aerē & crane-
um & tñ sp mediat aer inter ferrū & craneum.

Ad aliā de maleo pcutiente cāpanā of q' me-
diat aer: s' fiat percussio duri cum duro.

Est & tert' modus rēndēti mediās iter istas
opiones q' dicit q' possibile est duo corpa dura p-
fecte plana immediate se tangere & superficies pla-
na sed nō pōt vni' illorū equal' eleuari ab al-
tero. Rō hui' opionis est: q' possibile ē talia cor-
pora sic applicari ad inuicē: nō sit necesse da-
ri vacuū. nec aliqd subito noueri: igit possibile ē
illa se immediate tangere & q' nō pōt aliud nega-
tur p'act' corporū ad inuicē a'ns p'z. si talia corpa
applicent fm tractū: ita q' vni' trahatur sup al-
terū donec adq' te superficies vni' applicet sup-
ficiē alteri' q' tūc sicut paulatim trahit applica-
tio sic paulatim recedit aer: q' nec datur vacuum
nec aliqd subito mouet. & id addit s' nō pōt vni'
eorū equal' eleuari ab altero nec equal' appli-
cari ali' ne vel vacuū aut ne aliqd subito moueat.

Ad auctoritatē p'hi dicit Themiſt' & al' rā-
det q' p'hi s' inq' sitūe procedit & nō determi-
nauit: & magis q' fundamentū s' est necessariū
cui inuit rō a' qm nō est necesse superficies iriſe-
tas corporū applicatorū & i aqua positoy eē hūe-
tas: s' sit vt plurimum. Ego ē confirmo hanc
opionē experientia a me vīsa q' facta applicatōne
taliū corporū ad inuicē mō dicto: nō pōt vni' illo-
rum equal' eleuari ab altero: imo si corp' sup'
eleuat: trahit secl' inferi'. et hoc est signū euidē
tissimū q' illa corpa se immediate tangunt: qz si
aer mediarer: posset vni' equal' eleuari ab alte-
ro: qm aer ille rareſceret. & sic phiberet vacuum
vel aliqd subito moueri. q' &c. **Difficultas.**

Alia difficultas est vtrū a proportione finita
possit puenire velocitas infinita. Et videt q' non
qz velocitas atēditur. penea proportione pō' mo-
uentis ad resistentiā. igit si ppor' est finita & velo-
citas est finita q' a ppor'ōe finita nō pōt pueni-
re velocitas infinita.

Inop' arguit qz pō' finita infinitā modicā re-
sistentiā pōt hēre: igit infinite velociter pōt moue-
re: & tñ h'z ppor'ōz finita igit a ppor'ōne finita
pōt puenire infinita velocitas.

R' ad h' rēndent aliq' negatiue dīcēdo q' a p-
por'ōe finita nō pōt puenire infinita velocitas p-
rōem tactā. ad rōez in p'rarū dicit q' si potētia

finita infinitā modicā resistentiā h'z hoc est per
mīnutionē resistentē ad non gradū manēte pō':
sed non est ppor'ō finita sed infinita.

Rō p'z qz q'qd subito mo' infinite velociter
mo' & tñ a ppor'ōe finita mo'. qz resistentiā hē-
t: vt p'z in applicatione duoy corporū duroy & pla-
noy ad inuicē & ē in eleuatōe vni' ab altero. q'.

Alī rēndent affirmatiue & mātuā: s' ad ar'
p'radicūt aliq' q' a ppor'ōne finita signabili nō
pōt puenire velocitas infinita: sed a ppor'ōne
finita non signabili sic.

Non p'z h'z qz ppor'ō' quātruncqz finita si pōt
pducere nisi effectū finitū. al' n. agerz vltra g'
p'rium igit a ppor'ōne finita nullo modo pōt
puenire velocitas infinita.

Alī ad ar' p'radicūt q' a ppor'ōe finita nō
pōt immediate puenire velocitas infinita: s' me'
& q' p'hi sic sicut accidit in aere q' mouet ex p'hi
tū ad motū lapidis molaris eleuari ab altero vel
applicati alteri.

Non p'z qz vtrū eē mouētis nō magis opa-
tur sup effectū ex p'hi iductū: q' s' effectūz imē-
diatū: igit si a ppor'ōne finita nō pōt produci
mediate velocitas infinita igitur nec ex cōsequē-
ti pducetur velocitas infinita.

Id al' dōm puto ad hāc difficultatē & soluo
illā p distinctionē logicā de li infini'. qm infini' 2'. ca-
pōt pōt. f. finca' & cathc. finca' capōt qn p'ponit
tur toti ppor'ōi aut suo substituto: & significat ali-
quātūz & nō tm qn mar' cathc' dō sumit qn p'
ponit toti ppor'ōi aut suo substā. & s'z ens sine fin.

Hoc stāte dī q' licz a ppor'ōe finita possit pue-
nire infinita velocitas. nō tñ pōt ab ea puenire ve-
locitas infinita. p' p'z qz significat q' a ppor'ōe
finita pōt puenire aliquātā velocitas. & nō tāta
qn maior & hoc est verū in eo qd subito mouet:
qz quacūqz velocitate data qua mo' adhuc ma-
iori mo'. q' &c. Seda ps ex p'z qz significat q'
a ppor'ōne finita nō pōt puenire velocitas sine
fine & hoc est verū: qz ois velocitas qua aliquid
mouetur est in s'bo finito. igit est velocitas finita

Ad ar' igit p'z dī q' pbat q' a ppor'ōe finitā
non puenit nisi velocitas finita. & hoc conce-
sed cū hoc stat q' proueniat infinita velocitas.

Ad aliud iop' dicit q' pbat q' a pō' finita &
a ppor'ōe finita pōt puenire infinita velocitas. & h'
cōceditur. sed tñ illa non est velocitas infinita &
hec de ista questione sufficient.

Explicūt questionē vtilissime d' h' engh' b'
fauentini. diligentissime ab eo emendate.

Impressie Ferrarie p magistrum Laurentiū
d' rubeis de valentia. & Andream de grassis de
castronovo socios. die septimo septēbris Anno
dñi. 1492.

Registrū s' operis.

A quaternus. B L B E sunt termini.

